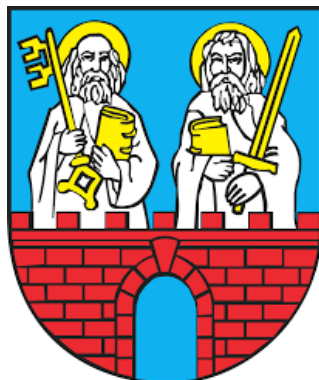

RAPORT O STANIE GMINY STRZEGOM

2018

GMINA STRZEGOM

URZĄD MIEJSKI W STRZEGOMIU

Rynek 38
58-150 Strzegom

tel. 74 85 60 599
fax. 74 85 60 516

www.strzegom.pl
e-mail: strzegom@strzegom.pl

ZESPÓŁ AUTORSKI

dr Jerzy Tutaj
mgr inż. Karolina Drewnicka
we współpracy z Urzędem Miejskim w Strzegomiu

RAPORT O GMINY STRZEGOM

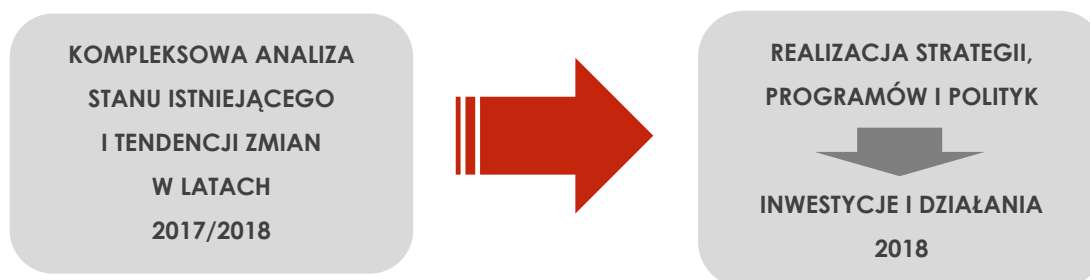
WPROWADZENIE	3
1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY	5
1.1. Położenie administracyjne	5
1.2. Struktura funkcjonalno-przestrzenna	6
2. SYSTEM ZARZĄDZANIA STRUKTURAMI SAMORZĄDU	8
2.1. Organizacja systemu zarządzania gminą	8
2.2. Dokumenty strategiczne i programowe	10
2.3. Uchwały Rady Miejskiej w Strzegomiu	18
2.4. Promocja gminy	24
3. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE	26
3.1. Tło geograficzne	26
3.2. Stan środowiska	29
3.1. Bilans	31
3.2. Dokumenty	31
3.3. Inwestycje i działania 2018	31
4. MIESZKALNICTWO	34
4.1. Mieszkalnictwo i rozwój budownictwa	34
4.2. Bilans	37
4.3. Komunalne zasoby mieszkaniowe	38
4.4. Finansowanie	39
4.5. Inwestycje i działania 2018	39
5. GOSPODARKA I RYNEK PRACY	41
5.1. Rynek pracy	41
5.2. Przedsiębiorczość	43
5.3. Atrakcyjność inwestycyjna	47
5.4. Bilans	49
5.5. Dokumenty	49
5.6. Inwestycje i działania	50
6. OŚWIATA I WYCHOWANIE	51
6.1. Żłobki	51
6.2. Wychowanie przedszkolne	51
6.3. Szkoły	53
6.4. Bilans	55
6.5. Finansowanie	55
6.6. Inwestycje i działania 2018	56
7. KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO	62
7.1. Instytucje kultury	62
7.2. Ochrona zabytków	64
7.3. Dokumenty	65
7.4. Bilans	65
7.5. Finansowanie	65
7.6. Inwestycje i działania 2018	66
8. TURYSTYKA, SPORT I REKREACJA	72
8.1. Atrakcyjność turystyczna	72
8.2. Sport i rekreacja	75
8.3. Finansowanie	76
8.4. Inwestycje i działania 2018	78
9. OCHRONA ZDROWIA	83
9.1. Infrastruktura ochrony zdrowia	83

9.2. Opieka zdrowotna i personel medyczny	83
9.3. Bilans	84
9.4. Dokumenty	84
9.5. Finansowanie	84
9.6. Inwestycje i działania 2018	85
10. POMOC SPOŁECZNA I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	87
10.1. Pomoc społeczna	87
10.2. Świadczenia na rzecz rodziny	90
10.3. Bezpieczeństwo publiczne	91
10.4. Bilans	92
10.5. Dokumenty	93
10.6. Finansowanie	93
10.7. Inwestycje i działania 2018	95
11. TRANSPORT I KOMUNIKACJA	101
11.1. Transport drogowy	101
11.2. Transport kolejowy	103
11.3. Transport zbiorowy	103
11.4. Transport lotniczy	104
11.5. Drogi rowerowe	104
11.6. Parkingi	104
11.7. Bilans	104
11.8. Finansowanie	105
11.9. Inwestycje i działania 2018	106
12. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	109
12.1. Sieć wodociągowa	109
12.2. Sieć kanalizacyjna i oczyszczalnie ścieków	111
12.3. Sieć gazowa	114
12.4. Sieć ciepłownicza	116
12.5. Sieć energetyczna i oświetlenia	117
12.6. Odnawialne źródła energii	117
12.7. Gospodarka odpadami	118
12.8. Łączność	119
12.9. Bilans	121
12.10. Dokumenty	121
12.11. Finansowanie	121
12.12. Inwestycje i działania 2018	122
13. WSPÓŁPRACA WEWNĘTRZNA I ZEWNĘTRZNA	124
13.1. Współpraca wewnętrzna	124
13.2. Współpraca zewnętrzna	125
13.3. Dokumenty	126
13.4. Inwestycje i działania 2018	126
14. PLANOWANIE PRZESTRZENNE	130
14.1. Planowanie miejscowe	130
14.2. Dokumenty	131
14.3. Inwestycje i działania 2018	131
15. GOSPODARKA FINANSOWA I WARTOŚĆ MIENIA	132
15.1. Budżet gminy	132
15.2. Budżet partycypacyjny	140
15.3. Stan mienia	140
ŹRÓDŁA INFORMACJI	142
INDEKS TABEL	143
INDEKS SCHEMATÓW	146

WPROWADZENIE

Zarządzanie strategiczne. Kompleksowa wiedza o przestrzeni i gospodarce stanowi fundament optymalnego zarządzania, w tym dystrybucji środków, i pozwala na wsparcie procesów decyzyjno-strategiczných. Monitoring sytuacji społeczno-gospodarczej i istniejącego stanu zagospodarowania przestrzennego gminy, oparty na statystyce, umożliwia bowiem uchwycenie zachodzących zmian, lepszą ocenę szans i zagrożeń oraz zidentyfikowanie przyczyn zjawisk negatywnych, a także sformułowanie niezbędnych działań korygujących. Posiadanie przez samorząd lokalny aktualnej informacji o swoich zasobach, o tym jak przedstawiają się poszczególne obszary funkcjonowania gminy oraz o mieszkańcach i ich pracy, jest obecnie niezbędne również dla potencjalnych inwestorów, rodzimych przedsiębiorców, organizacji pozarządowych i samych mieszkańców, którzy chcąc podejmować racjonalne i efektywne decyzje podpierają się aktualnymi danymi.

„Raport” o stanie Gminy Strzegom 2018, opracowany zgodnie z nowelizacją¹ Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym², jest pierwszym dokumentem z cyklu raportów o stanie gminy, które rokrocznie będą przedstawiać podsumowanie działalności burmistrza w roku poprzednim, a w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady miejskiej i budżetu obywatelskiego. Raport zawiera szczegółowe informacje o wielu dziedzinach ważnych dla funkcjonowania jednostki samorządu terytorialnego i w syntetycznym ujęciu wskazuje jej główne uwarunkowania przestrzenne oraz tendencje rozwojowe. Porównanie z latami poprzednimi daje natomiast możliwość analizy zmian społeczno-gospodarczych, które dokonały się na przestrzeni lat oraz zachodzących tendencji rozwojowych. Prezentacja aktualnej, wewnętrznej i zewnętrznej sytuacji gminy w poszczególnych dziedzinach funkcjonowania pozwala również wskazać wyzwania, jakie stoją przed jednostką w kolejnych latach. Dokument Raportu będzie więc przydatny przy kształtowaniu polityk rozwoju przestrzennego i społeczno-gospodarczego gminy oraz przy opracowywaniu analiz i studiów dla potrzeb władz samorządowych. Raport będzie stanowić narzędzie zarządzania umożliwiające efektywne planowanie, alokację środków, okresową ocenę i dostosowanie podejmowanych działań zgodnie ze zmieniającymi się warunkami społeczno-gospodarczymi i zdiagnozowanymi potrzebami. Natomiast wskazane inwestycje i działania zrealizowane w 2018 roku prezentują działalność burmistrza podejmowaną w zakresie rozwoju miasta oraz realizacji polityk, programów, strategii, uchwał rady miejskiej i budżetu obywatelskiego.

¹ Ustawa z dnia 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych (Dz.U. 2018 poz. 130).

² Dz. U. z 2018 r. poz. 994, 1000, 1349 i 1432.

Zakres tematyczny. Raport o stanie gminy zawiera wielowymiarową analizę społeczną, ekonomiczną, przestrzenną, infrastrukturalną i instytucjonalną oraz szczegółowe informacje o wielu dziedzinach ważnych dla funkcjonowania gminy. Obejmuje między innymi prezentację procesów zachodzących w gospodarce narodowej z uwzględnieniem zjawisk istotnych z punktu widzenia rozwoju: procesów demograficznych, tendencji na rynku pracy i zachowań podmiotów gospodarczych. W 14 blokach tematycznych prezentuje on informacje o stanie zagospodarowania i trendach rozwojowych oraz porównuje je do wielkości powiatowych, regionalnych i krajowych. Informacje zostały podzielone na bloki tematyczne obejmujące takie obszary jak:

- środowisko przyrodnicze
- demografia i mieszkalnictwo
- gospodarka i rynek pracy
- oświata i wychowanie
- kultura i ochrona dziedzictwa narodowego
- turystyka, sport i rekreacja
- ochrona zdrowia
- pomoc społeczna i bezpieczeństwo publiczne
- komunikacja i transport
- infrastruktura techniczna
- współpraca wewnętrzna i zewnętrzna
- planowanie przestrzenne
- gospodarka finansowa i wartość mienia
- system zarządzania strukturami samorządu

Analizowane obszary zawierają ponadto: tendencje zmian, ocenę mocnych i słabych stron, w tym identyfikację podstawowych problemów oraz informację nt. finansowania. Statystyczny obraz gminy zaprezentowany został w oparciu o zestaw wskaźników zarówno w układzie tabelarycznym, jak i w postaci wykresów.

Zakres czasowy. Raport o stanie gminy został opracowany przy wykorzystaniu najbardziej aktualnych danych pochodzących ze statystyki publicznej (GUS, BDL) oraz w oparciu o informacje i materiały uzyskane z wydziałów urzędu, miejskich jednostek organizacyjnych i innych instytucji działających na terenie gminy. Ocena zjawisk i zmian zagospodarowania dokonana została poprzez porównanie stanu obecnego, tj. głównie roku 2018 lub 2017 przy braku dostępu do aktualniejszych danych, ze stanem z roku 2012. Pozwoliło to na przedstawienie aktualnej informacji o stanie zagospodarowania i rozwoju społeczno-gospodarczym jednostki terytorialnej oraz wskazanie najistotniejszych tendencji zmian zachodzących na jej terenie.

Wykaz użytych skrótów:

BDL	Bank Danych Lokalnych	PIG	Państwowy Instytut Geologiczny
DWKZ	Dolnośląski Wojewódzki Konserwator Zabytków	RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
DZMiW	Dolnośląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych	RPOWD	Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego
GUS	Główny Urząd Statystyczny	RWD	Ramowa Dyrektywa Wodna
IUNG	Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach	SUIKZP	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
JCWP	Jednolite Części Wód Powierzchniowych	UE	Unia Europejska
MPZP	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego	WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

1.1. Położenie administracyjne

Gmina miejsko-wiejska Strzegom położona jest w południowo-zachodniej Polsce, w północnej części powiatu świdnickiego w województwie dolnośląskim. Graniczy od zachodu z gminą Dobromierz, od południa z gminą Świebodzice, od południowego wschodu z gminą Jaworzyna Śląska i Żarów (powiat świdnicki) oraz z gminą Mściwojów (powiat jaworski) i gminą Udanin (powiat średzki). Gmina zlokalizowana jest około 55 km od stolicy regionu – miasta Wrocławia, w pobliżu głównych ośrodków miejskich takich jak: Świebodzice (13 km), Jawor (17 km), Wałbrzych (22 km) i Legnica (34 km). W promieniu zasięgu około 55 km i maksymalnym czasie dojazdu około 1 h znajduje się lotnisko o znaczeniu krajowym Wrocław-Strachowice.

POWIERZCHNIA: 14 465 ha

LUDNOŚĆ: 26 102 osoby

ODLEGŁOŚCI: 55 km Wrocław

54 km Jelenia Góra

34 km Legnica

22 km Wałbrzych

17 km Jawor

13 km Świebodzice

POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE:

50°58'N 16°21'E

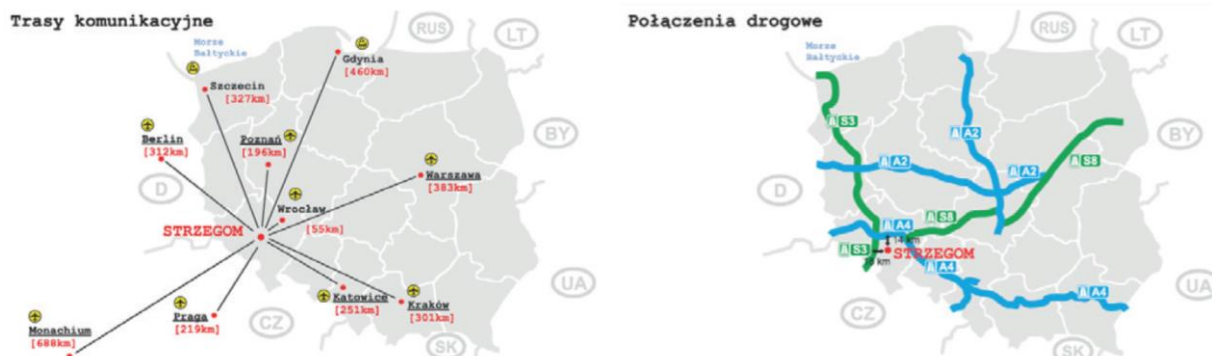
SCHEMAT 1. Położenie gminy na tle Polski, województwa dolnośląskiego i powiatu świdnickiego [2018].

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://pl.wikipedia.org>.

Układ komunikacyjny zapewnia gminie dogodne połączenia z miastami: Wrocław, Jelenia Góra, Jawor, Legnica, Świebodzice, Wałbrzych, Świdnica, Jaworzyna Śląska i Żarów. Ponadto Strzegom posiada bezpośrednie połączenia kolejowe z: Jaworzyną Śląską, Legnicą, Dzierżoniowem, Kamieńcem Żąbkowickim, Kłodzkiem i Kudową Zdrój. Położenie w pobliżu węzła kolejowego w Jaworzynie Śląskiej zapewnia również połączenia w kierunku: Wrocławia, Warszawy, Białegostoku, Krakowa i Jeleniej Góry.

SCHEMAT 2. Lokalizacja gminy na tle kraju [2018].

Źródło: oferta inwestycyjna gminy Strzegom <http://www.strzegom.pl>

1.2. Struktura funkcjonalno-przestrzenna

Gmina Strzegom w swoich granicach administracyjnych obejmuje powierzchnię 14 465 ha, co stanowi 19,5% powiatu świdnickiego. Obszar miasta Strzegom zajmuje 2 049 ha (14,2% powierzchni gminy), natomiast obszar wiejski 12 416 ha (85,8%). W strukturze użytkowania gruntów w gminie ogółem największą powierzchnię zajmują grunty: rolne (11 094 ha, 76% powierzchni gminy), zabudowane i zurbanizowane (1 629 ha, 11,3%) oraz zadrzewione i zakrzewione (1 444 ha, 10%). Pozostały obszar stanowią nieużytki (137 ha, 0,9%), grunty pod wodami (82 ha, 0,6%) oraz tereny różne (79 ha, 0,5%).

W strukturze użytkowania gruntów miasta Strzegom dominującą formę użytkowania stanowią również grunty rolne (1 423 ha, 69,4% powierzchni miasta), a tereny zabudowane i zurbanizowane obejmują 521 ha (25,4% powierzchni miasta). Na obszarze wiejskim także przeważają użytki rolne (9 671 ha, 77,9%) oraz grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione (1 373 ha, 11,1%), natomiast grunty zabudowane i zurbanizowane stanowią 8,9% powierzchni (1 108 ha).

TABELA 1. Struktura użytkowania gruntów [2014].

Powierzchnia [ha]:	powierzchnia ogółem	użytki rolne	grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	grunty pod wodami	grunty zabudowane i zurbanizowane	nieużytki	tereny różne
Strzegom	14 465	11 094	1 444	82	1 629	137	79
miasto	2 049	1 423	71	9	521	19	6
obszar wiejski	12 416	9 671	1 373	73	1 108	118	73
Procentowy udział [%]:							
Strzegom	100,0	76,7	10,0	0,6	11,3	0,9	0,5
miasto	100,0	69,4	3,5	0,4	25,4	0,9	0,3
obszar wiejski	100,0	77,9	11,1	0,6	8,9	1,0	0,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Gminę tworzy miasto Strzegom oraz 22 miejscowości³. Największą powierzchnię na terenie gminy obejmują sołectwa: Jarosów (ok. 1 503 ha), Olszany (ok. 1 494 ha) oraz Rogoźnica (ok. 826 ha) i Stanowice (ok. 793 ha), najmniejszą natomiast: Skarżyce (ok. 126 ha), Stawiska (ok. 127 ha) i Wieśnica (ok. 179 ha).

TABELA 2. Orientacyjna powierzchnia sołectw na terenie gminy Strzegom [2015].

Lp.	Nazwa sołectwa	Powierzchnia [ha]	Lp.	Nazwa sołectwa	Powierzchnia [ha]
1	Bartoszków	432	12	Morawa	493
2	Goczałków	649	13	Olszany	1 494
3	Goczałków Górny	619	14	Rogoźnica	826
4	Godzieszówek	255	15	Rusko	714
5	Granica	377	16	Skarżyce	126
6	Graniczna	468	17	Stanowice	793
7	Grochotów	402	18	Stawiska	127
8	Jarosów	1 503	19	Tomkowice	600
9	Kostrza	513	20	Wieśnica	179
10	Międzyrzecze	310	21	Żelazów	441
11	Modłęcín	464	22	Żółkiewka	550

Źródło: Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Strzegom, Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr 71/16 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 22 czerwca 2016 r.

³ Bartoszków, Goczałków, Goczałków Górny, Godzieszówek, Granica, Graniczna, Grochotów, Jarosów, Kostrza, Międzyrzecze, Modłęcín, Morawa, Olszany, Rogoźnica, Rusko, Skarżyce, Stanowice, Stawiska, Tomkowice, Wieśnica, Żelazów, Żółkiewka.

Rolę lokalnego centrum usługowego w gminie pełni miasto Strzegom, zamieszkiwane przez 15,6 tys. osób, w którym zlokalizowana jest administracja gminna i instytucje publiczne. Wśród pozostałych miejscowości zamieszkiwanych przez największą liczbę ludności wymienić należy: Jaroszków (1 839 osób), Goczałków (1 284 osoby) oraz Stanowice (982 osoby) i Olszany (919 osób). Od 2012 roku odnotowano odpływ liczby mieszkańców w 87% miejscowości na terenie gminy, poza: Godziszówkiem, Bartoszówkiem i Graniczną.

TABELA 3. Wykaz miejscowości wraz z liczbą mieszkańców wg stanu na 31.12 [2012-2018].

Lp.	Nazwa miejscowości	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Zmiana 2012-2018
1	STRZEGOM	16 702	16 568	16 410	16 221	16 005	15 830	15 668	-6,2%↓
2	BARTOSZÓWEK	210	214	210	215	217	216	213	1,4%↑
3	GOCZAŁKÓW	1 335	1 326	1 310	1 297	1 278	1 289	1 284	-3,8%↓
4	GOCZAŁKÓW GÓRNY	248	247	250	250	246	247	242	-2,4%↓
5	GODZIESZÓWEK	151	153	155	156	159	161	162	7,3%↑
6	GRANICA	235	231	225	224	226	230	225	-4,3%↓
7	GRANICZNA	149	145	144	141	149	157	153	2,7%↑
8	GROCHOTÓW	98	94	100	96	96	98	96	-2,0%↓
9	JAROSZÓW	2 055	2 017	1 993	1 975	1 917	1 903	1 839	-10,5%↓
10	KOSTRZA	731	726	702	691	671	668	668	-8,6%↓
11	MIĘDZYRZECZE	269	261	256	253	248	251	252	-6,3%↓
12	MODLĘCIN	314	323	314	306	289	286	281	-10,5%↓
13	MORAWA	185	178	173	173	160	161	165	-10,8%↓
14	OLSZANY	939	945	950	939	930	934	919	-2,1%↓
15	ROGOŹNICA	733	720	712	718	714	706	682	-7,0%↓
16	RUSKO	384	390	383	374	371	376	371	-3,4%↓
17	SKARŻYCE	65	66	65	63	65	65	61	-6,2%↓
18	STANOWICE	1 048	1 039	1 025	1 010	992	989	982	-6,3%↓
19	STAWISKA	77	78	76	75	75	74	75	-2,6%↓
20	TOMKOWICE	350	344	344	348	337	333	332	-5,1%↓
21	WIEŚNICA	100	100	102	99	100	102	99	-1,0%↓
22	ŻELAZÓW	193	192	187	185	186	182	174	-9,8%↓
23	ŻÓŁKIEWKA	333	326	323	320	321	320	320	-3,9%↓

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Strzegomiu.

2. SYSTEM ZARZĄDZANIA STRUKTURAMI SAMORZĄDU

2.1. Organizacja systemu zarządzania gminą

Mieszkańcy gminy miejsko-wiejskiej Strzegom tworzą z mocy prawa **lokalną wspólnotę samorządową**. Organami samorządu gminy jest **Rada Miejska w Strzegomiu** (21 Radnych) – organ stanowiący i kontrolny wykonujący swoje zadania przy pomocy 9 statutowych komisji oraz **Burmistrza Strzegomia** pełniącego rolę organu wykonawczego. Kontakty władz samorządowych z mieszkańcami zapewniane są zarówno w sposób zinstytucjonalizowany, poprzez współpracę z organizacjami pozarządowymi, szkołami, itd., jak również poprzez bezpośrednie spotkania władz z mieszkańcami, przyjmowanie wniosków i skarg, dyżury pełnione przez radnych oraz wyspecjalizowane służby Urzędu Miejskiego, a także za pośrednictwem mediów.

Organ uchwałodawczy. Rada Miejska w Strzegomiu jest organem stanowiącym i kontrolnym na terenie gminy Strzegom. W ramach swoich kompetencji podejmuje ona uchwały charakteru prawnym, w tym przepisy gminne, budżet gminy, uchwały o wyborze członków organów gminy. Do właściwości rady należą wszystkie sprawy będące w zakresie działania gminy, o ile ustawy nie stanowią inaczej. Organizację wewnętrzną i tryb pracy rady i jej organów określa statut gminy.

Skład Rady Miejskiej w Strzegomiu Kadencji 2014-2018:

– ASYNGER Roman	– MIŁEK Zbigniew
– FLAMAN Janusz	– MOSÓR Paweł
– GÓRSKA Stanisława	– RUDNICKI Paweł
– HALCZUK Władysław	– SZCZEPANIK Andrzej
– JEZIORSKI Tomasz	– SZMIDT Piotr
– KASZUB Krzysztof	– ŚLĄZAK Robert
– KOZŁOWSKA Monika	– WIKTOROWICZ Sabina
– KUDYBA Zdzisław	– WŁODARCZYK Cezary
– LEWICKA Krystyna	– ZARZYCKI Tadeusz
– MARCZAK Tomasz – Przewodniczący Rady Miejskiej w Strzegomiu	– ZIĘBA Marta
	– ŻMIJEWSKI Ryszard

Skład Rady Miejskiej w Strzegomiu Kadencji 2018-2023:

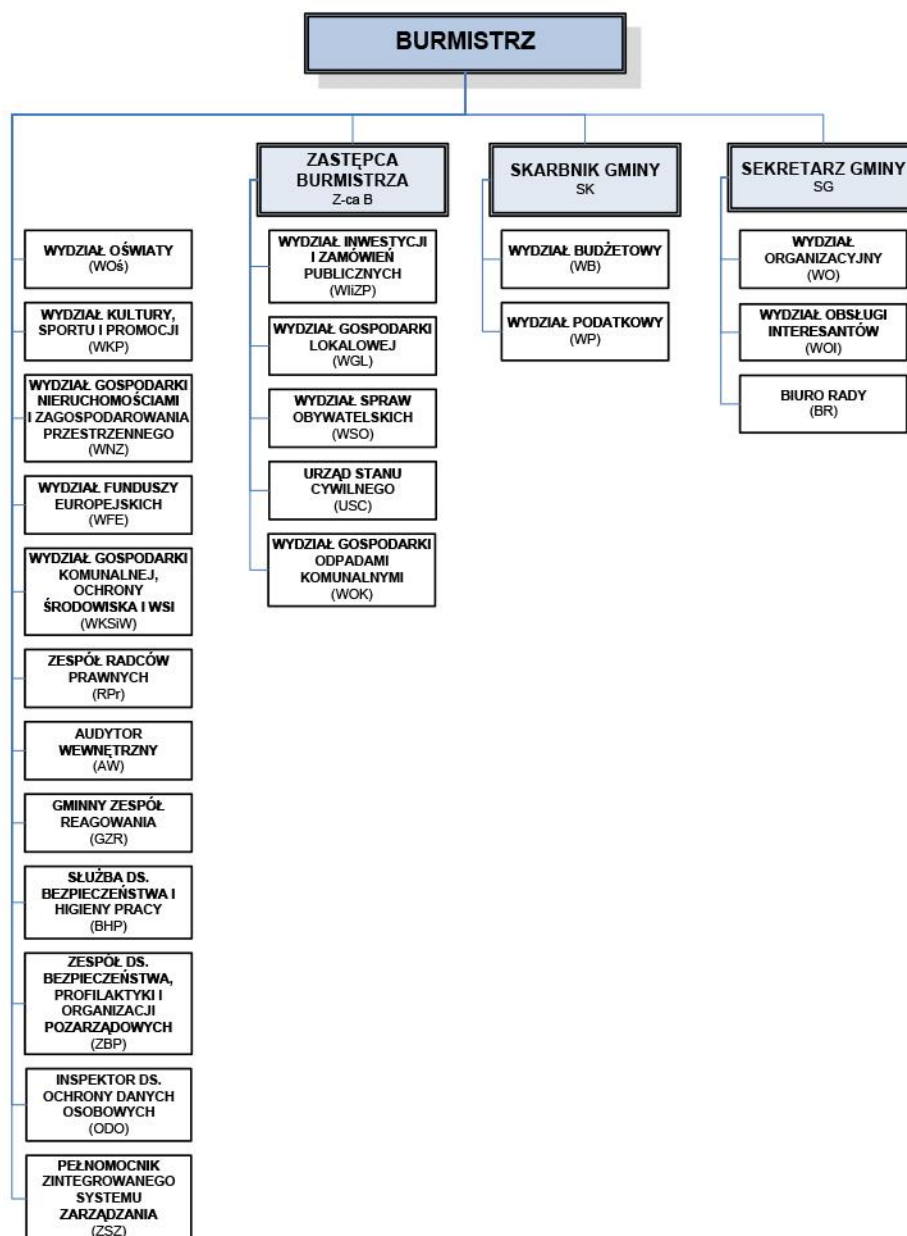
– ASYNGER Roman	– MARKIEWICZ Lech
– DURLIK Paweł	– NABIAŁEK Ryszard
– GOŁĄB Paweł	– RUDNICKI Paweł
– GÓRA Marian	– SKÓRA Bogumiła
– GÓRSKA Stanisława	– STODOLAK Magdalena
– GRONDOWSKI Krzysztof	– SZCZEPANIK Andrzej
– KOZŁOWSKA Monika –
Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej	– SZMIDT Piotr –
Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej
– KWAŚNICKA Dorota	– ŚWIĄTEK-KARDELA Wioletta
– LEWICKA Krystyna	– WŁODARCZYK Cezary
– MARCZAK Tomasz – Przewodniczący Rady Miejskiej	– ZIĘBA Marta
	– ŻMIJEWSKI Ryszard

Komisje Rady Miejskiej w Strzegomiu: Komisja Rewizyjna; Komisja Budżetu, Finansów, Planowania i Gospodarki Komunalnej i Mieszaniowej; Komisja Bezpieczeństwa, Ładu i Porządku Publicznego oraz Ochrony Środowiska; Komisja ds. Wsi; Komisja Kultury, Sportu i Rekreacji; Komisja Zdrowia i Spraw Socjalnych; Komisja Inicjatyw Gospodarczych i Promocji; Komisja Oświaty i Wychowania; Komisji Skarg, Wniosków i Petycji.

Organ wykonawczy. Burmistrz Strzegomia stanowi organ wykonawczy gminy. Zgodnie z ustawą wykonuje on uchwały rady oraz zadania gminy określone przepisami prawa, m.in.: gospodarowanie mieniem gminy, wykonywanie budżetu, zatrudnianie i zwalnianie kierowników gminnych jednostek organizacyjnych. Obecnie w skład władz Gminy Strzegom wchodzi 4 członków:

- Burmistrz Strzegomia – Zbigniew Suchyta
- Zastępca Burmistrza – Wiesław Witkowski
- Sekretarz Gminy – Iwona Zabawa
- Skarbnik Gminy – Lucyna Jurek

SCHEMAT 3. Schemat organizacyjny Urzędu Miejskiego w Strzegomiu [stan na 31.12.2018].

Wykaz jednostek organizacyjnych Gminy Strzegom:

Jednostki budżetowe:

1. Warsztat Terapii Zajęciowej w Strzegomiu, Aleja Wojska Polskiego 16,
2. Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzegomiu, ul. Armii Krajowej 23,
3. Dzienny Dom Pobytu "Senior-Wigor" w Strzegomiu, ul. Armii Krajowej 23,

Przedszkola:

4. Publiczne Przedszkole nr 2 imienia Misia Uszatka, ul. A. Mickiewicza 2a w Strzegomiu,
5. Publiczne Przedszkole nr 3, ul. Parkowa 8 w Strzegomiu,
6. Publiczne Przedszkole nr 4, ul. Jeleniogórska 19 w Strzegomiu.

Szkoły Podstawowe:

7. Publiczna Szkoła Podstawowa nr 2 imienia Mikołaja Kopernika z oddziałami przedszkolnymi w Strzegomiu, ul. A. Mickiewicza 1,
8. Publiczna Szkoła Podstawowa nr 3 imienia Henryka Sienkiewicza z oddziałami przedszkolnymi w Strzegomiu, ul. Brzegowa 1,
9. Publiczna Szkoła Podstawowa nr 4 imienia Kornela Makuszyńskiego z oddziałami przedszkolnymi w Strzegomiu, Aleja Wojska Polskiego 3-5,
10. Publiczna Szkoła Podstawowa imienia Jana Pawła II z oddziałami przedszkolnymi w Kostrzy, ul. S. Żeromskiego 22,
11. Publiczna Szkoła Podstawowa imienia Adama Mickiewicza z oddziałami przedszkolnymi w Olszanach 138,
12. Publiczna Szkoła Podstawowa imienia Tadeusza Kościuszki z oddziałami przedszkolnymi w Goczałkowie ul. Szkolna 1,
13. Zespół Szkolno-Przedszkolny w Stanowicach, ul. Świebodzka 6-9, w skład którego wchodzi:
 - Publiczna Szkoła Podstawowa imienia Jana Brzechwy w Stanowicach, ul. Świebodzka 9,
 - Publiczne Przedszkole w Stanowicach, ul. Świebodzka 6,
14. Zespół Szkolno-Przedszkolny w Jaroszowie 98 w skład którego wchodzi:
 - Publiczna Szkoła Podstawowa imienia Janusza Korczaka w Jaroszowie 98,
 - Publiczne Przedszkole w Jaroszowie 98,

Samorządowe Instytucje Kultury:

1. Strzegomskie Centrum Kultury w Strzegomiu, ul. Paderewskiego 36,
2. Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Strzegom im. Elizy Orzeszkowej w Strzegomiu, ul. Świdnicka 21-23.

Spółki:

1. Ośrodek Sportu i Rekreacji Sp. z o.o., Strzegom, ul. Mickiewicza 2,
2. Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o., Strzegom, ul. Wesoła 7,
3. Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o., Strzegom, Al. Wojska Polskiego 75.

2.2. Dokumenty strategiczne i programowe

Do września 2018 roku na terenie Gminy Strzegom obowiązywała Strategia rozwoju lokalnego Gminy Strzegom na lata 2010-2020, zgodnie z którą misją wewnętrzną Gminy Strzegom brzmiała: tworząc warunki do realizowania różnorodnych przedsięwzięć gospodarczych i społecznych budujemy gminę, w której dobrze się żyje, aktywnie odpoczywa i inwestuje z sukcesem. W ramach jej wdrażania realizowane były takie cele strategiczne jak:

1. Rozwój potencjału gospodarczego i dywersyfikacja rynku pracy,
2. Ochrona środowiska i zarządzanie przestrzenią,
3. Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej,
4. Podnoszenie atrakcyjności gminy, jako miejsca aktywnego wypoczynku.

Zgodnie z przyjętą do realizacji od 27 września 2018 roku **Strategią rozwoju Gminy Strzegom 2030** wizją rozwoju gminy brzmie: Strzegom inteligentna gmina inwestująca w ludzi i infrastrukturę, wykorzystująca lokalne zasoby i dążąca do podniesienia poziomu i jakości życia mieszkańców w myśl zasady zrównoważonego rozwoju. Rozwój gminy Strzegom musi mieć charakter inteligentny i zrównoważony zgodnie z zasadą *Smart City*. Celem nadrzędnym będzie wzrost dobrobytu mieszkańców gminy w wyniku przyspieszonego rozwoju gospodarczego, przy jednoczesnym zachowaniu walorów środowiskowych i zastosowaniu nowoczesnych rozwiązań technologicznych. W tym celu konieczne będzie zwiększenie atrakcyjności gminy jako miejsca do

życia i prowadzenia działalności gospodarczej. Osiągnięte to zostanie m.in. poprzez poszerzenie zakresu usług publicznych oraz podniesienie ich jakości i lepsze dopasowanie do potrzeb mieszkańców.

W 2018 roku na terenie gminy Strzegom obowiązywały następujące dokumenty strategiczne i programowe:

OBSZAR	STRATEGIE, POLITYKI, PLANY, PROGRAMY		
	Nazwa dokumentu	Uchwała przyjmująca	Realizacja 2018
DOKUMENTY STRATEGICZNE	Strategia rozwoju lokalnego Gminy Strzegom na lata 2010-2020	Uchwała Nr 73/10 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 27 października 2010 r.	✓ Rozdziały 3-14, w tym inwestycje i działania
	Strategia rozwoju Gminy Strzegom 2030	Uchwała Nr 65/18 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 27 września 2018 r.	✓ Rozdziały 3-14, w tym inwestycje i działania
OCHRONA ŚRODOWISKA	Program Ochrony Środowiska dla gminy Strzegom na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024	Uchwała Nr 65/17 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 28 września 2017 r.	✓ Rozdział 3 i 12, w tym inwestycje i działania
	Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Strzegom	Uchwała Nr 71/16 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 22 czerwca 2016 r.	✓ Rozdział 3 i 12, w tym inwestycje i działania
	Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Strzegom na lata 2014 – 2032	Uchwała Nr 102/14 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 29 grudnia 2014 r.	✓ Rozdział 3 i 12, w tym inwestycje i działania
	Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Strzegom w 2018 roku	Uchwała Nr 21/18 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 14 marca 2018 r.	✓ Rozdział 3 i 12, w tym inwestycje i działania
GOSPODARKA	Uchwała w sprawie zwolnień w podatku od nieruchomości w ramach zasady de minimis	Uchwała nr 71/14 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 24 września 2014 r.	✓ Rozdział 5, w tym inwestycje i działania
	Uchwała w sprawie udzielania przez Gminę Strzegom zwolnień z podatku od nieruchomości stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną	Uchwała nr 40/15 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 19 maja 2015 r.	✓ Rozdział 5, w tym inwestycje i działania
	Uchwała w sprawie stawek podatku od środków transportowych	Uchwała nr 101/16 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 8 listopada 2016 r.	✓ Rozdział 5, w tym inwestycje i działania
KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO	Gminna Ewidencja Zabytków Gminy Strzegom	Zarządzenie Nr 285/B/2017 Burmistrza Strzegomia z dnia 20 listopada 2017 r. w sprawie wprowadzenia gminnej ewidencji zabytków Gminy Strzegom	✓ Rozdział 7, w tym inwestycje i działania
OCHRONA ZDROWIA	Program profilaktyki chorób nowotworowych, ze szczególnym uwzględnieniem raka jelita grubego „Wygraj z rakiem” dla mieszkańców Miasta i Gminy Strzegom	Uchwała Nr 42/14 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 8 maja 2014 r.	✓ Rozdział 9, w tym inwestycje i działania

OBSZAR	STRATEGIE, POLITYKI, PLANY, PROGRAMY		
	Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	Uchwała nr 79/18 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 11 października 2018 r.	✓ Rozdział 9 i 10, w tym inwestycje i działania
	Gminny program przeciwdziałania narkomanii na lata 2016-2020	Uchwała nr 78/15 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 26 listopada 2015 r.	✓ Rozdział 9 i 10, w tym inwestycje i działania
	Gminny Program Wychodzenia z Bezdomności na lata 2018-2021	Uchwała nr 46/18 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 15 czerwca 2018 r.	✓ Rozdział 9 i 10, w tym inwestycje i działania
POMOC SPOŁECZNA I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Strzegom na lata 2016-2020	Uchwała Nr 55/16 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 23 maja 2016 r.	✓ Rozdział 9 i 10, w tym inwestycje i działania
	Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2016-2020	Uchwała Nr 56/16 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 23 maja 2016 r.	✓ Rozdział 10, w tym inwestycje i działania
	Program Wspierania rodziny w Gminie Strzegom na lata 2016-2020	Uchwała Nr 57/16 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 23 maja 2016 r.	✓ Rozdział 10, w tym inwestycje i działania
	Gminny Program Wychodzenia z Bezdomności na lata 2018-2021	Uchwała Nr 46/18 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 15 czerwca 2018 r.	✓ Rozdział 10, w tym inwestycje i działania
INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych spółki wodociągi i kanalizacja w Strzegomiu na lata 2018-2020	Uchwała nr 73/18 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 11 października 2018 r. zmieniająca uchwałę nr 22/18 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 14 marca 2018 r.	✓ Rozdział 12, w tym inwestycje i działania
PLANOWANIE PRZESTRZENNE	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Strzegom	Uchwała Nr 36/17 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 26 kwietnia 2017 r.	✓ Rozdział 14, w tym inwestycje i działania
WSPÓŁPRACA WEWNĘTRZNA I ZEWNĘTRZNA	Strategia rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej do 2030 roku	Uchwała Nr 51/18 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 9 lipca 2018 r.	✓ Rozdziały 3-14, w tym inwestycje i działania
	Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego południowej i zachodniej części województwa dolnośląskiego na lata 2020–2030, obejmującej swoim zasięgiem subregiony wałbrzyski i jeleniogórski (NUTS 3) – Strategia Rozwoju Sudety 2030	Uchwała Nr 80/18 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 11 października 2018r.	✓ Rozdziały 3-14, w tym inwestycje i działania
	Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Szlakiem Granitu” na lata 2014-2020 (z perspektywą do 2023 r.)	Uchwała Nr 41/15 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 19 maja 2015 r.	✓ Rozdziały 13-14, w tym inwestycje i działania
	Wieloletni program współpracy Gminy Strzegom	Uchwała Nr 89/17 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia	✓ Rozdział 13, w tym inwestycje i działania

OBSZAR	STRATEGIE, POLITYKI, PLANY, PROGRAMY		
	z organizacjami pozarządowymi i podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na lata 2018-2019	23 listopada 2017 r.	
REWITALIZACJA	Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Strzegom na lata 2015-2025	Uchwała Nr 103/16 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 8 listopada 2016 r. zmieniająca uchwałę Nr 85/16 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 24 sierpnia 2016 r.	✓ Rozdziały 3-14, w tym inwestycje i działania
GOSPODARKA FINANSOWA	Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Strzegom na lata 2017-2026	Uchwała Nr 114/16 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 29 grudnia 2016 r.	✓ Rozdziały 3-15, w tym inwestycje i działania

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z Urzędu Miejskiego w Strzegomiu.

Strategia rozwoju lokalnego Gminy Strzegom na lata 2010-2020:

CEL STRATEGICZNY	CELE OPERACYJNE	REALIZACJA 2018
1. Rozwój potencjału gospodarczego i dywersyfikacja rynku pracy	1.1. Rozwój infrastruktury technicznej	✓ Udzielenie dotacji celowych dla Powiatu Świdnickiego na zadania:
	1.2. Modernizacja i budowa infrastruktury drogowej	- Przebudowa drogi powiatowej nr 2883D w miejscowości Godzieszówek - Przebudowa drogi powiatowej nr 2884D na odcinku Pasieczna-Stanowice"
	1.3. Współpraca gminy z przedstawicielami lokalnego biznesu	- remont chodników w ciągu dróg powiatowych na terenie Gminy Strzegom
	1.4. Tworzenie warunków do rozwoju, dużych, średnich małych i mikroprzedsiębiorstw	✓ Dokończenie przebudowy ciągu dróg łączących drogę krajową nr 5 oraz drogi powiatowe nr 2921D i nr 2883D z centrum miasta poprzez przebudowę drogi gminnej nr 110769D - ul. Dolnej w Strzegomiu ✓ Budowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych – Olszowa ✓ Przebudowa dróg dojazdowych do gruntów rolnych w Rogoźnicy ✓ Przebudowa ulicy Marszałka Józefa Piłsudskiego w Strzegomiu – Etap II ✓ Przebudowa drogi gminnej w Tomkowicach ✓ Przebudowa ciągu pieszego Obr. Śródmieście do ul. Dworcowej w Strzegomiu ✓ Modernizacja nawierzchni dz. Nr 1/2 obręb Śródmieście nr 3 w Strzegomiu ✓ Wykonanie nakładki bitumicznej na ul. Kwiatowej w Strzegomiu ✓ Przebudowa chodnika w Granicy ✓ Remont chodników przy ul. Rybnej i ul. Brackiej w Strzegomiu ✓ Inwestycje i remonty sieci kanalizacyjnej w Godzieszówku ✓ Inwestycje i remonty sieci wodociągowej: Osiedle Hotele – Jaroszków, Olszany, Strzegom, ul. Rybna, ul. Czarna, Strzegom ✓ Budowa oświetlenia ulicznego

CEL STRATEGICZNY	CELE OPERACYJNE	REALIZACJA 2018
		<ul style="list-style-type: none"> ✓ Rozwój e-usług publicznych jako zwiększenie udziału mieszkańców w procesie decyzyjnym w Gminie Świebodzice, Gminie Żarów oraz Gminie Strzegom. ✓ Udzielanie zwolnień w podatku od nieruchomości w ramach zasady de minimis ✓ Udzielanie zwolnień z podatku od nieruchomości stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną ✓ Promocja gminy i terenów inwestycyjnych
2. Ochrona środowiska i zarządzanie przestrzenią	2.1. Przeciwdziałanie degradacji środowiska, w tym spowodowanej przemysłem wydobywczym 2.2. Optymalizacja przestrzeni	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ograniczenie indywidualnego ruchu zmotoryzowanego w centrum miasta poprzez budowę ścieżki rowerowej oraz przebudowę ciągów pieszych wzdłuż Alei Wojska Polskiego w Strzegomiu ✓ Projekt organizacji ruchu ścieżek rowerowych na terenie miasta Strzegom ✓ Rewitalizacja Parku Miejskiego i dzielnicy Graby ✓ Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Gminie Strzegom – placówki oświatowe: Strzegom ul. Mickiewicza, ul. Brzegowa, Jarosów, Stanowice ✓ Budowa budynku demonstracyjnego o znacznie podwyższonych parametrach charakterystyki energetycznej- przedszkole z oddziałem żłobkowym przy ul. Kościuszki w Strzegomiu ✓ Dofinansowanie do wymiany lokalnych źródeł ciepła na przyjazne środowisku ✓ Akcja sprzątnięcia świata ✓ Dofinansowanie kosztów usuwania odpadów azbestowych ✓ Drzewka za Odpady ✓ Inwestycje i remonty sieci kanalizacyjnej w Godziszówku ✓ Inwestycje i remonty sieci wodociągowej: Osiedle Hotele – Jarosów, Olszany, Strzegom, ul. Rybna, ul. Czarna, Strzegom
3. Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej	3.1. Aktywizacja społeczności lokalnej 3.2. Poprawa infrastruktury społecznej ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wiejskich 3.3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu 3.4. Przeciwdziałanie bezrobociu i aktywizacja osób bezrobotnych ze szczególnym uwzględnieniem kobiet	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Przebudowa budynku komunalnego na mieszkania socjalne w Jarosowie ✓ Budowa budynku demonstracyjnego o znacznie podwyższonych parametrach charakterystyki energetycznej- przedszkole z oddziałem żłobkowym przy ul. Kościuszki w Strzegomiu ✓ Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Gminie Strzegom – placówki oświatowe: Strzegom ul. Mickiewicza, ul. Brzegowa, Jarosów, Stanowice ✓ Remont i modernizacja pomieszczeń w budynku przedszkolnym w Stanowicach ✓ Wykonanie wentylacji oraz remont sanitariatów w budynku szkolno-przedszkolnym w Jarosowie ✓ Projekt" Utworzenie nowego przedszkola z oddziałem integracyjnym w Strzegomiu" ✓ Udzielanie dotacji niepublicznym oraz publicznym szkołom, przedszkolom i innym formom wychowania przedszkolnego prowadzonym przez osoby fizyczne i prawne ✓ Remont świetlicy wiejskiej w Międzyrzeczu - Etap II

CEL STRATEGICZNY	CELE OPERACYJNE	REALIZACJA 2018
		(elewacja) <ul style="list-style-type: none"> ✓ Adaptacja lokalu użytkowego położonego w Strzegomiu przy Al. Wojska Polskiego 25 na potrzeby zwiększenia liczby miejsc w hostelach i mieszkaniach readaptacyjnych dla osób w trakcie leczenia lub po jego zakończeniu ✓ Modernizacja pomieszczeń biurowych na potrzeby Ośrodka Pomocy Społecznej w budynku komunalnym przy ul. Armii Krajowej 23 w Strzegomiu ✓ Organizacji wydarzeń i imprez kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych ✓ Utworzenie miejsc pracy dla osób bezrobotnych
4. Podnoszenie atrakcyjności gminy, jako miejsca aktywnego wypoczynku	4.1. Rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wiejskich 4.2. Wspieranie rozwoju turystyki 4.3. Promocja gminy i jej zasobów	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Szlak Kamienia ✓ Budowa małej przyszkolnej krytej pływalni "Dolnośląski Delfinek" w Strzegomiu ✓ Budowa ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury rekreacyjno-turystycznej we wsiach Skarżyce i Godzieszówek ✓ Budowa Otwartej Strefy Aktywności we wsi Godzieszówek ✓ Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 374 w zakresie budowy ciągu pieszo-rowerowego na odcinku Strzegom-Wieśnica- etap II ✓ Rewitalizacja Parku Miejskiego i dzielnicy Graby ✓ Projekt organizacji ruchu ścieżek rowerowych na terenie miasta Strzegom ✓ Ograniczenie indywidualnego ruchu zmotoryzowanego w centrum miasta poprzez budowę ścieżki rowerowej oraz przebudowę ciągów pieszych wzdłuż Alei Wojska Polskiego w Strzegomiu ✓ Punkt Informacji Turystycznej i działania w zakresie obsługi ruchu turystycznego na terenie miasta i gminy Strzegom pod kontem informowania o zabytkach, trasach turystycznych, ciekawostkach przyrodniczych, prowadzenie wycieczek, dystrybucja materiałów promocyjnych i reklamowych ✓ Organizacja wydarzeń i imprez sportowych i rekreacyjnych, w tym: <ul style="list-style-type: none"> - „Niedziele bez handlu” (Park Miejski) cykl festynów organizowanych dla mieszkańców Strzegomia w niedziele, w które zamknięte były supermarkety - Festyny rodzinne na wsiach (tereny przy świetlicach wiejskich) charakterze rekreacyjno-sportowym skierowane do wszystkich grup wiekowych polegające na zabawach, konkursach i konkurencjach sportowych ✓ Renowacja zabytków: <ul style="list-style-type: none"> - remont elewacji kościoła p.w. Chrystusa Króla - kościół p.w. Św. Jadwigi – XIV w, kontynuacja remontu wnętrza kościoła – prace konserwatorskie w zakrystii i prezbiterium - remont zabytkowej elewacji wewnętrznej kościoła p.w. św. Jana Chrzciciela - remont elewacji nawy głównej kościoła p.w. św. Apostołów Piotra i Pawła

CEL STRATEGICZNY	CELE OPERACYJNE	REALIZACJA 2018
		<ul style="list-style-type: none"> - konserwacja techniczna i estetyczna ołtarza głównego wraz z dwoma obrazami w kościele p.w. Św. Szymona i Tadeusza - Bazylika, konserwacja techniczna i estetyczna drewnianego, polichromowanego i złotanego ołtarza bocznego p.w. Krzyża Świętego wraz z rzeźbami i obrazami ołtarzowymi

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z Urzędu Miejskiego w Strzegomiu.

Strategia rozwoju Gminy Strzegom 2030:

OBSZAR	PRIORYTET	REALIZACJA 2018
<p>Cel strategiczny 1: Zrównoważony rozwój gospodarczy oparty na endogennym potencjale, wspomagany zewnętrznymi inwestycjami i źródłami finansowymi</p>	<p><u>Priorytet 1.</u> Rozwój infrastruktury go spodarczej oraz wsparcie dla przedsiębiorstw wykorzystujących endogenne potencjał gminy</p> <p><u>Priorytet 2.</u> Rozwój funkcji turystycznej</p> <p><u>Priorytet 3.</u> Rozwój rolnictwa i przetwórstwa rolno produkującego żywność wysokiej jakości</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Rozwój systemu konsultacji władz gminy z lokalnymi przedsiębiorcami ✓ Przygotowanie terenów inwestycyjnych i ich promocja ✓ Organizacja wizyt potencjalnych inwestorów ✓ Promocja idei klastrów ✓ Udzielanie zwolnień w podatku od nieruchomości w ramach zasady de minimis ✓ Udzielanie zwolnień z podatku od nieruchomości stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną ✓ Szlak Kamienia ✓ Budowa ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury rekreacyjno-turystycznej we wsiach Skarżyce i Godzieszówek ✓ Budowa ciągu pieszo-rowerowego na odcinku Strzegom-Wieśnica- etap II" ✓ Budowa ścieżki rowerowej oraz przebudowę ciągów pieszych wzdłuż Alei Wojska Polskiego w Strzegomiu ✓ Projekt organizacji ruchu ścieżek rowerowych na terenie miasta Strzegom ✓ Projekt organizacji ruchu ścieżek rowerowych na terenie miasta Strzegom ✓ Punkt Informacji Turystycznej □ działania w zakresie obsługi ruchu turystycznego na terenie miasta i gminy Strzegom pod kontem informowania o zabytkach, trasach turystycznych, ciekawostkach przyrodniczych, oprowadzanie wycieczek, dystrybucja materiałów promocyjnych i reklamowych ✓ Organizacja wydarzeń i imprez sportowych i rekreacyjnych
<p>Cel strategiczny 2: Wzrost poziomu jakości i życia mieszkańców gminy</p>	<p><u>Priorytet 1.</u> Budowa/modernizacja infrastruktury społecznej sprzyjającej integracji i włączeniu społecznemu</p> <p><u>Priorytet 2.</u> Rozwój usług społecznych</p> <p><u>Priorytet 3.</u> Wsparcie dla budowy</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Rozwój e-usług publicznych jako zwiększenie udziału mieszkańców w procesie decyzyjnym w Gminie Świebodzice, Gminie Żarów oraz Gminie Strzegom ✓ Przebudowa budynku komunalnego na mieszkania socjalne w Jaroszowie ✓ Budowa budynku demonstracyjnego o znacznie podwyższonych parametrach charakterystyki energetycznej- przedszkole z oddziałem żłobkowym przy ul. Kościuszki 51w Strzegomiu ✓ Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Gminie Strzegom, placówki oświatowe: Strzegom ul.

CEL STRATEGICZNY	CELE OPERACYJNE	REALIZACJA 2018
	kapitału społecznego	<p>Mickiewicza, ul. Brzegowa, Jarosów, Stanowice</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Remont i modernizacja pomieszczeń w budynku przedszkolnym w Stanowicach ✓ Wykonanie wentylacji oraz remont sanitariatów w budynku szkolno-przedszkolnym w Jarosowie ✓ Projekt" Utworzenie nowego przedszkola z oddziałem integracyjnym w Strzegomiu" ✓ Udzielanie dotacji niepublicznym oraz publicznym szkołom, przedszkolom i innym formom wychowania przedszkolnego prowadzonym przez osoby fizyczne i prawne ✓ Remont świetlicy wiejskiej w Międzyrzeczu - Etap II (elewacja) ✓ Organizacji wydarzeń i imprez kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych ✓ Utworzenie miejsc pracy dla osób bezrobotnych
Cel strategiczny 3: Rozwój infrastruktury i poprawa spójności przestrzennej gminy	<p><u>Priorytet 1.</u> Modernizacja i rozbudowa infrastruktury drogowej i towarzyszącej</p> <p><u>Priorytet 2.</u> Transport publiczny</p> <p><u>Priorytet 3.</u> Rozwój i modernizacja infrastruktury ochrony środowiska</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Udzielenie dotacji celowych dla Powiatu Świdnickiego na zadania: <ul style="list-style-type: none"> - Przebudowa drogi powiatowej nr 2883D w miejscowości Godziszówek, - Przebudowa drogi powiatowej nr 2884D na odcinku Pasieczna-Stanowice, - remont chodników w ciągu dróg powiatowych na terenie Gminy Strzegom ✓ Dokończenie przebudowy ciągu dróg łączących drogę krajową nr 5 oraz drogi powiatowe nr 2921D i nr 2883D z centrum miasta poprzez przebudowę drogi gminnej nr 110769D - ul. Dolnej w Strzegomiu ✓ Budowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych – Olszowa ✓ Przebudowa dróg dojazdowych do gruntów rolnych w Rogoźnicy ✓ Przebudowa ulicy Marszałka Józefa Piłsudskiego w Strzegomiu – Etap II ✓ Przebudowa drogi gminnej w Tomkowicach ✓ Przebudowa ciągu pieszego Obr. Śródmieście do ul. Dworcowej w Strzegomiu ✓ Modernizacja nawierzchni dz. Nr 1/2 obręb Śródmieście nr 3 w Strzegomiu ✓ Wykonanie nakładki bitumicznej na ul. Kwiatowej w Strzegomiu ✓ Przebudowa chodnika w Granicy ✓ Budowa oświetlenia ulicznego

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z Urzędu Miejskiego w Strzegomiu.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Strzegom na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024 stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ekologicznej w gminie. W toku wdrażania Programu w 2018 roku realizowane były m.in. takie cele długookresowe jak:

- OPK.1. Ochrona walorów i zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem bio- i georóżnorodności oraz krajobrazu,
- ZRL.1. Ochrona bioróżnorodności,

- OG.1. Racjonalne wykorzystanie zasobów glebowych,
- OZK.1. Racjonalne gospodarowanie zasobami kopalin w zakresie ich rozpoznania, wydobywania i rekultywacji terenów poeksploatacyjnych,
- OPS.1. Minimalizacja zagrożeń spowodowanych klęskami powodzi,
- WŚ.1. Przywrócenie wysokiej jakości wód powierzchniowych oraz ochrona jakości wód podziemnych i racjonalizacja ich wykorzystania,
- OA.1. Kontynuacja działań związanych z poprawą jakości powietrza oraz ograniczanie zużycia energii i wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł,
- GO.1. Racjonalna gospodarka odpadami,
- OH.1. Podniesienie komfortu akustycznego mieszkańców.

Na obszarze gminy realizowany jest również **Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Strzegom** mający na celu ograniczenie niskiej emisji i zmniejszenie finalnego wykorzystania energii, a przez to m.in. poprawę jakości powietrza. Dokumentem umożliwiającym realizację działań rewitalizacyjnych na terenie gminy jest **Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Strzegom na lata 2015-2025**. Ma on na celu wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszarów rewitalizacji Stare Miasto z Grabiną w Strzegomiu i wsi Jaroszów. Działania i inwestycje zrealizowane w 2018 roku w ramach wdrażania poszczególnych dokumentów strategicznych i programowych wskazane zostały w poszczególnych rozdziałach dokumentu raportu.

2.3. Uchwały Rady Miejskiej w Strzegomiu

Numer Uchwały	Z dnia	Informacje o dokumencie	Realizacja 2018
1/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-01-25	zmian wieloletniej prognozy finansowej Gminy Strzegom na lata 2018-2026,	Wykonana
12/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-01-25	utworzenia spółki z ograniczoną odpowiedzialnością pod nazwą Ośrodek Sportu i Rekreacji spółka z ograniczoną odpowiedzialnością,	Wykonana
2/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-01-25	zmian budżetu Gminy Strzegom na 2018 rok,	Wykonana
3/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-01-25	sprawozdania z prac stałych komisji Rady Miejskiej w Strzegomiu za 2017 rok,	Wykonana
4/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-02-01	planu pracy stałych komisji Rady Miejskiej w Strzegomiu na 2018 rok,	Wykonana
5/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-01-25	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w obrębie 4 miasta Strzegom,	Wykonana
6/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-01-25	ustalenia trybu udzielania i rozliczania dotacji niepublicznym oraz publicznym szkołom, przedszkolom i innym formom wychowania przedszkolnego prowadzonym przez osoby fizyczne i prawne oraz trybu przeprowadzania kontroli prawidłowości ich pobierania i wykorzystywania,	Wykonana
7/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-01-25	zmieniająca uchwałę w sprawie poboru w drodze inkasa podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego,	Wykonana
8/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-01-25	udzielenia pomocy finansowej przez Gminę Strzegom Powiatowi Świdnickiemu na realizację zadania pn."Przebudowa drogi powiatowej nr 2884D na odcinku Pasieczna - Stanowice " na terenie Gminy Strzegom,	Wykonana
9/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-01-25	udzielenia pomocy finansowej przez Gminę Strzegom Powiatowi Świdnickiemu na realizację zadań związanych z budową chodników przy drogach powiatowych na terenie gminy Strzegom,	Wykonana
10/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-01-25	zaliczenia dróg do kategorii dróg gminnych,	Wykonana
11/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-01-25	zabezpieczenia środków finansowych na zadanie w ramach "programu rozwoju małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej o charakterze wielopokoleniowym Otwarte Strefy Aktywności (OSA) EDYCJA 2018",	Wykonana
13/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-01-25	przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w obrębie wsi Graniczna, w gminie Strzegom,	Wykonana Procedura w toku
14/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-01-29	zmieniająca uchwałę Rady Miejskiej w Strzegomiu Nr 12/18 z dnia 25 stycznia 2018 r. w sprawie utworzenia spółki z ograniczoną odpowiedzialnością pod nazwą Ośrodek Sportu i Rekreacji spółka z ograniczoną odpowiedzialnością,	Wykonana

Numer Uchwały	Z dnia	Informacje o dokumencie	Realizacja 2018
15/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-01-29	zmian budżetu Gminy Strzegom na 2018 rok,	Wykonana
16/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-01-29	przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w obrębie 5 miasta Strzegom,	Wykonana Procedura w toku
17/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-03-14	zmieniająca uchwałę Nr 9/18 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 25 stycznia 2018 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej przez Gminę Strzegom Powiatowi Świdnickiemu na realizację zadań związanych z budową chodników przy drogach powiatowych na terenie gminy Strzegom,	Wykonana
18/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-03-14	zmian wieloletniej prognozy finansowej Gminy Strzegom na lata 2018-2026,	Wykonana
19/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-03-14	zmian budżetu Gminy Strzegom na rok 2018,	Wykonana
20/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-03-14	szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych,	Wykonana
21/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-03-14	przyjęcia "Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Strzegom w 2018 roku",	Wykonana Realizacja programu w toku
22/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-03-14	uchwalenia "Wieloletniego Planu Rozwoju i Modernizacji Urzędzeń Wodociągowych i Urzędzeń Kanalizacyjnych będących w posiadaniu spółki Wodociągi i Kanalizacja Spółka z o.o. w Strzegomiu na lata 2018-2020",	Wykonana
23/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-03-14	podziału gminy Strzegom na okręgi wyborcze, ustalenia ich granic i numerów oraz liczby radnych wybieranych w każdym okręgu,	Wykonana
24/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-04-12	przekazania środków finansowych dla policji,	Wykonana
25/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-04-12	udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Świdnickiemu,	Wykonana
27/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-04-12	zmian budżetu Gminy Strzegom na rok 2018,	Wykonana
26/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-04-12	udzielenia pomocy rzeczowej przez Gminę Strzegom Województwu Dolnośląskiemu w ramach realizacji zadania pod nazwą "przebudowa drogi wojewódzkiej nr 374 w zakresie budowy ciągu pieszo-rowerowego na odcinku Strzegom-Wieśnica-etap II",	Wykonana
28/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-04-12	zmieniająca uchwałę w sprawie emisji obligacji komunalnych oraz określenia zasad ich zbywania, nabywania i wykupu,	Wykonana
29/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-04-12	podziału Gminy Strzegom na stałe obwody głosowania, ustalenia ich numerów, granic i siedzib obwodowych komisji wyborczych,	Wykonana
30/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-04-12	przystąpienia Gminy Strzegom do porozumienia o współpracy w ramach projektu pod nazwą "Świat Kamienia",	Wykonana
31/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-04-26	zmian wieloletniej prognozy finansowej Gminy Strzegom na lata 2018-2026,	Wykonana
32/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-04-26	zmian budżetu Gminy Strzegom na rok 2018,	Wykonana
33/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-04-26	emisji obligacji komunalnych oraz określenia zasad ich zbywania, nabywania i wykupu,	Wykonana
34/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-04-26	udzielenia w 2018 roku dotacji z budżetu Gminy Strzegom, na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, znajdujących się na terenie Gminy Strzegom,	Wykonana
35/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-05-23	zmian w budżecie Gminy Strzegom na rok 2018	Wykonana
36/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-06-15	zatwierdzenia sprawozdania finansowego Gminy Strzegom za 2017 rok wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy Strzegom za 2017 rok,	Wykonana
37/18	Z dnia	udzielenia Burmistrzowi Strzegomia absolutorium z tytułu wykonania budżetu za 2017	Wykonana

Numer Uchwały	Z dnia	Informacje o dokumencie	Realizacja 2018
Obowiązujący	2018-06-15	rok,	
38/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-06-15	zmian wieloletniej prognozy finansowej Gminy Strzegom na lata 2018-2027,	Wykonana
39/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-06-15	zmian budżetu Gminy Strzegom na rok 2018,	Wykonana
40/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-06-15	zmieniająca uchwałę w sprawie zasad i trybu przyznawania i pozbawiania oraz wysokości stypendiów sportowych za osiągnięte wyniki sportowe,	Wykonana
41/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-06-15	zmieniająca uchwałę nr 30/17 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 26 kwietnia 2017 r. w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej przez Gminę Strzegom Województwu Dolnośląskiemu w ramach realizacji zadania pod nazwą "Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 374 w zakresie budowy ciągu pieszo-rowerowego na odcinku Strzegom-Wieśnica"	Wykonana
42/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-06-15	zmieniająca uchwałę w sprawie udzielenia w 2018 roku dotacji z budżetu Gminy Strzegom na prace konserwatorskie, restauratorskie, lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, znajdujących się na terenie Gminy Strzegom,	Wykonana
43/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-06-15	przystąpienia do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w części obrębów Goczałków, Rogoźnica, Żelazów,	Wykonana Procedura w toku
44/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-06-15	przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w sąsiedztwie linii 100 kV w obrębach: Tomkowice, Granica, Modłęcín, Olszany, w Gminie Strzegom,	Wykonana Procedura w toku
45/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-06-15	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszarów położonych w obrębie wsi Goczałków Górny, w gminie Strzegom,	Wykonana
46/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-06-15	przyjęcia do realizacji Gminnego Programu Wychodzenia z Bezdomności na lata 2018-2021,	Wykonana Realizacja programu w toku
47/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-07-09	zmian wieloletniej prognozy finansowej Gminy Strzegom na lata 2018-2027,	Wykonana
48/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-07-09	zmian budżetu Gminy Strzegom na rok 2018,	Wykonana
49/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-07-09	zmieniająca uchwałę w sprawie udzielenia w 2018 roku dotacji z budżetu Gminy Strzegom, na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, znajdujących się na terenie Gminy Strzegom,	Wykonana
50/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-07-09	ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania na terenie Gminy Strzegom miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,	Wykonana
51/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-07-09	przyjęcia Strategii Rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej z perspektywą do 2030 r.,	Wykonana Realizacja strategii w toku
52/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-08-28	udzielenia pomocy finansowej przez Gminę Strzegom Powiatowi Świdnickiemu na realizację zadania pn. "Przebudowa drogi powiatowej nr 2883D w miejscowości Godzieszówce,	Wykonana
53/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-08-28	zmian wieloletniej prognozy finansowej Gminy Strzegom na lata 2018-2027	Wykonana
54/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-08-28	zmian budżetu Gminy Strzegom na rok 2018,	Wykonana
55/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-08-28	zaciągnięcia pożyczki na zadanie inwestycyjne pod nazwą: Zakup i montaż energooszczędnego oświetlenia - lamp hybrydowych w Gminie Strzegom,	Wykonana
56/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-08-28	regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Strzegom,	Wykonana
57/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-08-28	określenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów,	Wykonana
58/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-08-28	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w obrębie 3 miasta Strzegom,	Wykonana

Numer Uchwały	Z dnia	Informacje o dokumencie	Realizacja 2018
59/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-09-04	uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu we wsi Międzyrzecze, w gminie Strzegom,	Wykonana
60/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-08-28	zmieniająca uchwałę Nr 50/18 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 9 lipca 2018 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania na terenie Gminy Strzegom miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,	Wykonana
61/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-09-27	zmian wieloletniej prognozy finansowej Gminy Strzegom na lata 2018-2027,	Wykonana
62/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-09-27	zmian budżetu Gminy Strzegom na rok 2018,	Wykonana
63/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-09-27	przyjęcia Deklaracji Świdnickiej,	Wykonana
64/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-09-27	przystąpienia Gminy Strzegom do porozumienia o współpracy w ramach projektu pod nazwą "Krwic i żelazem": śladami wojen prusko-austriackich",	Wykonana
65/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-09-27	przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Strzegom 2030,	Wykonana
66/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-09-27	utworzenia Żłobka Nr 1 w Strzegomiu, ul. T. Kościuszki 51 i nadania statutu,	Wykonana
67/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-09-27	zmieniająca uchwałę Nr 56/18 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 28 sierpnia 2018 r. w sprawie określenia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Strzegom,	Wykonana
68/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-09-27	zmieniająca uchwałę Nr 57/18 rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 28 sierpnia 2018 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów,	Wykonana
69/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-10-11	zmian wieloletniej prognozy finansowej Gminy Strzegom na lata 2018-2027,	Wykonana
70/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-10-11	zmian budżetu Gminy Strzegom na rok 2018,	Wykonana
71/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-10-11	regulaminu krytej pływalni "Dolnośląski Delfinek" w Strzegomiu,	Wykonana
72/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-10-11	utworzenia Przedszkola Nr 1 z oddziałem integracyjnym w Strzegomiu przy ul. T. Kościuszki 51 i nadania statutu,	Wykonana
73/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-10-11	zmieniająca uchwałę Nr 22/18 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 14 marca 2018 r. w sprawie uchwalenia "Wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu Spółki Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o. o. w Strzegomiu",	Wykonana
74/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-10-11	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w obrębie wsi Morawa, w Gminie Strzegom,	Wykonana
75/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-10-11	oceny aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Gminy Strzegom,	Wykonana Procedura w toku
76/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-10-11	przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszarów położonych w obrębie wsi Olszany w Gminie Strzegom,	Wykonana Procedura w toku
77/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-10-11	przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszarów położonych w obrębie 3 miasta Strzegom,	Wykonana Procedura w toku
78/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-10-11	przystąpienia do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu górniczego w obrębach Rogoźnica, Goczałków, Żółkiewka i Żelazów,	Wykonana Procedura w toku
79/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-10-11	uchwalenia Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na 2019 rok,	Wykonana Realizacja programu w toku
80/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-10-11	przyjęcia Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego południowej i zachodniej części województwa dolnośląskiego na lata 2020-2030, obejmującej swoim zasięgiem subregiony wałbrzyski i jeleniogórski (NUTS 3) - Strategia Rozwoju Sudety 2030,	Wykonana
81/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-10-19	zmian wieloletniej prognozy finansowej Gminy Strzegom na lata 2018-2027,	Wykonana

Numer Uchwały	Z dnia	Informacje o dokumencie	Realizacja 2018
82/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-10-19	zmian budżetu Gminy Strzegom na rok 2018,	Wykonana
83/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-10-19	zmian Statutu Gminy Strzegom,	Wykonana
84/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-10-19	zmieniająca uchwałę Nr 10/07 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 25 stycznia 2007 r. w sprawie statutu sołectwa Bartoszówek,	Wykonana
85/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-10-19	zmieniająca uchwałę Nr 11/07 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 25 stycznia 2007 r. w sprawie statutu sołectwa Goczałków,	Wykonana
86/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-10-19	zmieniająca uchwałę Nr 13/07 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 25 stycznia 2007 r. w sprawie statutu sołectwa Godziszówek,	Wykonana
87/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-10-19	zmieniająca uchwałę Nr 14/07 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 25 stycznia 2007 r. w sprawie statutu sołectwa Granica,	Wykonana
88/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-10-19	zmieniająca uchwałę Nr 15/07 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 25 stycznia 2007 r. w sprawie statutu sołectwa Graniczna,	Wykonana
89/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-10-19	zmieniająca uchwałę Nr 16/07 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 25 stycznia 2007 r. w sprawie statutu sołectwa Grochołów,	Wykonana
90/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-10-19	zmieniająca uchwałę Nr 17/07 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 25 stycznia 2007 r. w sprawie sołectwa Jaroszków,	Wykonana
91/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-10-19	zmieniająca uchwałę Nr 18/07 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 25 stycznia 2007 r. w sprawie statutu sołectwa Kostrza,	Wykonana
92/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-10-19	zmieniająca uchwałę Nr 19/07 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 25 stycznia 2007 r. w sprawie statutu sołectwa Międzyrzecze,	Wykonana
93/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-10-19	zmieniająca uchwałę Nr 20/07 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 25 stycznia 2007 r. w sprawie statutu sołectwa Modlecin,	Wykonana
94/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-10-19	zmieniająca uchwałę Nr 21/07 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 25 stycznia 2007 r. w sprawie statutu sołectwa Morawa,	Wykonana
95/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-10-19	zmieniająca uchwałę Nr 22/07 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 25 stycznia 2007 r. w sprawie statutu sołectwa Olszany,	Wykonana
96/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-10-19	zmieniająca uchwałę Nr 23/07 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 25 stycznia 2007 r. w sprawie statutu sołectwa Rogoźnica,	Wykonana
97/18 Zaprojektowany	Z dnia 2018-10-19	zmieniająca uchwałę Nr 24/07 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 25 stycznia 2007 r. w sprawie statutu sołectwa Rusko,	Wykonana
98/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-10-19	zmieniająca uchwałę Nr 25/07 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 25 stycznia 2007 r. w sprawie statutu sołectwa Skarżyce,	Wykonana
99/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-10-19	zmieniająca uchwałę Nr 26/07 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 25 stycznia 2007 r. w sprawie statutu sołectwa Stanowice,	Wykonana
100/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-10-26	zmieniająca uchwałę Nr 27/07 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 25 stycznia 2007 r. w sprawie statutu sołectwa Stawiska,	Wykonana
101/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-10-26	zmieniająca uchwałę Nr 28/07 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 25 stycznia 2007 r. w sprawie statutu sołectwa Strzegom,	Wykonana
102/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-10-19	zmieniająca uchwałę Nr 29/07 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 25 stycznia 2007 r. w sprawie statutu sołectwa Tomkowiec,	Wykonana
103/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-10-19	zmieniająca uchwałę Nr 30/07 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 25 stycznia 2007 r. w sprawie statutu sołectwa Wieśnica,	Wykonana
104/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-10-26	zmieniająca uchwałę Nr 31/07 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 25 stycznia 2010 r. w sprawie statutu sołectwa Żelazów,	Wykonana
105/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-10-19	zmieniająca uchwałę Nr 32/07 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 25 stycznia 2007 r. w sprawie statutu sołectwa Żółkiewka,	Wykonana
106/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-10-19	uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w obrębie 5 miasta Strzegom,	Wykonana
107/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-10-19	Regulaminów obiektów sportowych w Strzegomiu,	Wykonana
108/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-11-14	zmian wieloletniej prognozy finansowej Gminy Strzegom na lata 2018-2027 (2018-12-19 09:24:52)	Wykonana
109/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-11-14	zmian budżetu Gminy Strzegom na rok 2018	Wykonana
110/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-11-14	utworzenia Przedszkola Nr 1 z oddziałem integracyjnym w Strzegomiu przy ul. T. Kościuszki 51 i nadania statutu	Wykonana
111/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-11-14	zaciągnięcia pożyczki na zadanie pod nazwą: " Ograniczenie niskiej emisji na obszarze województwa dolnośląskiego poprzez wymianę źródeł ciepła w Gminie Strzegom w 2018 r. - etap I"	Wykonana

Numer Uchwały	Z dnia	Informacje o dokumencie	Realizacja 2018
112/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-11-14	zaciągnięcia pożyczki na zadanie pod nazwą: "Ograniczenie niskiej emisji na obszarze województwa dolnośląskiego poprzez wymianę źródeł ciepła w Gminie Strzegom w 2018 r. - etap IIA"	Wykonana
113/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-11-14	zaciągnięcia pożyczki na zadanie pod nazwą: "Ograniczenie niskiej emisji na obszarze województwa dolnośląskiego poprzez wymianę źródeł ciepła w Gminie Strzegom w 2018 r. - etap - IIB"	Wykonana
114/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-11-14	zmieniająca uchwałę w sprawie Regulaminu krytej pływalni " Dolnośląski Delfinek" w Strzegomiu	Wykonana
115/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-11-23	wyboru Przewodniczącego Rady Miejskiej w Strzegomiu	Wykonana
116/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-12-10	zmian wieloletniej prognozy finansowej Gminy Strzegom na lata 2018 --2027	Wykonana
117/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-12-10	zmian budżetu Gminy Strzegom na rok 2018	Wykonana
118/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-12-10	emisji obligacji komunalnych oraz określenia zasad ich zbywania, nabywania i wykupu	Wykonana
119/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-12-10	w sprawie ustalenia wynagrodzenia Burmistrza Strzegomia	Wykonana
120/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-12-10	zmiany Statutu Gminy Strzegom	Wykonana
121/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-12-10	zmieniająca uchwałę Nr 12/07 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 25 stycznia 2007 r. w sprawie statutu sołectwa Goczałków Górny	Wykonana
122/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-12-10	zarządzenia wyborów Sołtysów i Rad Sołeckich na terenie Gminy Strzegom	Wykonana
123/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-12-10	zmiany Regulaminów obiektów sportowych w Strzegomiu	Wykonana
124/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-12-10	Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Strzegom	Wykonana
125/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-12-10	wyboru Wiceprzewodniczących Rady Miejskiej w Strzegomiu	Wykonana
126/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-12-10	ustalenia składu osobowego Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Strzegomiu	Wykonana
127/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-12-10	ustalenia składu osobowego Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Miejskiej w Strzegomiu	Wykonana
128/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-12-10	ustalenia składów osobowych stałych komisji Rady Miejskiej w Strzegomiu	Wykonana
129/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-12-10	wyboru Przewodniczących stałych komisji Rady Miejskiej w Strzegomiu	Wykonana
137/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-12-28	Uchwała zmieniająca uchwałę Nr 128/18 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 10 grudnia 2018 r. w sprawie ustalenia składów osobowych stałych komisji Rady Miejskiej w Strzegomiu.	Wykonana
136/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-12-28	Uchwała w sprawie budżetu Gminy Strzegom na 2019 rok	Wykonana
135/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-12-28	Uchwała w sprawie przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Strzegom na lata 2019-2029.	Wykonana
134/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-12-28	Uchwała w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem "Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023".	Wykonana
133/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-12-28	Uchwała w sprawie ustalenia opłaty za wpis do rejestru żłobków i klubów dziecięcych,	Wykonana
132/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-12-28	Uchwała w sprawie ustalenia wykazu wydatków budżetowych, które nie wygasają z upływem 2018 roku,	Wykonana
131/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-12-28	Uchwała w sprawie zmian w budżecie Gminy Strzegom na rok 2018,	Wykonana
130/18 Obowiązujący	Z dnia 2018-12-28	Uchwała w sprawie zmian wieloletniej prognozy finansowej Gminy Strzegom na lata 2018-2027,	Wykonana

2.4. Promocja gminy

Gmina Strzegom kolejny raz zajęła bardzo dobre miejsce wśród gmin miejsko-wiejskich w najnowszym Rankingu Finansowym Samorządu Terytorialnego. W poprzednim zestawieniu (za 2016 rok) uplasowała się na 43. miejscu, aktualnie (za 2018 rok) jest sklasyfikowana na 52. miejscu na 628 gmin w kategorii gmin miejsko-wiejskich. Nadmienić należy również, że w rankingu w 2018 roku gmina Strzegom zajęła 10. miejsce wśród gmin miejsko-wiejskich na Dolnym Śląsku. Zestawienie zostało podzielone na 5 kategorii: gminy wiejskie, gminy miejsko-wiejskie, gminy miejskie, miasta na prawach powiatu i powiaty ziemskie. Ranking opracowali eksperci z krakowskiej Regionalnej Izby Obrachunkowej, Uniwersytetu Jagiellońskiego i Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie. Warto wspomnieć, że przy ocenie finansów samorządów brano pod uwagę wskaźniki według danych za 2018 rok i były to: udział dochodów własnych w dochodach ogółem, relacja nadwyżki operacyjnej do dochodów ogółem, udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem, obciążenie wydatków bieżących wydatkami na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń, udział środków europejskich w wydatkach ogółem – bez poręczeń, relacja zobowiązań do dochodów ogółem, udział podatku dochodowego od osób fizycznych w dochodach bieżących.

TABELA 4. Certyfikaty, nagrody i wyróżnienia dla Gminy Strzegom otrzymane w latach 2017-2018.

Nazwa nagrody	2017/2018
Dyplom za zajęcie I. miejsca w kategorii wydarzenie/inicjatywa 2016 roku – Gmina Strzegom	12 maj 2017
Certyfikat Kapituły Dolnośląskiego Plebiscytu Gospodarczego „Gwiazdy Biznesu” dla Urzędu Miejskiego w Strzegomiu – III. miejsce w kategorii Samorząd Przyjazny Biznesowi	23 maj 2017
Zespół Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Świdnicy – Podziękowanie Dla Pana Zastępcy Burmistrza Miasta Strzegom Wiesława Witkowskiego za udostępnienie mieszkania z zasobów komunalnych dla wychowanka Michała Ponulaka oraz pomoc w przystosowaniu lokalu do zamieszkania	10 sierpnia 2017
Certyfikat – Laur Społecznego zaufania Przyznany przez Instytut Badań Marki Sosnowiec	7 września 2017
Certyfikat nr 64 dla Miasta i Gminy Strzegom „Wzorowa Gmina” + statuetka (ważny do 31 grudnia 2020 r.) Organizator Życie Regionów	19 września 2017r.
Certyfikat Nr 485/2006 spełnienia wymagań normy ISO 9001:2015	27 listopada 2017 – 17 października 2018
Certyfikat QI 2017 – tytuł Laureata oraz Złote Godło	2017
Certyfikat „Gwiazdy Biznesu 2018” dla Gminy Strzegom za zajęcie III. miejsca w kategorii Samorząd Przyjazny Biznesowi	27 kwietnia 2018
Dyplom za zajęcie I. miejsca w kategorii Wydarzenie/Inicjatywa 2017 roku - XX Plebiscyt Gospodarczy MUFLONY 2017	11 maja 2018
Certyfikat dobroczynności „Sercem Pomaluj mój świat” Gmina Strzegom, Świdnica 2018	29 maja 2018
Certyfikat QI 2018- tytuł Laureata oraz Złote Godło	2018
W rankingu finansowym samorządu terytorialnego organizowanego przez Krakowską Izbę Obrachunkową, Uniwersytet Jagielloński oraz Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie na 628 gmin miejsko-wiejskich Gmina Strzegom zajęła wysokie 52. miejsce	2018

Źródło: Urząd Miejski w Strzegomiu.

Gmina Strzegom podejmuje szereg działań związanych z promocją. Należy do nich m.in. wydawanie bezpłatnego informatora samorządowego „Gminne Wiadomości Strzegom”, promocja w Telewizji Internetowej Gminy Strzegom, na antenie Radia Sudety 24, w mediach ogólnopolskich (TVN, TVP), na portalach internetowych gminy Strzegom i powiatu świdnickiego, informatora „Życie Aglomeracji Wałbrzyskiej” oraz Klubu Samorządowego Polskiej Agencji Prasowej. Ponadto w czasopiśmie regionalnych

i ogólnopolskich publikowane są teksty promujące gminę. Promocji gminy sprzyja także uczestnictwo w targach i konferencjach, takich jak m.in. Dolnośląski Festiwal Tajemnic, czy Dolnośląskie Targi Rowerowe.

Gmina promuje się również poprzez organizację wydarzeń sportowych i kulturalnych o zasięgu lokalnym i ogólnopolskim, do których należą: Święto Granitu Strzegomskiego, Biennale Rzeźby w Granicy, Wszechstronny Konkurs Konia Wierzchowego, Memoriał Judo im. Edwarda Brzegowego, Międzynarodowy Festiwal Folkloru, Jarmark Wielkanocny, Dożynki Gminne. Imprezy te od wielu lat cieszą się niesłabnącym powodzeniem.

Hasło promujące Strzegom brzmi: **STRZEGOM – GRANITOWE SERCE POLSKI**, stąd też obecność granitu w materiałach i gadżetach promocyjnych, takich jak breloki, biżuteria, w publikacjach poświęconych gminie oraz przedsięwzięciach inwestycyjnych realizowanych w Strzegomiu, do których należy Aleja Rzeźb, stanowiąca jedyne w swoim rodzaju plenerowe muzeum rzeźby w granicy.

Gmina Strzegom posiada podpisane umowy o współpracy partnerskiej z sześcioma miastami: włoskim Pavullo Nel Frignano, niemieckimi Auerbach i Torgau, czeskimi Horice i Znojmo oraz ukraińskim Podhajce. Dzięki temu możliwa jest promocja gminy także poza granicami Polski, poprzez uczestnictwo przedstawicieli Strzegomia w imprezach o charakterze kulturalnym i sportowym, w trakcie których prezentowane są walory gminy.

Duże znaczenie dla promocji gminy mają także zabytki, które się tu znajdują m.in. Bazylika Mniejsza, Muzeum Gross-Rosen w Rogoźnicy – Nazistowski Obóz Koncentracyjny i Zagłady (1940-1945), dawny klasztor karmelitów (obecnie Centrum Aktywności Społecznej „Karmel”), Wieża Targowa, mury obronne, czy Góra Krzyżowa, będąca miejscem wycieczek turystycznych. Obiekty te prezentowane w audycjach telewizyjnych i radiowych, takich jak np. „Zakochaj się w Polsce”, „Tajemniczy Dolny Śląsk”, co sprawia, że wzbudzają duże zainteresowanie wśród turystów.

SCHEMAT 4. Broszura promocyjna Gminy Strzegom [2018].

STRZEGOM
GRANITOWE SERCE POLSKI
DAS HERZ DES GRANITS IN POLEN
THE GRANITE HEART OF POLAND

STRZEGOM
więcej możliwości
... mehr Möglichkeiten
... more opportunity

Urząd Miejski w Strzegomiu
Rynek 38, 58-150 Strzegom POLIN
tel.: +48 74 85 60 599; Faks.: +48 74 85 60 516
e-mail: strzegom@strzegom.pl
www.strzegom.pl www.bip.strzegom.pl

osoba do kontaktu / contact person / Ansprechpartner
Wiesław Witkowski, tel. +48 603 153 338;
wieslaw.witkowski@strzegom.pl

Źródło: www.strzegom.pl

3. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

3.1. Tło geograficzne

Położenie geograficzne. Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym⁴ gmina Strzegom położona jest w podprovincji Sudety z Przedgórzem Sudeckim, w najdalej wysuniętej w kierunku w północno-zachodnim części Przedgórz Sudeckiego, w obrębie mezoregionów: Wzgórza Strzegomskie, Równiny Świdnickiej, Obniżenia Podsudeckiego oraz Pogórza Wałbrzyskiego. Wzgórza Strzegomskie wraz ze wzgórzami Niemczańsko-Strzegomskimi i masywem Ślęży oddzielają krawędź Sudetów od Niziny Śląskiej.

POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE:

Prowincja: Masyw Czeski (33)

Podprovincja: Sudety z Przedgórzem Sudeckim (332)

Makroregion: Przedgórze Sudeckie (332.1)

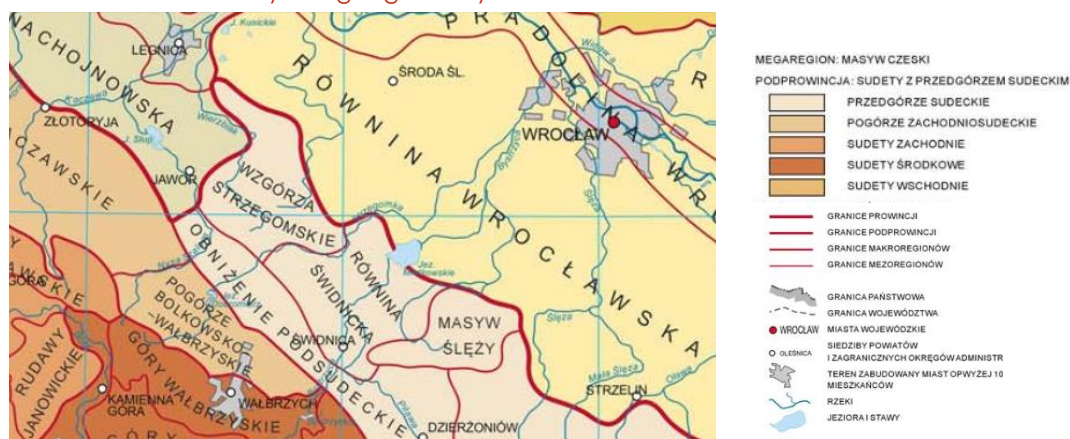
Mezoregion: Wzgórza Strzegomskie (332.11)

Równina Świdnicka (332.12)

Obniżenie Podsudeckie (332.15)

Pogórze Wałbrzyskie (332.28)

SCHEMAT 5. Podział fizycznogeograficzny.

Źródło: opracowanie na podstawie www.eko.wbu.wroc.pl.

Rzeźba terenu. Krajobraz gminy tworzy falistą równinę o wysokości 200-300 m n.p.m., ponad którą wznoszą się Wzgórza Strzegomskie, mające charakter izolowanych wzniesień – Góra Krzyżowa, zaliczana do Korony Sudetów Polskich jako jeden z 31 szczytów, oraz Góra św. Jerzego oraz Góra Bazaltowa. W okolicach Strzegomia położona jest również Góra Zwycięstwa, u podnóża której leży wieś Graniczna. Wzgórza Strzegomskie od Sudetów oddziela Obniżenie Podsudeckie – szereg niewysokich, łagodnych pagórków, gdzie występują liczne usypiskowo-napływowe stożki przedgórskie, a średnie wysokości nie przekraczają 250 m n.p.m. Zachodnią część gminy, leżącą w zasięgu Pogórza Wałbrzyskiego (Bolkowsko-Wałbrzyskiego), stanowią płaskie wzniesienia o wysokości około 400 m. n.p.m. Całe pogórze porożcinane jest dolinami dopływów Nysy Szalonej.

Budowę geologiczną w przeważającej części gminy tworzy blok granitoidów (paleozoik i prekambryj) na powierzchni wykształcony jako Wzgórze Strzegomskie, fragmentami pokryty utworami trzeciorzędowymi (górnym i środkowym miocenem). Wzgórza Strzegomskie zbudowane są ze skał krystalicznych i metamorficznych oraz młodopaleozoicznej intruzji granitowej. Największe powierzchnie, zwłaszcza w północnej części gminy stanowią granity strzegomskie, wciskające się między utwory starsze – gnejsy, zmetamorfizowane łupki ilaste,

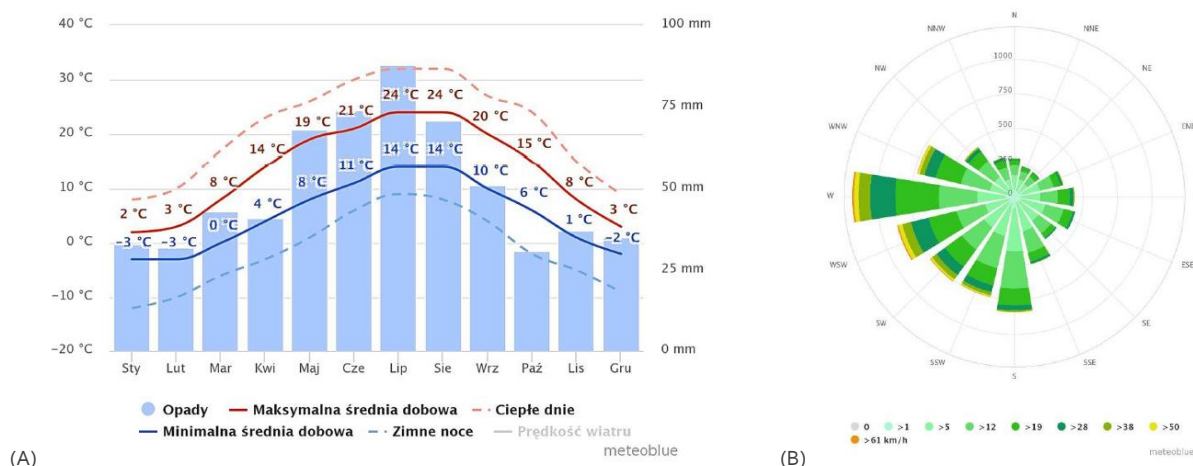
⁴ Geografia regionalna Polski, J. Kondracki, Warszawa 2002.

zielone łupki i fyllity. Obniżenie Podsudeckie wypełnione jest osadami trzeciorzędowymi i plejstocenijskimi stadiału Odry. Osady trzeciorzędowe to przeważnie łyły i piaski, natomiast czwartorzędowe to mady i piaski rzeczne, piaski i żwiry glin zwałowych oraz lessy. Większą część powierzchni gminy Strzegom zajmują utwory czwartorzędowe występujące w południowej i wschodniej części obszaru. Pochodzą one ze zlodowacenia bałtyckiego i środkowo-polskiego. Zalicza się tu piaski i żwiry moren czołowych, gliny zwałowe oraz piaski i żwiry fluwioglacjalne. W dolinach rzecznych występują osady eluwialne w postaci stożków napływowych zbudowanych ze żwirów, piasków i mułów.

Surowce naturalne. Gmina Strzegom jest bogata w złoża surowców naturalnych – występują tu złoża granitów, kruszyw naturalnych oraz surowców ilastych. Gmina jest największym w Polsce obszarem zasobów i eksploatacji skał granitowych. Granit występuje w 28 złożach rozmieszczonych wokół Strzegomia oraz w północnej i zachodniej części gminy (Kostrza, Goczałków, Graniczna, Rogoźnica, Wieśnica, Żółkiewka, Żalazów) i w południowo-wschodniej części gminy wsi Morawa. W przeszłości eksploatowany był również bazalt na Górze Bazaltowej (Krzyżowej). Kruszywo naturalne (piasek) występuje w Międzyrzeczu, Grochotowie i Rogoźnicy. Eksploatowane złożo glin ogniotrwałych znajduje się w Rusku – Jaroszowie. Granitom towarzyszą złoża kaolinu będącego produktem wietrzenia granitoidów – złożo na terenie Godzieszówka. Największe znaczenie gospodarcze dla gminy ma jednak granit, którego eksploatacja zapewnia miejsca pracy zarówno przy wydobyciu jak i w przerobie.

Klimat panujący na obszarze gminy Strzegom, podobnie jak w całej Polsce, zaliczany jest do kategorii klimatów umiarkowanych o cechach przejściowych pomiędzy klimatem morskim i kontynentalnym, co wraz ze sporadycznym napływem mas powietrza arktycznego i zwrotnikowego, warunkuje dość wysoką zmienność typów pogody w ciągu roku. Klimat na terenie gminy kształtują południowo-zachodnie masy powietrza z kierunku Gór Sowich i Karkonoszy oraz charakterystyczny dla Sudetów i Dolnego Śląska wiatr fenowy. W rejonie Strzegomia panuje jednak szczególny mikroklimat, odmienny niż na pozostałych obszarach Dolnego Śląska, obejmujący Górę Krzyżową, porastaną przez niespotykaną w tej strefie ciepłolubną roślinność. Podobnie jak w całym dorzeczu Odry, występuje tu przewaga deszczy letnich. Na miesiące letnie przypada jednak 67,2% ogólnej sumy rocznych opadów, co stanowi wartość wyższą od przeciętnej dla Dolnego Śląska, a w ciągu roku spada tu około 600 mm wody. Wspomniany już mikroklimat Strzegomia ma także korzystny wpływ na produkcję rolniczą – jest dość ciepły i umiarkowanie wilgotny – średnia roczna temperatura wynosi 9-10°C, okres gospodarczy trwa 250 -260 dni, średnia wielkość opadu atmosferycznego wynosi 698 mm. W okresie zimowym poza opadami śniegu, często występuje deszcz ze śniegiem, a liczba dni ze śniegiem wynosi 40-50. Pod względem frekwencji i największych prędkości przeważają tu wiatry z kierunku zachodniego (22 %), dość często występują również wiatry południowo-zachodnie (12%) i północno-zachodnie (10%). W okresach napływu wiatru z kierunku południowego powstaje efekt fenowy. Okres ciszy obejmuje 26% całego roku.

SCHEMAT 6. Temperatura powietrza (A) i róża wiatrów (B) w rejonie gminy Strzegom [2016].

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Strzegom na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024, Strzegom, czerwiec 2017 r.

Wody podziemne. Na obszarze gminy stwierdzono występowanie wód podziemnych w utworach czwartorzędu, trzeciorzędowego i starszego podłoża. Pierwszą strefę wodonośną stanowią wody szczelinowe w litych skałach, zalegające na głębokości 5-20 m. Czwartorzędowy poziom użytkowy występuje w części objętej regionem przedsudeckim, na głębokości od kilku do kilkudziesięciu metrów i związany jest z dolinami kopalnymi. Płycej położone zwierciadło wód podziemnych w tych utworach ma charakter swobodny, natomiast głębiej położone – naporowy. Poziom użytkowy w utworach trzeciorzędowych w tym regionie zalega na głębokości od 10 do 100 m. Obszarami o najwyższych wydajnościach typowych otworów studziennych są okolice pomiędzy: Olszanami, Tomkowicami i Stanowicami. Gmina Strzegom położona jest poza zasięgiem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.

Wody powierzchniowe. Ze względu na bazaltowe podłoże geologiczne gmina Strzegom i jej okolice stanowią obszar o najniższej gęstości rzecznej na terenie województwa dolnośląskiego. Pod względem hydrograficznym gmina leży w dorzeczu Odry, w jej lewobrzeżnych dopływach: Bystrzyca ze Strzegomką i Pełcznicą w części środkowej i wschodniej oraz Kaczawy z Nysą Szaloną i Wierzbiakiem w części zachodniej i północnej. Głównym ciekim rozcinającym gminę równoleżnikowo, lekko w kierunku północnym, jest rzeka Strzegomka. W miejscowości Skarżyce uchodzi do niej Pełcznica, która biegnie wschodnią granicą gminy z południa od wsi Pasieczna (gm. Jaworzyna Śląska), przez Stanowice i Międzyrzecze. Część zachodnią i północną gminy odwadnia rzeka Wierzbiak, mająca swoje źródła w gminie Strzegom, natomiast część środkowo-zachodnią potok Radynia (dopływ Nysy Szalonej). Ponadto przez teren gminy przepływają mniejsze cieki zasilające główne rzeki obszaru (potoki: Parowa, Cicha Woda, Pielasikowicki, Wierzbiak, Rogacz, Szymanówka, Olszański i Czarnucha). Spływające z gór wody głównych rzek i strumieni charakteryzują się zmiennymi wodostanami i w okresach obfitych deszczów oraz wiosennych roztopów powodują szybkie wezbrania i powodzie.

Wody stojące na terenie gminy reprezentowane są przez sztuczne zbiorniki wodne – głównie stawy powyrobowiskowe zlokalizowane w sąsiedztwie istniejących kopalni, głównie w miejscach gdzie zaniechano eksploatacji, a rekultywacja terenu odbywa się w kierunku wodnym. Największy kompleks stawów zlokalizowanych w nieczynnych wyrobiskach znajduje się we wsi Rusko, na obszarze nieczynnych wyrobisk glin ogniotrwałych.

Gleby. Na terenie gminy przeważają gleby pseudobielicowe, brunatne, czarne ziemie właściwe i czarne ziemie zdegradowane, a w dolinach rzek Strzegomki i Pełcznicy występują mady rzeczne. Przeważają tu gleby o klasach bonitacyjnych IIIa i IIIb, prawnie chronione przed zmianą użytkowania, a niewielki areał stanowią gleby klasy IVb i V oraz klasy II. Wskaźnik bonitacji gleb IUNG na terenie gminy wynosi 74,2.

Flora. Procesy wietrzenia skał bazaltowych i nierównomierne tworzenie się urodzajnego podłoża oraz warunki mikroklimatyczne na terenie gminy Strzegom spowodowały, że florystycznie i fitosocjologicznie jest to jeden z najbardziej zróżnicowanych okręgów w obrębie Sudetów⁵. Charakterystyczną cechą roślinności wzniesień są zgrupowania gatunków ciepłolubnych i naskalnych. Stosunkowo łagodny klimat i specyficzne warunki powodowały, że na wychodniach skalnych i w ich sąsiedztwie rozwijała się zróżnicowana roślinność nieleśna, zarówno zbiorowiska paproci szczelinowych, pionierskich muraw naskalnych, jak i bardziej wymagająca roślinność muraw kserotermicznych, ciepłolubnych okrajków i zarośli. Cechą wyróżniającą okolice Strzegomia jest również występowanie lasów liściastych i mieszanych. Przeważającymi typami siedliskowymi lasu są: las mieszany wyżynny, las wyżynny oraz las górski⁶. Wśród drzew liściastych przeważają dęby i klony, a obok nich występują drzewa orzechowe, kasztanowce i lipy. Zbocza wzgórz porastają brzozy, olszyny oraz w dużej obfitości krzewy (maliny i jeżyny). Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione zajmują jednak jedynie 10% powierzchni gminy. Największe kompleksy leśne zlokalizowane są w obrębie: Wzgórz Strzegomskich

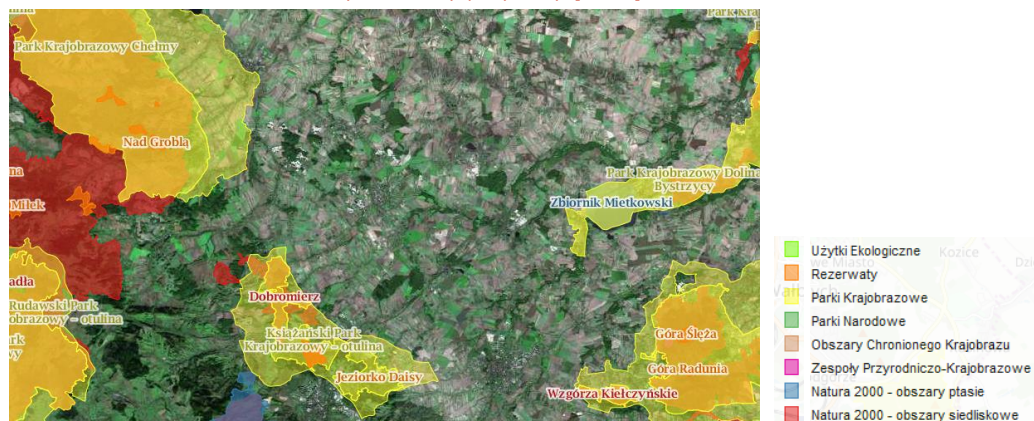
⁵ Zgodnie z regionalizacją geobotaniczną gmina Strzegom zaliczana jest do: Państwa Holartyka i Obszaru Euro-Syberyjskiego, Prowincja Górską, Podprowincja Hercyńsko-Sudecka, Dział Sudecki, Okręg Pogórze i Przedgórze Sudeckie.

⁶ Zgodnie z regionalizacją przyrodniczo-leśną lasy gminy Strzegom położone są w Krainach: Śląskiej, Dzielnicy Wrocławskiej, Mezoregionie Strzegomskim.

(pomiędzy wsią Rogoźnica a wsią Wieśnica), obszaru chronionego krajobrazu Góry Krzyżowej oraz okolicach wsi: Goczałków, Graniczna, Grochotów, Kostrza.

Ochrona przyrody. W granicach gminy Strzegom, jako obszarowa forma ochrony przyrody, ustanowiony został Obszar Chronionego Krajobrazu „Góra Krzyżowa”⁷ (150 ha) zlokalizowany w mieście Strzegom. Obejmuje on tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowych ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych. Ponadto na terenie gminy ochroną w formie pomników przyrody objętych zostało 15 pojedynczych drzew.

SCHEMAT 7. Obszarowe formy ochrony przyrody [2018].

Źródło: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, www.gdos.gov.pl.

3.2. Stan środowiska

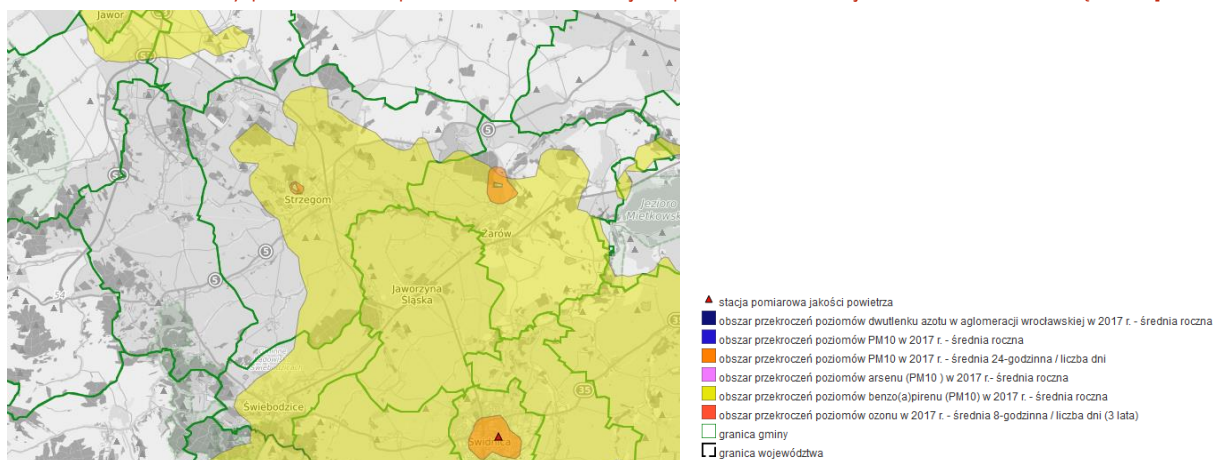
Jakość powietrza kontrolowana jest poprzez pomiary podstawowych zanieczyszczeń powietrza, dla których określone są dopuszczalne lub docelowe poziomy w powietrzu. Stacje i punkty pomiarowe funkcjonujące w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska zlokalizowane są głównie na terenach miejskich. Zgodnie z przeprowadzoną *Oceną poziomów substancji w powietrzu*⁸, wykonywaną co roku przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, gmina Strzegom została zaklasyfikowana do strefy dolnośląskiej (kod PLo204). W 2017 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, największym problemem dla całego regionu i gminy są zanieczyszczenia pyłem zawieszonym PM₁₀ (przekroczenia dotyczą zarówno normy średniodobowej jak i średniorocznej) oraz bezno(a)pirenem (silnie kancerogennym wielopierścieniowym węglowodorem aromatycznym). Powyżej poziomu dopuszczalnego w strefie dolnośląskiej kształtowały się również stężenia ozonu i arsenu. Wymienione powyżej zanieczyszczenia zaliczone zostały do klasy C, dla której wymagane jest prowadzenie określonych działań, mających na celu osiągnięcie odpowiednich poziomów tych substancji w powietrzu. Stężenia pozostałych zanieczyszczeń tj. dwutlenku siarki (SO₂), dwutlenku azotu (NO₂), benzenu (C₆H₆), tlenku węgla (CO) oraz metali: ołowiu (Pb), kadmu (Cd) i niklu (Ni) nie przekraczały wartości dopuszczalnych (klasa A). Nadmienić należy jednak, że w sezonie grzewczym obserwuje się wzrost zanieczyszczenia powietrza (SO₂, NO₂ i pyły). Główną przyczyną występowania przekroczeń w okresie zimowym jest emisja z systemów indywidualnego ogrzewania budynków. Inne przyczyny występowania przekroczeń to m.in. ww. emisja zanieczyszczeń z transportu drogowego oraz niezorganizowana emisja pyłu z dróg i terenów przemysłowych. Podczas oceny poziomów substancji w powietrzu w województwie dolnośląskim w 2017 roku, na terenie gminy Strzegom stwierdzono przekroczenia występowania: pyłu PM₁₀ (PM₁₀ / liczba dni), benzo(a)pirenu (BaP / średnia roczna) oraz ozonu [(O₃ / liczba dni (cel długoterminowy), O₃ / AOT₄₀ (cel długoterminowy)]. W pomiarach dla obszarów cząstkowych, w Kopalni Granitu "Barcz" jako

⁷ Rozporządzenie Nr 37 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 28 listopada 2008 r.

⁸ Ocena poziomów substancji w powietrzu oraz wyniki klasyfikacji stref województwa dolnośląskiego za 2017 r., Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Wrocław 2018.

pryczyna przekroczenia pyłu PM₁₀ (przekroczenia dopuszczalnej liczby dni z przekroczeniami stężeń 24-godzinnych w roku) wskazane zostało oddziaływanie emisji z kopalni/kamieniołomów.

SCHEMAT 8. Obszary przekroczeń poziomów substancji w powietrzu w województwie dolnośląskim [2017].

Źródło: Wojewódzki Inspektorat Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu, <https://www.wroclaw.pios.gov.pl>.

TABELA 5. Klasyfikacja strefy dolnośląskiej wg rodzajów zanieczyszczeń powietrza [2017].

NAZWA STREFY	SYMBOL KLASY WYNIKOWEJ DLA POSZCZEGÓLNYCH ZANIECZYSZCZEŃ											
	SO ₂	NO ₂	CO	Benzen C ₆ H ₆	Ozon O ₃	Pył PM ₁₀	Pył PM _{2.5}	Ołów Pb	Arsen As	Kadm Cd	Nikiel Ni	B(a)P
strefa dolnośląska	A	A	A	A	C	C	A	A	C	A	A	C

Źródło: Ocena jakości powietrza na terenie województwa dolnośląskiego w 2017 roku, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Wrocław 2018.

Klimat akustyczny na terenie gminy Strzegom w największym stopniu kształtowany jest przez źródła komunikacyjne, głównie trasy ruchu samochodowego. Głównymi źródłami emisji hałasu drogowego na terenie gminy jest droga krajowa nr 5, przebiegająca z południowego-zachodu przez Strzegom i dalej na północny-wschód do Jaroszowa i Ruska oraz drogi wojewódzkie nr 374, 345 i 382, dochodzące lub odchodzące od drogi krajowej. Podczas pomiarów w 2013 roku, w punkcie pomiarowym przy ul. Legnickiej – droga wojewódzka nr 374, wylotowa w kierunku Legnicy, stan nawierzchni bardzo dobry, stwierdzone natężenie ruchu wynoszące 389 poj./h, przy udziale pojazdów ciężkich w strumieniu ruchu 23,0%, stwierdzono poziom równoważny hałasu odpowiadający 64,7 dB. Natomiast w punkcie pomiarowym przy ul. Świdnickiej/Piłsudskiego 119 – droga wojewódzka nr 374 o nawierzchni asfaltowej w stanie bardzo dobrym, odnotowano ruch pojazdów o średnim natężeniu 695 poj./h i wysokim 14,0% udziale pojazdów ciężkich w ogólnym strumieniu ruchu powodujący hałas rzędu 70,5 dB. Przeprowadzone badania wskazały, że w Strzegomiu, gdzie odnotowano najwyższy poziom hałasu na terenie powiatu świdnickiego.

TABELA 6. Wyniki pomiaru hałasu [2013].

Lokalizacja punktów pomiarowych	Natężenie ruchu poj./h ogółem	Natężenie ruchu poj./h ciężarowych	Poziom dźwięku LAeq na granicy terenu chronionego [dB]
ul. Legnicka	389	73	64,7
ul. Piłsudskiego 119	695	85	70,5

Źródło: Klimat akustyczny w wybranych punktach województwa dolnośląskiego w 2013 roku, Wrocław, marzec 2014.

Hałas przemysłowy na terenie gminy związany jest natomiast głównie z funkcjonowaniem zakładów przemysłowych o charakterze produkcyjnym, jak również zakładów przemysłowych związanych z wydobywaniem kopalin.

Jakość wód. Przeprowadzona w 2012 roku ocena JCWPd 94 (PLGW600094), na obszarze której położona jest gmina Strzegom, wskazuje na dobry stan ilościowy i słaby stan chemiczny wód podziemnych. Ich ogólny stan oceniony został jednak jako słaby, a wody te zagrożone są ryzykiem niespełnienia celów środowiskowych. Zagrożenie jakości wód podziemnych spowodowane jest oddziaływaniem antropogenicznych ognisk zanieczyszczeń, brak jest jednak podstaw do wskazania bezpośredniej przyczyny zanieczyszczeń. Stwierdzono również obniżenie zwierciadła poziomów wodonośnych na skutek odwadniania wyrobisk górniczych (KGHM) oraz wzrastające stężenie niklu na jednym z punktów monitoringowych ujmujących wody do spożycia. Natomiast przeprowadzone, przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu, w 2015 roku badania wód powierzchniowych w punkcie pomiarowym na Strzegomce – poniżej Strzegomia (PLRW60008134859) wskazują na III klasę elementów biologicznych i I klasę elementów hydromorfologicznych. Podobne wyniki odnotowane zostały w punkcie pomiarowym na potoku Czarnucha – ujęcie do Strzegomki (PLRW600018134849).

3.1. Bilans

	<ul style="list-style-type: none"> – klimat i korzystne warunki glebowe dla rolnictwa wysokotowarowego – złoża surowców naturalnych – największy w Polsce obszar zasobów i eksploatacji skał granitowych
	<ul style="list-style-type: none"> – przekroczenia stężeń lub dopuszczalnej wielkości stężeń 24-godz. w zakresie pyłu zawieszonego (PM_{2.5} i PM₁₀) i ozonu oraz występowanie punktowych źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza o mocy przekraczającej 100kW i niska emisja – hałas komunikacyjny związany z wydobyciem, przerobem i transportem kruszyw

3.2. Dokumenty

Nazwa dokumentu	Uchwała przyjmująca
Program Ochrony Środowiska dla gminy Strzegom na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024	Uchwała Nr 65/17 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 28 września 2017r.
Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Strzegom	Uchwała Nr 71/16 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 22 czerwca 2016r.
Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Strzegom na lata 2014 – 2032	Uchwała Nr 102/14 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 29 grudnia 2014r.

3.3. Inwestycje i działania 2018

Zgodnie z Raportem z wykonania Programu ochrony środowiska dla Gminy Strzegom za lata 2016-2017 realizacja zadań w latach 2016-2017, zawartych w poszczególnych obszarach tematycznych, daje podstawy do osiągnięcia przyjętych celów i priorytetowych kierunków działań Programu ochrony środowiska, zgodnych z polityką ekologiczną Powiatu Świdnickiego i Województwa Dolnośląskiego, a tym samym gwarantuje zrównoważony rozwój gminy obecnie jak i w perspektywie wieloletniej. Zawarta w ww. raporcie ocena dotychczasowy stan realizacji zadań zapisanych w harmonogramach Programu ochrony środowiska wskazuje, że zadania są na bieżąco są realizowane, czego dowodem są wskaźniki oraz ilość wydatkowanych środków finansowanych na realizację zadań własnych. Zaawansowanie realizacji celów i zadań ekologicznych jest zróżnicowane. Na realizację niektórych zadań wydatkowano o wiele większe środki niż te planowane, gdyż

udało się pozyskać źródło finansowania, a realizacja innych zadań planowana jest na lata następne ze względu na niedostateczne środki finansowe, a także długie i skomplikowane procedury przetargowe. Mimo to Gmina nieustannie stara się pozyskiwać dofinansowanie na realizację zadań ze środków zewnętrznych zarówno krajowych i zagranicznych w celu realizacji zadań kosztownych.

W zakresie ochrony środowiska i edukacji ekologicznej w gminie w 2018 roku zrealizowane zostały m.in. następujące inwestycje i działania:

TABELA 7. Najważniejsze inwestycje w zakresie ochrony środowiska zrealizowane w 2018 roku.

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis	Kwota [PLN]	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji inwestycji
1	Inwestycje i remonty sieci kanalizacyjnej	Godzieszówek	4,127 km	1 717 442,85 zł brutto	Program Ochrony Środowiska dla gminy Strzegom na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024 (Cel WŚ.1 Przywrócenie wysokiej jakości wód powierzchniowych oraz ochrona jakości wód podziemnych i racjonalizacja ich wykorzystania)
2	Inwestycje i remonty sieci wodociągowej	Osiedle Hotele - Jaroszków	0,997 km	775 732,45 zł brutto	
3	Inwestycje i remonty sieci wodociągowej	Olszany, Strzegom	2,816 km	1 845 000,00 zł brutto	
4	Inwestycje i remonty sieci wodociągowej	ul. Rybna, ul. Czarna, Strzegom	0,409 km	284 114,50 zł brutto	
5	Zakup i montaż energooszczędnego oświetlenia – lamp hybrydowych w Gminie Strzegom	Strzegom Graniczna Goczałków Stanowice Stawiska Grochotów Jaroszków Olszany Rusko Żelazów Żółtkiewka Wieśnica Międzyrzecze	Zadanie polegało na zakupie oraz montażu 50 lamp hybrydowych. Lampy hybrydowe zasilane są energią elektryczną wyprodukowaną przez moduły fotowoltaiczne oraz turbinę wiatrową. Zmagazynowana energia jest używana w nocy do zasilania lampy.	778 861,01 zł	Program Ochrony Środowiska dla gminy Strzegom na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024 (Cel: OA.1 Kontynuacja działań związanych z poprawą jakości powietrza oraz ograniczanie zużycia energii i wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł) Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Strzegom

TABELA 8. Najważniejsze działania w zakresie ochrony środowiska i edukacji ekologicznej zrealizowane w 2018 roku.

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji działania
1	Akcja sprzątnięcia śmieci	Gmina Strzegom	W roku 2018 akcja pod hasłem: „AKCJA- SEGREGACJA! 2 X WIĘCEJ, 2 X CZYŚCIEJ” Odbędzie się w terminie 21-22-23 września. Celem edycji było wspomoczenie selektywnej zbiórki odpadów.	Strategia rozwoju lokalnego Gminy Strzegom na lata 2010-2020 (Cel strategiczny 2: Ochrona środowiska i zarządzanie przestrzenią) Program Ochrony Środowiska dla gminy Strzegom na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024 (Cel: OPK.1 Ochrona walorów i zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem bio- i georóżnorodności oraz krajobrazu)
2	Dofinansowanie kosztów usuwania odpadów azbestowych	Gmina Strzegom	Zadanie p.n. „Usuwanie wyrobów zawierających azbest zlokalizowanych na terenie gminy Strzegom w 2018r.” zrealizowano	Program Ochrony Środowiska dla gminy Strzegom na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024 (Cel: GO.1

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji działania
			w dniach od 07.05.2018r. do 14.09.2018r. przy wsparciu finansowym Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu. W sumie odebrano 112,22 Mg wyrobów zawierających azbest (demontaż pokryć dachowych zawierających azbest z budynków mieszkalnych i inwentarskich wraz z ich transportem i unieszkodliwieniem 93,542 Mg; usuwanie odpadów zawierających azbest składowanych na posesjach wraz z ich transportem i unieszkodliwieniem 18,678 Mg) na łączną kwotę 55 149,99 zł, czym uzyskano zakładany efekt rzeczowy i ekologiczny. Koszt zadania ogółem 55 149,99 zł w tym dotacja z WFOŚiGW 46 877,49 zł.	Racjonalna gospodarka odpadami) Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Strzegom na lata 2014 – 2032
3	Drzewka za Odpady	Organizowane podczas festynu dziecięcego OSiR Strzegom	Wspólna inicjatywa z Wydziałem Gospodarki Odpadami Komunalnymi UM. Zabezpieczenie i zbieranie odpadów RTV i AGD w specjalnie wyznaczonej strefie z kontenerami. Zabezpieczenie Personalne: Prowadzący, Stażystka oraz ładowacz. Przygotowanie ulotek edukacyjnych we własnym zakresie oraz podstawienie kontenerów na odpady.	Strategia rozwoju lokalnego Gminy Strzegom na lata 2010-2020 (Cel strategiczny 2: Ochrona środowiska i zarządzanie przestrzenią) Program Ochrony Środowiska dla gminy Strzegom na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024 (Cel: OPK.1 Ochrona walorów i zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem bio- i georóżnorodności oraz krajobrazu, Cel: GO.1 Racjonalna gospodarka odpadami)

TABELA 9. Wymiana źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych w toku realizacji Programu Gospodarki Niskoemisyjnej [2017-2018].

Nazwa	2017	2018
likwidacja kotłowni węglowych [szt.]	62	151
montaż odnawialnych źródeł energii [szt.]	0	0
wydatkowana kwota [zł]	532 889,31 koszty mieszkańców 7 626,00 koszty gminy	1 482 822,83 koszty mieszkańców 16 359,00 koszty gminy

4. MIESZKALNICTWO

4.1. Mieszkalnictwo i rozwój budownictwa

Zasoby mieszkaniowe na terenie gminy Strzegom w 2017 roku tworzyły 9 543 mieszkania o łącznej powierzchni 638 252 m² w 3 094 budynkach mieszkalnych. Mieszkania te stanowiły 15,4% zasobu mieszkaniowego w powiecie świdnickim i 0,01% w regionie. Średnia powierzchnia użytkowa mieszkania wynosząca 66,9 m² wskazywała na mniej korzystną sytuację pod tym względem w porównaniu do kraju (73,8 m²), regionu (72,4 m²) oraz powiatu świdnickiego (68,6 m²). Również przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania przypadająca na 1 osobę wynosząca 24,5 m² była niższa niż przeciętnie w kraju (27,8 m²), na Dolnym Śląsku (29,2 m²) i w powiecie (26,2 m²). Dostępność mieszkań wyrażona ich liczbą przypadającą na 1000 mieszkańców (365,6) klasyfikowała gminę również poniżej średnich wartości w gminach w Polsce (375,7), województwie dolnośląskim (402,7) oraz powiecie świdnickim (380,8).

ZASOBY MIESZKANIOWE:

9 543 mieszkań o powierzchni użytkowej **638 252 m²**
3 094 budynków mieszkalnych
365,6 mieszkań na 1000 mieszkańców
66,9 m² przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania
24,5 m² przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na osobę

TABELA 10. Zasoby mieszkaniowe [2012-2017].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
budynki [ob.]	2 975	3 004	3 024	3 047	3 064	3 094	4,0%↑	1,0%↑
mieszkania [szt.]	9 303	9 390	9 431	9 465	9 509	9 543	2,6%↑	0,4%↑
powierzchnia użytkowa mieszkań [m ²]	611 423	619 387	623 659	627 969	632 999	638 252	4,4%↑	0,8%↑
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania [m ²]	65,7	66,0	66,1	66,3	66,6	66,9	1,8%↑	0,5%↑
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę [m ²]	22,7	23,1	23,4	23,8	24,2	24,5	7,9%↑	1,2%↑
mieszkania na 1000 mieszkańców [szt.]	344,7	350,0	354,2	358,3	362,8	365,6	6,1%↑	0,8%↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wyposażenie mieszkań. Pod względem wyposażenia mieszkań, podobnie jak w regionie, dostęp do wodociągu w gminie miało ponad 90% mieszkań (99,7% w Strzegomiu; 6320 mieszkań oraz 97,1% na obszarze wiejskim; 3 109 mieszkań). Własną łazienką dysponowało 93,6% (5 937) w Strzegomiu i 81,4% (2 607) mieszkań na obszarze wiejskim, natomiast ponad 2/3 miało dostęp do centralnego ogrzewania (76,6% w mieście i 70,8% na obszarze wiejskim). Gaz sieciowy dostępny był ogółem dla 5 830 mieszkań.

WYPOSAŻENIE MIESZKAŃ:

miasto:

99,7% wodociąg
93,6% łazienka
76,6% centralne ogrzewanie

obszar wiejski:

97,1% wodociąg
81,4% łazienka
70,8% centralne ogrzewanie

TABELA 11. Wyposażenie mieszkań w instalacje techniczno-sanitarne [2012-2017].

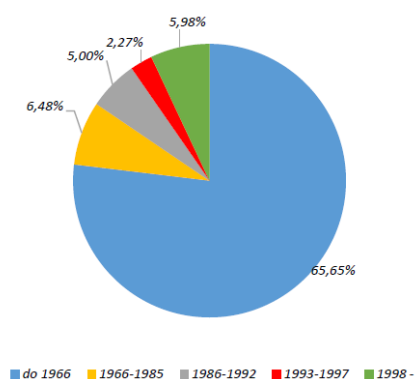
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne:								
wodociąg	9 189	9 276	9 317	9 351	9 395	9 429	2,6%↑	0,4%↑
miasto	6 144	6 214	6 242	6 267	6 302	6 320	2,9%↑	0,3%↑
obszar wiejski	3 045	3 062	3 075	3 084	3 093	3 109	2,1%↑	0,5%↑

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
łazienka	8 304	8 391	8 432	8 466	8 510	8 544	2,9%↑	0,4%↑
miasto	5 761	5 831	5 859	5 884	5 919	5 937	3,1%↑	0,3%↑
obszar wiejski	2 543	2 560	2 573	2 582	2 591	2 607	2,5%↑	0,6%↑
centralne ogrzewanie	6 883	6 970	7 011	7 045	7 089	7 123	3,5%↑	0,5%↑
miasto	4 680	4 750	4 778	4 803	4 838	4 856	3,8%↑	0,4%↑
obszar wiejski	2 203	2 220	2 233	2 242	2 251	2 267	2,9%↑	0,7%↑
gaz sieciowy	5 664	5 724	5 746	5 764	5 794	5 830	2,9%↑	0,6%↑
miasto	5 660	5 720	5 742	5 760	5 790	5 802	2,5%↑	0,2%↑
obszar wiejski	4	4	4	4	4	28	600%↑	600%↑
Mieszkania wyposażone w instalacje w % ogółu mieszkań [%]:								
wodociąg miasto	99,7	99,7	99,7	99,7	99,7	99,7	–	–
obszar wiejski	97,0	97,1	97,1	97,1	97,1	97,1	0,1 pkt%↑	–
łazienka miasto	93,4	93,5	93,5	93,6	93,6	93,6	0,2 pkt%↑	–
obszar wiejski	81,0	81,1	81,2	81,3	81,3	81,4	0,4 pkt%↑	0,1 pkt%↑
centralne ogrzewanie miasto	75,9	76,2	76,3	76,4	76,5	76,6	0,7 pkt%↑	0,1 pkt%↑
obszar wiejski	70,2	70,4	70,5	70,6	70,7	70,8	0,6 pkt%↑	0,1 pkt%↑

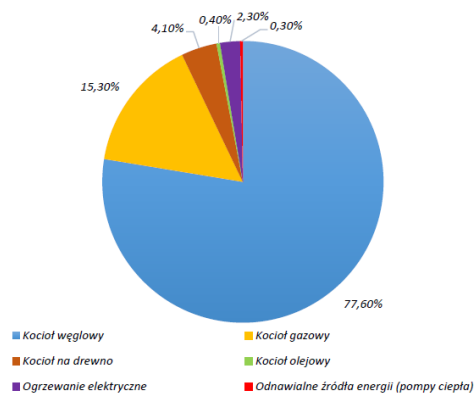
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Ze względu na znaczny udział zasobu mieszkaniowego w mieście, większość budynków na terenie gminy stanowią mieszkania w budynkach wielorodzinnych (51,6%). Budynki jednorodzinne, zlokalizowane głównie na obszarze wiejskim, stanowią około 37% budynków na terenie gminy. Znaczny udział mają budynki typu bliźniak i szeregowy (ponad 10%). Większość budynków na terenie gminy powstała przed 1966 rokiem, w technologiach odbiegających pod względem cieplnym od obowiązujących, a około 70% budynków jest w złym stanie technicznym i wymaga termomodernizacji. Znaczna część zabudowy mieszkaniowej pozbawiona jest również centralnego ogrzewania – około 28% mieszkań wykorzystuje ogrzewanie piecowe typu podkowa, koza, kominek lub piec kaflowy. Ponadto, około 70% powierzchni mieszkań w gminie ogrzewanych jest przy wykorzystaniu pieców węglowych, charakteryzujących się niską sprawnością energetyczną, wysoką emisją zanieczyszczeń powietrza oraz dużą niewygodą w eksploatacji.

WYKRES 1. Struktura wiekowa budynków wg liczby mieszkań [2015].

WYKRES 2. Rodzaj źródła ogrzewania mieszkań [2015].

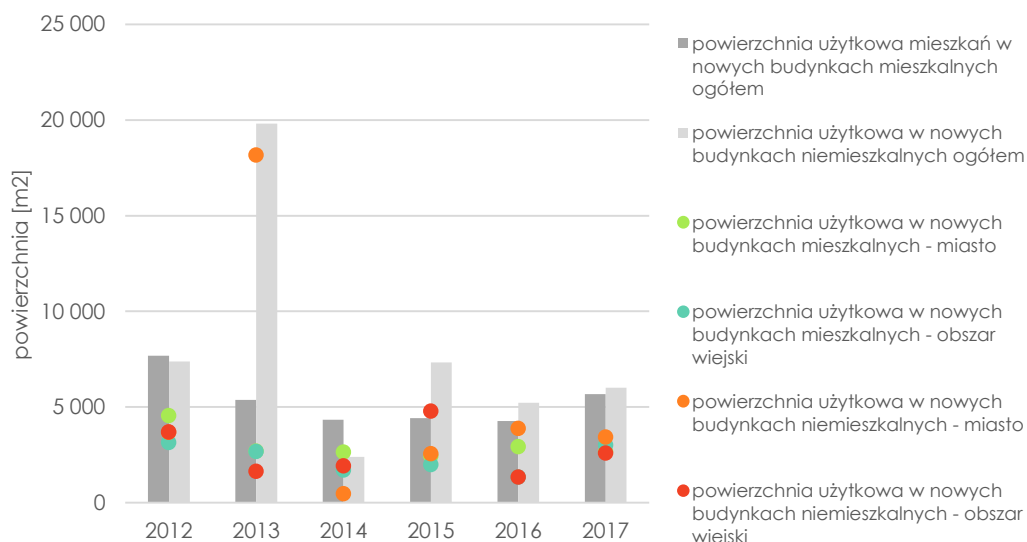

Źródło: Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Strzegom, Uchwała Nr 71/16 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 22 czerwca 2016 r.

Rozwój budownictwa. W latach 2012-2017 na terenie gminy Strzegom zostało oddanych do użytkowania ogółem 277 budynków o łącznej powierzchni blisko 80 tys. m², która stanowiła 15% powierzchni budynków oddanych do użytkowania na terenie powiatu świdnickiego. Od 2012 roku do użytku oddano 110 budynków niemieszkalnych, w tym: 25 budynków zbiorników, silosów i budynków magazynowych, 12 budynków przemysłowych, 8 budynków gospodarstw rolnych, 5 budynków handlowo-usługowych, 3 budynki biurowe,

2 obiekty kultury fizycznej i 1 hotel oraz 26 garaży. W samym 2017 roku oddano do użytku 14 tego typu obiektów o łącznej powierzchni ok. 6 tys. m², w tym m.in. 4 budynki handlowo-usługowe, 6 budynków zbiorników, silosów i budynków magazynowych, 4 garaże i 1 budynek biurowy. W latach 2012-2017 blisko 2/3 nowych budynków w gminie stanowiły jednak obiekty mieszkalne (167 budynków o łącznej powierzchni niemal 32 tys. m²).

WYKRES 3. Powierzchnia użytkowa w nowych budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych [2012-2017].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA 12. Budynki oddane do użytkowania [2012-2017].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
liczba budynków ogółem [ob.]	62	68	29	40	31	47	-24,2%↓	51,6%↑
mieszkalne	32	33	22	28	19	33	3,1%↑	73,7%↑
niemieszkalne	30	35	7	12	12	14	-53,3%↓	16,7%↑
powierzchnia użytkowa ogółem [m²]	15 054	25 175	6 731	11 757	9 488	11 692	-22,3%↓	23,2%↑
mieszkalne	7 681	5 370	4 334	4 423	4 263	5 675	-26,1%↓	33,1%↑
niemieszkalne	7 373	19 805	2 397	7 334	5 225	6 017	-18,4%↓	15,2%↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Od 2012 roku w gminie oddano do użytkowania 340 mieszkań⁹ o łącznej powierzchni około 37,5 tys. m², czyli 14,5% ich powierzchni oddanej do użytku w powiecie świdnickim i 0,5% w województwie dolnośląskim, a 35% z nich przeznaczone było na sprzedaż lub wynajem. Dominowały mieszkania wybudowane przez inwestorów indywidualnych (75% powierzchni). W 2012 roku oddanych do użytkowania zostało również 26 mieszkań komunalnych o powierzchni 1 003 m². Trzyletnia średnia liczba mieszkań oddanych do użytkowania na terenie gminy w 2017 roku wynosiła 40,7 mieszkania. W przeliczeniu na 1000 ludności dawało to wskaźnik 1,6, który był nieco niższy niż średnio w powiecie świdnickim (2,2) oraz zdecydowanie odbiegał od wartości przeciętnej na Dolnym Śląsku (5,5) i w kraju (4,2).

TABELA 13. Mieszkania oddane do użytkowania [2012-2017].

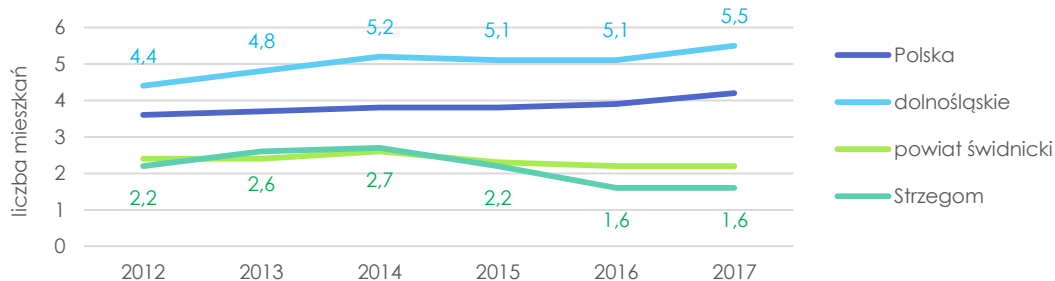
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Ogółem 2012-2017
mieszkania ogółem	83	92	43	39	46	37	340
miasto	64	72	29	26	36	18	245
obszar wiejski	19	20	14	13	10	19	95

⁹ Wg definicji obowiązujących od 2018 r.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Ogółem 2012-2017
powierzchnia użytkowa mieszkań ogółem [m ²]	8 119	8 768	4 569	5 098	5 358	5 675	37 587
miasto	4 979	6 022	2 683	3 109	4 024	2 660	23 477
obszar wiejski	3 140	2 746	1 886	1 989	1 334	3 015	14 110
mieszkania indywidualne	57	38	24	29	18	29	195
powierzchnia użytkowa [m ²]	7 116	5 734	3 482	4 466	2 911	4 583	28 292
mieszkania przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	0	54	19	10	28	8	119
powierzchnia użytkowa [m ²]	0	3 034	1 087	632	2 447	1 092	8 292
mieszkania komunalne	26	0	0	0	0	0	26
powierzchnia użytkowa [m ²]	1 003	0	0	0	0	0	1 003

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

WYKRES 4. Średnia trzyletnia liczby mieszkań oddanych do użytkowania na 1000 ludności [2012-2017].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA 14. Średnia trzyletnia liczby mieszkań oddanych do użytkowania [2012-2017].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
średnia trzyletnia liczby mieszkań oddanych do użytkowania	59,7	70,0	72,7	58,0	42,7	40,7	59,7%↑	70,0%↑
miasto	44,0	52,3	55,0	42,3	30,3	26,7	44,0%↑	52,3%↑
obszar wiejski	15,7	17,7	17,7	15,7	12,3	14,0	15,7%↑	17,7%↑
średnia trzyletnia liczby mieszkań oddanych do użytkowania na 1000 ludności	2,2	2,6	2,7	2,2	1,6	1,6	-0,6%↓	-
miasto	2,6	3,1	3,3	2,6	1,8	1,6	-1,0%↓	-0,2%↓
obszar wiejski	1,5	1,8	1,8	1,6	1,3	1,4	-0,1%↓	0,1%↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

4.2. Bilans

+	<ul style="list-style-type: none"> – niższy niż przeciętnie w powiecie i regionie wskaźnik obciążenia demograficznego – wysoki stopień wyposażenia mieszkań w instalacje techniczno-sanitarne
-	<ul style="list-style-type: none"> – zmniejszająca się liczba mieszkańców ogółem w gminie oraz ujemny przyrost naturalny – zachodzące zjawisko odpływu mieszkańców z terenu miasta i rozwoju strefy podmiejskiej – proces starzenia się społeczeństwa – niższe niż przeciętnie w powiecie i regionie wskaźniki dostępności mieszkań, powierzchni użytkowej ogółem i na mieszkańca oraz niska dynamika powstawania nowych mieszkań

4.3. Komunalne zasoby mieszkaniowe

Komunalny zasób mieszkaniowy gminy Strzegom obejmuje 35 **budynków** w 100% zarządzie gminy o łącznej powierzchni 11 325 m². W 2018 roku zasób ten został zwiększony o 1 budynek o powierzchni 941 m². W strukturze wiekowej budynków przeważają obiekty wybudowane przed 1945 rokiem (12 budynków wybudowanych przed 1900 rokiem oraz 13 budynków z lat 1900-1945). W latach 1946-1990 wybudowanych zostało 8 budynków komunalnego zasobu, a z lat 2011-2018 pochodzą 2 budynki. Stan techniczny blisko ¾ budynków określany jest jako średni, 8,5% jako dobry, natomiast 17% jako zły.

TABELA 15. Charakterystyka komunalnych zasobów gminy [2017-2018].

Nazwa	Jednostka	2017	2018
budynki w zarządzie	liczba budynków	34	35
	powierzchnia m ²	10 384	11 325
struktura wiekowa budynków w zarządzie Gminy:			
przed 1900	liczba budynków		12
1900–1945	liczba budynków		13
1946–1990	liczba budynków		8
1991–1999	liczba budynków		0
2000–2010	liczba budynków		0
2011–2018	liczba budynków		2
średnia stawka czynszu komunalnego	PLN/m ² / miesiąc	3,60	3,60
minimalna / maksymalna stawka czynszu komunalnego	PLN/m ² / miesiąc	3,00/4,20	3,00/4,20
stawka czynszu socjalnego	PLN/m ² / miesiąc	1,80	1,80
lokale wynajmowane za czynsz socjalny	liczba lokali	114	113
	powierzchnia m ²	3 861	3 828
zaległości z tytułu czynszów i opłat za media	PLN	2 978 882	2 982 056
ściągalność należności czynszowych	%	70	70
wydatki na remonty w budynkach i lokalach komunalnych	PLN	386 155	406 054
ocena aktualnego stanu technicznego budynków pozostających w zarządzie Gminy:			
zły	liczba budynków	6	6
średni	liczba budynków	26	26
dobry	liczba budynków	3	3
budynki wymagające remontów	liczba budynków	31	31
nakazy rozbiórek budynków	liczba budynków	0	0
rozbiórki budynków	liczba budynków	0	0

Źródło: Urząd Miejski w Strzegomiu.

W 2018 roku gmina dysponowała 113 **lokalami socjalnymi** o powierzchni 3 828 m². Wszystkie były wynajmowane za średnią stawkę 1,8 zł/m². Planowana jest budowa budynku mieszkalnego, w którym na dolnej kondygnacji wydzielone zostaną lokale chronione w ilości 6-8 szt.

TABELA 16. Komunalne zasoby mieszkaniowe gminy [2012-2018].

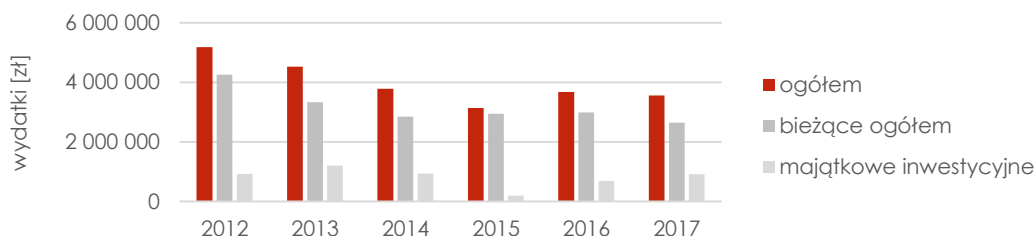
Lokale socjalne	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Zmiana 2012-2018	Zmiana 2017-2018
lokale	107	117	115	115	113	114	113	5,6%↑	-0,9%↓
powierzchnia użytkowa [m ²]	3 647	3 971	3 904	3 904	3 832	3 861	3 828	5,0%↑	-0,9%↓

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Strzegomiu.

4.4. Finansowanie

W latach 2012-2017 wydatki na gospodarkę mieszkaniową w gminie Strzegom wahały się od 3,1 mln zł w 2015 roku do 5,1 mln zł w 2012 roku, a przeważającą ich część stanowiły wydatki bieżące.

WYKRES 5. Wydatki na gospodarkę mieszkaniową (dział 700) [2012-2017].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA 17. Wydatki na gospodarkę mieszkaniową (dział 700) [2012-2017].

Wydatki [zł]:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
ogółem	5 180 973,07	4 527 944,55	3 782 971,75	3 134 625,15	3 671 359,58	3 561 266,63	-31,3%↓	-3,0%↓
bieżące ogółem	4 255 620,88	3 329 972,66	2 845 151,94	2 943 737,01	2 981 695,78	2 645 336,95	-37,8%↓	-11,3%↓
majątkowe inwestycyjne	925 352,19	1 197 971,89	937 819,81	190 888,14	689 663,80	915 929,68	-1,0%↓	32,8%↑
gospodarka gruntami i nieruchomościami	4 998 149,04	4 527 944,55	3 782 971,75	3 134 625,15	3 569 384,55	3 546 614,12	-29,0%↓	-0,6%↓

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W 2018 roku na gospodarkę mieszkaniową wydatkowano najwyższą kwotę w całym analizowanym okresie od 2012 roku, wynoszącą 5 890 921,07 zł, w tym wydatki inwestycyjne stanowiły 3 139 627,97 zł.

4.5. Inwestycje i działania 2018

W zakresie mieszkalnictwa, w tym komunalnego, w gminie w 2018 roku zrealizowane zostały m.in. następujące inwestycje i działania:

TABELA 18. Najważniejsze inwestycje i działania w zakresie mieszkalnictwa, w tym komunalnego, zrealizowane w 2018 roku.

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis	Kwota [PLN]	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji inwestycji
1	Przebudowa budynku komunalnego na mieszkania socjalne w Jaroszwie	Jaroszków nr 142	W wyniku przebudowy powstał budynek o pow. zabudowy 2204,0 m ² i pow. użytkowej 1 099,02 m ² , składający się z 21 mieszkań, w tym 2 mieszkania przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. W budynku wydzielono pomieszczenia świetlicy o pow. 57,27 m ² . W ramach zadania wykonano m.in. roboty dachowe, elewacyjne, murowe, wykończeniowe, wykonano przyłącza wodno-kanalizacyjne, instalacje wewnętrzne c.o., wodno-kanalizacyjne elektryczną, instalację dzwonek, telefoniczną, domofonową.	2 613 223,02 w tym w 2018: 2 051 570,02	Strategia rozwoju lokalnego Gminy Strzegom na lata 2010-2020 (Cel strategiczny 3: Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej) Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Strzegom

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis	Kwota [PLN]	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji inwestycji
					
2	Deklaracja przystąpienia do Programu Mieszkanie Plus	Strzegom, ul. Parkowa	<p>Wykonano koncepcję zagospodarowania terenu pod budowę budynków mieszkalnych.</p> <p>Uczestniczono w szkoleniach i spotkaniach z operatorem programu.</p>		
3	Konkurs „Odnów i wygraj”	Gmina Strzegom	<p>Konkurs „Odnów i wygraj” za osiągnięcia w dziedzinie upowszechniania i ochrony kultury materialnej gminy Strzegom. Do VII. edycji konkursu Do najnowszej edycji wpłynęły 23 zgłoszenia. Wśród budynków wielorodzinnych zgłosiło się 16 przedstawicieli wspólnot, w gronie budynków jednorodzinnych - 7 właścicieli. Zgłoszenia do udziału w konkursie mogą składać: właściciele, współwłaściciele, zarządy lub zarządcy budynków posiadający budynki nie wpisane do rejestru zabytków, które ze względu na swoje położenie, architekturę albo historię, stanowią cenne obiekty kultury materialnej gminy Strzegom, warte wyróżnienia, upowszechnienia i ochrony.</p>	288 000,00 zł	<p>Strategia rozwoju lokalnego Gminy Strzegom na lata 2010-2020 (Cel strategiczny 2: Ochrona środowiska i zarządzanie przestrzenią)</p> <p>Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Strzegom na lata 2015-2025</p>

5. GOSPODARKA I RYNEK PRACY

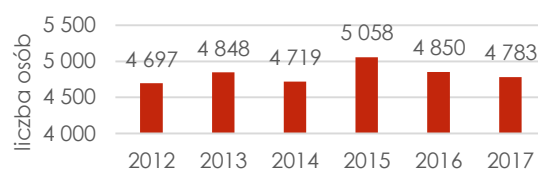
5.1. Rynek pracy

Pracujący. W 2017 roku na terenie gminy Strzegom pracowały 4 783 osoby, co stanowiło 13,5% pracujących w powiecie świdnickim i 0,6% w województwie dolnośląskim. Kobiety stanowiły 38,1% ww. ogółu pracujących (1 823 osoby), co było udziałem znacznie poniżej średniej w gminach w Polsce (50%), regionie (49,8%) i powiecie świdnickim (47,1%). Na 1000 mieszkańców gminy w 2017 roku przypadały 183 osoby pracujące, co również było wynikiem niższym niż średnio w powiecie świdnickim (203 osoby), w województwie dolnośląskim (268 osób) oraz w kraju (247 osób), a od 2012 roku liczba pracujących w gminie wzrosła nieznacznie o 1,8%.

PRACUJĄCY:

4 783 osób pracujących
38,1% udział kobiet w ogóle pracujących
1,8% wzrost liczby pracujących od 2012
183 osoby pracujące na 1000 ludności

WYKRES 6. Liczba pracujących [2012-2017].

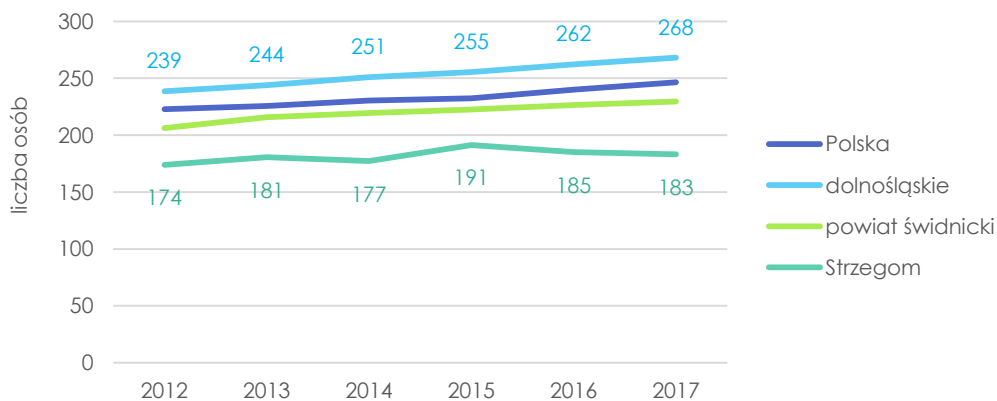
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA 19. Liczba pracujących [2012-2017].

Pracujący [os.]:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
ogółem	4 697	4 848	4 719	5 058	4 850	4 783	1,8%↑	-1,4%↓
miasto	3 152	3 336	3 170	3 157	3 065	3 003	-4,7%↓	-2,0%↓
obszar wiejski	1 545	1 512	1 549	1 901	1 785	1 780	15,2%↑	-0,3%↓
kobiety	1 791	1 880	1 894	1 929	1 848	1 823	1,8%↑	-1,4%↓
mężczyźni	2 906	2 968	2 825	3 129	3 002	2 960	1,9%↑	-1,4%↓
Pracujący na 1000 ludności [os.]								
ogółem	174	181	177	191	185	183	5,3%↑	-1,0%↓
miasto	187	199	190	191	187	185	-1,2%↓	-1,4%↓
obszar wiejski	153	150	155	192	182	181	18,5%↑	-0,3%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

WYKRES 7. Liczba pracujących na 1000 ludności [2012-2017].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

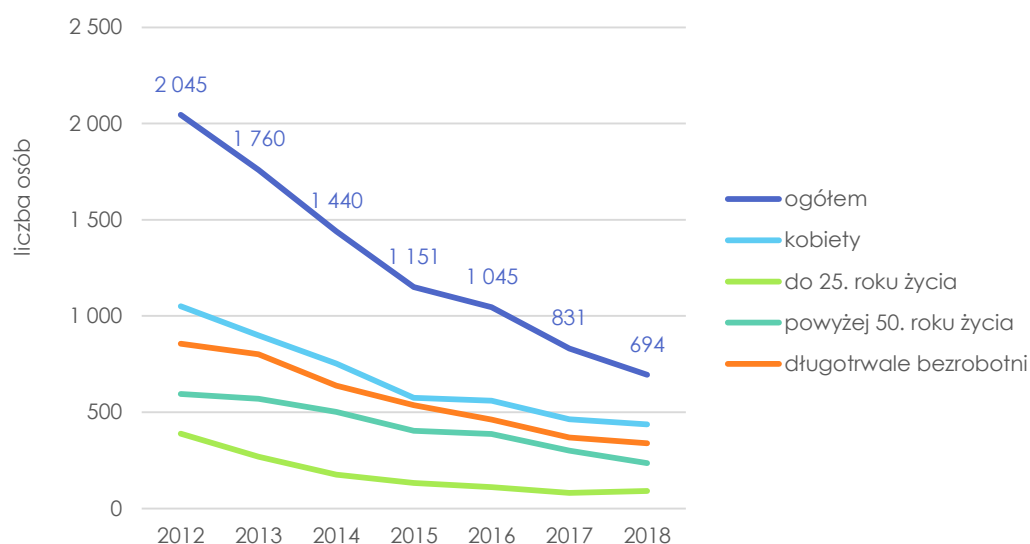
Bezrobocie. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, w czerwcu 2018 roku w gminie Strzegom zarejestrowane były 694 osoby bezrobotne, a 62,8% z nich stanowiły kobiety. Liczba osób pozostających bez pracy w gminie, podobnie jak w całym kraju, maleje z roku na rok. W porównaniu do 2012 roku zmniejszyła się ona w gminie aż o 66,1%, a tylko w ostatnim roku odnotowano jej spadek aż o 16,5%. Na przestrzeni ostatnich lat w gminie Strzegom odnotowano również spektakularny spadek liczby bezrobotnych do 25. roku życia – aż o 76,9% w porównaniu do 2012 roku, a obecnie ich liczba wynosi jedynie 81 osób. Znaczącą grupę wśród bezrobotnych stanowią osoby powyżej 50. roku życia, których udział w ogóle bezrobotnych wynosi 34% (236 os.). W przypadku liczby osób pozostających długotrwale bez pracy również odnotowano pozytywne tendencje. Ich liczba od 2012 roku zmniejszyła się o 60,5%, a obecnie ich udział w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych, wynoszący 48,7%, jest niższy niż przeciętnie w kraju (54,7%) i regionie (51,6%). Pomimo bardzo korzystnych ww. tendencji, zarejestrowani bezrobotni stanowią aż 5,2% ludności w wieku produkcyjnym w gminie, a udział ten jest wyższy niż w gminach na terenie powiatu świdnickiego (4,1%), Dolnego Śląska (3,9%) oraz kraju (4,6%).

BEZROBOTNI:
694 zarejestrowanych bezrobotnych, w tym:

62,8% kobiety

48,7% długotrwale bezrobotni

34% osoby powyżej 50. roku życia

WYKRES 8. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych [2012-2018].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA 20. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych [2012-2018].

Liczba bezrobotnych [os.]:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Zmiana 2012-2018	Zmiana 2017-2018
ogółem	2 045	1 760	1 440	1 151	1 045	831	694	-66,1%↓	-16,5%↓
kobiety	1 051	899	752	575	559	464	436	-58,5%↓	-6,0%↓
do 25. roku życia	389	268	175	133	110	81	90	-76,9%↓	11,1%↓
powyżej 50. roku życia	594	569	501	403	387	300	236	-60,3%↓	-21,3%↓
długotrwale bezrobotni	856	801	638	537	461	369	338	-60,5%↓	-8,4%↓
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]:									
ogółem	11,6	10,1	8,4	6,8	6,4	5,2	-	-6,5 pkt%↓	-1,2 pkt%↓
kobiety	12,9	11,2	9,6	7,5	7,4	6,3	-	-6,6 pkt%↓	-1,1 pkt%↓

2012-2017 – stan na koniec grudnia, 2018 – stan na koniec czerwca 2018.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

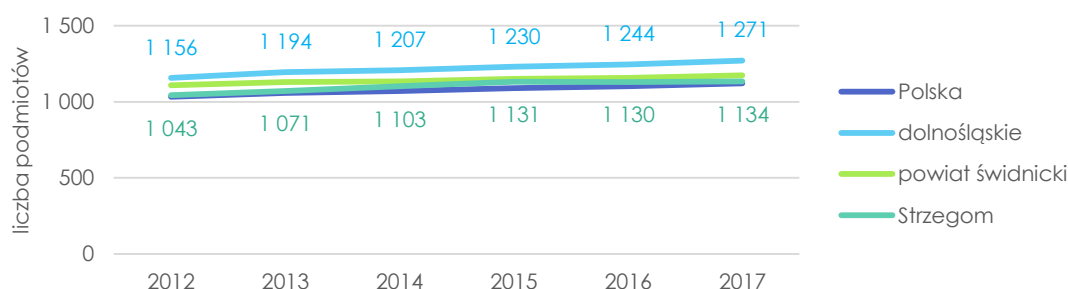
5.2. Przedsiębiorczość

Poziom przedsiębiorczości. W 2017 roku do rejestru REGON w gminie wpisanych było niemal 3 tys. podmiotów gospodarczych (15,9% podmiotów zarejestrowanych w powiecie świdnickim i 0,8% podmiotów na Dolnym Śląsku), a od 2012 roku ich liczba wzrosła o 5,2%. W przeliczeniu na 10 tys. ludności w gminie działalność prowadziło 1 134 podmiotów gospodarczych, co klasyfikowało ją nieznacznie powyżej średniej w gminach w kraju (1 121), zaliczając do grupy 40% jednostek samorządu terytorialnego w województwie dolnośląskim, w których wskaźnik przekroczył poziom 1 000. W mieście wskaźnik ten był znacznie wyższy niż na obszarze wiejskim gminy (1 356 wobec 767). Na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym przypadało 183,5 podmiotu gospodarczego, co było poziomem podobnym do krajowego (183,3), jednak poniżej przeciętnej wartości osiąganego w gminach w powiecie świdnickim (191,4) i województwie dolnośląskim (207,7). Warto jednak zauważyć, że wartość tego wskaźnika dla samego Strzegomia wynosiła 223,4 podmiotów, a na obszarze wiejskim jedynie 120,5. Jednak to właśnie na obszarze wiejskim zanotowano znaczący dodatni przyrost liczby nowo zarejestrowanych podmiotów na 10 tys. ludności, który w 2017 roku wyniósł 32% w porównaniu do 2012 roku, natomiast w mieście nastąpił spadek o 25,5% (ogółem w gminie spadek o 11%).

PODMIOTY GOSPODARCZE:

- 2 960** podmioty gospodarcze zarejestrowane w rejestrze REGON
- 1 134** podmioty gospodarcze wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności
- 183,5** podmioty gospodarcze na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym
- 69** nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 10 tys. ludności

WYKRES 9. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tysięcy ludności [2012-2017].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA 21. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON [2012-2017].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
podmioty gospodarki narodowej ogółem	2 815	2 873	2 936	2 987	2 962	2 960	5,2%↑	-0,1%↓
miasto	2 129	2 162	2 194	2 231	2 209	2 206	3,6%↑	-0,1%↓
obszar wiejski	686	711	742	756	753	754	9,9%↑	0,1%↑
podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	1 043	1 071	1 103	1 131	1 130	1 134	8,7%↑	0,3%↑
miasto	1 261	1 289	1 318	1 350	1 349	1 356	7,5%↑	0,5%↑
obszar wiejski	679	707	743	764	766	767	13,0%↑	0,1%↑
podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	159,9	164,8	171,7	177,6	180,3	183,5	14,8%↑	1,8%↑
miasto	195,3	201,1	208,7	215,7	218,7	223,4	14,4%↑	2,2%↑
obszar wiejski	102,3	106,3	112,6	116,8	119,0	120,5	17,9%↑	1,3%↑
jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	78	91	85	86	72	69	-11,0%↓	-4,0%↓
miasto	93	96	87	93	75	69	-25,5%↓	-7,8%↓
obszar wiejski	52	82	83	75	67	69	32,1%↑	3,1%↑

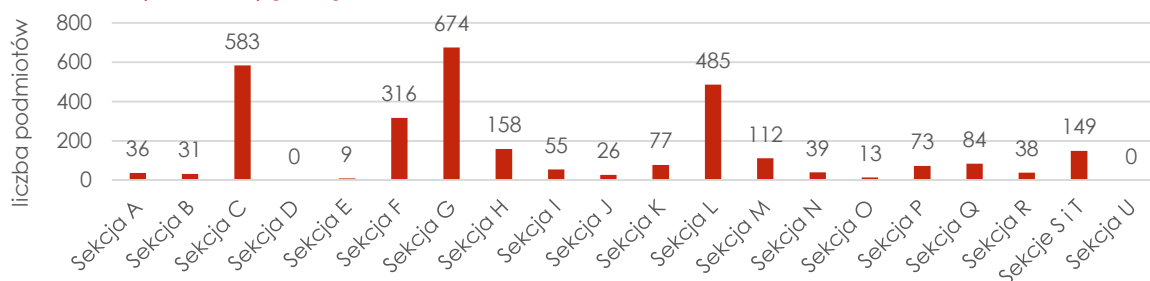
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Struktura branżowa. Pod względem rodzaju prowadzonej działalności wśród podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie gminy Strzegom, podobnie jak w kraju, przeważają przedsiębiorstwa związane z handlem hurtowym i detalicznym oraz naprawą pojazdów (sekcja G: 674 podmioty gospodarcze, 22,8% podmiotów ogółem zarejestrowanych w gminie). Podmioty prowadzące działalność związaną z przetwórstwem przemysłowym stanowią 19,7% (sekcja C: 583 podmioty), a 16,4% związane jest z obsługą rynku nieruchomości (sekcja L: 485 podmiotów). Nadmienić należy, że struktura dominujących rodzajów działalności w gminie była również analogiczna w całym powiecie świdnickim (G: 21,9%; L: 16,5%; C: 12,2%). Podmioty prowadzące działalność związaną z rolnictwem, w liczbie 36, stanowią 1,2% podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w gminie. To w ich przypadku od 2012 roku odnotowano największy spadek (-42%) – działalność zakończyło aż 26 przedsiębiorstw.

STRUKTURA BRANŻOWA:

- 22,8%** handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych (sekcja G)
- 19,7%** przetwórstwo przemysłowe (sekcja C)
- 16,4%** obsługa rynku nieruchomości (sekcja L)

WYKRES 10. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON wg rodzajów działalności (PKD 2007) [2017].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W analizowanym okresie na terenie gminy największa liczba podmiotów gospodarczych rozpoczęła działalność związaną z obsługą rynku nieruchomości – 32 nowo otwarte podmioty gospodarcze (sekcja L: wzrost o 7,1%) oraz budownictwem (sekcja F: 26 podmiotów, wzrost o 9%) i pozostałą działalnością usługową oraz gospodarstwa zatrudniające pracowników (sekcje S i T: 25 podmiotów, wzrost o 16%).

TABELA 22. Struktura branżowa podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON [2017].

Sekcja	Nazwa	2017		Zmiana 2012-2017 [podm. gosp.]
		liczba podmiotów gospodarczych	% udział w ogóle podmiotów	
Sekcja A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	36	1,2%	-26
Sekcja B	Górnictwo i wydobywanie	31	1,0%	10
Sekcja C	Przetwórstwo przemysłowe	583	19,7%	-7
Sekcja D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0	0,0%	0
Sekcja E	Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	9	0,3%	4
Sekcja F	Budownictwo	316	10,7%	26
Sekcja G	Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych	674	22,8%	10
Sekcja H	Transport i gospodarka magazynowa	158	5,3%	21
Sekcja I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	55	1,9%	-5
Sekcja J	Informacja i komunikacja	26	0,9%	12

Sekcja	Nazwa	2017		Zmiana 2012-2017 [podm. gosp.]
		liczba podmiotów gospodarczych	% udział w ogóle podmiotów	
Sekcja K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	77	2,6%	11
Sekcja L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	485	16,4%	32
Sekcja M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	112	3,8%	5
Sekcja N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	39	1,3%	11
Sekcja O	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	13	0,4%	-1
Sekcja P	Edukacja	73	2,5%	2
Sekcja Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	84	2,8%	10
Sekcja R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	38	1,3%	3
Sekcje S i T	Pozostała działalność usługowa, gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	149	5,0%	25
Sekcja U	Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0,0%	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Zaawansowanie technologiczne przedsiębiorstw. W 2015 roku na obszarze miasta Strzegom nie prowadziły działalności przedsiębiorstwa wysokiej techniki (*high-tech*). Udział przedsiębiorstw średnio-wysokiej techniki (*medium-high-tech*) w ogólnej liczbie przedsiębiorstw w mieście wynosił natomiast 3,45%, co należy uznać za wartość przeciętną. Natomiast udział przedsiębiorstw opartych na wiedzy (KIS)¹⁰ w ogólnej liczbie przedsiębiorstw, obrazujący odsetek zlokalizowanych w mieście firm usługowych wymagających specjalistycznej wiedzy, w 2015 roku kształtował się na poziomie 16,38%, co było najniższym udziałem wśród miast na Dolnym Śląsku.¹¹

Od 2012 roku, w każdym z badanych lat, wśród nowych podmiotów w gminie rejestrowane były przedsiębiorstwa sektora medycznego i kreatywnego, a w 2017 roku ich udział wynosił po 3,87% ogółu nowych podmiotów. W obu przypadkach był on niższy niż przeciętnie w regionie (odpowiednio 4,18 i 6,84%).

TABELA 23. Udział nowo zarejestrowanych podmiotów wg sektorów w liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów ogółem [2012-2017].

Sektor	2012	2013	2014	2015	2016	2017
medyczny	2,86	2,86	0,44	1,75	2,11	3,87
kreatywny	3,81	3,27	5,26	2,62	4,74	3,87
przetwórstwa rolno-spożywczego	3,33	0,82	0,88	1,31	1,58	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wielkość przedsiębiorstw. Pod względem wielkości przedsiębiorstw na terenie gminy Strzegom, podobnie jak w całym kraju, w 2017 roku dominowały mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników – 2 818 podmiotów gospodarczych stanowiących 95,2% przedsiębiorstw zarejestrowanych w gminie. Działalność prowadziło tu również 119 podmiotów gospodarczych zatrudniających od 10 do 49 osób (4% podmiotów w gminie) oraz 22 przedsiębiorstwa zatrudniające od 50 do 249 pracowników. Od 2012 roku liczba mikroprzedsiębiorstw wzrosła o 151 podmiotów gospodarczych, natomiast liczba przedsiębiorstw zatrudniających od 10 do 49 pracowników zmniejszyła się o 5 podmiotów. W przypadku największych zakładów w gminie ubyło jedno przedsiębiorstwo.

KLASY WIELKOŚCI PRZEDSIĘBIORSTW:

95,2% do 9 pracowników

4,0% od 10 do 49 pracowników

0,7% od 50 do 249 pracowników

¹⁰ Przedsiębiorstwa działające w usługach opartych na wiedzy (wiedzechłonne) – *knowledge-intensive (business) services*.

¹¹ Opracowanie na podstawie Raport o stanie polskich miast 2016 – Rozwój gospodarczy, Instytut Rozwoju Miast, Kraków 2016.

TABELA 24. Podmioty gospodarcze wg klas wielkości [2012-2017].

Zatrudnienie:	Liczba podmiotów ogółem:						Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
	2012	2013	2014	2015	2016	2017		
0 - 9	2 667	2 726	2 795	2 844	2 820	2 818	5,7%↑	-0,1%↓
10 - 49	124	124	118	119	118	119	-4,0%↓	0,8%↑
50 - 249	23	22	22	23	23	22	-4,3%↓	-4,3%↓
250 - 999	0	0	0	0	0	0	–	–

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Lokomotywy gospodarcze. Duże podmioty gospodarcze o charakterze produkcyjnym, które w istotny sposób oddziałują na rozwój ekonomiczny otoczenia, stanowią swoiste lokomotywy w rozwoju społeczno-gospodarczym gminy. Inicjują one kooperację, przyciągają nowe inwestycje i kreują zapotrzebowanie na media czy lokalne usługi i intensyfikują lokalną ekonomię¹². W 2015 roku w mieście Strzegom nie zostało wskazane żadne duże przedsiębiorstwo o charakterze produkcyjnym, pełniące rolę tzw. lokomotywy gospodarczej¹³.

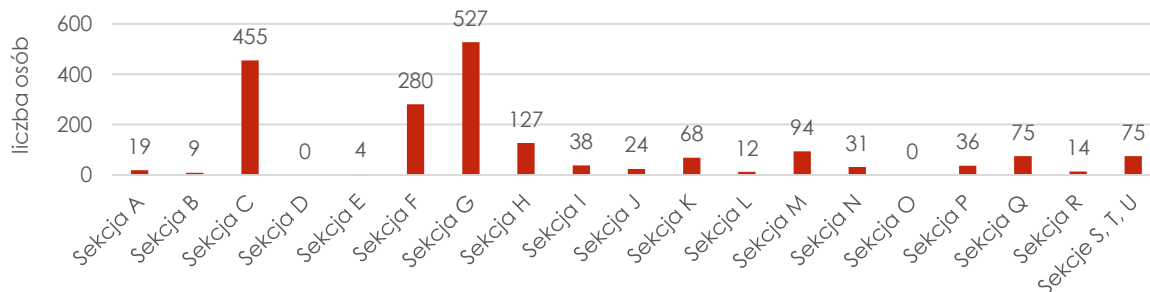
Monozakładowość. Zgodnie z danymi za 2014 i 2015 rok wartość wskaźnika monozakładowości¹⁴, pozwalającego zobrazować uzależnienie miasta od pojedynczej firmy zatrudniającej znaczną część ogółu pracujących, wynosił w Strzegomiu 0,06. Tak niski poziom monozakładowości należy uznać za zjawisko pozytywne dla lokalnej gospodarki, które w dłuższej perspektywie może gwarantować rozwój ekonomiczny i w sytuacji załamania określonej branży nie będzie skutkowało dużymi problemami społecznymi i gospodarczymi. Na terenie gminy występuje jednak zjawisko monokulturowości w znacznym stopniu związanej z wydobywaniem i przetwórstwem kamienia, powodujące deficyt miejsc pracy dla kobiet.

Indywidualną działalność gospodarczą w 2017 roku na terenie gminy prowadziło 1 888 osób, co stanowiło 16,4% osób fizycznych prowadzących działalność na terenie powiatu świdnickiego i 0,8% na Dolnym Śląsku. Tę najbardziej popularną w kraju i najprostszą formę prowadzenia działalności gospodarczej w gminie prowadziły średnio 72 osoby na 1000 ludności, co było wynikiem zbliżonym do średniej w powiecie świdnickim (73) i kraju (78), jednak niższym niż przeciętnie w gminach w województwie dolnośląskim (82). Należy zaznaczyć, że na obszarze wiejskim gminy wskaźnik ten był znacznie niższy, i wynosił 56 osób, podczas gdy w mieście Strzegom były to 82 osoby.

INDYWIDUALNA DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA:

- 1 888** osób prowadzących indywidualną działalność gospodarczą, związaną z:
- 27,9%** handlem i naprawą pojazdów samochodowych
- 24,1%** przetwórstwem przemysłowym
- 14,8%** budownictwem

WYKRES 11. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg PKD 2007 [2017].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

¹² Wśród głównych rodzajów oddziaływania dużych inwestycji przemysłowych na otoczenie wymienić należy również przede wszystkim: napływ kapitału w formie inwestycji bezpośrednich, wpływy z podatków, wprowadzanie nowych technologii, wdrażanie lepszych systemów organizacji produkcji, zmniejszanie pracochłonności produkcji, rozwijanie działalności i powiązania z miejscowymi jednostkami badawczo-rozwojowymi, tworzenie, utrzymanie bądź likwidacja miejsc pracy. Ponadto lokomotywy gospodarcze, choćby ze względu na skalę zatrudnienia, mogą mieć istotne znaczenie ekonomiczne dla mieszkańców ośrodków lokalnych i subregionalnych.

¹³ Opracowanie na podstawie Raport o stanie polskich miast 2016 – Rozwój gospodarczy, Instytut Rozwoju Miast, Kraków 2016.

¹⁴ Raport o stanie polskich miast 2016 – Rozwój gospodarczy, Instytut Rozwoju Miast, Kraków 2016.

Również w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym, z wynikiem 11,7 jednoosobowej działalności, gmina plasowała się nieznacznie poniżej średniej w regionie (13,4) i kraju (12,8), choć podobnie jak w przypadku wcześniej omawianego wskaźnika rozkład jego wartości na obszarze gminy był niejednorodny: w mieście wynosił 13,6, natomiast na obszarze wiejskim 8,8%. Indywidualna działalność gospodarcza w gminie Strzegom prowadzona była najczęściej w zakresie handlu i naprawy pojazdów (27,2%), budownictwa (15,8%) oraz przetwórstwa przemysłowego (14,3%). Działalność związaną z rolnictwem prowadziły 1% jednoosobowych przedsiębiorstw (19 działalności), co było udziałem zbliżonym do średniej w powiecie. Pozytywną tendencją jest fakt, iż od 2012 roku liczba osób prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą zwiększyła się w gminie Strzegom o 2,1%, co było wzrostem porównywalnym do notowanego w Polsce (2,9%) i na Dolnym Śląsku (2,5%). Warto jednak podkreślić, że na obszarze wiejskim wzrost ten był znacznie wyższy i przekraczał 7%. Podobnie jak w całym kraju w gminie Strzegom nastąpił znaczny spadek liczby indywidualnych działalności związanych z rolnictwem – funkcjonowanie zakończyła ponad połowa jednoosobowych przedsiębiorstw w tej sekcji (26 podmiotów).

TABELA 25. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą [2012-2017].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
ogółem	1 850	1 887	1 922	1 944	1 897	1 888	2,1%↑	-0,5%↓
miasto	1 341	1 361	1 370	1 388	1 350	1 340	-0,1%↓	-0,7%↓
obszar wiejski	509	526	552	556	547	548	7,7%↑	0,2%↑
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności	69	70	72	74	72	72	5,5%↑	-0,1%↓
miasto	79	81	82	84	82	82	3,7%↑	-0,1%↓
obszar wiejski	50	52	55	56	56	56	10,7%↑	0,2%↑
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	10,5	10,8	11,2	11,6	11,5	11,7	11,4%↑	1,4%↑
miasto	12,3	12,7	13,0	13,4	13,4	13,6	10,3%↑	1,5%↑
obszar wiejski	7,6	7,9	8,4	8,6	8,6	8,8	15,4%↑	1,4%↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

5.3. Atrakcyjność inwestycyjna

Zgodnie z raportem *Atrakcyjność inwestycyjna regionów 2017*¹⁵, województwo dolnośląskie należy do najbardziej atrakcyjnych inwestycyjnie regionów Polski. Świadczy o tym uzyskana przez nie najwyższa klasa A w zakresie potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej dla gospodarki narodowej oraz wszystkich analizowanych sekcji gospodarki według wskaźnika uwzględniającego szerokie spektrum czynników lokalizacji oraz bardzo wysoką ocenę B dla działalności profesjonalnej naukowej i technicznej, oraz zakwaterowania i gastronomii. W raporcie podczas oceny atrakcyjności inwestycyjnej wzięte zostały pod uwagę czynniki istotne dla prowadzenia działalności gospodarczej z punktu widzenia inwestora, w tym m.in. sytuacja na rynku pracy, wyposażenie w infrastrukturę techniczną oraz społeczną, a także sytuacja rynkowa oraz uwarunkowania przyrodnicze. Zgodnie z przeprowadzonymi w 2017 roku analizami powiat świdnicki, na terenie którego położona jest gmina Strzegom, uzyskał ponad przeciętną ocenę we wszystkich analizowanych obszarach gospodarki narodowej, czyli dla przemysłu, handlu, usług turystycznych oraz usług profesjonalnych. Znalazł się on więc w grupie 9 wyróżnionych powiatów ziemskich na terenie województwa dolnośląskiego¹⁶. Lepszymi warunkami do inwestowania poza ww. grupą 9 powiatów odznaczały się miasta: Jelenia Góra, Legnica, Wrocław, a także powiat polkowicki. W rankingu potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej dla gospodarki

¹⁵ Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, PAliIZ, Warszawa 2018.

¹⁶ Głogowski, kamiennogórski, kłodzki, lubiński, oławski, wołowski, wrocławski, zgorzelecki.

narodowej gmina Strzegom uzyskała natomiast punktację (0,222) klasyfikującą ją na 8. miejscu z 42 gmin miejsko-wiejskich na Dolnym Śląsku. Podobną punktację jak Strzegom uzyskały gminy miejsko-wiejskie Środa-Śląska i Żarów. Na mapie potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej gmin województwa dolnośląskiego gmina została zaliczona do klasy A atrakcyjności dla gospodarki narodowej, w tym przemysłu, handlu, napraw i zakwaterowania i gastronomii oraz klasy B dla działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej.

TABELA 26. Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna gminy Świdnica oraz powiatu świdnickiego dla gospodarki narodowej oraz wybranych sekcji [2017].

Nazwa	gospodarka narodowa		przemysł	handel i naprawy	zakwaterowanie i gastronomia	działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
POWIAT ŚWIDNICKI	0,265	B	B	B	B	B
GMINA STRZEGOM	0,222	A	A	A	A	B

Źródło: opracowanie na podstawie: *Atrakcyjność inwestycyjna regionów 2017*, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, PAliIZ, Warszawa 2017.

Instytucje otoczenia biznesu. Przedsiębiorcy na terenie gminy Strzegom mogą korzystać z usług Instytucji Otoczenia Biznesu (IOB), prowadzących działalność na terenie powiatu świdnickiego oraz całego regionu. Należą do nich m.in. INVEST-PARK Development Sp. z o. o. (IPD), spółka której celem statutowym jako IOB jest działanie na rzecz rozwoju regionalnego, m.in. poprzez stwarzanie korzystnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości.

Klaster. Na obszarze gminy Strzegom funkcjonuje **Klaster Kamieniarski** – konsorcjum przedsiębiorstw, jednostek samorządu terytorialnego, ośrodków naukowych i organizacji pozarządowych, którego ideą jest promocja kamienia naturalnego, zwiększenie jego udziału w projektach i realizacjach budowlanych, racjonalne wykorzystanie i ciągle podnoszenie potencjału przemysłowego regionu. W bieżącym roku, 4 gminy powiatu świdnickiego: Żarów, Strzegom, Jaworzyna Śląska i Dobromierz zawiązały również **Klaster Odnawialnych Źródeł Energii Wzgórz Strzegomskich**. Budowa lokalnego rynku energii umożliwi dostarczenie mieszkańcom powiatu czystej energii wytworzonej przy wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii lub wysokosprawnej kogeneracji (jednoczesna produkcja ciepła i energii elektrycznej). Zasadniczym celem Klastera Energetycznego jest natomiast realizacja celu dostarczania tańszej energii dla uczestników klastra, tj. mieszkańcom, samorządom, firmom prywatnym, szkołom, itd.

TABELA 27. Klaster [2018].

Nazwa klastra	Lokalizacja	Branża
Klaster kamieniarski	Strzegom	kamieniarska
Klaster energii odnawialnej	Strzegom	energetyczna

Źródło: Urząd Miejski w Strzegomiu.

Strefy aktywności gospodarczej. Potencjalną atrakcyjność inwestycyjną gminy Strzegom podnosi również funkcjonująca na jego terenie podstrefa Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej – INVEST PARK, która stanowi wyodrębniony administracyjnie obszar, gdzie inwestorzy mogą prowadzić działalność gospodarczą na preferencyjnych warunkach. Celem funkcjonowania tego instrumentu wsparcia jest przyspieszenie rozwoju regionów poprzez przyciąganie nowych inwestycji i promocję tworzenia miejsc pracy. Przedsiębiorcy działający na terenie SSE mają zapewnione ulgi podatkowe, a dodatkową korzyścią jest fakt, że mogą rozpocząć działalność na specjalnie przygotowanych i uzbrojonych terenach. Wzmożone inwestycje przekładają się na przyspieszony rozwój gospodarczy miast, gmin i regionów, zmniejszone bezrobocie, a także zwiększenie konkurencyjności gospodarki.

SCHEMAT 9. Podstrefa Strzegom Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej – INVEST PARK [2018].

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.invest-park.com

Obecnie na terenie strefy Strzegom pozostaje wolny teren o powierzchni 4,84 ha, a zainwestowane są już tereny przez firmę ARYZTA Polska Sp. z o.o.

TABELA 28. Wykaz firm prowadzących działalność na terenie Podstrefy Strzegom Wałbrzyskiej SSE „INVEST – PARK” [2018].

Nazwa firmy	Branża	Rodzaj działalności	Główny kapitał	Wielkość przedsiębiorstwa	Data pierwszego zezwolenia
ARYZTA Polska sp. z o.o.	spożywcza	Produkcja wyrobów piekarskich	Szwajcaria	mała	13.02.2012

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.invest-park.com

5.4. Bilans

+	<ul style="list-style-type: none"> – znaczący spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych ogółem, w tym niski udział osób powyżej 50. roku życia wśród zarejestrowanych bezrobotnych – wysoki poziom przedsiębiorczości – znacząca dynamika powstawania nowych podmiotów gospodarczych oraz indywidualnych działalności gospodarczych na obszarze wiejskim gminy – potencjalna wysoka atrakcyjność inwestycyjna – niski wskaźnik monozakładowości
-	<ul style="list-style-type: none"> – niski poziom aktywności zawodowej kobiet oraz wysoki ich udział wśród zarejestrowanych bezrobotnych – względnie niska aktywność zawodowa mieszkańców wyrażona liczbą pracujących na 1000 osób w porównaniu do powiatu i regionu

5.5. Dokumenty

Nazwa dokumentu	Uchwała przyjmująca
Uchwała w sprawie zwolnień w podatku od nieruchomości w ramach zasady de minimis	Uchwała nr 71/14 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 24 września 2014 r.
Uchwała w sprawie udzielania przez Gminę Strzegom zwolnień z podatku od nieruchomości stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną	Uchwała nr 40/15 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 19 maja 2015 r.
Uchwała w sprawie stawek podatku od środków transportowych	Uchwała nr 101/16 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 8 listopada 2016 r.

5.6. Inwestycje i działania

Strategia rozwoju lokalnego Gminy Strzegom na lata 2010-2020, Cel szczegółowy 3: Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej, Cel operacyjny: Przeciwdziałanie bezrobociu i aktywizacja osób bezrobotnych ze szczególnym uwzględnieniem kobiet

Miejsca pracy utworzone dla osób bezrobotnych przez Urząd Miejski w Strzegomiu. Ogółem w 2018 roku utworzonych zostało 229 miejsc pracy w ramach których pracowało 245 osób (liczba ta wynika z rotacji zatrudnienia). Z ogółu 229 miejsc pracy 106 miejsca utworzone z dofinansowaniem urzędu pracy, 117 miejsc w całości finansowane przez gminę – „zobowiązania” wynikające z zawartych umów z urzędem pracy, 6 miejsc utworzonych zostało ze środków gminy w celu wykonania pracy w związku ze szczególnymi potrzebami gminy np. pilne doręczenie korespondencji z zakresu podatków i opłat za odpady komunalne. W 2018 roku na wynagrodzenia i pochodne zatrudnionych osób bezrobotnych Gmina Strzegom przeznaczyła kwotę 813 262,30 zł. Kwota dofinansowania jaka wpłynęła z Powiatowego Urzędu Pracy za rok 2018 rok wynosiła 464 618,73 zł.

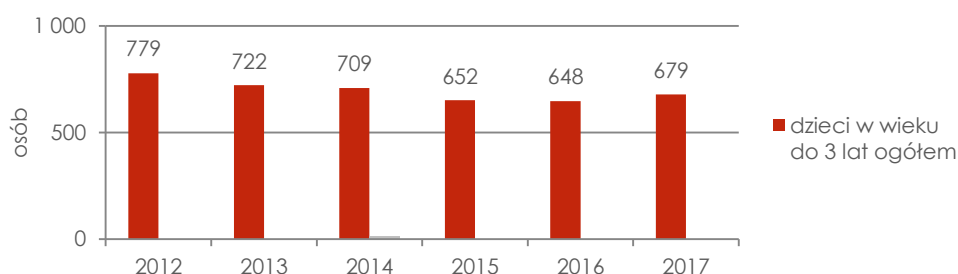
Na utworzone miejsca pracy Powiatowy Urząd Pracy kieruje osoby bezrobotne spełniające wymagania określone w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, zatrudnione osoby bezrobotne wykonują wiele różnych pożytecznych prac: naprawa elementów małej architektury: ławki, kosze, witacze, sprzątanie terenów gminnych i podwórek, koszenie i sprzątanie terenów zielonych oraz rowów przydrożnych, koszenie placów zabaw, malowanie urządzeń zabawowych na placach zabaw, obsługa strefę płatnego parkowania, remont ogrodzenia, prace niwelacyjne podwórka, remont piwnic, wykonanie studzienki z montażem zaworu zwrotnego, prace porządkowe, zasypanie szamba, prace malarskie, drobne prace remontowe dotyczące budynków gminnych będących w 100% własnością gminy. Pięć osób wykonywało pracę opiekunek na przejściach dla pieszych w czasie roku szkolnego w okolicach szkół – PSP Nr 2 (2 osoby), PSP Nr 4, ZSP Goczałków, ZSP Jarosów, 3 osoby wykonywały pracę pracownika obsługi dworca autobusowego. W 2018 roku na stanowisku gońca zatrudnionych było w sumie w różnych okresach 18 osób w tym 6 pracowników zatrudnionych tylko na okres 1 miesiąca w lutym 2018 roku. Ogółem w 2018 roku pracownicy ci dostarczyli adresatom 51 249 listów. Tworzone miejsca pracy dają szansę zatrudnienia bezrobotnym, którzy z różnych względów nie mogą podjąć pracy poza Strzegomiem i jednocześnie wykonana przez nich praca służy społeczności lokalnej Gminy.

6. OŚWIATA I WYCHOWANIE

6.1. Żłobki

Na obszarze gminy miejsko-wiejskiej Strzegom w 2017 roku zamieszkiwało 679 dzieci w wieku do 3 lat, w tym 391 z nich w mieście Strzegom (58%) i 288 na obszarze wiejskim (42%). Stanowiło to 16,5% dzieci w tej grupie wiekowej w powiecie świdnickim. Na przestrzeni lat widoczny jest nieznaczny spadek ich liczby o 12,8% – z 779 w 2012 roku do wspomnianych powyżej 679. Przy czym w 2017 odnotowano wzrost ich liczby ogółem o 4,8% w stosunku do 2016 roku, w tym aż o 12,9% na obszarze wiejskim, natomiast w mieście Strzegom ich liczba zmniejszyła się blisko o 1/5. Na terenie gminy nie funkcjonował żłobek lub klub dziecięcy.

WYKRES 12. Dzieci w wieku do 3 lat [2012-2017].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA 29. Dzieci w wieku do 3 lat [2012-2017].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
dzieci w wieku do 3 lat [os.]	779	722	709	652	648	679	-12,8%↓	4,8%↑
miasto	486	433	437	391	393	391	-19,5%↓	-0,5%↓
obszar wiejski	293	289	272	261	255	288	-1,7%↓	12,9%↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W 2018 roku nawiązano współpracę z Fundacją Edukacji Europejskiej w Wałbrzychu w celu przygotowania i złożenia wniosku o dofinansowanie projektu „Nowy żłobek w Strzegomiu” w ramach konkursu ogłoszonego przez Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy. Fundacja przyjęła funkcję lidera projektu, a Gmina Strzegom została partnerem projektu. Celem współpracy było utworzenie 50 miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 w nowo powstałym budynku przy ul Kościuszki 51 w Strzegomiu.

6.2. Wychowanie przedszkolne

Placówki wychowania przedszkolnego³⁷ w 2017 roku na terenie gminy miejsko-wiejskiej Strzegom obejmowały ogółem 18 obiektów z 807 miejscami. Działalność prowadziło tu 7 przedszkoli z 564 miejscami oraz 3 punkty przedszkolne. Liczba miejsc w placówkach wychowania przedszkolnego w 2017 roku była wyższa o 12,5% w porównaniu do 2012 roku, natomiast w stosunku do 2016 roku wzrosła o 8%.

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE:
18 obiektów (**807** miejsc),
w tym:
7 przedszkoli (**564** miejsca)
3 punkty przedszkolne

³⁷ Przedszkola, przedszkola specjalne, oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych, zespoły wychowania przedszkolnego oraz punkty przedszkolne.

TABELA 30. Wychowanie przedszkolne [2012-2017].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
wychowanie przedszkolne ogółem [ob.]	16	17	20	18	18	18	12,5%↑	0,0%
miasto	8	7	10	8	8	8	0,0%	0,0%
obszar wiejski	8	10	10	10	10	10	25,0%↑	0,0%
miejsca	720	726	801	765	747	807	12,1%↑	8,0%↑
miasto	484	458	509	464	449	456	-5,8%↓	1,6%↑
obszar wiejski	236	268	292	301	298	351	48,7%↑	17,8%↑
przedszkola(bez specjalnych) [ob.]	6	6	6	6	7	7	16,7%↑	0,0%
miasto	3	3	3	3	3	3	0,0%	0,0%
obszar wiejski	3	3	3	3	4	4	33,3%↑	0,0%
miejsca	501	506	534	505	533	564	12,6%↑	5,8%↑
miasto	360	368	379	361	364	368	2,2%↑	1,1%↑
obszar wiejski	141	138	155	144	169	196	39,0%↑	16,0%↑
punkty przedszkolne bez specjalnych	1	3	3	3	3	3	200,0%↑	0,0%
miasto	0	0	0	0	1	1	↑	0,0%
obszar wiejski	1	3	3	3	2	2	100,0%↑	0,0%

Źródło: opracowanie na podstawie danych Systemu Informacji Oświatowej.

Wychowaniem przedszkolnym na obszarze gminy w 2017 roku objętych było ogółem 807 dzieci, a ich liczba zwiększa się z roku na rok (wzrost o 13% od 2012 roku). W gminie Strzegom na 1000 dzieci w wieku 3-5 lat przypadało średnio 819 dzieci uczęszczających do placówek wychowania przedszkolnego, co było poziomem nieznacznie niższym niż przeciętnie w gminach w regionie (848) i kraju (847). Dostępność do przedszkoli, mierzona liczbą dzieci w wieku 3-5 lat przypadających na 1 miejsce w placówce wychowania przedszkolnego, wynosząca w gminie w 2017 roku 1,21 dziecka, kształtowała się jednak poniżej ww. średnich. Nadmienić należy, że od 2012 roku na obszarze wiejskim gminy, liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym znacząco wzrosła, bo aż o 31,8%, a dostępność do przedszkoli zwiększyła się z poziomu 1,6 dziecka na 1 miejsce do 1,04.

TABELA 31. Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym [2012-2017].

Dzieci [osoba]:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
objęte wychowaniem przedszkolnym ogółem	714	804	757	730	777	807	13,0%↑	3,9%↑
miasto	456	513	467	451	461	467	2,4%↑	1,3%↑
obszar wiejski	258	291	290	279	316	340	31,8%↑	7,6%↑
w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tys. dzieci w wieku 3-5 lat	627	689	752	772	776	819	30,6%↑	5,5%↑
miasto	635	685	730	727	657	714	12,6%↑	8,7%↑
obszar wiejski	614	696	791	848	964	992	61,5%↑	2,9%↑
w wieku 3-5 lat przypadające na 1 miejsce w placówce wychowania przedszkolnego	1,45	1,45	1,36	1,21	1,11	1,21	-16,3%↓	9,3%↑
miasto	1,36	1,48	1,39	1,26	1,12	1,35	-1,2%↓	20,1%↑
obszar wiejski	1,60	1,40	1,31	1,13	1,09	1,04	-35,2%↓	-4,7%↓

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA 32. Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym wg rodzaju placówki [2012-2018].

Nazwa	Rodzaj	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
liczba przedszkoli	przedszkola	5	5	5	5	5	5	5
	niepubliczne	1	1	1	1	2	2	2
	niepubliczne punkty przedszkolne	1	3	3	3	3	3	3
	oddziały przedszkolne przy SP	9	8	11	9	8	8	11
liczba uczęszczających dzieci	ogółem	720	726	801	765	747	807	810
	samorządowe	650	620	694	650	615	649	648
	publiczne niesamorządowe	13	15	12	17	12	18	17

Źródło: Urząd Miejski w Strzegomiu.

Nauczyciele wychowania przedszkolnego w gminie w 2017 roku byli zatrudnieni w przedszkolach (bez specjalnych) na 36,04 etatu, w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych na 12,06 etatu oraz w punktach przedszkolnych na 4,72 etatu. Liczba etatów nauczycieli wychowania przedszkolnego jest stale zwiększana i w porównaniu do 2012 roku wzrosła w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych o 52,5%, w przedszkolach o 8,8%, a w punktach przedszkolnych o 45,2%.

TABELA 33. Nauczyciele [2012-2017].

Nauczyciele [etatów]:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
przedszkola (bez specjalnych)	33,14	34,17	33,05	32,41	38,37	36,04	8,8%↑	-6,1%↓
oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	7,91	11,70	9,99	8,52	8,80	12,06	52,5%↑	37%↑
punkt przedszkolny	3,25	4,13	4,58	6,78	4,78	4,72	45,2%↑	-1,3%↓

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

6.3. Szkoły

Szkoły podstawowe. Z uwagi na reformę systemu edukacji konieczna była reorganizacja sieci szkół w całym kraju. Likwidacji uległy gimnazja, natomiast nauka w szkołach podstawowych została wydłużona do ośmiu klas. W roku szkolnym 2018/2019 na obszarze gminy Strzegom funkcjonowało 9 szkół podstawowych, w tym jedna publiczna niesamorządowa. Naukę pobierało w nich 2 087 uczniów, a ich liczba od 2012 roku zmniejszyła się o 3,2%, a w porównaniu do roku 2017/2018 o 0,8%.

TABELA 34. Liczba młodzieży ogółem uczęszczającej do szkół podstawowych [2012-2018].

Nazwa	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
liczba szkół:							
publiczne	8	8	8	8	8	8	8
publiczne niesamorządowe	1	1	1	1	1	1	1
liczba uczniów	2 156	2 145	2 071	2 139	2 229	2 104	2 087
liczba szkół prowadzących świetlice	8	8	8	8	8	8	8

Źródło: Urząd Miejski w Strzegomiu.

TABELA 35. Liczba dzieci i młodzieży uczęszczającej do placówek prowadzonych przez Gminę Strzegom [2018].

Nazwa szkoły	Liczba uczniów
Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Mikołaja Kopernika z oddziałami przedszkolnymi w Strzegomiu	742
Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Henryka Sienkiewicza z oddziałami przedszkolnymi w Strzegomiu	325
Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 4 im. Kornela Makuszyńskiego z oddziałami przedszkolnymi w Strzegomiu	537
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Jaroszowie:	
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Jaroszowie	210
- Publiczne Przedszkole w Jaroszowie	70
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Stanowicach:	
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Stanowicach im. Jana Brzechwy	87
- Publiczne Przedszkole w Stanowicach	45
Publiczna Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki z oddziałami przedszkolnymi w Goczałkowie	150
Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II z oddziałami przedszkolnymi w Kostrzy	104
Publiczna Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza z oddziałami przedszkolnymi w Olszanach	107
Publiczne Przedszkole Nr 2 im. Misia Uszatka w Strzegomiu	120
Publiczne Przedszkole Nr 3 w Strzegomiu	121
Publiczne Przedszkole Nr 4 w Strzegomiu	59

Źródło: Urząd Miejski w Strzegomiu.

Współczynnik skolaryzacji brutto w szkołach podstawowych na terenie gminy Strzegom w 2017 roku wynosił 97,36% i był wyższy niż przeciętny w powiecie świdnickim (94,52%), regionie (94,45%) oraz kraju (95,24%). W całym analizowanym okresie czasu utrzymywał się on powyżej ww. średnich. W przypadku szkół gimnazjalnych z wynikiem 90,34% kształtował się on na poziomie niższym niż przeciętnie w gminach w powiecie (98,11%), regionie (98,72%) i kraju (100,99%). W 2017 roku współczynnik skolaryzacji w mieście Strzegom w szkołach podstawowych wynosił 106,32%, a w gimnazjach 124,44%, natomiast na obszarze wiejskim było to analogicznie 83,24% i 34%.

TABELA 36. Współczynnik skolaryzacji w szkołach podstawowych i gimnazjach [2012-2017].

Współczynnik skolaryzacji brutto [%]:	2012	2013	2014	2015	112016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
szkoły podstawowe	99,44	98,95	95,51	91,64	99,80	97,36	-2,1 pkt%↓	-2,4 pkt%↓
miasto	114,92	109,04	105,82	100,37	107,34	106,32	-8,6 pkt%↓	-1,0 pkt%↓
obszar wiejski	77,00	82,91	79,31	77,94	88,19	83,24	6,2 pkt%↑	-5,0 pkt%↓
gimnazja	96,11	94,67	94,32	93,53	92,84	90,34	-5,8 pkt%↓	-2,5 pkt%↓
miasto	125,05	129,11	132,87	130,92	128,47	124,44	-0,6 pkt%↓	-4,0 pkt%↓
obszar wiejski	48,68	43,19	40,26	38,43	36,29	34,55	-14,1 pkt%↓	-1,7 pkt%↓

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Nauka języków. Na terenie gminy z roku na rok wzrasta liczba dzieci obowiązkowo uczących się języków obcych – od 2012 roku zwiększyła się ona o 29,8% z 1 407 uczniów do 1 826 w 2017 roku, w tym 66,3% stanowiły dzieci zamieszkujące miasto Strzegom. Blisko 93,6% uczniów uczyło się języka angielskiego (1 709 osób), a w 2017 roku odnotowano wzrost ich liczby o ponad połowę – z poziomu 1 101 uczniów w 2016 roku do 1 709. W szkołach ponadgimnazjalnych na obszarze gminy, o których mowa poniżej, języków obcych uczyło się 1 014 osób (język angielski 465 osób, język niemiecki 549 osób), jednak w ich przypadku od 2012 roku notuje się spadek ich liczby – o 17,3% w zakresie języka angielskiego i 14,1% w przypadku niemieckiego.

TABELA 37. Obowiązkowo uczący się języków wg typu szkoły [2012-2017].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
szkoły podstawowe [os.]	1 407	1 384	1 470	1 598	1 503	1 826	29,8%↑	21,5%↑
miasto	955	929	990	1 062	973	1 210	26,7%↑	24,4%↑
obszar wiejski	452	455	480	536	530	616	36,3%↑	16,2%↑
angielski	1 407	1 384	1 470	1 598	1 101	1 709	21,5%↑	55,2%↑
miasto	955	929	990	1 062	571	1 134	18,7%↑	98,6%↑
obszar wiejski	452	455	480	536	530	575	27,2%↑	8,5%↑
niemiecki	0	0	0	0	0	117	–	–
miasto	0	0	0	0	0	76	–	–
obszar wiejski	0	0	0	0	0	41	–	–
szkoły ponadgimnazjalne [os.]	1 201	1 116	1 058	1 057	1 028	1 014	-15,6%↓	-1,4%↓
miasto	1 201	1 116	1 058	1 057	1 028	1 014	-15,6%↓	-1,4%↓
obszar wiejski	0	0	0	0	0	0	–	–
angielski	562	534	502	478	467	465	-17,3%↓	-0,4%↓
miasto	562	534	502	478	467	465	-17,3%↓	-0,4%↓
obszar wiejski	0	0	0	0	0	0	–	–
niemiecki	639	582	556	579	561	549	-14,1%↓	-2,1%↓
miasto	639	582	556	579	561	549	-14,1%↓	-2,1%↓
obszar wiejski	0	0	0	0	0	0	–	–

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

6.4. Bilans

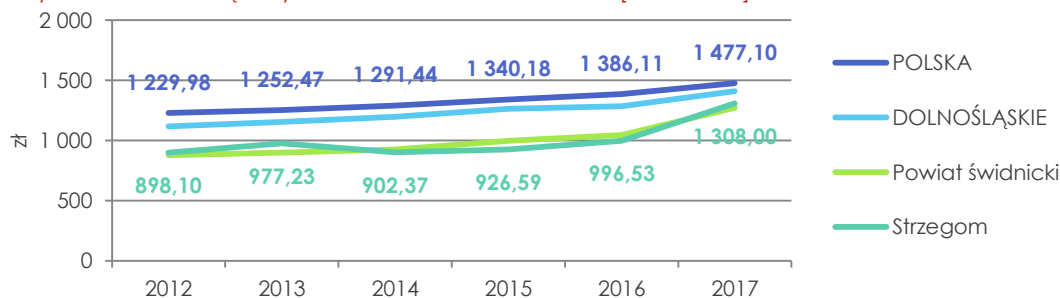

- rozbudowany system opieki przedszkolnej
- aktywność instytucji kultury, w tym w zakresie organizacji wydarzeń i imprez kulturalnych

6.5. Finansowanie

Wydatki na oświatę i wychowanie na terenie gminy, podobnie jak w całym kraju, zwiększane są z roku na rok. W 2017 roku wynosiły one około 34,1 mln zł (16,9% wydatków na ten cel w powiecie świdnickim) i były o 41% wyższe niż w 2012 roku (24,2 mln zł), a w porównaniu do 2016 roku wzrosły blisko o 30%, czyli o 7,9 mln. Wydatki bieżące pochłonęły 80,4% ww. ogółu wydatków, czyli 27,5 mln zł, a pozostała część została przeznaczona na wydatki majątkowe inwestycyjne (6,67 mln zł). W gminie w 2017 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca wydatki na oświatę i wychowanie wynosiły 1 308,00 zł, co było kwotą zbliżoną do osiągniętej przeciętnie w gminach w powiecie świdnickim (1 270,54 zł), poniżej średniej w gminach w regionie (1 411,25 zł) i kraju (1 477,10 zł).

WYKRES 13. Wydatki na oświatę i wychowanie na 1 mieszkańca [2012-2017].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA 38. Wydatki na oświatę i wychowanie (dział 801) [2012-2017].

Wydatki [zł]:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
ogółem	24 239 789,70	26 266 954,85	24 102 249,44	24 587 177,27	26 235 602,08	34 170 071,39	41,0%↑	30,2%↑
bieżące ogółem	22 696 156,91	23 236 026,88	22 968 552,92	24 287 925,71	25 745 493,47	27 494 156,44	21,1%↑	6,8%↑
dotacje	62 030,33	760 169,48	880 668,95	1 082 252,78	1 463 920,92	1 577 364,61	154,1%↑	7,7%↑
świadczenia na rzecz osób fizycznych	368 607,92	400 098,13	412 99,56	376,502,74	383 041,63	483 270,12	31,1%↑	26,2%↑
majątkowe ogółem	1 543 632,79	3 030 927,97	1 133 696,52	299 51,56	490 108,61	6 675 914,95	332,5%↑	1 262,1%↑
majątkowe inwestycyjne	1 543 632,79	3 030 927,97	1 133 696,52	299 251,56	490 108,61	6 675 914,95	332,5%↑	1 262,1%↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Szkoły podstawowe na obszarze gminy w 2017 roku dysponowały budżetem około 12,2 mln zł. Na szkoły gimnazjalne wydatkowano 5 mln zł, a wydatki te w porównaniu do 2016 roku zmniejszyły się o 18,5%, natomiast na przedszkola przeznaczono 7,5 mln zł, czyli o 74,8% więcej niż 2012 roku i o 44,6% więcej niż w 2016 roku. Natomiast wydatki na dowożenie uczniów do szkół wynosiły 634 tys. zł, co było kwotą o 21,4% wyższą niż w 2012 roku.

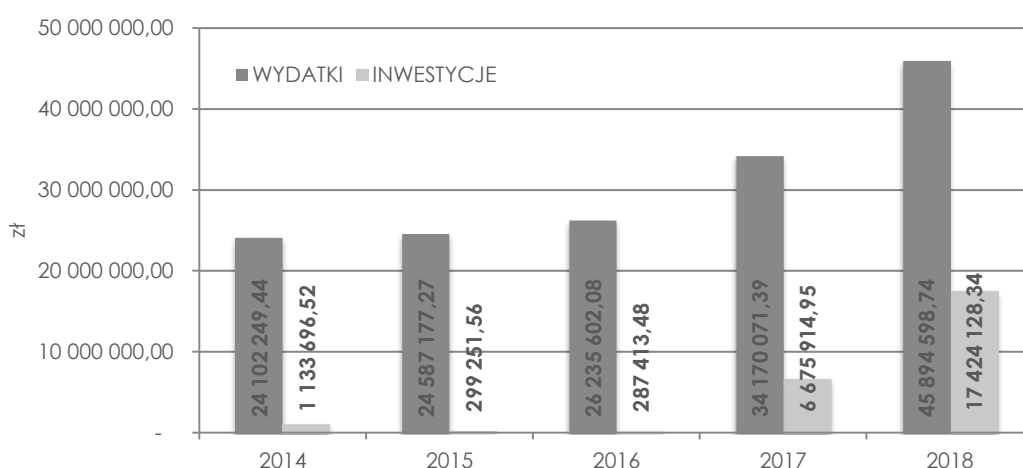
TABELA 39. Wydatki na oświatę wg rodzaju placówki (dział 801) [2012-2017].

Wydatki [zł]:	2012	2013	2014	2015	2016	roku 2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
szkoły podstawowe	12 475 110,95	14 217 163,84	12 086 962,06	11 054 621,39	11 274 432,15	12 286 286,64	-1,5%↓	9,0%↑
dowożenie uczniów do szkół	522 190,45	501 333,93	465 250,47	512 622,10	507 048,91	634 185,88	21,4%↑	25,1%↑
gimnazja	6 223 864,89	6 124 530,87	5 913 808,92	5 347 531,67	5 299 054,57	5 073 035,18	-18,5%↓	-4,3%↓
przedszkola	4 295 853,37	4 706 828,88	4 529 203,58	4 542 331,45	5 192 600,98	7 510 803,83	74,8%↑	44,6%↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W 2018 roku wydatki na oświatę i edukację zostały wykonane w kwocie 45 894 598,74 zł, co było najwyższą kwotą w całym analizowanym okresie od 2012 roku, w tym 17 424 128,34 zł stanowiły wydatki inwestycyjne.

WYKRES 14. Wydatki na oświatę, w tym na inwestycje [2014-2018].

Źródło: opracowanie na podstawie Sprawozdania z wykonania budżetu za 2018 rok, marzec 2019.

6.6. Inwestycje i działania 2018

W zakresie oświaty i wychowania w gminie w 2018 roku zrealizowane zostały m.in. następujące inwestycje i działania:

TABELA 40. Najważniejsze inwestycje w zakresie edukacji i wychowania zrealizowane w 2018 roku.

Lp.	Nazwa i lokalizacja	Opis	Kwota	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji inwestycji
1	Budowa budynku demonstracyjnego o znacznie podwyższonych parametrach charakterystyki energetycznej- przedszkole z oddziałem żłobkowym przy ul. Kościuszki w Strzegomiu	Budowa pierwszego pasywnego przedszkola w gminie Strzegom. Powierzchnia użytkowa przedszkola będzie liczyć ponad 1900 m kw. W jego skład wejdzie m. in.: 6 sal przedszkolnych i żłobkowych, sala wielofunkcyjna, sale zabaw, antresole, szatnie, zaplecze kuchenne, gabinet pielęgniarki i logopedy, pomieszczenia biurowe i techniczne. Na terenie przy przedszkolu znajdują się m. in. 3 place zabaw dostosowane do różnych grup wiekowych, zjeżdżalnie terenowe i amfiteatr terenowy, sad owocowy oraz ogrody "ptasi" i "motyli". Całkowita wartość zadania to ok. 17 mln zł.	14 610 205,48	Strategia rozwoju lokalnego Gminy Strzegom na lata 2010-2020 (Cel strategiczny 3: Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej) Program Ochrony Środowiska dla gminy Strzegom na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024 (Cel: (Cel: OA.1 Kontynuacja działań związanych z poprawą jakości powietrza oraz ograniczanie zużycia energii i wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł) Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Strzegom
				
2	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Gminie Strzegom - placówki oświatowe: Strzegom ul. Mickiewicza, Strzegom ul. Brzegowa, Jaroszków, Stanowice	W roku 2018 zakończono termomodernizację 5 budynków, w ramach prac wykonano m.in.: 1) w PSP nr 3 w Strzegomiu - wymianę oraz regulację instalacji c.o., częściową wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, montaż nawiewników higrosterowanych, docieplenie ścian zewnętrznych styropianem i wykonanie elewacji, docieplenie stropodachu i dachu, wykonanie nowych obróbek blacharskich, rozbiórki i odtworzenie chodników z płyt betonowych przylegających do budynku, wykonanie nowej opaski wokół budynku, wymianę rynien, rur spustowych, wymianę parapetów zewnętrznych, wymianę instalacji odgromowej, remont schodów zewnętrznych, montaż zadaszeń.	5 192 191,85 zł w tym w 2018 r. 2 235 702,50 zł	Strategia rozwoju lokalnego Gminy Strzegom na lata 2010-2020 (Cel strategiczny 3: Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej) Program Ochrony Środowiska dla gminy Strzegom na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024 (Cel: OA.1 Kontynuacja działań

Lp. Nazwa i lokalizacja	Opis	Kwota	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji inwestycji
	<p>2) w PSP nr 2 w Strzegomiu - wymianę oraz regulację instalacji c.o., częściową wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, montaż nawiewników higrosterowanych, docieplenie ścian zewnętrznych styropianem i wykonanie elewacji, docieplenie stropodachu , wykonanie nowych obróbek blacharskich, wymianę rynien, rur spustowych, wymianę parapetów zewnętrznych, wymianę instalacji odgromowej, remont strefy wejściowej, rozbiórki i odtworzenie chodników z płyt betonowych przylegających do budynku, wykonanie nowej opaski wokół budynku, montaż zadaszeń.</p>		<p>związanych z poprawą jakości powietrza oraz ograniczanie zużycia energii i wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł)</p> <p>Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Strzegom</p> <p>Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Strzegom na lata 2015-2025</p>
	<p>3) w budynku dawnego Gimnazjum obecnie PSP nr 2 w Strzegomiu - wymianę oraz regulację instalacji c.o., częściową wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, montaż nawiewników higrosterowanych, docieplenie ścian zewnętrznych styropianem i wykonanie elewacji, docieplenie stropodachu i dachu, wykonanie nowych obróbek blacharskich, wymianę rynien, rur spustowych, wymianę parapetów zewnętrznych, wymianę instalacji odgromowej, rozbiórki i odtworzenie chodników z płyt betonowych przylegających do budynku, wykonanie nowej opaski wokół budynku, montaż zadaszeń.</p>		
	<p>4) w budynku szkolno-przedszkolnym w Jaroszowie :kompleksową modernizację instalacji c.o. wraz z wymiana kotła, dostosowanie pomieszczeń kotłowni do nowego źródła ciepła, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej zewnętrznej, docieplenie stropodachu płaskiego z wykonaniem nowego pokrycia dachowego, docieplenie ścian zewnętrznych wraz z wykonaniem elewacji, docieplenie ścian w gruncie, wykonano opaskę wokół budynku, instalację c.u.w, docieplenie stropu, wymieniono instalację elektryczną w budynku, zamontowano osłony na grzejniki, wymieniono obróbki dachowe, parapety zewnętrzne i wewnętrzne, rynny i rury spustowe, zamontowano zadaszenia nad wejściami, wykonano remont instalacji odgromowej budynku, instalację przyzywową, alarmową, malowanie pomieszczeń.;</p>		
	<p>5) w budynku przedszkolnym w Stanowicach: kompleksową modernizację instalacji c.o. wraz z wymianą źródła ciepła na pompy ciepła, dostosowanie pomieszczeń kotłowni do nowego źródła ciepła, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej zewnętrznej, docieplenie stropodachu płaskiego z wykonaniem nowego pokrycia dachowego, docieplenie ścian zewnętrznych wraz z wykonaniem elewacji, docieplenie ścian w gruncie, wykonano opaskę wokół budynku, instalację c.u.w, docieplenie stropu, wymieniono instalację elektryczną w budynku, zamontowano osłony na grzejniki, wymieniono obróbki</p>		

Lp.	Nazwa i lokalizacja	Opis	Kwota	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji inwestycji
		dachowe, parapety zewnętrzne i wewnętrzne, rynny i rury spustowe, zamontowano zadaszenie nad wejściem, wykonano remont instalacji odgromowej budynku, instalację przyziwową, malowanie pomieszczeń.		
3	Remont i modernizacja pomieszczeń w budynku przedszkolnym w Stanowicach	Wykonano przebudowę wentylacji budynku, oraz roboty związane z dostosowaniem pomieszczeń przedszkola do wymogów SANEPID m.in. remont pomieszczeń kuchennych, wykonanie toalet na I piętrze budynku. W ramach zadania wykonano roboty rozbiórkowe, konstrukcyjne, wykończeniowe oraz wod.-kan.	214 984,28 zł w tym w 2018 r. 208 468,42 zł	Strategia rozwoju lokalnego Gminy Strzegom na lata 2010-2020 (Cel strategiczny 3: Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej)
4	Wykonanie wentylacji oraz remont sanitariatów w budynku szkolno-przedszkolnym w Jaroszowie	Wykonano roboty związane z wykonaniem wentylacji mechanicznej budynku oraz remontem sanitariatów. Wykonano m.in. prace instalacyjne, okładziny z płytek, zamontowano toalety i zlewy dostosowane do wzrostu dzieci, zamontowano dodatkowy grzejnik, wykonano nowe podejścia wodno-kanalizacyjne pod umywalki i toalety.	142 692,38 zł	Strategia rozwoju lokalnego Gminy Strzegom na lata 2010-2020 (Cel strategiczny 3: Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej)

W ostatnich latach znacznej poprawie uległ stan techniczny obiektów oświatowych, wykonano szereg remontów poprawiających estetykę pomieszczeń, korytarzy szkolnych, szatni i wyposażenia w sprzęt szkolny, zakupiono w szkołach szafki szatniowe, biorąc udział w projektach unijnych oraz pozyskując środki z funduszy krajowych (MEN) wyposażono gabinety szkolne w nowe i nowoczesne pomoce dydaktyczne.

TABELA 41. Najważniejsze działania w zakresie edukacji i wychowania zrealizowane w 2018 roku.

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji działania
1	Debaty Samorządowa młodzieży klas gimnazjalnych i klas ósmych szkół podstawowych	Strzegomskie Centrum Kultury	Samą debatę w SCK poprzedziły lekcje z samorządu lokalnego prowadzone przez Burmistrza i Zastępcę Burmistrza w szkołach. Zwieńczeniem debaty było spotkanie młodzieży w Sali widowiskowej SCK, gdzie Burmistrz, Zastępca Burmistrza i Przewodniczący Rady odpowiadali na pytania dotyczące rozwoju Gminy, a także podsumowano ankiety dotyczące propozycji młodzieży w zakresie działań inwestycyjnych i oceny już realizowanych inwestycji	Strategia rozwoju lokalnego Gminy Strzegom na lata 2010-2020 (Cel strategiczny 3: Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej, Cel operacyjny: 3.1. Aktywizacja społeczności lokalnej)
2	Przyznanie stypendiów za wybitne osiągnięcia dla uczniów i studentów Gminy Strzegom	Gmina Strzegom	Dwa razy w roku przyznawane są stypendia dla uczniów i studentów Gminy Strzegom. W 2018 roku przyznano 20 stypendiów	Uchwała Nr 94/04 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 10 listopada 2014 r. w sprawie udzielenia stypendiów za wybitne osiągnięcia dla uczniów i studentów Gminy Strzegom
3	Projekt „Podniesienie efektywności kształcenia w zakresie przedmiotów matematycznych i przyrodniczych w Szkołach	Gmina Strzegom	Podniesienie kompetencji kluczowych uczniów szkół podstawowych i gimnazjów, które osiągają najniższe wyniki egzaminów w Gminie Strzegom z zakresu przedmiotów	Umowa o dofinansowanie Nr RDS.10.02.04-02-0018/16-00 z dnia 29 listopada 2016r.

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji działania
	Gminy Strzegom o najstarszych wynikach edukacyjnych, poprzez stworzenie warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu".		matematycznych i przyrodniczych, z uwzględnieniem indywidualnego podejścia do ucznia, szczególnie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, poprzez wdrożenie nauczania opartego na metodzie eksperymentu. Liczba godzin w całym okresie realizacji zadania 8160, liczba uczniów 375, liczba nauczycieli objętych wsparciem 21. Utworzono 8 pracowni przedmiotowych w tym (5 matematycznych i 3 przyrodnicze). Okres realizacji zadania od dnia 01-09-2016 do dnia 31-07-2018r.	Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Strzegom na lata 2015-2025
4	Realizacja Rządowego programu „Aktywna Tablica’	Gmina Strzegom	Program rozwijania kompetencji szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii- informacyjno-komunikacyjnych.	Umowa dofinansowania Nr 65G.3146.42.2/2018 z dnia 9 lipca 2018r.
5	Realizacja Rządowego Programu pn. "Narodowy Program Rozwoju Czytelnościwa’	Gmina Strzegom	Program wspierania organów prowadzących szkoły w zakresie rozwijania zainteresowań uczniów przez promocję i wspieranie czytelnictwa dzieci i młodzieży, w tym zakup nowości czytelniczych	Umowa dofinansowania Nr 40 /G/3146/2018 z dnia 10 kwietnia
6	Program „Niepodległa”	Gmina Strzegom	Wspieranie przedsięwzięć w zakresie edukacji patriotycznej i obywatelskiej dzieci i młodzieży.	Umowa Nr MEN/2018/DKWI/1155 z dnia 10-09-2018r.
7	Projekt " Utworzenie nowego przedszkola z oddziałem integracyjnym w Strzegomiu"	Gmina Strzegom	Uruchomienie 95 miejsc wychowania przedszkolnego, w tym dostosowanych dla potrzeb dzieci niepełnosprawnych Okres realizacji projektu od dnia 01-09-2018 do dnia 31-08-2020	Strategia rozwoju lokalnego Gminy Strzegom na lata 2010-2020 (Cel strategiczny 3: Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej, Cel operacyjny 3.4: Przeciwdziałanie bezrobociu i aktywizacja osób bezrobotnych, Zadanie: Stwarzanie warunków do powstawania placówek przedszkolnych)
8	Przyznawanie pomocy zdrowotnej dla nauczycieli szkół, dla których organem prowadzącym jest Gmina Strzegom	Gmina Strzegom	Środki przeznaczone są dla nauczycieli, nauczycieli emerytów i rencistów oraz nauczycieli pobierających nauczycielskie świadczenie kompensacyjne korzystających z opieki zdrowotnej. Ogółem w 2018 r. rozpatrzono 66 podań - 55 pozytywnie – a łączna kwota przyznanej pomocy zdrowotnej wyniosła 22.500 zł.	Uchwała Nr 33/17 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 26 kwietnia 2017 r. w sprawie określenia rodzaju świadczeń pomocy zdrowotnej dla nauczycieli szkół, dla których organem prowadzącym jest Gmina Strzegom oraz warunków i sposobu ich przyznawania

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji działania
9	Udzielanie dotacji niepublicznym oraz publicznym szkołom, przedszkolom i innym formom wychowania przedszkolnego prowadzonym przez osoby fizyczne i prawne	Gmina Strzegom	Dotowane przez Gminę Strzegom są następujące placówki: <ul style="list-style-type: none"> – Szkoła Podstawowa w Rogoźnicy – Niepubliczne Przedszkole św. Jadwigi w Morawie – Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Chatka Puchatka” w Rogoźnicy – Prywatne Przedszkole „Tęczą” w Międzyrzeczu – Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Słoneczna Kraina” w Żółkiewce – Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Arka Malucha” w Strzegomiu 	Strategia rozwoju lokalnego Gminy Strzegom na lata 2010-2020 (Cel strategiczny 3: Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej) Uchwała Nr 6/18 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 25 stycznia 2018 r. w sprawie ustalenia trybu udzielania i rozliczania dotacji niepublicznym oraz publicznym szkołom, przedszkolom i innym formom wychowania przedszkolnego prowadzonym przez osoby fizyczne i prawne oraz trybu przeprowadzania kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystania

7. KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO

7.1. Instytucje kultury

Rolę centrum kulturalnego na terenie gminy pełni Strzegomskie Centrum Kultury. Na terenie gminy działalność prowadzi również Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Strzegom wraz z filiami. A na terenie byłego hitlerowskiego obozu koncentracyjnego funkcjonuje Muzeum Gross-Rosen w Rogoźnicy – Nazistowski Obóz Koncentracyjny i Zagłady (1940-1945) – Instytucja Kultury Samorządu Województwa Dolnośląskiego współprowadzona przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Strzegomskie Centrum Kultury (SCK) dysponuje siedzibą o powierzchni 1 200 m², z salą widowiskową dla 368 osób oraz salami dla sekcji zainteresowań, w tym pracownią plastyczną i salą prób dla zespołów muzycznych. W 2017 roku w ramach działalności SCK i 16 świetlic wiejskich, nad którymi sprawuje ono nadzór, zorganizowane zostało 380 imprez, w których uczestniczyło 45 385 osób, co stanowiło 13,8% uczestników tego typu imprez na terenie powiatu świdnickiego. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców w imprezach tych brało udział około 1 737 uczestników, czyli poniżej przeciętnej ich ilości w gminach w powiecie świdnickim (2 071 os.), jednak zdecydowanie powyżej średnich w gminach województwie dolnośląskim (1 234 os.) i kraju (945 os.). W 2017 roku w Strzegomiu działało 17 grup artystycznych skupiających 337 członków oraz 6 kół zainteresowań z 134 członkami (koło plastyczno-techniczne, muzyczne i 3 inne).

TABELA 42. Imprezy zorganizowane w gminie według rodzaju i liczby uczestników [2012-2017].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
imprezy [szt.]	322	381	383	382	445	380	18,0%↑	-14,6%↓
miasto	322	381	383	154	192	170	-47,2%↓	-11,5%↓
obszar wiejski	0	0	0	228	253	210	↑	-17,0%↓
uczestnicy imprez [os.]	41 850	52 130	40 130	40 250	43 230	45 385	8,4%↑	4,9%↑
miasto	41 850	52 130	40 130	20 920	22 170	35 200	-15,9%↑	58,7%↑
obszar wiejski	0	0	0	19 330	21 060	10 185	↑	-51,6%↓
liczba uczestników imprez na 1000 mieszkańców [os.]	1 551	1 939	1 502	1 517	1 642	1 737	12,04%↑	5,80%↑
miasto	2 482	3 105	2 403	1 262	1 345	2 161	-12,92	60,67%↑
obszar wiejski	0	0	0	1 942	2 139	1 035	↑	-51,60%↓
grupy artystyczne [szt.]	9	10	10	16	17	17	88,89%↑	0
miasto	9	10	10	13	13	13	44,44%↑	0
obszar wiejski	0	0	0	3	4	4	↑	0
członkowie grup artystycznych [os.]	216	256	256	321	331	337	56,02%↑	1,81%↑
miasto	216	256	256	229	229	227	5,09%↑	-0,87%↓
obszar wiejski	0	0	0	92	102	110	↑	7,84%↑
koła / kluby / sekcje [szt.]	24	21	22	21	19	6	-75,00%↓	-68,42%↓
miasto	24	21	22	3	3	2	-91,67%↓	-33,33%↓
obszar wiejski	0	0	0	18	16	4	↑	-75,00%↓

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
członkowie kół / klubów / sekcji [os.]	382	347	362	392	367	134	-64,92%↓	-63,49%↓
miasto	382	347	362	75	75	65	-82,98%↓	-13,33%↓
obszar wiejski	0	0	0	317	292	69	↑	-76,37%↓

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA 43. Imprezy organizowane przez SCK [2012-2017].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
seanse filmowe	2	2	2	4	42	167
uczestnicy [os.]	1 000	1 000	1 000	120	2 100	5 480
wystawy	39	91	91	106	120	126
uczestnicy [os.]	3 750	3 750	3 750	6 360	6 580	7 603
festiwale i przeglądy artystyczne	-	-	-	83	85	12
uczestnicy [os.]	-	-	-	8 550	8 740	8 160
koncerty	-	-	-	31	33	12
uczestnicy [os.]	-	-	-	11 100	11 050	15 360
prelekcje, spotkania, wykłady	45	54	54	47	43	57
uczestnicy [os.]	2 730	3 430	3 430	3 350	2 820	2 365
imprezy turystyczne i sportowo - rekreacyjne	40	40	40	53	59	57
uczestnicy [os.]	4 830	4 830	4 830	4 630	4 690	4 565
konkursy	56	56	56	29	32	55
uczestnicy [os.]	1 700	1 900	1 900	3 250	3 660	1 945
pokazy teatralne	-	-	-	23	24	21
uczestnicy [os.]	-	-	-	2 450	2 950	1 177
konferencje	-	-	-	4	5	4
uczestnicy [os.]	-	-	-	400	600	200
interdyscyplinarne	-	-	-	0	0	3
uczestnicy [os.]	-	-	-	0	0	120
warsztaty	-	-	-	2	2	12
uczestnicy [os.]	-	-	-	40	40	480
inne	19	19	21	0	0	21
uczestnicy [os.]	12 270	21 650	9 650	0	0	3 410

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA 44. Imprezy kulturalne zorganizowane na terenie gminy [2012-2018].

Nazwa	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
liczba imprez kulturalnych zorganizowanych na terenie gminy [szt.]	60	60	65	75	80	90	95

Źródło: Urząd Miejski w Strzegomiu.

W 2018 roku na terenie gminy zorganizowanych zostało 95 imprez kulturalnych, w tym m.in. Organizacja Recitalu patriotycznych ballad Lecha Makowieckiego, bieg pamięci żołnierzy wyklętych, XX Jarmark Wielkanocny, Organizacja uroczystości z okazji uchwalenia Konstytucji 3 Maja, Organizacja Święta Granitu Strzegomskiego, VII Strzegomskie Biennale Rzeźby w granicie, Organizacja XXVII Międzynarodowego

Festiwalu Folkloru w Strzegomiu, Dożynki Gminne, Organizacja uroczystości z okazji 100-letniej rocznicy odzyskania przez Polskę Niepodległości, Zaduszki Blusowe, XXX Spotkania z Piosenką Religijną i Refleksyjną, Bożonarodzeniowe Spotkanie Wigilijne Mieszkańców Gminy Strzegom, „Młodzieżowy świat teatru. Edukacja przez gest i słowo”, „Strzegomska Loża Melomana”, „Rok 1432. Organizacja widowiska historycznego i średniowiecznej wioski rycerskiej z czasów oblężenia Strzegomia przez Husytów, jako sposób edukacji historycznej mieszkańców gminy”, Święto Chleba. Wykaz najważniejszych wydarzeń kulturalnych zorganizowanych na terenie gminy w 2018 roku, wraz z opisem, zawarty został w rozdziale 6.5. *Inwestycje i działania 2018*, natomiast pełny wykaz zorganizowanych imprez kulturalnych na terenie gminy stanowi załącznik do niniejszego Raportu.

Biblioteki. Na terenie gminy Strzegom działalność prowadzi Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Strzegom im. Elizy Orzeszkowej z 6 filiami, w których zgromadzony jest księgozbiór w postaci 68 394 woluminów. W 2017 roku z bibliotek ogółem korzystało 3 605 osób (2 383 w mieście i 1 222 na obszarze wiejskim), a w analizowanym okresie czasu liczba czytelników utrzymuje się na względnie stałym poziomie. Na 1 placówkę biblioteczną przypada obecnie 3 729 mieszkańców gminy, co jest ilością zbliżoną do średniej w powiecie świdnickim (3 960 os.), jednak zdecydowanie korzystniejszą niż przeciętnie w gminach regionie (4 326 os.) i kraju (4 194 os.). Należy zaznaczyć, że na 1000 ludności w gminie przypadało jednak jedynie 138 czytelników, co było wartością nieco niższą niż średnio w powiecie (157 osób), regionie i kraju, gdzie wskaźnik wahał się od 153 do 158.

TABELA 45. Biblioteki i filie [2012-2017].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
księgozbiór [wolumin]	94 908	74 520	74 046	72 847	67 920	68 394	-27,9%↓	0,7%↑
miasto	53 915	37 235	38 707	38 444	35 719	35 546	-34,0%↓	-0,5%↓
obszar wiejski	40 993	37 285	35 339	34 403	32 201	32 848	-19,8%↓	2,0%↓
czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności [os.]	138	136	137	149	135	138	0,1%↑	2,2%↑
miasto	156	158	162	173	150	146	-6,3%↓	-2,3%↓
obszar wiejski	107	101	94	109	110	124	15,7%↑	12,7%↑
ludność na 1 placówkę biblioteczną [os.]	2 454	3 353	3 328	3 302	3 744	3 729	52,0%↑	-0,4%↓
miasto	5 627	8 385	8 322	8 263	8 190	8 136	44,6%↑	-0,7%↓
obszar wiejski	1 264	1 676	1 663	1 649	1 966	1 966	55,6%↑	0,0%
czytelnicy w ciągu roku [os.]	3 720	3 665	3 655	3 950	3 554	3 605	-3,1%↓	1,4%↑
miasto	2 633	2 646	2 711	2 862	2 469	2 383	-9,5%↓	-3,5%↓
obszar wiejski	1 087	1 019	944	1 088	1 085	1 222	12,4%↑	12,6%↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

7.2. Ochrona zabytków

Strzegom z zespołem zabytkowej architektury wyznacza wraz z Legnicą, Legnickim Polem, Świdnicą, Jaworem i Złotoryją krajoznawczą funkcję całemu rejonowi legnicko-świdnickiemu. Wśród ciekawszych obiektów zabytkowych na terenie gminy wymienić należy przede wszystkim:

- kościół Joannitów, obecnie kościół parafialny p.w. Św. Piotra i Pawła - Bazylika Mniejsza,
- komandoria Joannitów, obecnie Plebania,
- Kościół p.w. św. Barbary,
- kaplica obronna p.w. św. Antoniego,
- Kaplica p.w. św. Jadwigi,

- kościół klasztorny Karmelitów, obecnie kościół parafialny p.w. Najświętszego Zbawiciela Świata i Matki Bożej Szkaplerznej,
- klasztor Karmelitów, obecnie CAS Karmel – siedziba organizacji społecznych,
- dom Zgromadzenia Sióstr Elżbietanek
- Wieża Targowa,
- baszta dziobowa,
- Średniowieczne mury obronne,
- Łaźnie miejskie połączone z byłym Domem Ludowym,
- Zespół pałacowy w Żelazowie,
- Pałac w Morawie,
- Kościół św. Piotra i Pawła w Rusku,
- Kościół św. Szymona i Tadeusza w Rogoźnicy,
- Muzeum Gross Rosen w Rogoźnicy – Nazistowski Obóz Koncentracyjny i Zagłady (1940-1945),
- Wiatrak typu holenderskiego (1867) w Żółkiewce.

7.3. Dokumenty

Nazwa dokumentu	Uchwała przyjmująca
Gminna Ewidencja Zabytków Gminy Strzegom	Zarządzenie Nr 285/B/2017 Burmistrza Strzegomia z dnia 20 listopada 2017 r. w sprawie wprowadzenia gminnej ewidencji zabytków Gminy Strzegom

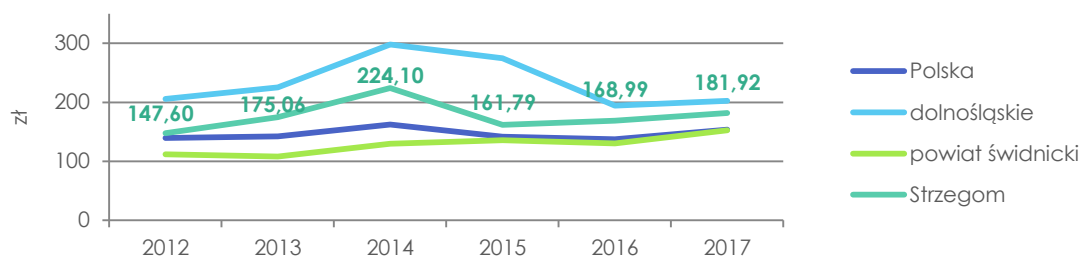
7.4. Bilans

+	– dziedzictwo kulturowe związane z kamieniem naturalnym
	– aktywność instytucji kultury, w tym w zakresie organizacji wydarzeń i imprez kulturalnych

7.5. Finansowanie

W gminie Strzegom w 2017 roku na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego wydatkowano ogółem około 4,75 mln zł. Od 2012 roku wydatki w gminie w zakresie kultury zostały zwiększone o 19,3%, a w samym 2017 roku wzrosły o 6,8%. Przeciętnie na mieszkańca wydatki na kulturę wynosiły około 181,92 zł, co było kwotą wyższą niż przeciętnie w kraju (153,45 zł/os.).

WYKRES 15. Wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa na 1 mieszkańca [2012-2017].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA 46. Wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa (dział 921) [2012-2017].

Wydatki [zł]:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
na 1 mieszkańca	147,60	175,06	224,10	161,79	168,99	181,92	26,5%↑	39,0%↑
ogółem	3 983 755,33	4 705 305,71	5 985 619,19	4 293 145,05	444 9076,21	4 752 558,43	19,3pkt%	6,8%↑

Wydatki [zł]:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
bieżące ogółem	3 383 409,01	3 369 425,89	3 781 900,51	3 593 336,10	3 809 648,34	3 804 866,86	12,5%↑	-0,1%↓
dotacje	3 099 960,43	3 053 452,30	3 065 573,66	3 024 459,55	3 305 379,74	3 295 899,95	6,3%↓	-0,3%↓
majątkowe inwestycyjne	600 346,32	1 335 879,82	2 203 718,68	699 808,95	639 427,87	947 691,57	57,9%↑	48,2%↑
udział wydatków na kulturę w wydatkach gminy ogółem [%]	4,66	5,72	6,93	5,07	4,47	4,22	-0,43pkt%↓	-0,25pkt%↓

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W 2017 roku na działalność domów i ośrodków kultury, świetlic i klubów wydatkowane zostało ponad 3,3 mln zł, czyli o 11,8% więcej niż w 2016 roku. Działalność bibliotek pochłonęła około 735,0 tys. zł, natomiast na ochronę zabytków przeznaczono 529,9 tys. zł.

TABELA 47. Wydatki na instytucje kultury (dział 921) [2012-2017].

Wydatki [zł]:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
biblioteki	716 500,00	745 000,00	731 200,00	706 853,00	714 390,00	735 000,00	2,58%↑	2,88%↑
domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby	2 933 631,19	3 614 380,65	4 528 594,34	2 874 283,92	2 959 604,83	3 310 416,26	12,84%↑	11,85%↑
ochrona zabytków i opieka nad zabytkami	133 885,88	90 000,00	372 602,00	473 996,31	497 997,15	529 947,99	295,82%↑	6,42%↑
pozostała działalność	199 738,26	255 925,06	353 222,85	238 011,82	277 084,23	177 194,18	-11,29%↓	-36,05%↓

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W 2018 roku wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego kształtowały się na poziomie 8 696 621,16 zł, w tym wydatki inwestycyjne zostały wykonane na kwotę 3 916 879,09 zł. Wydatki bieżące w kwocie 4 779 742,07 zł, obejmowały działalność ośrodka kultury, świetlic i klubów (3 352 042,75 zł), bibliotek (737 930,00 zł) oraz ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami (413 092,42 zł). Na pozostałą działalność wydatkowano 276 676,90 zł i obejmowała ona m.in. dotacje celowe na wspieranie działań z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa narodowego przekazane organizacjom pozarządowym w kwocie 57 900,00 zł.

7.6. Inwestycje i działania 2018

W zakresie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego w gminie w 2018 roku zrealizowane zostały m.in. następujące inwestycje i działania:

TABELA 48. Najważniejsze inwestycje w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego zrealizowane w 2018 roku.

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis	Kwota [PLN]	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji inwestycji
1	Renowacja zabytku: remont elewacji kościół p.w. Chrystusa Króla	Goczałków	Goczałków, remont elewacji kościoła p.w. Chrystusa Króla"	35 000,00 zł	Strategia rozwoju lokalnego Gminy Strzegom na lata 2010- 2020 (Cel strategiczny 4. Podnoszenie atrakcyjności gminy, jako miejsca aktywnego wypoczynku, Cel operacyjny 4.2. Wspieranie rozwoju turystyki, Zadanie: Rewitalizacja zabytków w gminie) Gminna Ewidencja Zabytków Gminy Strzegom
2	Renowacja zabytku: kościół p.w. Św. Jadwigi – XIV w, kontynuacja remontu wnętrza kościoła – prace konserwatorskie	Strzegom	Strzegom, kościół p.w. Św. Jadwigi – XIV w, kontynuacja remontu wnętrza kościoła – prace konserwatorskie w zakrystii i prezbiterium"	15 000,00 zł	

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis	Kwota [PLN]	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji inwestycji
	w zakrystii i prezbiterium				Uchwała Nr 34/18 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie udzielenia w 2018 roku dotacji z budżetu Gminy Strzegom, na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, znajdujących się na terenie Gminy Strzegom
3	Renowacja zabytku: remont zabytkowej elewacji wewnętrznej kościoła p.w. św. Jana Chrzciciela	Jaroszów	„Jaroszów, remont zabytkowej elewacji wewnętrznej kościoła p.w. św. Jana Chrzciciela”-	40 000,00 zł	
4	Renowacja zabytku: remont elewacji nawy głównej kościoła p.w. św. Apostołów Piotra i Pawła	Rusko	„Rusko, remont elewacji nawy głównej kościoła p.w. św. Apostołów Piotra i Pawła”	35 000,00 zł	*Jaroszów – Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Strzegom na lata 2015-2025
5	Renowacja zabytku: konserwacja techniczna i estetyczna ołtarza głównego wraz z dwoma obrazami w kościele p.w. Św. Szymona i Tadeusza	Rogoźnica	„Rogoźnica, konserwacja techniczna i estetyczna ołtarza głównego wraz z dwoma obrazami w kościele p.w. Św. Szymona i Tadeusza”	40 000,00 zł	
6	Renowacja zabytku: Bazylika, konserwacja techniczna i estetyczna drewnianego, polichromowanego i złotanego ołtarza bocznego p.w. Krzyża Świętego wraz z rzeźbami i obrazami ołtarzowymi	Strzegom	„Strzegom, Bazylika, konserwacja techniczna i estetyczna drewnianego, polichromowanego i złotanego ołtarza bocznego p.w. Krzyża Świętego wraz z rzeźbami i obrazami ołtarzowymi”	35.000,00 zł	
7	Remont świetlicy wiejskiej w Międzyrzeczu - Etap II (elewacja)	Międzyrzecze ze Dz. nr 36	W ramach zadania wykonano nowe tynki na elewacji, malowanie farbami silikatowymi, izolację pionową i poziomą ścian, wymieniono obróbki blacharskie i parapety, wymieniono pokrycie dachowe dachu płaskiego, wykonano opaskę wokół budynku.	483 093,48 zł	Strategia rozwoju lokalnego Gminy Strzegom na lata 2010-2020 (Cel strategiczny: 3. Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej, Cel operacyjny 3.2: Poprawa infrastruktury społecznej ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wiejskich)

TABELA 49. Najważniejsze działania w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego zrealizowane w 2018 roku.

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis
1	Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych	Miasto i gmina	Zadanie realizowane ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w kwocie 16 900 zł. Zgodnie z założeniami programu, jednym z jego elementów było wsparcie samorządów w finansowaniu zakupu nowości wydawniczych oraz zmotywowanie ich do systematycznego dbania o biblioteki, ponoszenia kosztów związanych

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis
			ze wzbogaceniem zasobów zgodnie z potrzebami środowiskowymi i standardami w tym zakresie.
2	W bibliotece rosną	Miasto i gmina	Zadanie realizowane ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w kwocie 9 670 zł. Głównym celem projektu było rozbudzenie potrzeby czytania książek i potrzeby kontaktu z biblioteką wśród najmłodszych dzieci i ich rodziców. Biblioteka stała się ważnym miejscem spędzania aktywnie czasu z książką i bibliotekarzem. Dzieci rozwinęły swoją wyobraźnię, umiejętności poznawcze i komunikacyjne z rówieśnikami, nauczyły się współpracy w grupie. Projekt integrował międzypokoleniowo – rodzice dziecka wspólnie uczestniczyli we wszystkich zadaniach w czasie trwania projektu. Poznali wiele metod na aktywne i kreatywne spędzanie czasu z dzieckiem, dowiedzieli się jakie rodzaje literatury dziecięcej dostępne są w bibliotece.
3	Opieka merytoryczna nad zespołami folklorystycznymi działającymi na terenie gminy Strzegom: Kostrzanie, Olszaniacy i Goczałkowianie	Świetlice wiejskie	Opieka merytoryczna polega na: ustalaniu prób, koncertów, repertuaru, współpracy z innymi zespołami folklorystycznymi z Dolnego Śląska. Prowadzeniu prób przez wykwalifikowanych instruktorów z zakresu folkloru i sztuki ludowej. Promowaniu kultury i sztuki poprzez organizację uczestnictwa zespołów w festiwalach, koncertach, przeglądach i audycjach radiowych i telewizyjnych. Wsparcie dla zespołów w zakresie naboru nowych członków.
4	Organizacja Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy	Strzegomski e Centrum Kultury	W ramach WOŚP: kwesta 45 wolontariuszy na ulicach Strzegomia, koncert w Sali widowiskowej SCK (prezentacje artystyczne dzieci z przedszkoli i szkół, z Akademii Tańca i Ruchu Bans, z sekcji pianina SCK oraz zespół „Ślad”) połączony z licytacją gadżetów WOŚP oraz przedmiotów darowanych przez mieszkańców Strzegomia
5	Organizacja Recitalu patriotycznych ballad Lecha Makowieckiego, bieg pamięci żołnierzy wyklętych	Strzegomski e Centrum Kultury	Całodniowe wydarzenie o charakterze kulturalno-patriotycznym, nawiązującym do historii Polski
6	XX Jarmark Wielkanocny	OSiR	Cykliczne wydarzenie kulturalne nawiązujące do tradycji Świąt Wielkanocnych, w programie: poświęcenie palm i udział we Mszy świętej w Bazylice Mniejszej, prezentacje artystyczne nawiązujące do tradycji i zwyczajów Świąt Wielkanocnych, prezentacje Sołectw Gminy Strzegom i placówek oświatowych: wystawa rękodzieła ludowego, pisanek, kraszanek, ozdób, stroików, degustacja ciast i potraw Wielkanocnych.
7	Organizacja uroczystości z okazji uchwalenia Konstytucji 3 Maja	Park Miejski	Uroczystości patriotyczno-religijne. W programie: uroczysta Msza św., złożenie wiązanek przy pomniku 1000-lecia Państwa Polskiego, prezentacje amatorskich grup artystycznych w parku Miejskim.
8	Organizacja Święta Granitu Strzegomskiego	Rynek Strzegom	3 dniowe wydarzenie kulturalne. W programie koncerty gwiazd: Agata Sobocińska, Coma, Big Cyc, Robert Rozmus, Jula, Fighters, Imperium, Bethel i Ray Wilson. Prezentacja dorobku branży kamieniarskiej, turniej szachowy i gier komputerowych, giełda minerałów
9	Organizacja XXVII Międzynarodowe go Festiwalu Folkloru w Strzegomiu	Rynek Strzegom	MFF – folklorystyczne wydarzenie nawiązujące do bogatej kultury i tradycji różnych regionów Polski oraz kultury Państw różnych kontynentów. W programie: koncerty festiwalowe, Wieczory Narodowe, Rynek Świata, koncert gwiazdy zespołu Blue Cafe, Przegląd Zespołów Dolnośląskich.

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis
10	Dożynki Gminne	Rynek Strzegom	W programie: uroczysta Msza św. w Bazylice Mniejszej z udziałem przedstawicieli wsi, władz i gości zaproszonych, przemarsz grup wieńcowych ulicami miasta, ceremoniał żniwno-dożynkowy, prezentacje artystyczne zespołów folklorystycznych, prezentacje stoisk Sołectw Gminy Strzegom (degustacja ciast i potraw, prezentacje rękodzieła ludowego).
11	Organizacja uroczystości z okazji 100 setnej rocznicy odzyskania przez Polskę Niepodległości	Strzegomskie Centrum Kultury	Uroczystości o charakterze patriotyczno-religijnym. W programie: uroczysta Msza św. w Bazylice Mniejszej, Polonez na Strzegomskim Rynku w wykonaniu uczniów szkół z miasta i Gminy Strzegom, złożenie wianek pod pomnikiem Ignacego Jana Paderewskiego, pokaz musztry paradej i sprzętu wojskowego, widowisko patriotyczne pt. „Razem moi przyjaciele” w wykonaniu uczniów PSP4, PSP 2 i LO, koncert Eleni
12	Zaduszki Blusowe	Strzegomskie Centrum Kultury	Cykliczne wydarzenie kulturalne z udziałem zespołów z terenu i Miasta i Gminy Strzegom oraz zespołów zaproszonych
13	XXX Spotkania z Piosenką Religijną i Refleksyjną	Strzegomskie Centrum Kultury	Cykliczne wydarzenie kulturalne z udziałem zespołów i wokalistów z terenu Dolnego Śląska
14	Bożonarodzeniowe Spotkanie Wigilijne Mieszkańców Gminy Strzegom	Bazylika Mniejsza	W programie: symboliczna Bożonarodzeniowa Wieczerza Wigilijna dla mieszkańców Miasta i Gminy Strzegom, koncert Państwowego Zespołu Ludowego Pieśni i Tańca „Mazowsze” im. Tadeusza Sygietyńskiego.

TABELA 50. Wykaz imprez zorganizowanych przez Strzegomskie Centrum Kultury [2018].

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis
1	Działalność Kina 3D	SCK	W kinie odbywają się projekcje kinowe w każdy weekend. Prezentowane są filmy dla widzów dorosłych i dla dzieci.
2	Organizacja Kolorowych ferii z SCK	Centrum Aktywności Społecznej Karmel	Dwutygodniowe zajęcia dla 45 dzieci z terenu Miasta i Gminy Strzegom. W programie: projekcje filmowe, warsztaty plecionkarskie, wycieczka do Starej Kopalni, do Wrocławia na wystawę klocków Lego, zajęcia plastyczne, muzyczne.
3	Organizacja Noworocznego Turnieju Szachowego	Sala balowa Strzegomskiego Centrum Kultury	W turnieju wzięto udział około 80 osób tj. dzieci, młodzieży i dorosłych. Zwycięzcy otrzymali puchary i medale, pozostali uczestnicy pamiątkowe dyplomy.
4	Organizacja pierwszego dnia wiosny	Rynek Strzegom oraz park miejski	Barwny korowód z udziałem około 400 dzieci ze Strzegomskich przedszkoli i szkół.
5	Organizacja Strzegomskich spotkań z teatrem	Strzegomskie Centrum Kultury	W programie: międzyszkolny konkurs wiedzy o teatrze, konkurs plastyczny „Ulubieńcy spektakli teatralnych” oraz poetyckie konfrontacje przedszkolaka.
6	Mistrzostwa Dolnego Śląska juniorów w szachach	Sala balowa Strzegomskiego Centrum Kultury	Udział ponad 80 osób z terenu Dolnego Śląska. W zmaganiach brały udział dzieci i młodzież.
7	Organizacja dwutygodniowych zajęć w ramach kolorowych wakacji z SCK	Centrum Aktywności Społecznej Karmel	Dwutygodniowe zajęć w ramach kolorowych wakacji SCK. W programie: wycieczka do Zoo do Wrocławia oraz do parku trampolin również do Wrocławia, warsztaty mydlarskie, zajęcia plastyczne i muzyczne.

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis
8	Organizacja Tygodnia Aktywności Mieszkańca Strzegomia	Centrum Aktywności Społecznej Karmel	W programie: marsz kapeluszowy, spotkania, prelekcje, wernisaże i koncerty.
9	Organizacja spotkań mikołajkowych	Rynek Strzegom, SCK, Świetlice wiejskie	Spotkanie ze św. Mikołajem na Strzegomskim rynku połączone z zapaleniem światełek na choince oraz projekcją filmową dla dzieci, spotkania mikołajkowe połączone z zabawami i konkursami na świetlicach wiejskich

TABELA 51. Wykaz imprez kulturalnych zorganizowanych w 2018 roku.

Lp.	Nazwa	Opis
1	Organizacja Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy	W ramach WOŚP: kwesta 45 wolontariuszy na ulicach Strzegomia, koncert w Sali widowiskowej połączone z licytacją gadżetów WOŚP oraz przedmiotów darowanych przez mieszkańców Strzegomia
2	Organizacja Recitalu patriotycznych ballad Lecha Makowieckiego, bieg pamięci żołnierzy wyklętych	Całodniowe wydarzenie o charakterze kulturalno-patriotycznym, nawiązującym do historii Polski
3	XX Jarmark Wielkanocny	Cykliczne wydarzenie kulturalne nawiązujące do tradycji Świąt Wielkanocnych, w programie: poświęcenie palm i udział we Mszy świętej w Bazylice Mniejszej, prezentacje artystyczne nawiązujące do tradycji i zwyczajów Świąt Wielkanocnych, prezentacje Sołectw Gminy Strzegom i placówek oświatowych: wystawa rękodzieła ludowego, pisanek, kraszanek, ozdób, stroików, degustacja ciast i potraw Wielkanocnych.
4	Organizacja uroczystości z okazji uchwalenia Konstytucji 3 Maja	Uroczystości patriotyczno-religijne. W programie: uroczysta Msza św., złożenie wiązanek przy pomniku 1000-lecia Państwa Polskiego, festyn rodzinny i prezentacje amatorskich grup artystycznych w parku Miejskim.
5	Organizacja Święta Granitu Strzegomskiego	3 dniowe wydarzenie kulturalne. W programie koncerty gwiazd: Agata Sobocińska, Coma, Big Cyc, Robert Rozmus, Jula, Fighters, Imperium, Bethel i Ray Wilson. Prezentacja dorobku branży kamieniarskiej, turniej szachowy i gier komputerowych, giełda minerałów
6	VII Strzegomskie Biennale Rzeźby w granicie	Organizowany w dwuletnim cyklu plener rzeźbiarski, na który zapraszani są wybitni rzeźbiarze z Polski i Zagranicy. W 2018 r. w plenerze wzięli udział również rzeźbiarze z terenu Gminy Strzegom – absolwenci wrocławskiej ASP. Rzeźby stworzone podczas biennale zostały ustawione w przestrzeni publicznej Strzegomia.
7	Organizacja XXVII Międzynarodowego Festiwalu Folkloru w Strzegomiu	MFF – folklorystyczne wydarzenie nawiązujące do bogatej kultury i tradycji różnych regionów Polski oraz kultury Państw różnych kontynentów. W programie: koncerty festiwalowe, Wieczory Narodowe, Rynek Świata, koncert gwiazdy zespołu Blue Cafe.
8	Dożynki Gminne	W programie: uroczysta Msza św. w Bazylice Mniejszej z udziałem przedstawicieli wsi, władz i gości zaproszonych, przemarsz grup wieńcowych ulicami miasta, ceremoniał żniwno-dożynkowy, prezentacje artystyczne zespołów folklorystycznych, prezentacje stoisk Sołectw Gminy Strzegom (degustacja ciast i potraw, prezentacje rękodzieła ludowego).
9	Organizacja uroczystości z okazji 100 setnej rocznicy odzyskania przez Polskę Niepodległości	Uroczystości o charakterze patriotyczno-religijnym. W programie: uroczysta Msza św. w Bazylice Mniejszej, Polonez na Strzegomskim Rynku w wykonaniu uczniów szkół z miasta i Gminy Strzegom, złożenie wiązanek pod pomnikiem Ignacego Jana Paderewskiego, widowisko patriotyczne pt. „Razem moi przyjaciele” w wykonaniu uczniów PSP4, PSP 2 i LO, koncert Eleni

Lp.	Nazwa	Opis
10	Zaduszki Blusowe	Cykliczne wydarzenie kulturalne z udziałem zespołów z terenu i Miasta i Gminy Strzegom oraz zespołów zaproszonych
11	XXX Spotkania z Piosenką Religijną i Refleksyjną	Cykliczne wydarzenie kulturalne z udziałem zespołów i wokalistów z terenu Dolnego Śląska
12	Bożonarodzeniowe Spotkanie Wigilijne Mieszkańców Gminy Strzegom	W programie: symboliczna Bożonarodzeniowa Wieczera Wigilijna dla mieszkańców Miasta i Gminy Strzegom, koncert Państwowego Zespołu Ludowego Pieśni i Tańca „Mazowsze” im. Tadeusza Sygietyńskiego.
13	„Młodzieżowy świat teatru. Edukacja przez gest i słowo”	Zadanie polegało na organizacji warsztatów teatralnych i zaprezentowaniu przedstawienia teatralnego pt. „Mamma Mia 2 – fragmenty” (15.12.2018r.) z udziałem młodzieży, nauczycieli i zaproszonych gości. Przed przedstawieniem młodzież brała udział w warsztatach teatralnych i ćwiczyła swoje umiejętności teatralne i sceniczne pod okiem profesjonalnych aktorów. Musical stanowił połączenie muzyki, tańca, śpiewu i dialogów, a młodzi ludzie mieli możliwość nie tylko uczestniczenia w interesujących zajęciach, obserwowania profesjonalnej gry aktorskiej, ale również skorzystania z cennych wskazówek na temat poprawności scenicznej i pracy aktora. Wystawienie przedstawienia poprzedziły warsztaty muzyczne. Zaproszeni do udziału w przedsięwzięciu zostali nauczyciele, rodzice i przedstawiciele lokalnego samorządu. Łącznie wystawiono trzy spektakle.
14	„Strzegomska Łoża Melomana”	Zadanie polegało na organizacji wyjazdów do teatru, opery i operetki grupy osób (seniorów) zrzeszonych w Klubie Melomana działającego przy Stowarzyszeniu „Akcja”. Uczestnicy mogli obejrzeć spektakle muzyczne i operowe. W ramach zadania odbyło się 30 spotkań w Klubie Melomana, w których udział brało każdorazowo ok. 25 osób, 5 wyjazdów na spektakle do teatrów i opery, w tym na: plenerowy spektakl muzyczny zorganizowany przez Operę Wrocławską „Nabucco”, muzyczny rejs statkiem połączony ze zwiedzaniem Wrocławia z nurtu wrocławskiej Odry, spektakl „Chopin i jego muzy”, spektakl baletowy „Gizelle” w Operze Wrocławskiej, spektakl operowy „Halka”. Z oferty wyjazdowej skorzystało ok. 160 osób, a w spotkaniach Klubu Melomana udział wzięło łącznie ok. 1 tys. osób.
15	„Rok 1432. Organizacja widowiska historycznego i średniowiecznej wioski rycerskiej z czasów oblężenia Strzegomia przez Husytów, jako sposób edukacji historycznej mieszkańców gminy”	Celem zadania była popularyzacja wiedzy historycznej na temat Strzegomia i Dolnego Śląska, warunków życia w średniowieczu, a także rycerskich zwyczajów i obrzędów. Na terenie Strzegomia powstała w Parku Miejskim wioska rycerska, przyjechało ok. 130 rekonstruktorów z całej Polski. Odbyło się 5 turniejów rycerskich: Turniej Rycerzy Ciężkozbrojnych, Turniej Rycerzy Lekkozbrojnych, Turniej Łuczniczy, Bieg Dam oraz Najlepszy Obóz Rycerski. Wioskę rycerską przez 3 dni odwiedziło ok. 3 tys. osób. Widowisko pokazało bogatą historię Strzegomia, wydarzeniem towarzyszącym był festyn historyczny, gdzie odbywały się pokazy, prelekcje, warsztaty sztuki średniowiecznej, turnieje rycerskie i zabawy plebejskie. Po uroczystej mszy świętej mieszkańcy mieli okazję zobaczyć walkę finałową ciężkozbrojnych przed Bazyliką Mniejszą w Strzegomiu.
16	Święto Chleba	W ramach organizacji imprez kulturalnych zorganizowano uroczystość dożynkowo-dziękczynną w Stanowicach – Święto Chleba. W tym roku odbyła się już 11 edycja tej imprezy. Program obejmował: przygotowanie wieńca dożynkowego, dekoracji żywnych, prac konkursowych w zakresie ogłoszonych konkursów: na regionalny chleb, kotacz, potrawę, nalewkę, kompozycję żywną, poezję lub prozę o pracy rolnika i chlebie. Przygotowano prace w 6 konkursach, w których udział wzięło 25 osób. Udział w uroczystości wzięło ok. 1,5 tys. osób. Święto Chleba zostało poprzedzone uroczystą mszą świętą, a zakończone biesiadą ludową w parku kasztanowym z przyśpiewkami, muzyką ludową i tańcami.

8. TURYSTYKA, SPORT I REKREACJA

8.1. Atrakcyjność turystyczna

Wzgórza Strzegomskie stanowią jeden z najlepszych punktów widokowych na środkowym Śląsku. Z Góry Krzyżowej roztacza się widok na oddalone o blisko 60 km pasmo Karkonoszy, czy bliżej położone Góry Wałbrzyskie. Natomiast miasto Strzegom z zespołem zabytkowej architektury wyznacza wraz z Legnicą, Legnickim Polem, Świdnicą, Jaworem i Złotoryją krajoznawczą funkcję całemu rejonowi legnicko-świdnickiemu. Na terenie gminy zlokalizowane jest również Muzeum w Gross-Rosen w Rogoźnicy–Nazistowski Obóz Koncentracyjny i Zagłady (1940-1945).

Przez obszar gminy prowadzą liczne piesze szlaki turystyczne, stanowiące potencjalny zasób generowania ruchu turystycznego. W tym m.in. szlak "Via Sacra", łączący wyjątkowe miejsca sakralne, obiekty architektury i dzieła sztuki na styku trzech krajów: Niemiec, Polski i Czech, w euroregionie Nysy. Bazylika Mniejsza w Strzegomiu, obiekt sakralny o wysokiej wartości kulturowo-historycznej i turystycznej, stanowi piętnasty punkt "Via Sacry". Rowerowe szlaki turystyczne prowadzą głównie miejskimi asfaltowymi drogami.

SCHEMAT 10. Via Sacra [2018].

Źródło: <http://www.strzegom.pl>

TABELA 52. Wykaz tras turystycznych na terenie gminy [2018].

Nazwa	Przebieg	Długość [km]	Opis
VIA SACRA	na styku trzech krajów: Niemiec, Polski i Czech. „Święta Droga” wiedzie po starych drogach handlowych i pielgrzymkowych Górnych Łużyc, Dolnego Śląska i Północnych Czech.		„Via Sacra” jest nowym szlakiem turystycznym na starym obszarze kulturowym, powstałym w 2005 roku. Szlak ten wiedzie do jedynych w swoim rodzaju sakralnych budowli i skarbów sztuki na styku trzech krajów: Niemiec, Polski i Czech. „Święta Droga” wiedzie po starych drogach handlowych i pielgrzymkowych Górnych Łużyc, Dolnego Śląska i Północnych Czech. Po rozszerzeniu Unii Europejskiej można na

Nazwa	Przebieg	Długość [km]	Opis
			nowo odkryć region, który na długi czas popadł w zapomnienie.
SZLAK UŁANÓW LEGII NADWIŚLAŃSKIEJ	Przebieg: Strzegom – Stawiska – Granica – Mały Modłęczin – Serwinów – Dobromierz – Chwaliszów – Ruiny Zamku Cisy – Struga – Szczawno Zdrój – Podzamcze – Zamek Książ – Szczawienko – rezerwat „Jeziorko Daisy” – Witoszów Górny v Witoszów Dolny – Świdnica Kolor: żółto – niebiesko – żółty	ok. 53 km	szlak górski, pieszy, długość 53 km, (ok. 5 godz. szybkiego marszu) jest to trasa łatwa, biegnąca głównie drogami asfaltowymi o średnim natężeniu ruchu
NA NASZEJ GÓRZE"	Biegnie u podnóża Góry Krzyżowej w Strzegomiu	1,3 km	„Na Naszej Górze" jest ścieżką przyrodniczo-edukacyjną, której trasa liczy 1300 m. Ścieżka rozpoczyna się u podnóża Góry Krzyżowej - jednego z najbardziej malowniczych miejsc gminy Strzegom. Do odwiedzenia ścieżki zachęca widoczny z daleka kolorowy wiatcz.
SZLAK MARTYROLOGII	Przebieg: Jawor – Paszowice – Czernica – Czeska Góra – okolice Kostrzy – były obóz koncentracyjny Gross-Rosen – Gęsie Góry – okolice Żółtkiewki – Góra Św. Jerzego – Krzyżowa Góra - Strzegom Kolor szlaku: niebieski	ok. 22 km	szlak pieszy, nizinny, długość szlaku to 22 km (około 2 godziny marszu), trasa bogata w walory krajobrazowe, o małym natężeniu ruchu.
SZLAK PIASTOWSKI LUB SZLAK GRANITOWY	Przebieg: Świdnica – Jaworzyna Śląska – Strzegom – Jawor Kolor szlaku: czerwony Symbol szlaku: K-2	ok. 50 km	szlak rowerowy, o długości 50 km, około 5 godzin marszu, trasa łatwa i bogata w walory widokowe i kulturowe, biegnie po nizinnych terenach Przedgórze Sudeckiego o małym natężeniu ruchu.
SZLAK KAMIENIA	Przebieg: Horice – okolice Zviciny – Dobromierz, – Świdnica – Strzegom		Ścieżka dydaktyczna „Szlak Kamienia" Punkt wyjścia stanowi Horické Muzeum oraz Centrum Aktywności Społecznej Karmel w Strzegomiu, które zaprezentują kamienne atrakcje Horic i Strzegomia oraz gdzie powstaną czesko-polskie sale multimedialne. Wszystkie te gminy będą częścią „Szlaku Kamienia", który będzie promować i tematycznie łączyć dwa przygraniczne regiony – okolice Karkonoszy i Dolny Śląsk.

Źródło: Urząd Miejski w Strzegomiu.

TABELA 53. Wykaz tras rowerowych na terenie gminy.

Nazwa trasy	Długość [km]	Przebieg
Aleja Wojska Polskiego	1,62	Wzdłuż Alei Wojska Polskiego
Szarych Szeregów	0,32	Wzdłuż odcinka ul. Szarych szeregów
Jeleniogórska	0,51	Wzdłuż ul. Jeleniogórskiej
Kościuszki – Matejki – Promenady – Ofiar Katynia	1,43	Wzdłuż ul. Kościuszki – Matejki – Promenady – Ofiar Katynia
Paderewskiego	0,32	Wzdłuż odcinka ul. Paderewskiego

Źródło: Urząd Miejski w Strzegomiu.

Baza noclegowa. W 2018 roku na terenie gminy miejsko-wiejskiej Strzegom funkcjonowało 6 całorocznych obiektów noclegowych, które dysponowały 317 miejscami noclegowymi, w tym: 2 inne obiekty hotelowe (92 miejsca noclegowe), 2 pokoje gościnne/kwatery (89), hotel (79) i dom wycieczkowy (57). Miejsca noclegowe na terenie gminy stanowiły 16% miejsc noclegowych w powiecie świdnickim. O dynamicznym rozwoju bazy noclegowej na terenie gminy

BAZA NOCLEGOWA:

- 6** całorocznych obiektów noclegowych (317 miejsc noclegowych), w tym:
- 2** inne obiekty hotelowe (92)
- 2** pok. gościnne/kwatery (89 miejsc)
- 1** hotel (79 miejsc)
- 1** dom wycieczkowy (57)

świadczy znaczący wzrost liczby miejsc noclegowych – od 2012 roku zwiększyła się ona o ok. 50%, a ostatnim roku o 8,2%. Pod względem wyposażenia obiektów noclegowych, na terenie gminy w jednym obiekcie dostępna była wypożyczalnia sprzętu turystycznego (np. rowery, nordic walking, narty, łyżwy, rolki). Obiekty były wyposażone również w zaplecze konferencyjne: w 5 z 6 obiektów dostępne były sale konferencyjne (217 miejsc ogółem), 4 obiekty dysponowały projektorem multimedialnym z ekranem, 3 posiadały komputer/laptop na wyposażeniu z mikrofonem bezprzewodowym i nagłośnieniem, a 1 obiekt dysponował zestawem do wideokonferencji. Obsługą techniczną dysponowały 2 obiekty. Pod względem udogodnień dla osób z niepełnosprawnościami 2 obiekty noclegowe były wyposażone w windę przystosowaną dla osób niepełnosprawnych ruchowo i posiadały pochylnię wjazdową oraz wyznaczone specjalne miejsca do parkowania.

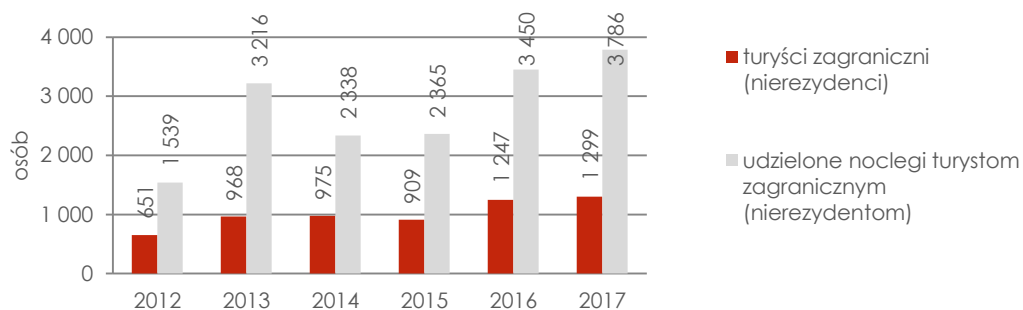
TABELA 54. Baza noclegowa [2012-2018].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
obiekty noclegowe	4	4	4	5	5	6	6
miejsca noclegowe	186	188	190	238	207	293	317
dynamika liczby miejsc noclegowych całorocznych (rok poprzedni = 100)	0,0	101,1	101,1	125,3	87,0	141,5	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Ruch turystyczny. Dane Głównego Urzędu Statystycznego dotyczące liczby turystów ogółem odwiedzających obszary gmin publikowane były jedynie do 2014 roku. W obecnej chwili brak jest źródła danych w zakresie ruchu turystycznego ogółem. Dostępne są natomiast dane nt. liczby turystów zagranicznych, które wskazują, że 2017 roku gminę miejsko-wiejską Strzegom odwiedziło 1 299 turystów zagranicznych (niezzydentów). Turyści ci stanowili odpowiednio 9,6 % i 0,19% ogółu turystów zagranicznych odwiedzających powiat świdnicki i Dolny Śląsk.

WYKRES 16. Turyści zagraniczni (niezzydenci) i udzielone im noclegi [2012-2017].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W 2017 roku na terenie gminy dominowali turyści z Niemiec, którzy stanowili blisko 65% ogółu turystów zagranicznych w gminie (829 osoby), a w dalszej kolejności uplasowali się turyści z Ukrainy (8,6% ogółu turystów zagranicznych, 112 osób). Pozostałe 26,4% stanowili turyści z pozostałych krajów, w tym m.in. z Wielkiej Brytanii (44 osoby), Włoch (34 osoby), Białorusi (48 osoby) i Hiszpanii (34 os.). Liczba turystów zagranicznych na terenie gminy zwiększa się, a szczególny wzrost ruchu turystycznego zauważalny jest na obszarze wiejskim gminy. W latach 2012-2017 w powiecie świdnickim liczba turystów zagranicznych wzrosła

o 48,6%, w tym o 16% od 2016 roku, natomiast w gminie Strzegom wzrost ten wynosił odpowiednio 99,5% i 4,2%. W 2017 roku turystom zagranicznym udzielono 3 786 noclegów, które stanowiły ok. 10% noclegów udzielonych turystom zagranicznym na terenie powiatu świdnickiego, a ich liczba zwiększyła się od 2012 roku o 146,0%.

TABELA 55. Liczba turystów ogółem i zagranicznych [2012-2017].

Liczba turystów	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
ogółem	12 129	12 533	11 043	-	-	-	-	-
zagranicznych	651	968	975	909	1 247	1 299	27,1%↑	44,1%↑
Udzielone noclegi								
ogółem	16 518	18 777	18 006	-	-	-	-	-
turystom zagranicznym	1 539	3 216	2 338	2 365	3 450	3 786	146,0%↑	9,7%↑
miasto	1 023	984	895	1 017	1 160	1 532	49,8%↑	32,1%↑
obszar wiejski	516	2 232	1 443	1 348	2 290	2 254	336,8%↑	-1,6%↓

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

8.2. Sport i rekreacja

Infrastruktura sportowo-rekreacyjna. Mieszkańcy gminy Strzegom mają możliwość korzystania z wielu obiektów sportowo rekreacyjnych znajdujących się na terenie gminy, w tym m.in. z kompleksu OSiR Strzegom, który tworzą: Dolnośląski Delfinek (pływalnia i saunarium), basen letni, hala widowiskowo-sportowa, w której znajdują się: sala judo, sala boksu, siłownia, sauna, 6 szatni, 2 magazyny sportowe, salka konferencyjna, boiska sportowe OSiR Strzegom: pełnowymiarowe boiska piłkarskie z oświetleniem i trybunami – jedno z nawierzchnią naturalną i jedno z nawierzchnią sztuczną, boisko typu „Orlik 2012”, boisko wielofunkcyjne, kort tenisowy, lodowisko „biały ORLIK” oraz skate park.

TABELA 56. Wykaz obiektów sportowych na terenie gminy [2018].

Rodzaj	Lokalizacja	Opis
Hala Widowiskowo-Sportowa	ul. Mickiewicza 2 w Strzegomiu	Sala główna o wymiarach 46 x 24 m, siłownia sportowa, sala boksu i judo, sauna sucha, szatnie, widownia na 300 osób
Basen odkryty	ul. Mickiewicza 2 w Strzegomiu	Niecka rekreacyjno-sportowa o długości 50 m ze zjeżdżalnią, trampolinami i atrakcjami wodnymi, niecka dla dzieci ze ślizgawką i atrakcjami wodnymi. Niecki wykonane ze stali nierdzewnej, woda w nieckach jest podgrzewana.
Kryta Pływalnia „Dolnośląski Delfinek”	ul. Kochanowskiego 4 w Strzegomiu	Niecki wykonane ze stali nierdzewnej, niecka sportowa o wymiarach 16,67m x 8,5m o głębokości od 0,9m do 1,35 m; brodzik dla dzieci, wanna z hydromasażem oraz strefa saun
Boiska piłkarskie	ul. Mickiewicza 2 w Strzegomiu	Dwa pełnowymiarowe boiska do piłki nożnej z oświetleniem sztucznym i widowniami na 500 i 300 osób, jedno z nawierzchnią naturalną i drugie z nawierzchnią sztuczną.
Orlik 2012	ul. Mickiewicza 2 w Strzegomiu	Kompleks boisk sportowych: do gry w piłkę nożną i boisko wielofunkcyjne z oświetleniem i szatniami z sanitariatami.
Lodowisko	ul. Mickiewicza 2 w Strzegomiu	Sezonowe, rozkładane lodowisko z agregatem chłodniczym i bandami o wymiarach tafli 17x30 m.
Kort tenisowy	ul. Mickiewicza 2 w Strzegomiu	Kort tenisowy ze sztucznym oświetleniem o nawierzchni sztucznej.

Rodzaj	Lokalizacja	Opis
Skate Park	ul. Krótka w Strzegomiu	Tor do jazdy na rowerach, rolkach i wrotkach z oświetleniem
Boisko wielofunkcyjne	ul. Koszarowa w Strzegomiu	Boisko wielofunkcyjne do gry w koszykówkę lub piłkę siatkową z nawierzchnią poliuretanową i oświetleniem.
Bieżnia lekkoatletyczna	ul. Mickiewicza 2 w Strzegomiu	Bieżnia o długości 400 m, posiada 4 tory oraz 6 torów na dystansie 110 m. Bieżnia wykonana jest z poliuretanu. W obrębie bieżni usytuowane są stanowiska do skoku w dal i pchnięcia kulą. Wykonane jest też pole do ustawienia skoczni wzwyż.
Boisko typu „Orlik 2012”	ul. Brzegowa 1 w Strzegomiu, Stanowice, Jaroszków	<ul style="list-style-type: none"> - ul. Brzegowa w Strzegomiu – boisko do piłki nożnej z nawierzchnią z trawy syntetycznej i boisko wielofunkcyjne wraz z budynkiem sanitarno-szatniowym, - Stanowice : Boisko do piłki nożnej o nawierzchni z trawy syntetycznej o wymiarach 62,00mx30,00 m, - Jaroszków : Boisko do piłki nożnej o nawierzchni z trawy syntetycznej o wymiarach 62,00mx30,00 m
„Blisko-Boisko”	ul. Mickiewicza 1 w Strzegomiu	Boisko do piłki nożnej z nawierzchnią z trawy syntetycznej przy Gimnazjum nr 2
Sala Gimnastyczna	Goczałków	Sala sportowa o powierzchni zabudowy 996,60 m ² (główna sala sportowa, zaplecze i pomieszczenie techniczne)

Źródło: Urząd Miejski w Strzegomiu.

Kluby sportowe. Na terenie gminy funkcjonują liczne kluby sportowe m.in.: LUDOWY KLUB SPORTOWY „STRAGONA”, LUDOWY KLUB JEŹDZIECKI „HIPPOLOGIA” STRZEGOM, LUDOWY KLUB SPORTOWY „HERBAPOL” STANOWICE, LUDOWY KLUB SPORTOWY „HURAGAN” W OLSZANACH, UCZNIOWSKI KLUB SPORTOWY „AKTYWNA KOSTRZA”, UCZNIOWSKI KLUB SPORTOWY „LO” STRZEGOM, KLUB SPORTOWY „START” STRZEGOM, STOWARZYSZENIE PIŁKI SIATKOWEJ „OLDBOYS” STRZEGOM, STOWARZYSZENIE MIŁOŚNIKÓW KOSZYKÓWKI, AMATORSKI KLUB SPORTOWY, JAROSZOWSKI KLUB SPORTOWY „UNIA” Jaroszków oraz STOWARZYSZENIE TATAMI STRZEGOM.

Imprezy sportowe. Na terenie Gminy Strzegom zorganizowano w 2017 roku m.in. 21 imprez sportowych, a w 2018 roku ich liczba zwiększyła się do 22, w tym m.in.: Strzegomska dwunastka – biegajmy razem, XX Międzynarodowy Memoriał Judo im. Edwarda Brzegowego”, Strzegom CUP 2018, Lotto Strzegom Horse Trials, Kamienna Rzeźba 2018 – kulturystyka mężczyzn i fitness kobiet. Eliminacje do Arnold Classic Europe, XI Gminny Turniej Piłki Nożnej im. Czesława Żydka oraz Sportowy Klubu Malucha.

Nagrody Burmistrza z zakresu sportu. W 2017 roku przyznano: 11 nagród sportowych na kwotę 14 300,00 zł i 16 stypendiów sportowych na kwotę 26 000,00 zł, a w 2018 przyznano: 33 nagrody sportowe na kwotę 42 900,00 zł i 14 stypendiów sportowych kwotę 41 029,99 zł.

8.3. Finansowanie

Wydatki na **turystykę** w 2017 roku wynosiły około 325,8 tys. zł, w tym całość obejmowały wydatki majątkowe.

TABELA 57. Wydatki na turystykę (dział 630) [2012-2017].

Wydatki [zł]:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
ogółem	0,0	0,0	28 275,2	0,0	101 658,4	325 784,1	↑	220,5%↑
majątkowe ogółem	0,0	0,0	0,0	0,0	97 111,0	325 784,1	↑	235,5%↑
bieżące ogółem	0,0	0,0	28 275,2	0,0	4 547,4	0,0	–	↓

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W 2018 roku na turystykę wydatkowano 2 712 728,75 zł. W ramach ww. wymienionej kwoty wykonano m.in. zadanie inwestycyjne pn. Szlak Kamienia realizowane w ramach programu Interreg V-A Republika Czeska-Polska– w 2018 roku zakończono realizację Alei Rzeźb, oświetlenia punktu widokowego na Górze Krzyżowej oraz oznakowania trasy turystycznej. Utworzono polsko-czeskie Multimedialne Centrum Informacji o Szlaku Kamienia w CAS „Karmel” w Strzegomiu, wykonano zdjęcia, mapy i ulotki promocyjne, zrealizowano promocyjną audycję telewizyjną.

Wydatki na **kulturę fizyczną** w 2017 roku w gminie Strzegom wynosiły około 8 062,7 tys. zł, w tym 37,8% stanowiły wydatki bieżące, które w 33% zostały przeznaczone na dotacje. Pozostałą część obejmowały wydatki majątkowe inwestycyjne na kwotę około 5 016,7 tys. zł.

TABELA 58. Wydatki na kulturę fizyczną (dział 926) [2012-2017].

Wydatki [zł]:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
ogółem	3 409 002,6	2 240 202,4	3 753 745,6	5 884 631,4	6 379 850,0	8 062 673,0	136,5%↑	26,4%↑
bieżące ogółem	2 103 080,3	2 113 912,3	2 278 773,3	2 448 815,7	2 653 105,6	3 045 948,7	44,8%↑	14,8%↑
dotacje	617 846,0	576 721,4	572 015,9	587 479,1	583 073,6	1 005 903,5	62,8%↑	72,5%↑
majątkowe inwestycyjne	1 305 922,2	126 290,1	1 474 972,3	3 435 815,6	3 726 744,3	5 016 724,3	284,2%↑	34,6%↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W 2018 roku wydatki na kulturę fizyczną wynosiły 7 264 626,61 zł, w tym 3 914 745,60 zł stanowiły wydatki inwestycyjne. Wydatki bieżące w kwocie 3 349 881,01 zł obejmowały m.in. utrzymanie spółki gminnej OSiR Strzegom (2 478 754,45 zł), oraz zadania własne w zakresie kultury fizycznej (678 041,36 zł), w ramach których przekazane zostały dotacje dla:

TABELA 59. Dotacje przekazane w ramach realizacji zadań własnych w zakresie kultury fizycznej [2018].

Nazwa oferenta i zadania	Kwota dotacji
Organizacja systematycznych zajęć sportowych, mających na celu rozwój umiejętności sportowych z uwzględnieniem działań skierowanych do dzieci i młodzieży	
Ludowy Klub Sportowy HERBAPOL	33 000,00
Jaroszowski Klub Sportowy UNIA	33 000,00
Ludowy Klub Sportowy STRAGONA	20 000,00
Amatorski Klub Sportowy	400 000,00
Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Kostrza	11 000,00
Klub Sportowy START	10 000,00
Stowarzyszenie TATAMI Strzegom	15 000,00
Organizacja imprez, widowisk sportowych lub sportowo-rekreacyjnych o randze lokalnej, regionalnej, ogólnopolskiej i międzynarodowej połączonych z promocją gminy	
Amatorski Klub Sportowy „Strzegomska Dwunastka – Biegajmy Razem”	13 974,45
Amatorski Klub Sportowy „XX Memoriał Judo im. Edwarda Brzegowego”	10 000,00
Klub Sportowy START Strzegom „Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu - Kamienna Rzeźba 2018- kulturystyka mężczyzn i fitness kobiet. Eliminacje do Arnold Classic Europe)”	17 000,00
Ludowy Klub Sportowy STRAGONA „Mistrzostwa Europy we Wszechstronnym Konkursie Konia Wierchowego”	100 000,00
Amatorski Klub Sportowy w Strzegomiu „Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu- Strzegom CUP 2018”	8 000,00
Jaroszowski Klub Sportowy Unia w Jaroszowie „XI Gminny Turniej Piłki Nożnej im. Czesława Żydka”	3 500,00
Stowarzyszenie Wspierania Kultury w Gminie Strzegom „AKCJA” „Sportowy Klub Malucha- Skaczące Żabki”	1 937,66
Stowarzyszenie Przyjaciół Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 4 im. Kornela Makuszyńskiego w Strzegomiu „Przyjaciela Czwórki”- „Sportowy Klub Malucha- Skaczące Żabki”	1 629,25
Razem	678 041,36

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu za 2018 rok, marzec 2019.

8.4. Inwestycje i działania 2018

W zakresie turystyki, sportu i rekreacji w gminie w 2018 roku zrealizowane zostały m.in. następujące inwestycje i działania:

TABELA 60. Najważniejsze inwestycje w zakresie turystyki, sportu i rekreacji zrealizowane w 2018 roku.

Lp.	Nazwa	Opis	Kwota [PLN]	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji inwestycji
1	Rewitalizacja Parku Miejskiego i dzielnicy Graby Przebudowa i zagospodarowanie przestrzeni publicznej na terenie Grabiny i Starego Miasta wraz z renowacją zabytkowych murów obronnych - kompleksowa rewitalizacja zdegradowanych obszarów na terenie miasta Strzegom w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym poprzez poprawę ładu i funkcjonalności przestrzeni publicznej, tym samym podniesienie jakości życia mieszkańców i stworzenie przestrzeni publicznych umożliwiających integrację społeczności lokalnej.	Zadanie w trakcie realizacji. Wykonano dokumentację projektową, studium wykonalności . Podpisano umowę na wykonanie robót budowlanych – termin zakończenia prac 28.06.2019r. Dokonano przeglądu ornitologiczno-chiropterologicznego murów obronnych i bastei, wykonano roboty rozbiórkowe, wycinkę drzew, częściowo wykonano roboty związane z podbudową pod ścieżki oraz wykonanie instalacji oświetleniowej. Wykonano tablice informacyjne związane z promocją projektu unijnego. Zakończono I etap inwestycji tj. zagospodarowanie terenu wzdłuż ul. Dolnej – wykonano plac zabaw, ogrodzenia, oświetlenie, monitoring, chodnik z kostki betonowej, przyłącze zasilające kino terenowe, nasadzenia, zamontowano ławki, kosze na śmieci, stojaki na rowery, oznakowanie, tyrolki, wykonano fontannę posadzkową, chodniki i parking z kostki granitowej, wyniesione przejście dla pieszych.	9 978 915,00 zł ogółem, w tym w 2018 roku: 4 139 934,00 zł	Strategia rozwoju lokalnego Gminy Strzegom na lata 2010-2020 (Cel strategiczny 4: Podnoszenie atrakcyjności gminy, jako miejsca aktywnego wypoczynku, Cel operacyjny 4.2: Wspieranie rozwoju turystyki) Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Strzegom na lata 2015-2025
2	Szlak Kamienia	"Świat Kamienia" w ramach Programu Interreg V-A Republika Czeska-Polska wraz z partnerami - Aktywizacja potencjału czesko-polskiego regionu przygranicznego w związku z tradycją wydobycia i obróbki kamienia naturalnego W 2018 roku zakończono realizację: „Alei Rzeźb i oświetlenia punktu widokowego na Górze Krzyżowej, oznakowania trasy turystycznej” oraz „Utworzono polsko-czeskie Multimedialne Centrum Informacji o Szlaku Kamienia w CAS „Karmel” w Strzegomiu”, wykonano zdjęcia, mapy i ulotki promocyjne, zrealizowano audycję telewizyjną.	2 688 017,38	Strategia rozwoju lokalnego Gminy Strzegom na lata 2010-2020 (Cel strategiczny 4: Podnoszenie atrakcyjności gminy, jako miejsca aktywnego wypoczynku, Cel operacyjny 4.2: Wspieranie rozwoju turystyki)
3	Budowa małej przyszkolonej krytej pływalni "Dolnośląski Delfinek" w Strzegomiu	W wyniku realizacji zadania powstał budynek krytej pływalni o powierzchni użytkowej 1 200 m ² , posiadający 4-torową nieckę basenową o wymiarach 8,5 x 16,67 m i głębokości od 0,9 do 1,35 m, a także brodzik do zabaw dla dzieci ze ślizgawką	7 954 868,13 zł w tym w 2018 r. 2 569 127,98 zł	Strategia rozwoju lokalnego Gminy Strzegom na lata 2010-2020 (Cel strategiczny 4: Podnoszenie

Lp.	Nazwa	Opis	Kwota [PLN]	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji inwestycji
		wewnętrzna, jacuzzi, oraz kompleks odnowy biologicznej, w skład którego wejdą: sauna sucha i mokra oraz sauna na podczerwień. Budynek połączono łącznikiem ze Szkołą Podstawową nr 2 . W ramach zadania wykonano również zagospodarowanie terenu , parking, ogrodzenia, oświetlenie zewnętrzne oraz ścieżkę z kostki betonowej - łącznik pomiędzy ul. Kochanowskiego a Mickiewicza w Strzegomiu.		atrakcyjności gminy, jako miejsca aktywnego wypoczynku, cel operacyjny 4.1: Rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wiejskich) Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Strzegom
4	Budowa ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury rekreacyjno-turystycznej we wsiach Skarżyce i Godziszówek	W ramach zadania wykonano w Skarżycach - wiatę drewnianą, plac zabaw, przyłtęcze energetyczne, ogrodzenia, dojścia i dojazdy z kostki betonowej, zakupiono stoły i ławy drewniane, zamontowano stojak na rowery, beczkę na wodę deszczową; w Godziszówku - wiatę drewnianą, przyłtęcze energetyczne, oświetlenie, nawierzchnię z kostki betonowej, ogrodzenie, zakupiono stoły i ławy drewniane, zamontowano stojak na rowery i beczkę na wodę deszczową.	495 150,54 zł w tym w 2018 r. 479 652,54 zł	Strategia rozwoju lokalnego Gminy Strzegom na lata 2010-2020 (Cel strategiczny 4: Podnoszenie atrakcyjności gminy, jako miejsca aktywnego wypoczynku, cel operacyjny 4.1: Rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wiejskich)
5	Budowa Otwartej Strefy Aktywności we wsi Godziszówek	W ramach zadania zamontowano ogrodzenie, urządzenia siłowni, urządzenia zabawowe placu zabaw, nawierzchnię bezpieczną, stolik szachowy, ławki i kosze na śmieci, stojak na rowery, wykonano chodniki z kostki betonowej, oświetlenie i nasadzenia.	147 705,00 zł	Strategia rozwoju lokalnego Gminy Strzegom na lata 2010-2020 (Cel strategiczny 4: Podnoszenie atrakcyjności gminy, jako miejsca aktywnego wypoczynku, cel operacyjny 4.1: Rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wiejskich)
6	Projekt organizacji ruchu ścieżek rowerowych na terenie miasta Strzegom	Opracowanie „Projekt organizacji ruchu ścieżek rowerowych na terenie miasta Strzegom”	Zadanie dwuletnie	Strategia rozwoju lokalnego Gminy Strzegom na lata 2010-2020(Cel strategiczny 4: Podnoszenie atrakcyjności gminy, jako miejsca aktywnego wypoczynku, cel operacyjny 4.1: Rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej ze

Lp.	Nazwa	Opis	Kwota [PLN]	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji inwestycji
				szczególnym uwzględnieniem obszarów wiejskich) Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Strzegom
7	Ograniczenie indywidualnego ruchu zmotoryzowanego w centrum miasta poprzez budowę ścieżki rowerowej oraz przebudowę ciągów pieszych wzdłuż Alei Wojska Polskiego w Strzegomiu	Budowa ciągu pieszo-rowerowego w tym dwukierunkowej drogi rowerowej i chodnika wzdłuż Alei Wojska Polskiego począwszy od skrzyżowania Alei Wojska Polskiego z ul. Legnicką do skrzyżowania drogi gminnej 110810D (Aleja Wojska Polskiego) z drogą krajową nr 5	1 904 382,86 zł	Strategia rozwoju lokalnego Gminy Strzegom na lata 2010-2020 (Cel strategiczny 4: Podnoszenie atrakcyjności gminy, jako miejsca aktywnego wypoczynku, cel operacyjny 4.1: Rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wiejskich) Program Ochrony Środowiska dla gminy Strzegom na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024 (Cel OA.1 Kontynuacja działań związanych z poprawą jakości powietrza oraz ograniczanie zużycia energii i wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł) Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Strzegom

TABELA 61. Najważniejsze działania w zakresie turystyki, sportu i rekreacji zrealizowane w 2018 roku.

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis
1	Punkt Informacji Turystycznej	CAS Karmel	Działania w zakresie obsługi ruchu turystycznego na terenie miasta i gminy Strzegom pod kątem informowania o zabytkach, trasach turystycznych, ciekawostkach przyrodniczych, oprowadzanie wycieczek, dystrybucja materiałów promocyjnych i reklamowych.
2	„Niedziele bez handlu”	Park Miejski	Cykl festynów organizowanych dla mieszkańców Strzegomia w niedziele, w które zamknięte były supermarkety.
3	Festyny rodzinne na wsiach	Tereny przy świetlicach wiejskich	Festyny o charakterze rekreacyjno-sportowym skierowane do wszystkich grup wiekowych polegające na zabawach, konkursach i konkurencjach sportowych.
4	Memoriał E. Brzegowego - Judo	Hala Widowiskowo-Sportowa OSiR	Międzynarodowy Turniej Judo
5	„Strzegomska 12”	Ulice miasta	Uliczny bieg na dystansie 12 km wraz z biegami dla dzieci
6	Półmaraton „Arytła”	Ulice miasta i drogi lokalne	Uliczny bieg na dystansie 21,0975 km
7	Otwarte Mistrzostwa Europy w Taekwondo	Hala Widowiskowo-Sportowa	Międzynarodowy turniej w Taekwon-do
8	Wszechstronny Konkurs Konia Wierzchowego	Morawa	Imprezy organizowana przez LKS Stragona

TABELA 62. Wykaz imprez sportowych i rekreacyjnych zorganizowanych w 2018 roku.

Lp.	Nazwa	Opis
1	Strzegomska dwunastka – biegajmy razem	W ramach organizacji imprez, widowisk sportowych lub sportowo– rekreacyjnych o randze lokalnej, regionalnej, ogólnopolskiej i międzynarodowej połączonych z promocją gminy zrealizowano bieg pt. „Strzegomska dwunastka – biegajmy razem”. Odbył się bieg główny, a w celu podniesienia atrakcyjności wydarzenia, dodatkowo biegi towarzyszące dla dzieci. Pakiety startowe odebrało 450 osób, a wystartowały 445 osoby. Bieg odbył się na dystansie 12 km i 6 km. W biegach dla dzieci łącznie wystartowało 123 uczestników. Zawodnicy ze Strzegomia zdobyli 11 medali, a na strzegomskim rynku podczas zawodów przebywało ok. 1 tys. kibiców.
2	XX Międzynarodowy Memoriał Judo im. Edwarda Brzegowego”	Zadanie polegało na organizacji „XX Międzynarodowego Memoriału Judo im. Edwarda Brzegowego”. W zawodach udział wzięło 26 zawodników AKS Strzegom. W sumie wystartowało 250 zawodników w 3 kategoriach wiekowych: dzieci młodsze, dzieci starsze, młodzicy. Strzegom odwiedzili zawodnicy z Austrii, Czech, Niemiec i Polski. Realizacja turnieju przyczyniła się do wzrostu zainteresowania judo, pozwolił ocenić formę startujących zawodników, wzmocnić współpracę pomiędzy klubami oraz promować region. Otwarta formuła zawodów znacząco wpływa na popularyzację sportu oraz daje szansę na sprawdzenie swoich umiejętności w rywalizacji z zawodnikami z innych klubów z kraju i z zagranicy.
3	Strzegom CUP 2018	W ramach zadania na boiskach strzegomskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji zorganizowano i przeprowadzono międzynarodową imprezę piłkarską. Został zorganizowany turniej sportowy dla dzieci rocznika 2003 i młodszych. Udział w zawodach wzięło 170 zawodników., łącznie wystartowały cztery drużyny z Ukrainy, trzy AKS-u, 5 drużyn z Polski i 2 drużyny z Czech.

Lp.	Nazwa	Opis
4	Lotto Strzegom Horse Trials	Lotto Strzegom Horse Trials była to jedna z największych imprez jeździeckich w tej części Europy. Podczas gali rozegrane zostały konkursy jeździeckie zaliczane do cyklu Pucharu Świata- FEI World Cup Eventing. Gminę Strzegom odwiedzili najlepsi jeźdźcy, a na hipodromie w Morawie można było zobaczyć zmagania najlepszych na świecie zawodników we wszechstronnym konkursie konia wierzchowego, którzy reprezentowali kraje z całego świata. Puchar Świata w WKKW jest jednym z najważniejszych wydarzeń w kalendarzu sportowym Międzynarodowej Federacji Jeździeckiej FEI. Impreza miała szeroki zasięg i dużą rangę międzynarodową, była promowana za pośrednictwem środków masowego przekazu, w tym również mediów ogólnopolskich. W trakcie zawodów odbyły się konkursy ujeżdżania, próba terenowa – cross i konkurs skoków. Impreza na trwałe wpisała się w kalendarz imprez WKKW. W zawodach na hipodromie wystartowało 310 koni i 190 zawodników z 24 państw z całego świata, w tym 50 jeźdźców z Polski. Rozegranych zostało 6 konkursów międzynarodowych o różnym stopniu trudności, w konkursie Pucharu Narodów rywalizowało 7 teamów. Zawody rozegrano w Morawie (gmina Strzegom).
5	Kamienna Rzeźba 2018 – kulturystyka mężczyzn i fitness kobiet. Eliminacje do Arnold Classic Europe.	W ramach realizacji zadania zorganizowano cykliczną imprezę sportową o randze ogólnopolskiej połączonej z promocją gminy i kulturystyki. Zawody zostały zorganizowane po raz ósmy. We wrześniowych zmaganiach udział wzięło 116 zawodników. Dzięki realizacji zadania zwiększono świadomość oraz wiedzę sportową o sportach sylwetkowych wśród mieszkańców gminy Strzegom. Zawody zostały rozegrane w 12 kategoriach: kulturystyka juniorów open, kulturystyka seniorów do 90 kg open, kulturystyka seniorów powyżej 90 kg open, kulturystyka weteranów open, kulturystyka klasyczna open, bikini fitness senierek open, bikini fitness junierek open, fitness sylwetkowe kobiet open, fitness atletyczne mężczyzn open, męska sylwetka seniorów open, męska sylwetka juniorów open i wellness fitness kobiet open.
6	XI Gminny Turniej Piłki Nożnej im. Czesława Żydka"	Zadanie polegało na organizacji w miejscowości Jaroszków piłkarskiego turnieju sportowego. Przedsięwzięcie popularyzowało współzawodnictwo w dyscyplinie piłki nożnej. Turniej odbył się 9 czerwca 2018 r. Udział wzięły drużyny ze Strzegomia, Goczałkowa, Rogoźnicy, Olszan i Kostrzy, łącznie 8 drużyn. Rozegrano 16 spotkań, po fazie grupowej dwie zwycięskie drużyny uczestniczyły w finałach w systemie pucharowym. Podczas turnieju rozegrano także konkurs strzelecki, żonglerski, konkurs tzw. Króla strzelców, konkurs „Najmłodszy zawodnik” i „Najlepszy bramkarz”.
7	Sportowy Klub Malucha	Zadanie polegało na zorganizowaniu zajęć sportowo-rekreacyjnych (zajęć sportowych, ćwiczeń, gier i zabaw ruchowych) dla dzieci w wieku przedszkolnym. Zajęcia skierowane były do dzieci 2-6- letnich. Celem zadania był rozwój sprawności fizycznej, wdrożenie dzieci do czynnego uprawiania sportu, rozwój umiejętności sportowych i promocja zdrowia. Zajęcia odbywały się trzy razy w tygodniu i zostały zorganizowane dla trzech grup wiekowych, po 1 godzinie w tygodniu dla każdej grupy wiekowej. Zajęcia ruchowe zapewniły dzieciom prawidłowy rozwój, zdrowie i sprawność fizyczną, które są konieczne dla dalszej aktywności. W 2018 r. odbyły się dwie edycje zajęć rekreacyjnych. Łącznie przeprowadzono 56 godzin zajęć sportowo-rekreacyjnych z udziałem 90 dzieci w wieku przedszkolnym oraz ich rodziców.

9. OCHRONA ZDROWIA

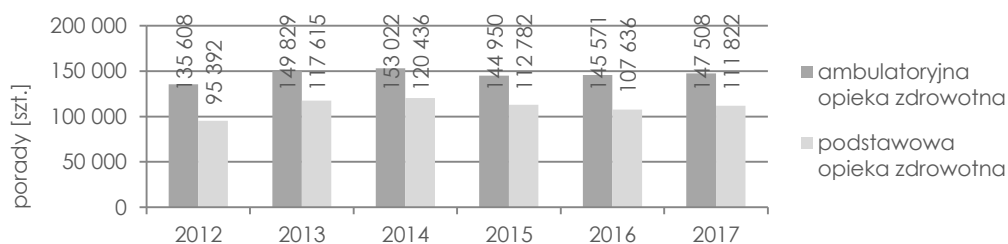
9.1. Infrastruktura ochrony zdrowia

Placówki świadczące usługi medyczne. Na obszarze gminy Strzegom świadczenia zdrowotne świadczy 11 placówek¹⁸, w tym 3 praktyki lekarskie. W mieście Strzegom funkcjonuje 7 placówek, 4 na obszarze wiejskim. Opiekę medyczną na obszarze gminy zapewnia również Podstacja Powiatowego Pogotowia Ratunkowego w Strzegomiu. Na obszarze miasta Strzegom sprzedaż prowadziło 10 aptek ogólnodostępnych, w których zatrudnionych jest 17 magistrów farmacji. Na 1 aptekę ogólnodostępną przypada w gminie 2 610 osób, co jest wynikiem zbliżony do średniej w powiecie, regionie i kraju.

9.2. Opieka zdrowotna i personel medyczny

Ambulatoryjna i podstawowa opieka zdrowotna. W 2017 roku w gminie Strzegom udzielono 111 822 porad podstawowej i 147 508 ambulatoryjnej opieki zdrowotnej, co stanowiło odpowiednio 16,0% i 13,4% tego typu porad udzielonych w powiecie świdnickim. Od 2012 roku liczba udzielanych porad podstawowej opieki zdrowotnej ogółem na terenie gminy zwiększyła się o 17,2%, natomiast ambulatoryjnej o 8,8%. Znaczący spadek ich liczby odnotowano jednak na obszarze wiejskim gminy – o 26,3% w przypadku obu kategorii udzielanych porad.

WYKRES 17. Udzielone porady lekarskie ambulatoryjnej i podstawowej opieki zdrowotnej [2012-2017].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA 63. Udzielone porady [2012-2017].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
ambulatoryjna opieka zdrowotna (porady lekarskie ogółem)	135 608	149 829	153 022	144 950	145 571	147 508	8,8%↑	1,3%↑
miasto	124 555	136 452	139 794	133 200	135 743	139 364	11,9%↑	2,7%↑
obszar wiejski	11 053	13 377	13 228	11 750	9 828	8 144	-26,3%↓	-17,1%↓
podstawowa opieka zdrowotna (porady ogółem)	95 392	117 615	120 436	112 782	107 636	111 822	17,2%↑	3,9%↑
miasto	84 339	104 238	107 208	101 032	97 808	103 678	22,9%↑	6,0%↑
obszar wiejski	11 053	13 377	13 228	11 750	9 828	8 144	-26,3%↓	-17,1%↓
przychodnie podległe samorządowi terytorialnemu	0	0	0	0	0	939	–	–
miasto	0	0	0	0	0	939	–	–
obszar wiejski	0	0	0	0	0	0	–	–

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

¹⁸ W tym 1 podległa samorządowi terytorialnemu.

W 2017 roku na terenie powiatu świdnickiego¹⁹ **kadra medyczna** obejmowała 588 lekarzy pracujących ogółem, czyli 3,9% lekarzy na Dolnym Śląsku. Ich liczba zmniejsza się z roku na rok i w porównaniu do 2012 roku spadła o 8,3%. Przeciętnie na 10 tys. ludności powiatu świdnickiego przypadało 37 lekarzy ogółem, co było wynikiem niższym niż przeciętnie w województwie dolnośląskim (53 lekarzy) i kraju (57). Podobna sytuacja występowała w zakresie dostępności pielęgniarek i położnych – na 1000 mieszkańców w powiecie przypadało ich 51 – poniżej przeciętnej ich liczby w regionie (67) i kraju (71). W 2017 roku powiat świdnicki stanowił podstawowe miejsce zatrudnienia dla 244 lekarzy (15 lekarzy na 10 tys. ludności) i 23 dentyistów.

TABELA 64. Personel medyczny na terenie powiatu świdnickiego [2012-2017].

Personel pracujący [os.]	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2013-2017	Zmiana 2016-2017
lekarze ogółem [os.]	–	641	643	680	678	588	-8,3%↓	-13,3%↓
lekarze ogółem na 10 tys. ludności [os.]	–	40	40	43	43	37	-6,8%↓	-13,0%↓
pielęgniarki i położne na 1000 ludności [os.]	–	54	52	55	54	51	-7,3%↓	-6,8%↓
lekarze pracujący wg podstawowego miejsca pracy [os.]								
lekarze [os.]	–	245	238	241	263	244	-0,4%↓	-7,2%↓
dentyści [os.]	–	29	32	27	41	23	-20,7%↓	-43,9%↓

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

9.3. Bilans

	<ul style="list-style-type: none"> dobry dostęp do infrastruktury ochrony zdrowia, w tym szpitali w okolicy – w promieniu 25 km zlokalizowane są szpitale w Świdnicy, Jaworze, Żarowie, Wałbrzychu, a dalej Legnicy, Lubinie, Wrocławiu i Jelenia Górze
	<ul style="list-style-type: none"> monopolizacja rynku usług NFZ i wynikająca z niej słaba dostępność specjalistycznej opieki zdrowotnej, w tym długi okres oczekiwania na wizytę u specjalistów, związany z brakiem realnej konkurencji na rynku nieodpłatnych usług medycznych problemy z nocną i świąteczną opieką nad pacjentem wynikające z braków kadrowych w Podstacji Pogotowia Ratunkowego

9.4. Dokumenty

Nazwa dokumentu	Uchwała przyjmująca
Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	Uchwała nr 79/18 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 11 października 2018 r.
Gminny program przeciwdziałania narkomanii na lata 2016 -2020	Uchwała nr 78/15 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 26 listopada 2015 r.
Program profilaktyki chorób nowotworowych, ze szczególnym uwzględnieniem raka jelita grubego „Wygraj z rakiem” dla mieszkańców Miasta i Gminy Strzegom.	Uchwała Nr 42/14 Rady Miejskiej w Strzegomiu

9.5. Finansowanie

W 2017 roku w gminie Strzegom na ochronę zdrowia przeznaczono ogółem 772,6 tys. zł (19,97% wydatków przeznaczonych na ten cel na obszarze powiatu świdnickiego), w tym 98,5% wydatkowanej kwoty

¹⁹ Brak dostępnych danych GUS dla poziomu gminy.

obejmowały wydatki bieżące. Kwotę 371,8 tys. przeznaczono na przeciwdziałanie alkoholizmowi. W latach 2012-2017 wydatki na ochronę zdrowia zostały zwiększone aż o 85,62%.

TABELA 65. Wydatki na ochronę zdrowia (dział 851) [2012-2017].

Wydatki [zł]:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
ogółem	416 273,93	503 704,78	658 278,87	977 248,96	710 675,86	772 667,88	85,6%↑	8,7%↑
bieżące ogółem	416 273,93	503 704,78	648 278,87	761 753,96	710 675,86	761 410,65	82,9%↑	7,1%↑
dotacje	339 748,59	384 699,95	400 549,08	432 092,36	431 511,22	400 882,48	17,9%↑	-7,1%↓
wydatki majątkowe inwestycyjne	0,00	0,00	10 000,00	215 495,00	0,00	11 257,23	-	↑
przeciwdziałanie alkoholizmowi	278 249,93	326 758,04	345 907,42	377 545,28	380 412,54	371 800,84	33,6%↑	-2,2%↓

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W 2018 roku na ochronę zdrowia wydatkowano 855 677,29 zł, w tym 119 811,25 zł obejmowały wydatki inwestycyjne. Wydatki bieżące na kwotę 735 866,04 zł obejmowały m.in.: realizację Programów profilaktyki zdrowotnej na kwotę 50 000,00 zł (w ramach programu „Wygraj z rakiem” dla mieszkańców Gminy Strzegom w wieku 50-70 lat wykonano 100 badań kolonoskopii i 100 badań gastrokopii, 56 osobom pobrano materiał do badań histopatologicznych), zwalczanie narkomanii – 148 940,00 zł, przeciwdziałanie alkoholizmowi – 387 933,84 zł oraz pozostałą działalność – 148 992,20 zł.

9.6. Inwestycje i działania 2018

W zakresie ochrony zdrowia w gminie w 2018 roku zrealizowane zostały m.in. następujące inwestycje i działania:

TABELA 66. Najważniejsze inwestycje w zakresie ochrony zdrowia zrealizowane w 2018 roku.

Lp.	Nazwa	Kwota [zł]	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji działania
1	Adaptacja lokalu użytkowego położonego w Strzegomiu przy Al. Wojska Polskiego 25 na potrzeby zwiększenia liczby miejsc w hostelach i mieszkaniach readaptacyjnych dla osób w trakcie leczenia lub po jego zakończeniu	39 983,26	Strategia rozwoju lokalnego Gminy Strzegom na lata 2010-2020 (Cel Strategiczny 3: Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej, Cel operacyjny 3.2. Poprawa infrastruktury społecznej ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wiejskich)
2	Modernizacja pomieszczeń biurowych na potrzeby Ośrodka Pomocy Społecznej w budynku komunalnym przy ul. Armii Krajowej 23 w Strzegomiu	79 827,99	

TABELA 67. Najważniejsze działania w zakresie ochrony zdrowia zrealizowane w 2018 roku.

Lp.	Nazwa	Opis	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji działania
1	Realizacja Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	- zwiększenie skuteczności i dostępności do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych; - ograniczenie procesu degradacji osób uzależnionych i ich rodzin oraz osób zagrożonych uzależnieniem;	Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych Uchwała nr 79/18 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 11 października 2018 r.
2	Realizacja Gminnego programu przeciwdziałania narkomanii na lata 2016 -2020	- zwiększenie skuteczności i dostępności do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od narkotyków; - ograniczenie tempa wzrostu rozpowszechniania i używania narkotyków;	Gminny program przeciwdziałania narkomanii na lata 2016 -2020 Uchwała nr 78/15 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 26 listopada 2015 r.
3	Kontynuacja programu	Wykonywanie badań i udzielanie porad lekarskich w zakresie chorób układu pokarmowego mieszkańcom gminy w wieku 50-	Program profilaktyki chorób nowotworowych, ze

Lp.	Nazwa	Opis	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji działania
	ochrony zdrowia	70 lat. Realizatorem programu, wyłonionym w drodze konkursu jest Strzegomskie Centrum Medyczne – Diagnostycznego w Strzegomiu ul. Witosa 7. W ramach przeznaczonych środków finansowych wykonano 100 badań kolonoskopii i 100 badań gastroskopii i aż 56 osobom pobrano materiał do badań histopatologicznych. Dodatkowo osobom, które przystąpiły do programu wykonywano badania laboratoryjne tj.: badania biochemiczne krwi, EKG, USG jamy brzusznej, u kobiet badania ginekologiczne i mammograficzne, a u mężczyzn PSA, w uzasadnionych przypadkach także badania tomograficzne. Wśród badanych osób 57 % stanowiły kobiety, 43 % mężczyźni. 62 % to mieszkańcy miasta Strzegom, 38% to mieszkańcy z terenu wsi Gminy Strzegom. Pacjenci z rozpoznanymi chorobami onkologicznymi zostali skierowani przez realizatora programu do specjalistycznych ośrodków onkologicznych i poddani dalszej terapii. Uczestnicy programu z jednostkami chorobowymi nieonkologicznymi są pod stałą opieką lekarzy POZ realizatora programu. Warto zwrócić uwagę na fakt, że dzięki temu, iż gmina realizuje program profilaktyki onkologicznej znacznie wzrosła świadomość społeczna w zakresie zagrożenia chorobami nowotworowymi. Zauważalne jest zmniejszenie niechęci społeczeństwa do wykonywania badań przesiewowych (które są często krepujące i związane z dużym dyskomfortem) oraz do wczesnego zgłaszania się do lekarza POZ i onkologa w przypadku zauważenia niepokojących objawów. Na realizację programu w 2018 roku przeznaczono kwotę 50 tys. zł.	szczególnym uwzględnieniem raka jelita grubego „Wygraj z rakiem” dla mieszkańców Miasta i Gminy Strzegom.
4	Akcja „Nasze Zdrowie”	Wspólnie ze Starostwem Powiatowym w Świdnicy przeprowadzenie akcji bezpłatnych badań profilaktycznych i konsultacji specjalistycznych w Strzegomiu w dniu 23 czerwca 2018 roku dla mieszkańców Gminy Strzegom. Największym zainteresowaniem cieszyły się badania densytometryczne w kierunku osteoporozy wykonywane z kręgosłupa lędźwiowego oraz szyjki kości udowej z których skorzystało 88 osób. Ponadto w trakcie akcji zainteresowani skorzystali z badań: słuchu – 31 osób, objętości i pojemności płuc, spirometrii – 35 osób, USG tarczycy – 70 osób, ostrości wzroku – 55 osób, poziomu cukru we krwi, cholesterolu i ciśnienia tętniczego krwi – po 85 osób. Udzielono porad lekarzy: reumatologa dla 31 osób z nieprawidłowymi wynikami badań wykonywanych w osteobusie, dietetyka dla 49 osób wraz z analizą składu ciała. Środki wydatkowane – kwota 5.500,00 zł.	Uchwała Nr 25/18 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 12 kwietnia 2018r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Świdnickiemu.
5	Akcja „Nie nowotworem u dzieci”	Akcja skierowana dla dzieci. Wykonywano badania USG. Organizowana przez Fundację Ronalda MC Donalda w dniach 10-11 listopada 2018 roku przy współudziale gminy.	Program profilaktyki chorób nowotworowych, ze szczególnym uwzględnieniem raka jelita grubego „Wygraj z rakiem” dla mieszkańców Miasta i Gminy Strzegom
6	Koperty życia	Akcja do której przystąpienia zachęcają lekarze i pracownicy pogotowia ratunkowego. Skierowana jest do osób przewlekłe chorych, starszych, samotnych i polega na umieszczeniu w specjalnie przygotowanych kopertach najważniejszych informacji o stanie zdrowia, przyjmowanych lekach, alergiach na leki, kontaktach do najbliższych, danych osobowych, w tym nr pesel. Pakiet z takimi informacjami powinien być przechowywany w lodówce, czyli miejscu, które jest prawie w każdym domu i zarazem jest łatwo dostępne.	

10. POMOC SPOŁECZNA I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

10.1. Pomoc społeczna

Zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Strzegom realizuje **Ośrodek Pomocy Społecznej** w Strzegomiu. Jego działalność ma na celu organizowanie i wykonywanie zadań z zakresu pomocy społecznej, w szczególności poprzez doprowadzenie do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin korzystających z pomocy i zintegrowanie ich ze środowiskiem oraz wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb. Do zadań pomocy społecznej należy przyznawanie i wypłacanie świadczeń, prowadzenie pracy socjalnej, rozwijanie nowych form pomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb. W ramach pomocy społecznej świadczone są:

- świadczenia pieniężne: zasiłki stałe, zasiłki okresowe, zasiłki celowe, zasiłki celowe specjalne,
- świadczenia w naturze, np. opał, posiłki, artykuły żywnościowe, paczki świąteczne, spotkania okolicznościowe osób samotnych, dożywianie,
- usługi opiekuńcze.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzegomiu realizuje zadania określone w ustawie o pomocy społecznej i strategiczne cele programu wieloletniego „**Pomoc państwa w zakresie dożywiania**” w celu ograniczenia zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach i znajdujących się w trudnej sytuacji oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych. Realizacja zadań programu pozwalała na skuteczne udzielenie pomocy w zapewnieniu gorącego posiłku i była prowadzona przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzegomiu na terenie placówek oświatowych na terenie Gminy Strzegom. Ośrodek realizuje także lokalną politykę przeciwdziałania przemocy w rodzinie zgodnie z założeniami **Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Strzegom na lata 2016-2020**. Powołany Zespół Interdyscyplinarny, działa w kierunku zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia osób zagrożonych lub uwięzionych w przemoc w rodzinie. Zespół Interdyscyplinarny przy współpracy z innymi instytucjami na terenie gminy Strzegom, podejmuje szereg działań pomocowych, których celem jest ochrona ofiar przemocy w rodzinie poprzez umożliwienie tym osobom korzystanie z profesjonalnej specjalistycznej pomocy, a także działań profilaktycznych i inicjatyw informacyjno-edukacyjnych.

Środowiskowa pomoc społeczna. W 2017 roku ze świadczeń środowiskowej pomocy społecznej korzystało w gminie 751 gospodarstw domowych (18,6% tego typu gospodarstw na terenie powiatu świdnickiego), w tym poniżej kryterium dochodowego znajdowało się 61,5% z nich (462 gospodarstwa), a udział ten był niższy niż przeciętnie w gminach w województwie dolnośląskim (66,9%). Świadczenia pobierało ogółem 1 498 osób (19,5% osób korzystających z pomocy społecznej w powiecie). Ich udział w liczbie ludności ogółem w gminie Strzegom kształtował się na takim samym poziomie jak przeciętnie w gminach w kraju – 5,7%, co było jednak udziałem wyższym niż średnio w powiecie świdnickim (4,8%) i regionie (4,1%). Liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w gminie zmniejsza się z roku na rok, co niewątpliwie jest pozytywną tendencją. W latach 2012-2017 liczba gospodarstw pobierających tego typu świadczenia została zredukowana w gminie o 33,9%, a liczba osób korzystających z pomocy aż o 46,6%. Udział beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem na terenie gminy również uległ znaczącemu obniżeniu – z 10,7% w 2012 roku do ww. 5,7% w 2017 roku.

ŚRODOWISKOWA POMOC SPOŁECZNA:

751 gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej, w tym **61,52%** poniżej kryterium dochodowego

1 498 osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej

5,7% udział beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem

TABELA 68. Środowiskowa pomoc społeczna [2012-2017].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej	1 137	1 139	964	936	702	751	-33,9%↓	7,0%↑
gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej poniżej kryterium dochodowego	865	850	731	644	467	462	-46,6%↓	-1,1%↓
osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej	2 890	2 778	2 321	2 340	1 789	1 498	-48,2%↓	-16,3%↓
udział beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem [%]	10,7	10,3	8,7	8,8	6,8	5,7	-5,0pkt%↓	-1,1 pkt%↓

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W 2018 roku najczęstszym powodem pobierania świadczeń pomocy społecznej na terenie gminy Strzegom była długotrwała lub ciężka choroba – 317 gospodarstw (kwota świadczeń: 1,24 mln zł) oraz bezrobocie – 305 gospodarstw (298 tys. zł). Znaczna liczba beneficjentów pomocy społecznej pobierała świadczenia również ze względu na ubóstwo – 146 gospodarstw oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – rodzina niepełna – 72 gospodarstwa.

TABELA 69. Wydatki z funduszy pomocy społecznej wg powodów trudnej sytuacji życiowej [2017-2018].

Nazwa	Jednostka	2017	2018	Zmiana 2017-2018
Ogółem	liczba gospodarstw	840	826	-1,7%↓
	PLN	4 247 176	4 336 212	2,1%↑
Bezdomność	liczba gospodarstw	32	32	0,0%
	PLN	9 596	53 111	453,5%↑
Potrzeba ochrony macierzyństwa	liczba gospodarstw	51	54	5,9%↑
	PLN	0	0	–
Bezrobocie	liczba gospodarstw	352	305	-13,4%↓
	PLN	300 808	298 054	-0,9%↓
Niepełnosprawność	liczba gospodarstw	186	178	-4,3%↓
	PLN	645 133	597 835	-7,3%↓
Długotrwała lub ciężka choroba	liczba gospodarstw	289	317	9,7%↑
	PLN	124 946	1 248 320	899,1%↑
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – rodzina wielodzietna	liczba gospodarstw	21	18	-14,3%↓
	PLN	0	0	–
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – rodzina niepełna	liczba gospodarstw	64	72	12,5%↑
	PLN	0	0	–
Alkoholizm	liczba gospodarstw	56	50	-10,7%↓
	PLN	0	0	–

Nazwa	Jednostka	2017	2018	Zmiana 2017-2018
Narkomania	liczba gospodarstw	7	9	28,6%↑
	PLN	0	0	–
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	liczba gospodarstw	17	14	-17,6%↓
	PLN	0	0	–
Przemoc w rodzinie	liczba gospodarstw	2	0	-100,0%↓
	PLN	0	0	–
Sytuacja kryzysowa	liczba gospodarstw	0	0	–
	PLN	0	0	–
Trudności w integracji osób, które otrzymały w RP status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	liczba gospodarstw	0	0	–
	PLN	0	0	–
Ubóstwo	liczba gospodarstw	164	146	-11,0%↓
	PLN	0	0	–
Zdarzenie losowe	liczba gospodarstw	12	3	-75,0%↓
	PLN	37 500	9 500	-74,7%↓
Kłęski żywiołowe	liczba gospodarstw	26	0	-100,0%↓
	PLN	99 189	0	-100,0%↓

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzegomiu.

W 2018 roku blisko o połowę zmniejszyła się również liczba osób oczekujących na pomoc mieszkaniową – z poziomu 272 osób w 2017 roku do 137 osób, liczba wniosków o pomoc mieszkaniową pozytywnie zweryfikowanych – z 99 do 57 sztuk, a także liczba wniosków o przyznanie lokalu socjalnego – z 60 do 30 sztuk. Blisko o 1/5 zredukowana została natomiast liczba zasiłków celowych z przeznaczeniem na wydatki mieszkaniowe – z 418 do 338 sztuk w 2018 roku, a w ślad za tym kwota wypłacanych zasiłków na ten cel – z około 65,3 tys. zł do 51,9 tys. zł.

TABELA 70. Pomoc mieszkaniowa [2017-2018].

Nazwa	Jednostka	2017	2018	Zmiana 2017-2018
liczba wnioskodawców oczekujących na pomoc mieszkaniową	os.	272	137	-49,6%↓
liczba wniosków o pomoc mieszkaniową pozytywnie zweryfikowanych	szt.	99	57	-42,4%↓
liczba rozpatrzonych wniosków o przyznanie lokalu socjalnego	szt.	60	30	-50,0%↓

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Strzegomiu.

TABELA 71. Zasiłki celowe z przeznaczeniem na wydatki mieszkaniowe [2017-2018].

Nazwa	Jednostka	2017	2018	Zmiana 2017-2018
liczba wypłaconych zasiłków celowych z przeznaczeniem na wydatki mieszkaniowe	szt.	418	338	-19,1%↓
kwota wypłaconych zasiłków celowych z przeznaczeniem na wydatki mieszkaniowe	PLN	65 295,00	51 960,00	-20,4%↓

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzegomiu.

10.2. Świadczenia na rzecz rodziny

W ramach wspierania rodziny wypłacane są świadczenia rodzinne w postaci:

- zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego,
- jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka,
- świadczeń opiekuńczych, tj.: zasiłku pielęgnacyjnego, świadczeń pielęgnacyjnych i specjalnego zasiłku opiekuńczego,
- zasiłku dla opiekuna jako świadczenie będące realizacją wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013 r., sygn. akt TK akt K 27/13,
- świadczenia rodzicielskiego.

Przyznanie prawa do zasiłku rodzinnego uzależnione jest m.in. od spełnienia kryterium dochodowego. Osoba mająca prawo do zasiłku rodzinnego może ubiegać się o następujące dodatki z tytułu:

- urodzenia dziecka,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
- samotnego wychowywania dziecka,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania,
- rozpoczęcia roku szkolnego.

Zasiłki rodzinne. W 2017 roku na terenie gminy Strzegom zasiłki rodzinne pobierały 724 rodziny na 1 360 dzieci, z których 1 292 było w wieku do lat 17. Rodziny te stanowiły 21,0% rodzin pobierających tego typu zasiłki na terenie powiatu świdnickiego.

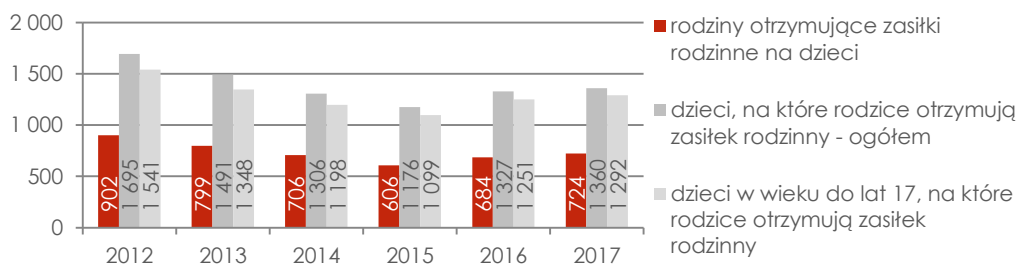
ZASIŁKI RODZINNE:

724 rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci
1 360 dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny,
 w tym **1 292** dzieci w wieku do lat 17

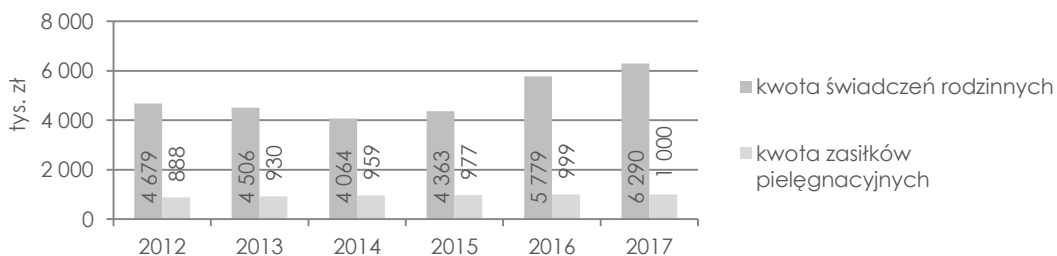
Na obszarze gminy, podobnie jak w kraju i województwie, liczba rodzin pobierających zasiłki rodzinne na dzieci maleje. W Strzegomiu od 2012 roku ich liczba zmniejszyła się o około 1/5 – spadek o 19,7% w przypadku liczby rodzin pobierających zasiłki na dzieci oraz o 19,8% w zakresie liczby dzieci, na które rodzice pobierają zasiłek rodzinny. Należy również nadmienić, że tendencje te na terenie gminy Strzegom następowały szybciej niż przeciętnie w regionie, gdzie w analizowanym okresie liczba rodzin pobierających zasiłki zmniejszyła się o 17%, a liczba dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny 14,7%.

WYKRES 18. Zasiłki rodzinne [2012-2017].

liczba świadczeniobiorców:

kwota świadczeń

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA 72. Zasiłki rodzinne [2012-2017].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci	902	799	706	606	684	724	-19,7%↓	5,8%↑
dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny – ogółem [os.]	1 695	1 491	1 306	1 176	1 327	1 360	-19,8%↓	2,5%↑
dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny [os.]	1 541	1 348	1 198	1 099	1 251	1 292	-16,2%↓	3,3%↑
kwota świadczeń rodzinnych [tys. zł]	4 679	4 506	4 064	4 363	5 779	6 290	34,4%↑	8,8%↑
kwota zasiłków pielęgnacyjnych [tys. zł]	888	930	959	977	999	1 000	12,6%↑	0,1%↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Program 500+. W 2017 roku w gminie miejsko-wiejskiej Strzegom z Programu 500+ korzystało przeciętnie 1 588 rodzin, w których 2 384 dzieci otrzymywało świadczenie. Wydatki na świadczenia wychowawcze na kwotę 14 860 486 zł, stanowiły natomiast 18,5% tego typu świadczeń udziału w powiecie świdnickim i 1% w województwie dolnośląskim.

PROGRAM 500+:

1 588 przeciętna miesięczna liczba rodzin pobierających świadczenie
2 384 liczba dzieci, na które rodziny otrzymują świadczenie

10.3. Bezpieczeństwo publiczne

Policja. Bezpieczeństwo na terenie gminy Strzegom zapewnia Komisariat Policji w Strzegomiu zlokalizowany w przy ul. Czerwonego Krzyża 1, w którym służbę pełni 5 policjantów dzielnicowych. W celu poprawy bezpieczeństwa w 2018 roku, w porównaniu do roku poprzedzającego, zwiększona została liczba służb patrolowych (z 523 do 773) oraz liczba wylegitymowanych (z 9 425 do 9 617). Pomimo wykrywalności przestępstw na poziomie 77,3%, liczba przestępstw ogółem na terenie gminy wzrosła do 540, w tym zatrzymano 113 nietrzeźwych kierowców, dokonane zostało 89 kradzieży i uszkodzenia mienia oraz 31 kradzieży z włamaniem. Na terenie gminy do 46 wzrosła również liczba kolizji drogowych.

TABELA 73. Bezpieczeństwo publiczne [2016-2018].

Nazwa	Jednostka	2016	2017	2018
liczba służb patrolowych	szt.		523	773
liczba zatrzymanych	szt.	254	244	259
liczba wylegitymowań	szt.	7 586	9 425	9 617
wykrywalność przestępstw	%	69,47	70,82	77,3
liczba przestępstw ogółem	szt.	460	476	540
kradzieże i uszkodzenie mienia	szt.			89
kradzieże z włamaniem	szt.			31
bójki, pobicia, uszkodzenia ciała	szt.			13
nietrzeźwi kierowcy	szt.			113
liczba wykroczeń ogółem	szt.			ok. 720
liczba czynów karalnych, w tym:			6	1
narkotyki	szt.		1	1
włamania	szt.		5	0
liczba wypadków drogowych	szt.	41	33	46
liczba kolizji drogowych	szt.	342	335	327

Źródło: Urząd Miejski w Strzegomiu.

Straż miejska, powołana w 1993 roku, w celu wykonywania czynności administracyjno-porządkowych w zakresie ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, została rozwiązana w 2012 roku. Od 2013 roku zadania straży miejskiej zostały przejęte przez Urząd Miejski i znalazły odzwierciedlenie w zakresie obowiązków pracowników²⁰.

Straż pożarna. Działaniami zapewniającymi ochronę mieszkańców przed pożarem, zwalczaniem skutków klęsk żywiołowych i innych zagrożeń na terenie gminy zajmują się Ochotnicze Straże Pożarne (OSP). Zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej na terenie gminy realizuje 10 terenowych i 1 zakładowa Ochotnicza Straż Pożarna. OSP działają w następujących miejscowościach: Granica, Goczałków, Jarosów, Kostrza, Olszany, Rogoźnica, Strzegom, Stanowice, Tomkowice, Żelazów oraz przy Wrocławskich Zakładach Zielarskich „Herbapol” w Stanowicach. Cztery terenowe OSP (Strzegom, Stanowice, Goczałków, Rogoźnica) są włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, co oznacza, że w razie potrzeby mogą uczestniczyć w akcjach ratowniczych na terenie całego kraju. Dodatkowo Gmina Strzegom jest obszarem chronionym przez Jednostkę Ratowniczo-Gaśniczą Państwowej Straży Pożarnej w Świebodzicach. W przypadku jednostki zakładowej obszarem działania jest teren zakładu pracy, jednak w sytuacji nadzwyczajnego zagrożenia ma ona obowiązek nieść pomoc i może być wezwana poza teren własnego działania, z obowiązkiem użycia posiadanego sprzętu. Zestawienie ilości zdarzeń i podjętych działań ratowniczo-gaśniczych na terenie gminy Strzegom w latach 2016-2018 przedstawione zostało w tabelach poniżej.

TABELA 74. Ilość zdarzeń na terenie gminy Strzegom [2016-2018].

Pożary			MZ			Alarm fałszywy			Razem		
2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
164	175	234	185	233	147	14	23	24	363	431	405

Źródło: Urząd Miejski w Strzegomiu.

TABELA 75. Ilość podjętych działań ratowniczo-gaśniczych przez poszczególne OSP Gminy Strzegom [2016-2018].

Jednostka OSP	Pożary			MZ			Alarm fałszywy			Razem		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Granica	0	4	12	4	5	7	0	1	0	4	10	19
Goczałków	22	32	36	11	12	12	1	2	2	34	46	50
Jarosów	22	24	23	12	18	16	0	3	2	34	45	41
Kostrza	1	9	25	1	7	2	0	0	1	2	16	28
Olszany	5	4	10	3	11	8	0	0	0	8	15	18
Rogoźnica	24	33	37	9	19	13	5	4	1	38	56	51
Stanowice	39	33	38	35	46	37	1	6	3	75	85	78
Strzegom	106	93	154	115	114	104	9	12	21	230	219	279
Tomkowice	5	14	16	16	21	11	0	0	0	21	35	27
Żelazów	2	1	7	10	3	9	0	0	1	12	4	17

Źródło: Urząd Miejski w Strzegomiu.

10.4. Bilans

+	<ul style="list-style-type: none"> – znacząca redukcja liczby beneficjentów pomocy społecznej – wzrost wykrywalności przestępstw 	–	<ul style="list-style-type: none"> – udział liczby beneficjentów w ludności ogółem wyższy niż przeciętnie w gminach w powiecie świdnickim i w województwie dolnośląskim – wzrost liczby popełnianych przestępstw na terenie gminy – przekraczanie prędkości przez kierowców
---	--	---	--

²⁰ Zakres przejętych zadań wraz z osobą odpowiedzialną za ich realizację, z mocą obowiązującą od 1.04.2013 r.: http://www.strzegom.pl/2004/strony/bezpieczenstwo_straz_miejska.html

10.5. Dokumenty

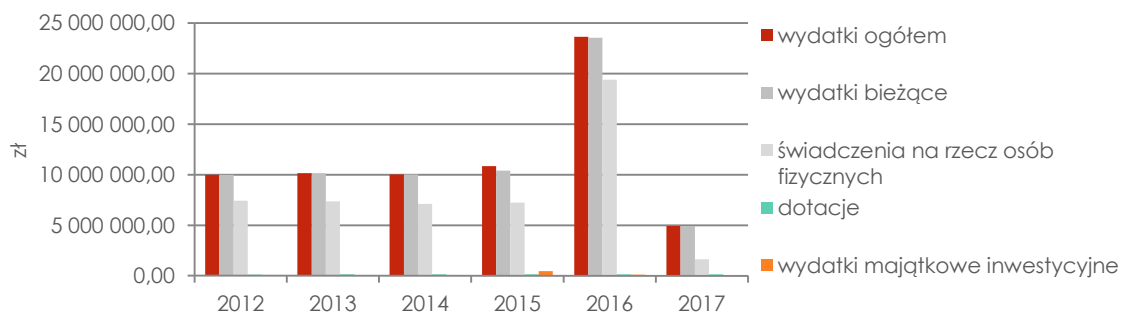

Nazwa dokumentu	Uchwała przyjmująca
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Strzegom na lata 2016-2020	Uchwała Nr 55/16 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 23 maja 2016r.
Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2016-2020	Uchwała Nr 56/16 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 23 maja 2016r.
Program Wspierania rodziny w Gminie Strzegom na lata 2016-2020	Uchwała Nr 57/16 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 23 maja 2016r.
Gminny Program Wychodzenia z Bezdomności na lata 2018-2021	Uchwała Nr 46/18 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 15 czerwca 2018r.
Uchwała w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat	Uchwała Nr 45/17 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 31 maja 2017r.
Uchwała w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych	Uchwała Nr 20/18 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 14 marca 2018r.
Uchwała w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem rządowym	Uchwała Nr 134/18 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 27 grudnia 2018r.

10.6. Finansowanie

W 2017 roku w gminie Strzegom na **pomoc społeczną** przeznaczono ogółem 4,9 mln zł (10,15% wydatków przeznaczonych na pomoc społeczną na obszarze powiatu świdnickiego), w tym całość wydatkowanej kwoty obejmowały wydatki bieżące. W 2017 roku nie zostały poniesione wydatki majątkowe, w tym inwestycyjne. Na świadczenia na rzecz osób fizycznych wydatkowano 1,6 mln zł (33,4% ogółu wydatków) i na dotacje 145 tys. zł. Wydatki na pomoc społeczną w 2017 roku kształtowały się na poziomie blisko o połowę niższym niż w 2012 roku i o 79,2% niższym niż w 2016, kiedy to odnotowano najwyższy ich poziom (23,6 mln zł). Aż o 77,7% uległy obniżeniu również wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych – z 7,4 mln zł w 2012 roku do wspomnianych powyżej 1,6 mln. zł w 2017 roku.

WYKRES 19. Wydatki na pomoc społeczną (dział 852) [2012-2017].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA 76. Wydatki na pomoc społeczną (dział 852) [2012-2017].

Wydatki [zł]:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
ogółem	9 994 957,84	10 140 553,29	10 022 266,62	10 852 317,42	23 620 987,63	4 916 225,19	-51,5%↓	-79,2%↓
bieżące ogółem	9 994 957,84	10 140 553,29	10 022 266,62	10 403 848,50	23 524 502,40	4 916 225,19	-51,5%↓	-79,1%↓
dotacje	120 000,00	134 978,69	135 000,00	140 000,00	140 000,00	145 000,00	7,4%↑	3,6%↑
świadczenia na rzecz osób fizycznych	7 438 381,41	7 351 900,85	7 099 600,83	7 231 428,33	19 385 879,46	1 642 088,13	-77,7%↓	-91,5%↓
wydatki majątkowe ogółem	0,00	0,00	0,00	448 468,92	96 485,23	0,00	-	-100,0%↓
wydatki majątkowe inwestycyjne	0,00	0,00	0,00	448 468,92	96 485,23	0,00	0,00	0,00

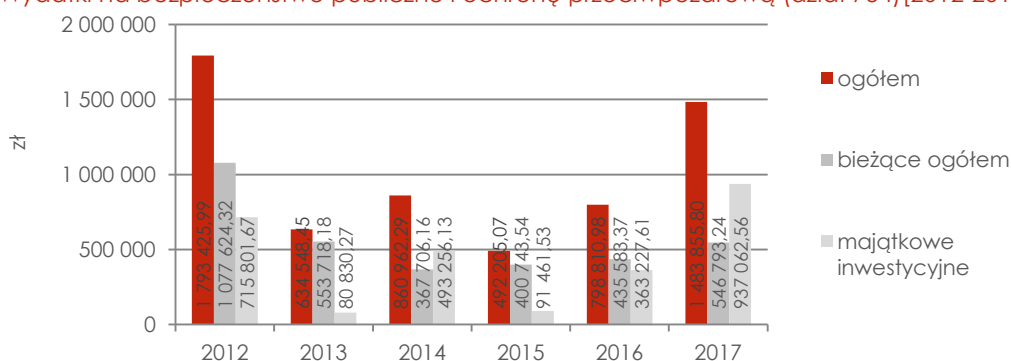
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W 2018 roku wydatki na pomoc społeczną zostały wykonane w kwocie 4 997 390,42 zł. Wydatki bieżące w kwocie 4 988 890,42 zł, zostały wydatkowane m.in. na działalność Ośrodka Pomocy Społecznej (1 313 221,39 zł), domów pomocy społecznej (645 124,70 zł), usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze (603 195,85 zł), wypłatę: zasiłków stałych (547 087,49 zł), zasiłków i pomocy w naturze oraz składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (516 370,83 zł), dodatków mieszkaniowych (96 468,41 zł), pomoc w zakresie dożywiania (225 511,30 zł), zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie (12 661,20 zł), a także pozostałą działalność (921 211,53 zł) obejmującą m.in. funkcjonowanie jednostki Dzienny Dom Pobytu „Senior-Wigor” w Strzegomiu (488 378,25 zł).

W 2017 roku **na rzecz rodziny** wydatkowanych zostało około 23 351 413,71 zł i całość kwoty została przeznaczona na wydatki bieżące. Na świadczenia na rzecz osób fizycznych przekazane zostało 94,9% ogólnej kwoty wydatków, czyli 22 169 727,77 zł. W 2018 roku wydatki w tym dziale kształtowały się na poziomie zbliżonym do roku poprzedzającego i wynosiły 23 448 205,32 zł. Na świadczenia wychowawcze z programu 500+ wydatkowano 14 100 908,24 zł, na świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wyniosły 8 030 463,85 zł, na wspieranie rodziny 893 553,79 zł, na rodziny zastępcze 393 000,00 zł, a na Kartę Dużej Rodziny 390,44 zł. Wydatki inwestycyjne w roku 2018 na kwotę 29 889,00 zł przeznaczone zostały na zadanie pn. Adaptacja I piętra budynku przy ul. Jeleniogórskiej 19 w Strzegomiu na potrzeby żłobka.

W 2017 roku na **bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową** w gminie Strzegom przeznaczonych zostało około 1,48 mln. zł. Około 36,8% tej kwoty objęły wydatki bieżące ogółem (547 tys. zł), a pozostałą część stanowiły wydatki majątkowe inwestycyjne (937 tys.).

WYKRES 20. Wydatki na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową (dział 754) [2012-2017].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA 77. Wydatki na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową (dział 754) [2012-2017].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
ogółem	1 793 425,99	634 548,45	860 962,29	492 205,07	798 810,98	1 483 855,80	-17,3%↓	85,8%↑
bieżące ogółem	1 077 624,32	553 718,18	367 706,16	400 743,54	435 583,37	546 793,24	-49,3%↓	25,5%↑
majątkowe inwestycyjne	715 801,67	80 830,27	493 256,13	91 461,53	363 227,61	937 062,56	30,9%↑	158,0%↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W 2018 roku na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową wydatkowano 611 452,10 zł, w tym zadania inwestycyjne w wysokości 131 693,34 zł.

10.7. Inwestycje i działania 2018

W zakresie pomocy społecznej na terenie gminy, w 2018 roku **Ośrodek Pomocy Społecznej** w Strzegomiu realizował zadania określone w ustawie o pomocy społecznej i strategiczne cele programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w celu ograniczenia zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach i znajdujących się w trudnej sytuacji oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych. Realizacja zadań programu pozwalała na skuteczne udzielenie pomocy w zapewnieniu gorącego posiłku i była prowadzona przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzegomiu na terenie placówek oświatowych na terenie Gminy Strzegom. Ośrodek realizował także lokalną politykę przeciwdziałania przemocy w rodzinie – zgodnie z założeniami **Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Strzegom na lata 2016-2020**. Powołany Zespół Interdyscyplinarny, działał w kierunku zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia osób zagrożonych lub uwikłanych w przemoc w rodzinie. Przy współpracy z innymi instytucjami na terenie gminy Strzegom, podejmował szereg działań pomocowych, których celem była ochrona ofiar przemocy w rodzinie poprzez umożliwienie tym osobom korzystanie z profesjonalnej specjalistycznej pomocy, a także działań profilaktycznych i inicjatyw informacyjno-edukacyjnych.

W zakresie pomocy społecznej i bezpieczeństwa publicznego w gminie w 2018 roku zrealizowane zostały m.in. następujące inwestycje i działania:

TABELA 78. Najważniejsze działania w zakresie pomocy społecznej zrealizowane w 2018 roku.

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji działania
1	Ośrodek Pomocy Społecznej	58-150 Strzegom, ul. Armii Krajowej 23, I piętro	Zmiana lokalizacji Ośrodka	Zarządzenie Nr 39/B/2019 Burmistrza Strzegomia z dnia 5 lutego 2019r. w sprawie użyczenia Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Strzegomiu lokalu użytkowego, położonego w Strzegomiu przy ul. Armii Krajowej 23
2	Zespół Interdyscyplinarny	58-150 Strzegom, ul. Armii Krajowej 23, I piętro	Procedura niebieskiej karty, porady psychologiczne	Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015r. poz. 1390 z późn. zm)
3	Śniadanie Wielkanocne	Dom Parafialny przy Bazylice Mniejszej w Strzegomiu	Poczęstunek dla najuboższych i wręczenie paczki świątecznej	Wywiad środowiskowy, decyzja

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji działania
4	Kolacja Bożonarodzeniowa	Dom Parafialny przy Bazylice Mniejszej w Strzegomiu	Poczęstunek dla najuboższych i wręczenie paczki świątecznej	Wywiad środowiskowy, decyzja
5	Zdarzenie losowe	Teren Miasta i Gminy Strzegom	Olszany –pożar; Strzegom-pożary	Wywiad środowiskowy, decyzja
6	Kolonie letnie dla dzieci	Pustkowo	Typowanie i zabezpieczanie dzieci w niezbędne artykuły na kolonię. Zabezpieczenie dowozu i odbioru dzieci.	Wywiad środowiskowy, decyzja
7.	Sprawowanie pogrzebu	Teren Miasta i Gminy Strzegom	Sprawowanie pogrzebu osób bezdomnych	Akt zgonu, zlecenie
8.	Działania w zakresie realizacji zadań	Teren Miasta i Gminy Strzegom	Realizacja wynikająca z ustaw	Ustawy

TABELA 79. Najważniejsze inwestycje w zakresie poprawy bezpieczeństwa publicznego zrealizowane w 2018 roku.

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis	Kwota [PLN]	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji inwestycji
1	Dofinansowanie zakupu samochodu marki OPEL MOKKA X w wersji oznakowanej.	Komisariat Policji w Strzegomiu	Zadanie zrealizowano za potężone środki budżetu państwa i samorządu w ramach tzw. akcji „sponsoring 2018”. Wartość ogólna pojazdu stanowi kwotę 88.959,34 złotych. Zakupiony pojazd pozwoli funkcjonariuszom Komisariatu Policji w Strzegomiu na szybsze i skuteczniejsze podejmowanie interwencji, sprawniejsze reagowanie, a w efekcie eliminowanie zagrożeń, które zgłaszane są przez naszą społeczność.	42.500,00	Uchwała nr 32/18 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 26 kwietnia 2018r. w sprawie zmian budżetu Gminy Strzegom na rok 2018.
2	Nabycie wyposażenia i urządzeń ratownictwa, niezbędnych do udzielania pomocy poszkodowanym dla Ochotniczych Straży Pożarnych Gminy Strzegom.	OSP Gminy Strzegom (10 jednostek)	W ramach projektu zakupiono wyposażenia i urządzenia ratownictwa: <ul style="list-style-type: none"> – przecinarka do cięcia stali i betonu – OSP w Granicy i Goczałkowie, – pilarka spalinowa do drewna – OSP Goczałkowie, Kostrzy i Żelazowie, – zestaw do usuwania szyb samochodowych – OSP w Jaroszowie i Goczałkowie, – nosze podbierakowe – ratownicze – OSP w Goczałkowie, – zestaw ratownictwa medycznego PSP R1 w torbie lub plecaku z deską ortopedyczną i szynami Kramera – OSP w Kostrzy, 	82.610,48	Program I na realizację zadań Funduszu Sprawiedliwości, Priorytet III B Wsparcie i rozwój systemu instytucjonalnego pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem i świadom oraz realizacja przez jednostki sektora finansów publicznych zadań ustawowych związanych z ochroną interesów osób pokrzywdzonych przestępstwem i świadków oraz likwidacją skutków pokrzywdzenia przestępstwem –

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis	Kwota [PLN]	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji inwestycji
			<p>Żelazowie, Rogoźnicy i Strzegomiu,</p> <ul style="list-style-type: none"> – defibrylator Philips FRx z kluczem pediatricznym ze skrzynką Peli do defibrylatora – OSP w Strzegomiu i Tomkowicach, – agregat prądowórczy – OSP w Olszanach, – urządzenie do wywarzania drzwi oraz urządzenie do obcinania pedałów – OSP w Rogoźnicy, – uniwersalne narzędzie hydrauliczne – rozpiercz kolumnowy – OSP w Stanowicach, – pilarka ratownicza do drewna, cięcia stali i betonu – OSP w Strzegomiu. 		nabycie: wyposażenia i urządzeń ratownictwa, niezbędnych do udzielania pomocy pokrzywdzonym bezpośrednio na miejscu popełnienia przestępstwa.
3	Adaptacja budynku położonego na działce 160/3 na remizę dla OSP w Tomkowicach	OSP w Tomkowicach	W ramach przygotowań do realizacji inwestycji, wykonano ocenę techniczną budynku i dokumentację projektowo – kosztorysową. Obiekt przeznaczony dla OSP w Tomkowicach na działalność statutową.	8.364,00	<p>Strategia rozwoju lokalnego Gminy Strzegom na lata 2010-2020 (Cel strategiczny 3: Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej, Cel operacyjny 3.2: Poprawa infrastruktury społecznej ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wiejskich)</p> <p>Uchwała nr 54/18 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 28 sierpnia 2018r. w sprawie zmian budżetu Gminy Strzegom na rok 2018.</p> <p>Uchwała nr 117/18 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 10 grudnia 2018r. w sprawie zmian budżetu Gminy Strzegom na rok 2018</p>
4	Wymiana instalacji elektrycznej w remizie OSP w Kostrzy – I etap.	OSP w Kostrzy	Wymieniono instalację elektryczną na parterze strażnicy z montażem centralnego ogrzewania.	49.972,72	<p>Strategia rozwoju lokalnego Gminy Strzegom na lata 2010-2020 (Cel strategiczny 3: Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej, Cel operacyjny 3.2: Poprawa infrastruktury społecznej ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wiejskich)</p> <p>Uchwała nr 112/17 Rady Miejskiej w Strzegomiu</p>

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis	Kwota [PLN]	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji inwestycji
					z dnia 28 grudnia 2017r. w sprawie budżetu Gminy Strzegom na rok 2018.
5	Wymiana instalacji elektrycznej w budynku remizy.	OSP w Strzegomiu	W ramach przygotowań do realizacji zadania wykonano projekt techniczny.	7.380,00	Strategia rozwoju lokalnego Gminy Strzegom na lata 2010-2020 (Cel strategiczny 3: Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej, Cel operacyjny 3.2: Poprawa infrastruktury społecznej ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wiejskich) Uchwała nr 112/17 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 28 grudnia 2017r. w sprawie budżetu Gminy Strzegom na rok 2018.
6	Wykonanie posadzki żywicznej, epoksydowej, antypoślizgowej w garażu.	OSP w Strzegomiu	Stara posadzka wymagała remontu. Na jej bazie wykonano nową, uzupełniono liczne braki. Poprawiono standard użytkowania i bezpieczeństwa strażaków.	Koszt ogólny zadania 20.709,60, z czego udział środków Gminy w realizacji zadania, kwota 8.953,60	Strategia rozwoju lokalnego Gminy Strzegom na lata 2010-2020 (Cel strategiczny 3: Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej, Cel operacyjny 3.2: Poprawa infrastruktury społecznej ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wiejskich) Uchwała nr 70/18 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 11 października 2018r. w sprawie zmian budżetu Gminy Strzegom na rok 2018.

TABELA 80. Najważniejsze działania w zakresie poprawy bezpieczeństwa publicznego zrealizowane w 2018 roku.

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji działania
1	Ponadnormatywne służby funkcjonariuszy Komisariatu Policji w Strzegomiu.	Gmina Strzegom	Gmina od wielu lat finansuje ponadnormatywne służby funkcjonariuszy Komisariatu Policji w Strzegomiu w zamian za rekompensatę pieniężną. Za każdą godzinę dodatkowej służby, przekraczającą normę, określoną w art. 33 ust. 2 ustawy o Policji, funkcjonariusz otrzymuje 25,00 złotych. Służby pełnione są przez dwuosobowe, piesze, umundurowane patrole policyjne na terenie Gminy Strzegom z uwzględnieniem terenu zasobów mieszkaniowych administrowanych przez Spółdzielnię Mieszkaniową	Uchwała nr 27/18 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 12 kwietnia 2018r. w sprawie zmian budżetu Gminy Strzegom na rok 2018.

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji działania
			w Świebodzicach. Dyslokacja patroli policyjnych wynika z bieżących potrzeb i wydarzeń np. zabezpieczenie zewnętrzne imprez masowych i plenerowych, zgłoszeń mieszkańców. Dodatkowo patrole mają na celu zintensyfikowanie działań prewencyjnych poprawiających stan bezpieczeństwa w naszej gminie. W 2018 roku wydatkowano na dodatkowe patrole kwotę 23.800,00 zł.	
2	Nagrody dla funkcjonariuszy Policji.	Komisariat Policji w Strzegomiu.	Wysokość nagród określa Komendant Komisariatu Policji w Strzegomiu. Nagrody otrzymują funkcjonariusze realizujące zadania z zakresu służby prewencyjnej za szczególne osiągnięcia w służbie. W 2018 roku na ten cel wydatkowano kwotę 5 tys. zł.	Uchwała nr 112/17 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 28 grudnia 2017r. w sprawie budżetu Gminy Strzegom na rok 2018.
3	Pomoc rzeczowa dla Policji.	Komisariat Policji w Strzegomiu	W celu poprawę jakości pracy policjantów i obsługi mieszkańców zakupiono i przekazano sprzęt informatyczny tj.: 2 komputery laptopy HP 250 G 6 z poszerzoną pamięcią, drukarkę laserową Samsung oraz drukarkę Kyocera do wydruków czarno – białych, 2 czytniki kart jak również 2 niszczarki służące do likwidacji dokumentów i kart kredytowych. Łączna wartość zakupionego sprzętu informatycznego stanowi kwotę 7.499,00 zł.	Uchwała nr 112/17 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 28 grudnia 2017r. w sprawie budżetu Gminy Strzegom na rok 2018.
4	Ćwiczenia strażackie.	Kostrza	19 maja 2018r. pod hasłem „Las Żółkiewka” odbyły się ćwiczenia udoskonalające dla wszystkich jednostek OSP naszej gminy we współpracy z Nadleśnictwem Jawor. W ćwiczeniach wzięło udział 100 członków OSP, oceniane były przez Komendę Powiatową PSP w Świdnicy.	Plan ćwiczenia.
5	Utrzymanie lądowiska LPR.	Strzegom	Plac na lądowisko dla śmigłowców Lotniczego Pogotowia Ratunkowego, wyznaczono na byłym terenie boiska sportowego, przy ulicy Milenijnej w Strzegomiu (w pobliżu szkoły Podstawowej nr 3), działka nr 15, AM -20, obr. 4. Z tego miejsca są transportowane osoby poszkodowane w różnych zdarzeniach.	Uchwała nr 112/17 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 28 grudnia 2017r. w sprawie budżetu Gminy Strzegom na rok 2018.
6	Zapewnienie skutecznej komunikacji z mieszkańcami.	Gmina Strzegom	W gminie działa e-usługa Samorządowego Informatora SMS. SISMS jest systemem mającym na celu zapewnienie skutecznej komunikacji z mieszkańcami we wszystkich obszarach działania gminy. Podstawą sprawnego funkcjonowania systemu jest rejestracja w nim mieszkańców. Na dzień 31 grudnia 2018 roku w systemie było zalogowanych 2.759 osób	Strategia rozwoju lokalnego Gminy Strzegom na lata 2010-2020 (Cel strategiczny 3: Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej, Cel operacyjny 3.1: Aktywizacja społeczności lokalnej) Uchwała nr 112/17 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 28 grudnia 2017r. w sprawie budżetu Gminy Strzegom na rok 2018.

Na terenie gminy funkcjonuje jednostka **Dzienny Dom Pobytu „Senior-Wigor”** w Strzegomiu. Poprzez prowadzenie Dziennego Domu Pobytu „Senior-Wigor”, realizowane są bardzo istotne zadania, uwzględniające potrzeby Seniorów – w szczególności zdrowotne, edukacyjne, kulturalno-oświatowe, rekreacyjne, socjalne, umożliwiające realizację swoich pasji i zainteresowań oraz integrację i poprawę swojej samooceny. Bardzo dużym zainteresowaniem i zaangażowaniem Seniorów cieszą się wszelkie warsztaty artystyczne, a przede wszystkim ogrodnicze, a także usługi aktywności ruchowej i kinezyterapii (w zajęciach uczestniczyło 83% seniorów, z czego 10% miało przeciwwskazania zdrowotne do tego typu ćwiczeń). Zakup poszczególnych materiałów pozwolił zapobiec marginalizacji, wycofaniu, i pozwolił również na udostępnienie możliwości nabywania nowych kompetencji, aktywnego spędzania czasu, podzielenia się doświadczeniem życiowym oraz wiedzą. Zorganizowane zostały również liczne spotkania z młodym pokoleniem, jak również z rówieśnikami. Cel międzypokoleniowy został osiągnięty na wysokim poziomie w 100%. W zakresie poprawy sprawności psychofizycznej, sprawność ruchowa uzyskana została na poziomie 75%, natomiast w sferze psychicznej nastąpił spadek formy poprzez wzrost osób chorych na alzheimera i demencję. W ramach usług socjalnych zapewniany był jeden ciepły posiłek dziennie, kawa, herbata, a także dowóz uczestników każdego dnia funkcjonowania placówki (w ilości 24 -27 osób). Z usług socjalnych skorzystała największa liczba osób, przy czym z jednego ciepłego posiłku skorzystało 98% uczestników, a z dojazdów do placówki 88% uczestników. Ze względu na ograniczoną sprawność ruchową dowóz uczestników jest jednak jak najbardziej trafiony w potrzeby socjalne. W Strzegomiu nie ma komunikacji miejskiej, co jest dużym utrudnieniem w poruszaniu się osób starszych. W 2018 roku koszt funkcjonowania Dziennego Domu Pobytu „Senior-Wigor” wynosił 488 378,25 zł.

11. TRANSPORT I KOMUNIKACJA

11.1. Transport drogowy

Zewnętrzną dostępność komunikacyjną gminy Strzegom zapewnia **droga krajowa nr 5** oraz **drogi wojewódzkie nr 374, 382 i 345**. Gmina posiada dogodne połączenie komunikacyjne z autostradą A4 i drogą ekspresową S3 oraz z większymi ośrodkami miejskimi: Jelenią Górą, Legnicą, Wałbrzychem, Świdnicą oraz ze stolicą regionu – Wrocławiem. Podstawowy układ komunikacyjny uzupełnia sieć dróg powiatowych i gminnych. Ogólna długość dróg na terenie gminy wynosi 218 km. Stan dróg krajowych i wojewódzkich na terenie gminy oceniany jest jako dobry lub bardzo dobry, modernizacji wymaga jedynie odcinek drogi wojewódzkiej nr 374 na odcinku Strzegom – Jawor, którego stan określony został jako zły.

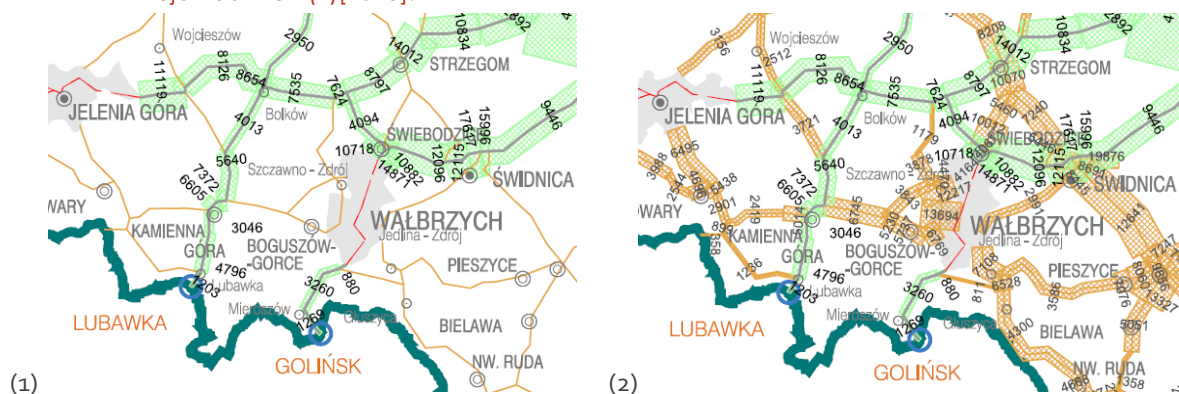
TABELA 81. Drogi krajowe i wojewódzkie na terenie gminy [2018].

Nr drogi	Relacja	Stan techniczny
DK 5	Jelenia Góra/Lubawka – S3 – A4 – Wrocław	bardzo dobry
DW 374	Świebodzice – Strzegom	dobry
	Strzegom – S3 – Jawor	zły
DW 382	DW 374 – Świdnica	dobry
DW 345	DK 5 – A4 – Rawicz	zadawalający

Źródło: Urząd Miejski w Strzegomiu.

Zgodnie z generalnym pomiar ruchu wykonanym na sieci dróg krajowych i wojewódzkich w 2015 roku, średni dobowy ruch roczny na drogach krajowych w województwie dolnośląskim wynosił 13 098 poj./dobę, a na drogach wojewódzkich 3 410 poj./dobę, co w przypadku dróg krajowych było wynikiem wyższym od średniej krajowej (11 178 poj./dobę), natomiast w przypadku dróg wojewódzkich zbliżonym do średniej krajowej (3 520 poj./dobę). Największy odnotowany średni dobowy ruch roczny zarejestrowany na drodze krajowej DK 5 w gminie Strzegom wynosił około 14,0 tys. pojazdów na dobę, a na pozostałych odcinkach około 10,8 tys. i 9 tys. pojazdów. Na drodze wojewódzkiej DW374 na odcinku Strzegom – Stanowice również odnotowano znaczny ruch w wielkości około 10 tys. pojazdów na dobę.

SCHEMAT 11. Średni dobowy ruch roczny pojazdów silnikowych na sieci dróg krajowych (1) i wojewódzkich (2) [2015].

Źródło: Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad. Generalny Pomiar Ruchu w roku 2015, www.gddkia.gov.pl.

TABELA 82. Średni dobowy ruch roczny pojazdów silnikowych na sieci dróg krajowych i wojewódzkich [2015].

Numer drogi	Nazwa odcinka	SDRR ogółem [poj./dobę]	motocykle	samochody osobowe, mikrobusy	lekkie samochody ciężarowe (dostawcze)	samochody ciężarowe bez przyczepy	samochody ciężarowe z przyczepą	autobusy	ciągniki rolnicze
5	Mielęcín /DP 3396d/ – Jaroszków /DW345/	10 834	85	8 209	966	298	1160	101	15
	Jaroszków /DW345/ – Strzegom /DW374/	14 012	101	10 488	1361	535	1405	104	18
	Strzegom /DW374/ – Dobromierz /DK34/	8 797	57	6 882	685	356	718	77	22
345	Jenków – Strzegom	2 902	44	2 292	212	93	232	9	20
374	Jawor – Strzegom	5 444	76	4 089	528	218	495	33	5
	Strzegom	8 208	66	6 419	739	320	558	98	8
	Strzegom – Stanowice	10 070	101	8 308	916	252	453	30	10
	Stanowice – Świebodzice	5 460	60	4 505	415	158	300	22	0
382	Stanowice – Świdnica Rondo	7 240	80	5 893	601	232	384	36	14

Źródło: Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad. Generalny Pomiar Ruchu w roku 2015, www.gddkia.gov.pl.

Przez obszar gminy przebiega 96,82 km dróg gminnych, w tym 61,1% z nich posiada nawierzchnię ulepszoną (59,12 km), a 38,9% nawierzchnię gruntową (37,70 km). Wzdłuż dróg gminnych prowadzi 41,3 km utwardzonych poboczy, chodników i ścieżek rowerowych.

TABELA 83. Drogi gminne [2018].

Nazwa	Jednostka	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Nawierzchnia ulepszona:								
ogólna długość	km	57,53	57,53	59,12	59,12	59,12	59,12	59,12
bitumiczna	km	50,39	50,39	51,82	52,02	52,02	52,02	52,02
kostka	km	7,14	7,14	7,30	7,10	7,10	7,10	7,10
Nawierzchnia gruntowa:								
ogólna długość	km	39,29	39,29	37,70	37,70	37,70	37,70	37,70
wzmocniona żwirem, żużlem	km	5,10	5,10	3,51	3,51	7,02	7,02	7,02
naturalna (z gruntu rodzimego)	km	34,19	34,19	34,19	34,19	30,68	30,68	30,68
Powierzchnia utwardzonych poboczy, chodników i ścieżek rowerowych w ciągu dróg gminnych								
chodniki i ścieżki rowerowe	km	40,61	40,61	40,93	40,93	40,93	40,93	41,33

Źródło: Urząd Miejski w Strzegomiu.

Stan techniczny/nawierzchni 27,9% dróg gminnych oceniany jest jako bardzo dobry (27,00 km), 33,2% jako dobry (32,12 km), a 38,9% jako zadowolający (37,70 km).

TABELA 84. Stan techniczny/nawierzchni dróg gminnych [2018].

Stan techniczny/nawierzchni dróg gminnych	Długość km]
bardzo dobry	27,00
dobry	32,12
zadowalający	37,70
zły	–
bardzo zły	–

Źródło: Urząd Miejski w Strzegomiu.

Na pogarszający się stan techniczny dróg na terenie gminy duży wpływ ma natężenie transportu ciężkiego, związanego z przemysłem kamieniarskim. Nawierzchnia dróg jest niszczone przez samochody wielkogabarytowe, wypełnione ciężkimi ładunkami, które stwarzają również uciążliwości związane z hałasem. Część dróg wymaga modernizacji nawierzchni, podniesienia parametrów technicznych (np. brak geometrii dróg, nienormatywność łuków). Istotną kwestią pozostaje również wykonanie obwodnicy Strzegomia oraz takich miejscowości jak Wieśnica i Jaroszków.

11.2. Transport kolejowy

Przez obszar gminy przebiegają następujące linie kolejowe nr: **137** relacji: Katowice – Kędzierzyn Koźle – Nysa – Kamieniec Żąbkowski – Świdnica Miasto – Jaworzyna Śląska – Legnica; **302** relacji: Malczyce – Strzegom – Roztoka – Bolków, czynna na odcinku Strzegom-Grabina tylko w ruchu towarowym; **772** relacji: Strzegom Międzyrzecze – Strzegom Miasto, nieczynna łącznica. Na obszarze gminy zlokalizowanych jest 7 przystanków kolejowych, w tym 4 czynne: Goczałków, Rogoźnica, Stanowice i Strzegom. Stan infrastruktury dworcowej jest niezadowalający, a pilnej modernizacji wymaga 5 dworców/przystanków.

11.3. Transport zbiorowy

Na terenie gminy zlokalizowanych jest 120 przystanków, w tym 48 wyposażonych w wiaty. Przez obszar gminy na długości 498 km prowadzi 5 linii obsługiwanych przez 6 autobusów działających w okresie nauki szkolnej. W mieście Strzegom, około 1 km od rynku, zlokalizowany jest dworzec autobusowy obsługujący ruch lokalny i dalekobieżny. Znaczący ruch odnotowywany jest również na przystanku przy ul. Leśnej, około 500 m od rynku, obsługujący ruch lokalny wyposażony w ogrzewaną poczekalnię. W pozostałych miejscowościach na terenie gminy odprawa pasażerów odbywa się na przystankach komunikacyjnych.

TABELA 85. Komunikacja zbiorowa [2012, 2017, 2018].

Nazwa	Jednostka	2012	2017	2018
liczba przystanków	szt.	110	120	120
liczba przystanków wyposażonych w wiaty	szt.	43	45	48
liczba linii	szt.	6	5	5
długość linii	km	520	498	498
liczba autobusów	szt.	8	6	6

Źródło: Urząd Miejski w Strzegomiu.

Na linii Wrocław – Jelenia Góra odnotowywana jest zadowalająca częstotliwość kursowania autobusów. Natomiast w przypadku Jawora, Legnicy i Wałbrzycha połączeń jest mniej niż 5 dziennie. Do Świdnicy i Świebodzic brak połączenia autobusowego w dni wolne od pracy oraz w godzinach nocnych. Transport autobusowy nie stanowi korzystnej alternatywy dotarcia do pracy i powrotu z niej. Komunikacja publiczna nie zapewnia również zadowalających połączeń pomiędzy poszczególnymi miejscowościami na obszarze gminy a Strzegomiem. Również częstotliwość kursów pociągów na linii Legnica – Strzegom – Świdnica – Dzierżonów jest niezadowalająca.

11.4. Transport lotniczy

W promieniu zasięgu około 55 km i maksymalnym czasie dojazdu około 1 h znajduje się jedno z kluczowych lotnisk w kraju, oferujących rejsowe i czarterowe połączenia krajowe i zagraniczne Wrocław-Strachowice. Ponadto w odległości około 13 km od miasta Strzegom, w Świebodzicach zlokalizowane jest trawiaste lotnisko sportowo-biznesowe, obsługiwane przez Aeroklub Ziemi Wałbrzyskiej (powierzchnia: 22 ha, długość pasa startowego 850 m, tymczasowe zaplecze techniczne o powierzchni: 2 ha), obsługujące całodobowo samoloty o dopuszczalnej masie startowej do 5 700 kg, które od 2012 roku figuruje w ewidencji lądowisk Urzędu Lotnictwa Cywilnego.

11.5. Drogi rowerowe

Przez obszar gminy prowadzi 3,8 km dróg rowerowych oraz wytyczonych zostało 4,2 km tras rowerowych, których wykaz znajduje się w tabeli poniżej.

TABELA 86. Wykaz tras rowerowych na terenie gminy [2018].

Nazwa trasy	Długość [km]	Przebieg
Aleja Wojska Polskiego	1,62	wzdłuż Alei Wojska Polskiego
Szarych Szeregów	0,32	wzdłuż odcinka ul. Szarych Szeregów
Jeleniogórska	0,51	wzdłuż ul. Jeleniogórskiej
Kościuszki – Matejki – Promenady – Ofiar Katynia	1,43	wzdłuż ul. Kościuszki – Matejki – Promenady – Ofiar Katynia
Paderewskiego	0,32	wzdłuż odcinka ul. I. J. Paderewskiego

Źródło: Urząd Miejski w Strzegomiu.

11.6. Parkingi

Rozwój motoryzacji i nieustający wzrost ilości pojazdów kołowych jest poważnym problemem związanym z zapewnieniem odpowiedniej ilości miejsc parkingowych w centrum miasta, gdzie parkowanie odbywa się głównie na parkingach przyulicznych. Na obszarze miasta Strzegom funkcjonuje strefa płatnego parkowania (SPP) obejmująca 177 miejsc parkingowych o powierzchni 2 212,50 m². Jej funkcjonowanie ma na celu uspokojenie ruchu w obszarze zabudowy oraz jest elementem regulacji ruchu samochodowego wymuszającym rotację pojazdów w obszarach o znacznym deficycie miejsc parkingowych. Niezmiennie od lat stawka za godzinę parkowania wynosi 1 zł.

TABELA 87. Strefa płatnego parkowania [2012-2018].

Nazwa	Jednostka	2012	2013	2014	2015	2016	2017
liczba miejsc	szt.	71	71	101	177	177	177
powierzchnia	m ²	887,50	887,50	1 262,50	2 212,50	2 212,50	2 212,50
koszt	zł/h	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00

Źródło: Urząd Miejski w Strzegomiu.

11.7. Bilans

- dogodne położenie komunikacyjne
- dobry stan techniczny nawierzchni dróg na terenie gminy
- czynny dworzec autobusowy w Strzegomiu i przystanek autobusowy przy ul. Leśnej w Strzegomiu (oba z poczekalnią i WC)

- niezadawalająca częstotliwość połączeń transportu zbiorowego oraz brak połączeń w dni wolne od pracy i w okresie wakacyjnym, stwarzające problem w dostępie do usług i miejsc pracy
- niezadawalający poziom bezpieczeństwa ruchu drogowego
- brak obwodnicy miasta Strzegom oraz Jaroszowa
- niska przepustowość dróg krajowych i wojewódzkich
- niskie parametry techniczne dróg
- niezadawalający stan infrastruktury dworców i przystanków kolejowych
- transport kruszyw wpływający na pogorszenie stanu technicznego dróg oraz zakłócający klimat akustyczny

11.8. Finansowanie

W analizowanym okresie czasu najwyższe wydatki na transport i łączność poniesione zostały w latach 2014-2016. W 2017 roku kształtowały się one na poziomie zbliżonym do 2012 roku i wynosiły około 6,85 mln zł, a wydatki poniesione na gminne drogi publiczne wynosiły 6,53 mln zł, a udział wydatków na drogi publiczne w wydatkach ogółem wyniósł 6%.

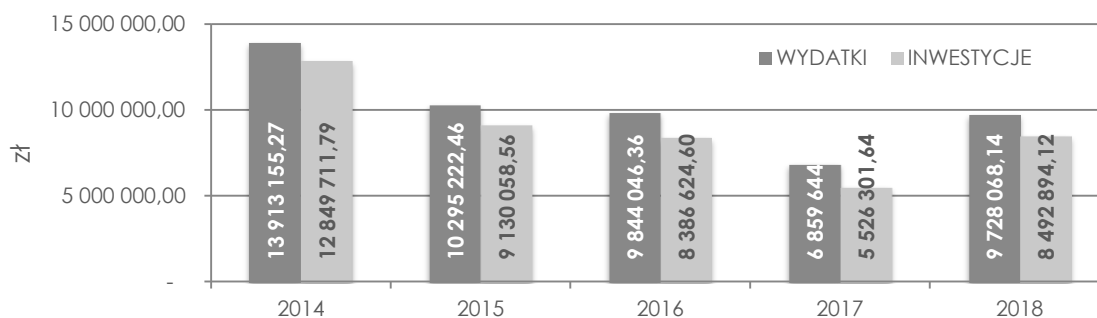
TABELA 88. Wydatki na transport i łączność (dział 600) [2012-2017].

Wydatki [zł]:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
ogółem	6 743 584,11	6 902 482,25	13 913 155,27	10 295 222,46	9 844 046,36	6 859 644,06	1,7%↑	-30,3%↓
wydatki bieżące ogółem	1 586 768,04	1 652 496,28	1 063 443,48	1 165 163,90	1 457 421,76	1 333 342,42	-16,0%↓	-8,5%↓
dotacje	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	–	–
wydatki majątkowe ogółem	5 156 816,07	5 249 985,97	12 849 711,79	9 130 058,56	8 386 624,60	5 526 301,64	7,2%↑	-34,1%↓
wydatki majątkowe inwestycyjne	5 156 816,07	5 249 985,97	12 849 711,79	9 130 058,56	8 386 624,60	5 526 301,64	7,2%↑	-34,1%↓
drogi publiczne krajowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	–	–
drogi publiczne wojewódzkie	389 049,00	621 455,00	315 085,03	793 319,17	872 445,48	48 685,80	-87,5%↓	-94,4%↓
drogi publiczne powiatowe	199 995,14	1 088 393,04	375 164,40	149 988,96	202 793,47	172 793,47	-13,6%↓	-14,8%↓
drogi publiczne gminne	6 108 504,92	5 137 272,52	13 188 735,58	9 269 054,87	8 654 298,72	6 539 540,19	7,1%↑	-24,4%↓
udział wydatków na drogi publiczne w wydatkach ogółem [%]	7,8	8,3	16,1	12,1	9,8	6,0	-1,8%↓	-3,8%↓

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W 2018 roku wydatki na transport i łączność wykonane zostały na łączną kwotę 9 728 068,14 zł, w tym wydatki inwestycyjne na kwotę 8 492 894,12 zł.

WYKRES 21. Wydatki na transport i łączność, w tym inwestycje [2014-2018].

Źródło: opracowanie na podstawie Sprawozdania z wykonania budżetu za 2018 rok, marzec 2019.

11.9. Inwestycje i działania 2018

W zakresie transportu i komunikacji, w tym poprawy bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego, w gminie w 2018 roku zrealizowane zostały m.in. następujące inwestycje i działania:

TABELA 89. Najważniejsze inwestycje w zakresie komunikacji i transportu zrealizowane w 2018 roku.

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Długość inwestycji [km]	Kwota [PLN]	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji inwestycji
1	Dotacja celowa dla Powiatu Świdnickiego na zadanie pn. "Przebudowa drogi powiatowej nr 2883D w miejscowości Godzieszówce"	Godzieszówce	0,780	80 000,00 zł	Strategia rozwoju lokalnego Gminy Strzegom na lata 2010-2020 (Cel strategiczny 1: Rozwój potencjału gospodarczego i dywersyfikacja rynku pracy, Cel operacyjny 1.2.
2	Dotacja celowa dla Powiatu Świdnickiego na zadanie pn. "Przebudowa drogi powiatowej nr 2884D na odcinku Pasieczna-Stanowice"	Stanowice	0,680	60 000,00	Modernizacja i budowa infrastruktury drogowej)
3	Dotacja celowa dla Powiatu Świdnickiego na dofinansowanie kosztów związanych z remontem chodników na terenie Gminy Strzegom	Stanowice	0,540	205 000,00	Program Ochrony Środowiska dla gminy Strzegom na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024 (Cel strategiczny OA.1
4	Przebudowa dróg dojazdowych do gruntów rolnych w Rogoźnicy	Rogoźnica	0,66	1 293 030,00	Kontynuacja działań związanych z poprawą jakości powietrza oraz ograniczanie zużycia energii i wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł, Cel krótkoterminowy: OA.1.2
5	Wykonanie nakładki bitumicznej na ul. Kwiatowej w Strzegomiu	Strzegom, ul. Kwiatowa	0,20	224 629,64	Poprawa jakości powietrza poprzez poprawienie warunków na drogach)
6	Dokończenie przebudowy ciągu dróg łączących drogę krajową nr 5 oraz drogi powiatowe nr 2921D i nr 2883D z centrum miasta poprzez przebudowę drogi gminnej nr 110769D - ul. Dolnej w Strzegomiu	Strzegom, ul. Dolna	0,90	2 441 139,18	Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Strzegom
7	Olszowa droga dojazdowa do gruntów rolnych	Strzegom, ul. Olszowa	0,60	761 162,99	
8	Przebudowa ciągu pieszego od	Strzegom,	0,15	98 154,00	

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Długość inwestycji [km]	Kwota [PLN]	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji inwestycji
	dz. nr 347, Obr. Śródmieście Nr 3 do ul. Dworcowej w Strzegomiu	Aleja Wojska Polskiego			
9	Przebudowa chodnika w Granicy	Granica	0,08	51 526,00	
10	Przebudowa ulicy Marszałka Józefa Piłsudskiego w Strzegomiu – Etap II	Strzegom, Piłsudskiego	0,10	409 590,00	
11	Przebudowa drogi gminnej – dz. nr 128 w Tomkowicach	Tomkowice	0,13	53 411,00	
12	Remont chodników przy ul. Rybnej i ul. Brackiej w Strzegomiu	Strzegom, Bracka, Rybna	0,07	44 800,00	
13	Modernizacja nawierzchni dz. Nr 1/2 obręb Śródmieście nr 3 w Strzegomiu	Strzegom, Kościuszki	0,09	89 600,00	
14	Ograniczenie indywidualnego ruchu zmotoryzowanego w centrum miasta poprzez budowę ścieżki rowerowej oraz przebudowę ciągów pieszych wzdłuż Alei Wojska Polskiego w Strzegomiu	Strzegom, Aleja Wojska Polskiego	1,79	1 904 382,86	Strategia rozwoju lokalnego Gminy Strzegom na lata 2010-2020 (Cel strategiczny 1: Rozwój potencjału gospodarczego i dywersyfikacja rynku pracy, Cel operacyjny 1.2. Modernizacja i budowa infrastruktury drogowej, Cel strategiczny 4: Podnoszenie atrakcyjności gminy, jako miejsca aktywnego wypoczynku, Cel operacyjny 4.1: Rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej) Program Ochrony Środowiska dla gminy Strzegom na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024 (Cel strategiczny OA.1 Kontynuacja działań związanych z poprawą jakości powietrza oraz ograniczanie zużycia energii i wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł, Cel krótkoterminowy: OA.1.2 Poprawa jakości powietrza poprzez poprawienie warunków na drogach)
15	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 374 w zakresie budowy ciągu pieszo-rowerowego na odcinku Strzegom – Wieśnica- etap II	Strzegom i Wieśnica	opracowanie dokumentacji projektowej	55 350,00 zł	Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Strzegom na lata 2015-2025

TABELA 90. Najważniejsze działania podjęte w celu poprawy bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego w 2018 roku.

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji działania
1	Dokończenie przebudowy ciągu dróg łączących drogę krajową nr 5 oraz drogi powiatowe nr 2921D i nr 2883D z centrum miasta poprzez przebudowę drogi gminnej	Ul. Dolna	Zastosowanie pulsacyjnego światła na przejściach dla pieszych. Zastosowanie radaru prewencyjnego.	Strategia rozwoju lokalnego Gminy Strzegom na lata 2010-2020 (Cel strategiczny 1: Rozwój potencjału gospodarczego i dywersyfikacja rynku pracy,

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Opis	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji działania
	nr 110769D - ul. Dolnej w Strzegomiu			Cel operacyjny 1.2. Modernizacja i budowa infrastruktury drogowej, Cel strategiczny 4: Podnoszenie atrakcyjności gminy, jako miejsca aktywnego wypoczynku, Cel operacyjny 4.1: Rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej) Program Ochrony Środowiska dla gminy Strzegom na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024 (Cel strategiczny OA.1 Kontynuacja działań związanych z poprawą jakości powietrza oraz ograniczanie zużycia energii i wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł, Cel krótkoterminowy: OA.1.2 Poprawa jakości powietrza poprzez poprawienie warunków na drogach)
2	Ograniczenie indywidualnego ruchu zmotoryzowanego w centrum miasta poprzez budowę ścieżki rowerowej oraz przebudowę ciągów pieszych wzdłuż Alei Wojska Polskiego w Strzegomiu	Aleja Wojska Polskiego	Zastosowanie pulsacyjnego światła na przejściach dla pieszych.	Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Strzegom
3	Rozbudowa monitoringu Miasta – 2 kamery obrotowe	Aleja Wojska Polskiego	Kamery obrotowe są posadowione: 1. Przy fontannie-obszerwacja fontanny, ścieżki rowerowej, ciągu pieszych wraz z przejeżdżającymi pojazdami. 2. W okolicy przejazdu kolejowego (PKP) obszerwacja- ścieżki rowerowej, ciągu pieszych wraz z przejeżdżającymi pojazdami.	Strategia rozwoju lokalnego Gminy Strzegom na lata 2010-2020 Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Strzegom na lata 2015-2025
4	Rozbudowa monitoringu Miasta – 2 kamery obrotowe	Dolna Dolna-Wałbrzyska	Kamery obrotowe posadowione są: 1. Przy fontannie-obszerwacja fontanny, rzeki Strzegomki, ciągu pieszych wraz z przejeżdżającymi pojazdami. 2. Przy placu zabaw-obszerwacja placu zabaw, skrzyżowania, mostu	Strategia rozwoju lokalnego Gminy Strzegom na lata 2010-2020 Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Strzegom na lata 2015-2025

12. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

12.1. Sieć wodociągowa

Zaopatrzenie w wodę. Za zaopatrzenie i dystrybucję wody na terenie gminy Strzegom odpowiada spółka Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. z siedzibą w Strzegomiu. Głównym użytkowym źródłem wody jest trzeciorzędowe piętro wodonośne, wykorzystywane przez ujęcia wody we wsiach: Rusko i Olszany. Na terenach niewyposażonych w sieć wodociągową woda do celów gospodarczych jest eksploatowana przez studnie kopane z czwartorzędowego piętra wodonośnego. Natomiast wody podziemne paleozoicznego piętra wodonośnego są pozyskiwane we wsi Żelazów. Woda pobierana jest ogółem z 15 studni głębinowych i uzdatniana w stacjach uzdatniania wody: Olszany, Rusko i Żelazów. Na terenie gminy działają również przepompownie wody: Strzegom, Goczałków, Jaroszków i Tomkowice. Zarówno miasto, jak i wszystkie wsie w gminie są wyposażone w sieć wodociągową.

Sieć wodociągowa. Długość sieci wodociągowej na terenie gminy Strzegom wynosiła w 2018 roku ogółem 225,2 km, w tym 53,6 km stanowiła sieć magistralna, a 123 km sieć rozdzielcza, a do budynków prowadziło 48,6 km przyłączy. Straty na sieci wodociągowej w stosunku do produkcji wody wyniosły 16% i zostały zredukowane z poziomu 19,9% w 2017 roku.

TABELA 91. Sieć wodociągowa [2017-2018].

	2017	2018
długość sieci ogółem [km]	224,0	225,2
sieć magistralna	53,6	53,6
sieć rozdzielcza	122,6	123,0
przyłącza	47,8	48,6
przeciętna liczba awarii przypadająca na 1 km sieci wodociągowej [awaria/h]	0,218	0,164
przeciętny czas usuwania awarii wodociągowej [ha]	4	4
straty sieci wodociągowej w stosunku do produkcji wody [%]	19,9	16,0

Źródło: Urząd Miejski w Strzegomiu.

W 2017 roku w gminie Strzegom woda dostarczana była do gospodarstw domowych przez 122,6 km sieci wodociągowej i od 2012 roku została rozbudowana o 1,3 km. Na obszarze miasta długość sieci wynosiła 52,8 km i od 2012 roku zwiększyła się o 0,3 km, natomiast na obszarze wiejskim – 69,8 km i wzrosła o 1 km. W 2017 roku do sieci podłączonych było 93,1% budynków mieszkalnych w gminie, do których prowadziło 2 745 przyłączy, a ich liczba od 2012 roku wzrosła o 160 sztuk. Z sieci wodociągowej korzystało 24 973 osób, czyli 95,7% ludności w gminie, w tym na obszarze miasta Strzegom 16 096 osób (98,9% ludności miasta), a na obszarze wiejskim – 8 877 osób (90,3% ludności na obszarze wiejskim gminy). Udział osób korzystających z sieci wodociągowej w ogólnej ludności w gminie był zbliżony do średniego ich udziału w gminach w regionie (95%) i powiecie świdnickim (96,6%), powyżej przeciętnego udziału w kraju wynoszącego 92%. W wyniku zmniejszenia się liczby ludności na terenie gminy, od 2012 roku liczba osób korzystających z sieci wodociągowej na obszarze gminy zmniejszyła się o 1,9%, przy czym w mieście Strzegom odnotowano spadek ich liczby o 3,6%, natomiast na obszarze wiejskim wzrost o 1,2%. W 2018 roku odnotowano 37 awarii na sieci

ROZDZIELCZA SIEĆ WODOCIĄGOWA:

122,6 km rozdzielczej sieci wodociągowej

84,8 km/100 km² gęstość sieci

2 745 przyłączy do budynków

95,7% mieszkańców gminy korzystających z sieci (24 973 osoby)

93,1% budynków mieszkalnych podłączonych do sieci

wodociągowej, które wynikały z uszkodzeń sieci przez innych wykonawców prowadzących roboty budowlane i drogowe na terenie miasta i gminy Strzegom. Przeciętny czas usuwania awarii wynosił 4 godziny.

TABELA 92. Rozdzielcza sieć wodociągowa [2012-2017].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
długość czynnej sieci rozdzielczej ogółem [km]	120,9	121,6	123,2	122,3	121,3	122,6	1,4%↑	1,1%↑
miasto	52,1	52,4	53,3	52,2	52,5	52,8	1,3%↑	0,6%↑
obszar wiejski	68,8	69,2	69,9	70,1	68,8	69,8	1,5%↑	1,5%↑
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	2 585	2 609	2 665	2 690	2 711	2 745	6,2%↑	1,3%↑
ludność korzystająca z sieci wodociągowej [osoba]	25 464	25 323	25 447	25 263	25 065	24 973	-1,9%↓	-0,4%↓
miasto	16 689	16 579	16 458	16 343	16 200	16 096	-3,6%↓	-0,6%↓
obszar wiejski	8 775	8 744	8 989	8 920	8 865	8 877	1,2%↑	0,1%↑
awarie sieci wodociągowej [szt.]	–	–	–	62	53	77	–	45,3%↑

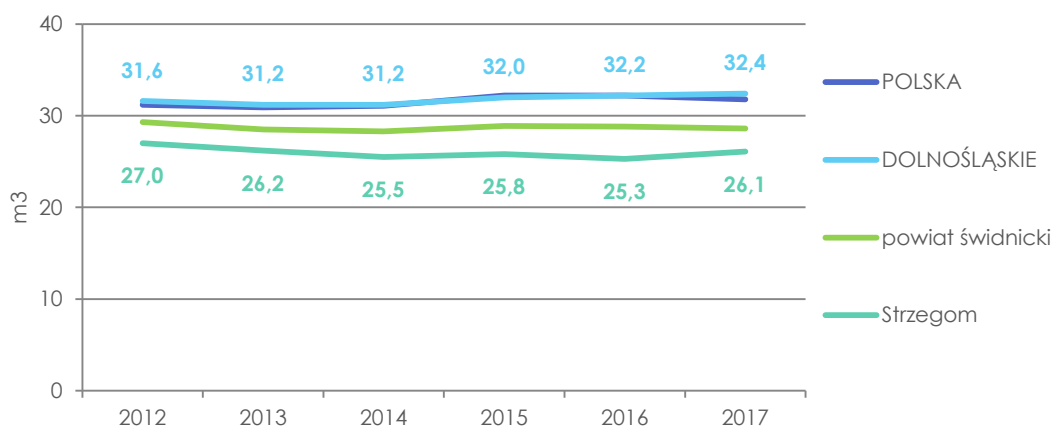
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Zużycie wody ogółem na potrzeby ludności i pozostałych odbiorców, w tym przemysłu i innych na terenie gminy Strzegom w 2017 roku wynosiło 1 340,1 dam³ i od 2012 roku wzrosło o 6,9%. Na potrzeby przemysłu wykorzystywane było 9,9% wody, czyli 132 dam³ i od 2012 roku wzrosło niemal o 1/3, natomiast na potrzeby gospodarstw domowych 682,1 dam³ i zmniejszyło się o 6,3%. Przeciętnie na 1 mieszkańca przypadało więc 26,1 m³ wody, czyli mniej niż średnio w gminach powiatu świdnickiego (28,6 m³) i regionie (32,4 m³). Średnio 1 gospodarstwo domowe korzystające z wodociągu w gminie zużywało 27,3 m³ wody rocznie, co również było ilością poniżej średniej w powiecie świdnickim (29,7 m³), województwie dolnośląskim (34,1 m³) oraz kraju (34,6 m³). Dodatkowo ilość ta od 2012 roku zmniejszyła się o 4,5% z 28,6 m³.

ZUŻYCIE WODY:

- 1 340,1 dam³** wody ogółem na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (**51,3 m³** na 1 mieszkańca)
- 682,1 dam³** wody dostarczonej gospodarstwom domowym w ciągu roku
- 26,1 m³** z sieci wodociągowej na 1 mieszkańca i
- 27,3 m³** na 1 korzystającego

WYKRES 22. Zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca [2012-2017].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA 93. Zużycie wody [2012-2017].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
zużycie wody ogółem na potrzeby gospodarki narodowej i ludności [dam ³]	1 253,4	1 243,2	1 277,3	1 304,3	1 315,9	1 340,1	6,9%↑	1,8%↑
zużycie wody na potrzeby przemysłu [dam ³]	101	100	118	118	132	132	30,7%↑	0,0%
woda dostarczona gospodarstwu domowemu [dam ³]	728,2	703,3	681,7	685,8	664,9	682,1	-6,3%↓	2,6%↑
Zużycie wody z wodociągów [m ³):								
na 1 mieszkańca	27,0	26,2	25,5	25,8	25,3	26,1	-3,3%↓	3,2%↑
na 1 korzystającego	28,6	27,8	26,8	27,1	26,5	27,3	-4,5%↓	3,0%↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

12.2. Sieć kanalizacyjna i oczyszczalnie ścieków

Za odprowadzanie i oczyszczanie ścieków na terenie gminy Strzegom odpowiada spółka Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Strzegomiu. Sieć kanalizacyjna obsługuje: miasto Strzegom oraz miejscowości: Graniczna, Międzyrzecze, Morawa, Olszany i Stanowice oraz częściowo – Rusko. Sieć kanalizacyjna obsługuje: miasto Strzegom oraz miejscowości: Graniczna, Międzyrzecze, Morawa, Olszany, Stanowice oraz częściowo – Rusko, Goczałków, Granica, Jarosłów, Kostrza, Rogoźnica, Tomkowice, Wieśnica, Żelazów, Żółkiewka, Bartoszków, Goczałków Górny i Godzieszówek. Obecnie sieć kanalizacyjna jest budowana w Modłęcinie oraz w Rusku. Planowane jest również skanalizowanie wsi: Skarżyc, Stawisk i Grochotowa.

Długość **sieci kanalizacyjnej** na obszarze gminy w 2017 roku wynosiła 151,3 km – 48,6 km na terenie miasta i 102,7 km na obszarze wiejskim. Dzięki prowadzonym inwestycjom w latach 2012-2017 długość sieci zwiększyła się o ponad połowę, czyli 52,7 km – o 89,8% na obszarze wiejskim i 9,2% w mieście. Znacząco wzrosła tym samym gęstość sieci rozdzielczej: w Strzegomiu ze 217,2 km/100 km² w 2012 do 237,2 km/100 km², a na obszarze wiejskim – z 43,6 km/100 km² do 82,7 km/100 km². Gęstość sieci w mieście Strzegom była więc zbliżony do średniej wartości dla miast w regionie (236,9 km/100 km²), natomiast na obszarze wiejskim była znacznie wyższa niż przeciętnie na terenach wiejskich w regionie (36 km/100 km²). Liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wzrosła z 1 827 w 2012 roku do 2 631 w 2017 roku. Do sieci kanalizacyjnej podłączonych było 85,9% budynków mieszkalnych (w mieście – 87,9%, na pozostałym obszarze 84,2%), czyli również znacznie powyżej średniej w kraju (49,5%).

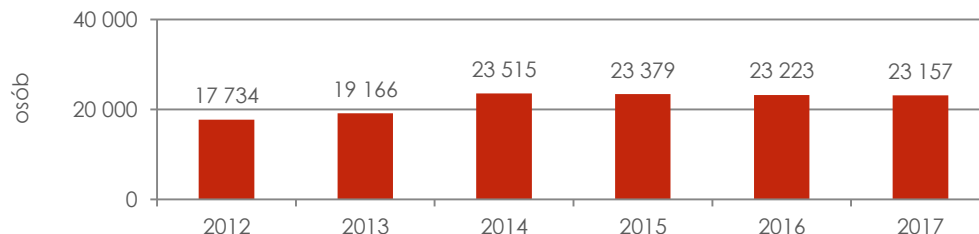
Ogólna liczba korzystających z sieci w gminie, wynosząca w 2017 roku 23 157 osób, wzrosła ogółem od 2012 roku o 30,6% – w mieście Strzegom 14 819 osób i z powodów emigracyjnych zmniejszyła się o 3,2%, natomiast na obszarze wiejskim – 8 338 osób i zwiększyła się aż o 242,7%. Tym samym wzrost również udział ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej ogółem w gminie i w 2017 roku wynosił 88,7% (91,1% w mieście, 84,8% na wsi). Udział dla miasta był zbliżony do przeciętnego udziału w miastach w kraju (90,2%) i regionie (91%), natomiast wskaźnik dla obszarów wiejskich był zdecydowanie wyższy niż wsi w Polsce (40,8%) i województwie (45,0%). Różnica pomiędzy odsetkiem ludności korzystającej z wodociągu i z kanalizacji, wynosząca w 2017 roku 7%, była zdecydowanie niższa niż przeciętnie w powiecie świdnickim (22,5%), województwie dolnośląskim (18,4%) i w Polsce (21,5%). Również relacja długości sieci kanalizacyjnej w relacji do długości sieci wodociągowej w gminie Strzegom, wynosząca 123,41%, pozostawała dużo wyższa niż średnio w Polsce (51,59%), regionie (71,93%) i powiecie

SIEĆ KANALIZACYJNA:

- 151,3 km** sieci kanalizacyjnej
- 2 631** przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania
- 23 157** osób korzystających z sieci, czyli **88,7%** ludności ogółem
- 85,9%** budynków mieszkalnych podłączonych do sieci
- 123,41%** długość sieci kanalizacyjnej w relacji do długości sieci wodociągowej

świdnickim (78,33%). Ponadto sieć kanalizacyjna na obszarze gminy odznacza się bardzo niską awaryjnością – w 2017 roku odnotowano jedynie 4 awarie. W 2017 roku z obszaru gminy odprowadzono siecią kanalizacyjną 718,3 dam³ ścieków bytowych, które stanowiły 15,3% tego typu ścieków z obszaru powiatu świdnickiego.

WYKRES 23. Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej [2012-2017].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA 94. Sieć kanalizacyjna [2012-2017].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	98,6	142,6	144,1	148,0	149,9	151,3	53,4%↑	0,9%↑
miasto	44,5	46,2	46,8	47,2	48,5	48,6	9,2%↑	0,2%↑
obszar wiejski	54,1	96,4	97,3	100,8	101,4	102,7	89,8%↑	1,3%↑
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt]	1 827	2 470	2 502	2 568	2 601	2 631	44,0%↑	1,2%↑
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej [os.]	17 734	19 166	23 515	23 379	23 223	23 157	30,6%↑	-0,3%↓
miasto	15 301	15 210	15 105	15 020	14 900	14 819	-3,2%↓	-0,5%↓
obszar wiejski	2 433	3 956	8 410	8 359	8 323	8 338	242,7%↑	0,2%↑
korzystający z instalacji w ogólnej ludności [%]	65,7	71,4	88,3	88,5	88,6	88,7	23,0%↑	0,1%↑
budynki mieszkalne podłączone do sieci w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych [%]	–	–	–	85,8	85,8	85,9	–	0,1%↑
długość sieci kanalizacyjnej w relacji do długości sieci wodociągowej [%]	81,56	117,27	116,96	121,01	123,58	123,41	41,9%↑	-0,2%↓
różnica pomiędzy odsetkiem ludności korzystającej z wodociągu i z kanalizacji [%]	28,6	23,0	7,3	7,1	7,0	7,0	-21,6%↓	0,0%
awarie sieci kanalizacyjnej [szt.]	–	–	–	2	2	4	–	100,0%↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W 2018 roku sieć kanalizacyjna została rozbudowana o kolejne 4,1 km i wynosiła łącznie 155,4 km. Przeciętnie na 1 km sieci przypadało 0,006 awarii, które były usuwane w ciągu 5 godzin. W 2018 roku do sieci odprowadzonych zostało 1,21 mln m³ ścieków, czyli 7,7% więcej niż w 2017 roku. Ponad połowa (55,1%) ich ilości pochodziła z gospodarstw domowych, a pozostałe 39,2% z przemysłu i 5,7% z obiektów użyteczności publicznej i usług. W ostatnim roku odnotowano wzrost ilości ścieków pochodzących z przemysłu o 15,6% i z pozostałych obiektów o 16,1%, natomiast ich ilość z gospodarstw domowych pozostaje na poziomie zbliżonym do 2017 roku (wzrost o 1,9%).

TABELA 95. Sieć kanalizacyjna [2017-2018]

	2017	2018	Zmiana 2017-2018
długość sieci ogółem [km]	151,3	155,4	2,7%↑
cena brutto za 1 m ³ odebranych ścieków [zł/m ³]	5,87	6,23	6,1%↑
liczba awarii przypadająca na 1 km sieci kanalizacyjnej [awaria/ km]	0,006	0,006	0,0%
przeciętny czas usuwania awarii kanalizacyjnej [h]	6	5	-16,7%↓
struktura ścieków odprowadzonych do kanalizacji ogółem [m ³], w tym:	1 131 842,3	1 218 466,5	7,7%↑
gospodarstwa domowe	659 071,7	671 429,7	1,9%↑
przemysł	413 266,2	477 940,3	15,6%↑
pozostali (obiekty użyteczności publicznej oraz handel)	59 504,4	69 096,5	16,1%↑

Źródło: Urząd Miejski w Strzegomiu.

Na terenie gminy Strzegom funkcjonują 2 oczyszczalnie komunalne – w Strzegomiu mechaniczno-biologiczna z podwyższonym usuwaniem biogenów o przepustowości 6200 m³/d oraz w Rusku mechaniczno-biologiczna o przepustowości 40 m³/d²¹. W 2017 roku z oczyszczalni korzystało 25 455 osób (w mieście – 15 820 osób, na obszarze wiejskim – 9 635), a ich liczba od 2012 roku wzrosła o 22,2%, czyli znacznie szybciej niż średnio w kraju (6,9%) oraz w województwie dolnośląskim i powiecie świdnickim (4,4%). Na terenie miasta z powodu emigracji liczba korzystających z oczyszczalni zmniejsza się, a spadek ten wyniósł 6,2%, natomiast na obszarze wiejskim tendencja jest odwrotna – odnotowano wzrost o 143,0%. Ogółem z oczyszczalni z podwyższonym usuwaniem biogenów korzystało 96,9% ludności w gminie (25 305 osób), co było znacznie wyższym udziałem niż przeciętnie w kraju (59,5%), na Dolnym Śląsku (64,6%) oraz w powiecie świdnickim (68,4%). W 2017 roku do oczyszczalni odprowadzono i oczyszczono 1 133,0 dam³ ścieków ogółem (21,4% ścieków z powiatu świdnickiego), w tym z obszaru miasta – 904,0 dam³, a z obszaru wiejskiego – 229,0 dam³. Ilość ścieków od 2012 roku do 2017 roku zwiększyła się o 16,9%. Przeciętnie na 1 mieszkańca w gminie siecią kanalizacyjną odprowadzano 0,043 ścieków, czyli powyżej średniej w powiecie (0,033) województwie (0,039) i kraju (0,034).

ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE:

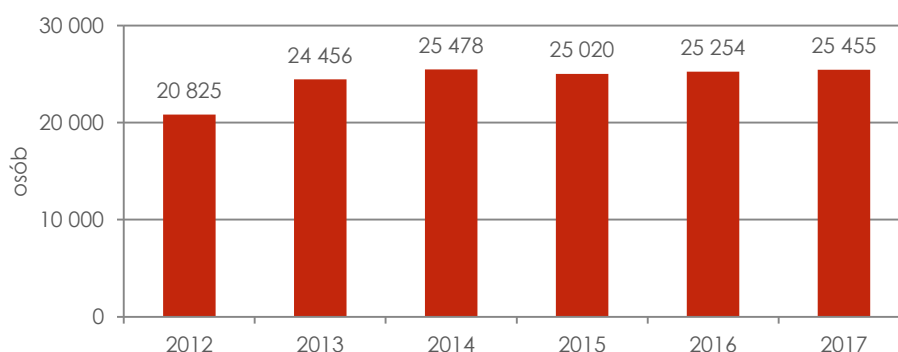
2 oczyszczalnie ścieków

41 941 wielkość oczyszczalni w RLM

25 455 osób korzystających z oczyszczalni

1 133,0 dam³ ścieki oczyszczane

WYKRES 24. Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków [2012-2017].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

²¹ Zgodnie z Wieloletnim Planem Rozwoju i Modernizacji Urzędzeń Wodociągowych i Urzędzeń Kanalizacyjnych będących w posiadaniu spółki Wodociągi i Kanalizacja Spółka z o.o. w Strzegomiu na lata 2018-2020 oczyszczalnia w Rusku zostanie zlikwidowana, a w jej miejsce posadowiona zostanie przepompownia ścieków.

TABELA 96. Oczyszczalnie ścieków [2012-2017].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków [os.]	20 825	24 456	25 478	25 020	25 254	25 455	22,2%↑	0,8%↑
ścieki odprowadzone ogółem w ciągu roku [dam ³]	969,0	986,0	1 082,0	1 109,0	1 121,0	1 133,0	16,9%↑	1,1%↑
ścieki odprowadzone na 1 mieszkańca	0,036	0,037	0,041	0,042	0,043	0,043	20,8%↑	1,9%↑
ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną [dam ³]	–	–	–	707,8	699,4	718,3	–	2,7%↑
ścieki przemysłowe odprowadzone [dam ³]	1 157	928	927	1 160	1 232	1 224	5,8%↑	-0,6%↓
ścieki przemysłowe oczyszczone [dam ³]	1 112	887	881	1 104	1 134	1 136	2,2%↑	0,2%↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W 2017 roku mieszkańcy gminy korzystali z 68 **zbiorników bezodpływowych** (w mieście – 15 sztuk, na obszarze wiejskim – 53). Dzięki rozbudowie sieci kanalizacyjnej, od 2012 roku liczba zbiorników zmniejszyła się w gminie o aż 85,7%, czyli 408 sztuk, co niewątpliwie jest pozytywną tendencją. W 2017 roku do oczyszczalni ścieków wywieziono z nich 4,41 dam³ nieczystości ciekłych ogółem, w tym 41,3% stanowiły nieczystości z gospodarstw (1,82 dam³), a udział ten był znacznie niższy niż przeciętnie w kraju (71,9%), regionie (72,7%) i powiecie świdnickim (65,2%). Na terenie gminy wzrasta natomiast ilość ścieków przemysłowych odprowadzonych i oczyszczonych – wartości te wynosiły w 2017 roku odpowiednio: 1 224 dam³ (wzrost o 5,8% od 2012 roku) i 1 136 dam³ (wzrost o 2,2% od 2012 roku).

TABELA 97. Gromadzenie i wywóz nieczystości ciekłych [2012-2017].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
zbiorniki bezodpływowe	476	443	219	84	70	68	-85,7%↓	-2,9%↓
miasto	50	54	43	23	18	15	-70,0%↓	-16,7%↓
obszar wiejski	426	389	176	61	52	53	-87,6%↓	1,9%↑
oczyszczalnie przydomowe	0	0	0	0	0	0	–	–

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

12.3. Sieć gazowa

Przez obszar gminy Strzegom przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia. Z głównego węzła, zlokalizowanego we wsi Olszany, odchodzą gazociągi wysokiego ciśnienia: DN 250 Legnica – Olszany, DN 300 Radakowice – Lubiechów oraz DN 150 Żarów – Jarosów. Sieć miejska zaopatrywana jest w gaz poprzez stacje redukcyjno-pomiarowe I i II stopnia²² oraz gazociągi średniego ciśnienia. Obszar wiejski gminy nie jest podłączony do sieci gazowej i miejscowości zaopatrywane są bezprzewodowo. Jaroszowskie Zakłady Materiałów Ogniotrwałych (JARO S.A.) zaopatrywane są w gaz z kierunku Żarowa. W 2017 roku łączna długość **sieci gazowej** na obszarze gminy, bez czynnych przyłączy, wynosiła 72 377 m, w mieście Strzegom – 49 071 m, natomiast na obszarze wiejskim – 23 306 m. Sieć przesyłowa stanowiła 34,9% długości sieci ogółem (25 242 m), natomiast sieć rozdzielcza – 65,1% (47 135 m).

SIEĆ GAZOWA:

72 377 m długości ogółem,
w tym **47 135 m** sieci
rozdzielczej

32,6 km/100 km² gęstość sieci
rozdzielczej

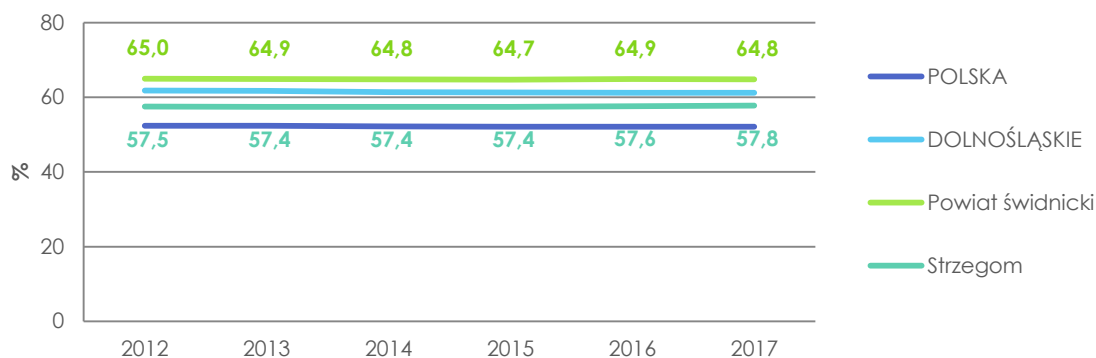
1 435 przyłączy do budynków
mieszkalnych (1 259)
i niemieszkalnych (176)

57,8% korzystających z sieci
gazowej w ludności ogółem
(15 077 osób)

²² Strzegom, ul. Leśna – stacja gazowa n/c o przepustowości 2 000 m³/h oraz ul. Olszowa stacja n/c o przepustowości 600 m³/h.

Od 2012 roku długość sieci gazowej ogółem zwiększyła się o 5,7%, a jej gęstość wzrosła z 29,9 km/100 km² do 32,6 km/100 km² w 2017 roku. Do budynków poprowadzonych było 1 435 czynnych przyłączy, w tym 1 259 do budynków mieszkalnych i 176 do niemieszkalnych. Z sieci gazowej korzystało 15 077 osób w 5 384 gospodarstwach domowych. Liczba korzystających z sieci gazowej zmniejszyła się od 2012 roku o 2,9%, natomiast liczba odbiorców gazu (gospodarstw domowych) nieznacznie wzrosła – o 1,2%. Ogółem od 2012 roku ponad połowa (57,8%) ludności korzystała z sieci gazowej, z tym że w mieście było to 91,6%, natomiast na obszarze wiejskim jedynie 1,7%. W latach 2012-2017 odnotowano znaczący spadek liczby odbiorców gazu ogrzewających mieszkania gazem z 1 491 na 523, pomimo że w ostatnim roku ich liczba wzrosła o 31,4%.

WYKRES 25. Udział ludności korzystającej z sieci gazowej w ogólnej ludności [2012-2017].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA 98. Sieć gazowa [2012-2017].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
długość czynnej sieci ogółem [m]	68 456	68 824	68 938	69 664	72 322	72 377	5,7%↑	0,1%↑
miasto	46 183	46 551	46 665	47 391	49 016	49 071	6,3%↑	0,1%↑
obszar wiejski [m]	22 273	22 273	22 273	22 273	23 306	23 306	4,6%↑	0,0%
długość czynnej sieci przesyłowej [m]	25 242	25 242	25 242	25 242	25 242	25 242	0,0%	0,0%
długość czynnej sieci rozdzielczej [m]	43 214	43 582	43 696	44 422	47 080	47 135	9,1%↑	0,1%↑
czynne przyłącza do budynków ogółem (mieszkalnych i niemieszkalnych) [szt.]	1 376	1 390	1 395	1 402	1 430	1 435	4,3%↑	0,3%↑
ludność korzystająca z sieci gazowej [szt.]	15 521	15 400	15 287	15 161	15 088	15 077	-2,9%↓	-0,1%↓
korzystający z sieci gazowej w ogólnej ludności [%]	57,5	57,4	57,4	57,4	57,6	57,8	0,3 pkt%↑	0,2 pkt%↑
miasto	91,9	91,8	91,8	91,7	91,6	91,6	-0,3 pkt%↓	0,0 pkt%
obszar wiejski	0,1	0,1	0,1	0,1	0,9	1,7	1,6 pkt%↑	0,8 pkt%↑
odbiorcy gazu [gosp. domowe]	5 318	5 328	5 350	5 358	5 383	5 384	1,2%↑	0,0%
odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem [gosp. domowe]	1 491	1 539	360	358	398	523	-64,9%↓	31,4%↑

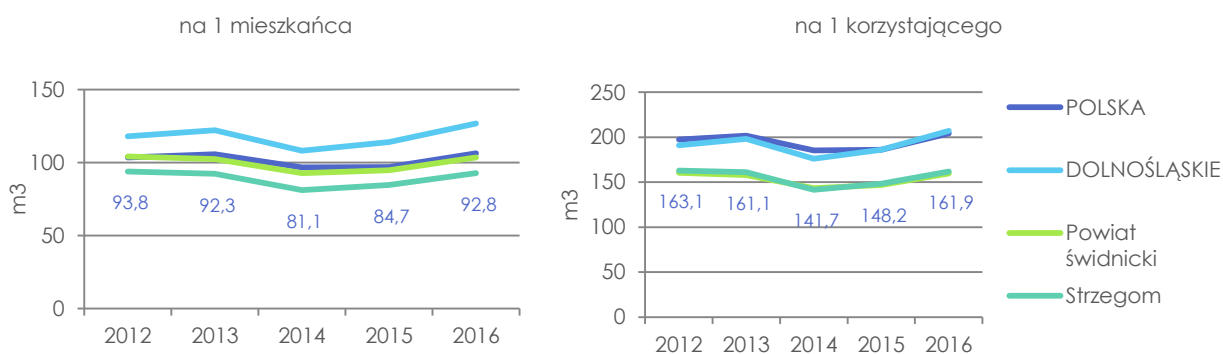
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Średnie roczne **zużycie gazu** w gminie Strzegom w 2016 roku²³ kształtowało się na poziomie około 2 443,2 tys. m³, a 35,6% przeznaczone było na ogrzewanie mieszkań. W tym samym czasie udział ten wynosił przeciętnie 62,9% w kraju i 53,9% w regionie. Poziom zużycia gazu na 1 mieszkańca w gminie w 2016 roku, wynoszący 92,8 m³, pozostawał nieznacznie poniżej średniego zużycia gazu w powiecie świdnickim (103,5 m³), województwie dolnośląskim (126,7 m³) i kraju (106,4 m³). Zużycie gazu na 1 korzystającego, czyli gospodarstwo domowe, wynoszące 161,9 m³, kształtowało się natomiast na poziomie zbliżonym do średniej w powiecie (159,7 m³), jednak znacznie poniżej przeciętnego zużycia w regionie (207,0 m³) i kraju (204,2 m³). Należy zaznaczyć, że poziom zużycia gazu na terenie gminy, podobnie jak w całym kraju, ulega wahaniom, zwłaszcza wśród gospodarstw domowych, co związane jest z występującymi warunkami pogodowymi, głównie w sezonie grzewczym, czy też zmieniającymi się cenami gazu. Na zmniejszenie zużycia gazu w ostatnim czasie wpływ mają również zmiany sposobu przygotowania ciepłej wody użytkowej przez odbiorców.

ZUŻYCIE GAZU [2016]:

2 443,2 tys. m³ ogółem, w tym **35,6%** na ogrzewanie mieszkań (869,8 tys. m³)
92,8 m³ zużycie gazu na 1 mieszkańca
161,9 m³ zużycie gazu na 1 korzystającego

WYKRES 26. Zużycie gazu na 1 mieszkańca i 1 korzystającego [2012-2016].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA 99. Zużycie gazu [2012-2016].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2016	Zmiana 2015-2016
zużycie gazu [tys. m ³]	2 531,1	2 481,7	2 166,5	2 247,4	2 443,2	-	-3,5%↓	8,7%↑
zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań [tys. m ³]	1 674,1	1 673,2	883,5	762,3	869,8	-	-48,0%↓	14,1%↑
udział zużycia gazu na ogrzewanie mieszkań w zużyciu gazu ogółem [%]	66,1	67,4	40,8	33,9	35,6	-	30,5pkt%↓	1,7pkt%↑
zużycie gazu na 1 mieszkańca [m ³]	93,8	92,3	81,1	84,7	92,8	-	-1,1%↓	9,6%↑
zużycie gazu na 1 korzystającego [m ³]	163,1	161,1	141,7	148,2	161,9	-	-0,7%↓	9,2%↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

12.4. Sieć ciepłownicza

System zaopatrzenia w ciepło miasta Strzegom oparty jest głównie na kotłowni miejskiej, zlokalizowanej na ul. Ofiar Katynia, o mocy 3,6 MW, która pracuje na potrzeby centralnego ogrzewania, a także na lokalnych kotłowniach, z których 6 posiada moc powyżej 1MW, oraz kotłowniach o mocy poniżej 1 MW, które działają jako niskoparametrowe i są opalane węglem lub koksem. Długość sieci ciepłej przyłączy do budynków wynosiła w 2017 roku 2,9 km. Mieszkańcy obszaru wiejskiego korzystają z lokalnych źródeł ciepła.

²³ Brak aktualniejszych danych GUS.

12.5. Sieć energetyczna i oświetlenia

Zaopatrzenie w energię elektryczną na obszarze gminy Strzegom odbywa się za pośrednictwem stacji 110/20 kV R-Graby, która jest powiązana liniami 110 kV z systemem elektroenergetycznym w Świebodzicach. Do oświetlenia ulicznego na koniec 2017 roku wykorzystywano 2500 opraw oświetleniowych o łącznej mocy 240 MW.

Zużycie energii. Na obszarze miasta Strzegom w energię elektryczną na niskim napięciu zaopatrywanych jest 7 506 odbiorców, a ich liczba od 2012 roku zwiększyła się o 9,3%. W tym czasie zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu zmniejszyło się natomiast z 13 778,65 MWh w 2012 roku do 12 498,19 MWh w 2017 roku (spadek o 9,3%). W ostatnim roku odnotowano nieznaczny wzrost ww. wartości – odpowiednio o 0,9% w przypadku liczby odbiorców i 2,8% w przypadku zużycia energii. Przeciętne zużycie energii na mieszkańca w gminie Strzegom w 2017 roku wynosiło 767,5 kWh energii rocznie, co było poziomem wyższym niż średnie zużycie w gminach w powiecie świdnickim (718,7 kWh), regionie (748,8 kWh) i kraju (743,4 kWh). Na 1 gospodarstwo domowe przypadało 1 665,1 kWh rocznie, a poziom ten zmniejszył się od 2012 roku o 17%.

ZUŻYCIE ENERGII W MIEŚCIE:

1 897 odbiorców energii elektrycznej
1 621,2 kWh zużycie energii elektrycznej na 1 gospodarstwo domowe
740,5 kWh przeciętne zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca

TABELA 100. Zużycie energii elektrycznej w mieście [2012-2017].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
odbiorcy energii elektrycznej na niskim napięciu [szt.]	6 870	6 877	6 785	7 426	7 441	7 506	9,3%↑	0,9%↑
zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu [MWh]	13 778,65	12 640,25	12 061,08	11 837,60	12 162,74	12 498,19	-9,3%↓	2,8%↑
zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu na 1 mieszkańca [kWh]	817,2	752,9	722,2	713,9	738,0	767,5	-6,1%↓	4,0%↑
zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu na 1 odbiorcę (gosp. dom.) [kWh]	2 005,6	1 838,0	1 777,6	1 594,1	1 634,6	1 665,1	-17,0%↓	1,9%↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

12.6. Odnawialne źródła energii

W ostatnich latach wzrasta zainteresowanie wykorzystaniem **odnawialnych źródeł energii (OZE)**, które oprócz korzyści ekologicznych związanych z ograniczeniem emisji gazów, niosą ze sobą korzyści gospodarcze, zapewniają one bowiem bezpieczeństwo energetyczne oraz dywersyfikują źródła produkcji energii. Obecnie wykorzystanie OZE na pokrycie potrzeb grzewczych w budynkach gminnych na terenie gminy Strzegom ma niewielki udział i są one stosowane jedynie jako źródło uzupełniające dla pokrycia części zapotrzebowania na ogrzewanie mieszkań i przygotowanie ciepłej wody użytkowej w indywidualnej zabudowie mieszkaniowej (pompy ciepła i solary). Stanowi to ok. 0,3% wszystkich źródeł ogrzewania mieszkań na terenie gminy Strzegom. W budynkach użyteczności publicznej wykorzystywany jest biogaz (oczyszczalnia ścieków w Strzegomiu, budynek przedszkolny w Stanowicach oraz budynek demonstracyjny w Strzegomiu). Dodatkowo w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Strzegom wyznacza się obszar, na którym dopuszcza się lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW – w postaci elektrowni fotowoltaicznej raz z niezbędną infrastrukturą oraz obiektami i urządzeniami towarzyszącymi.

12.7. Gospodarka odpadami

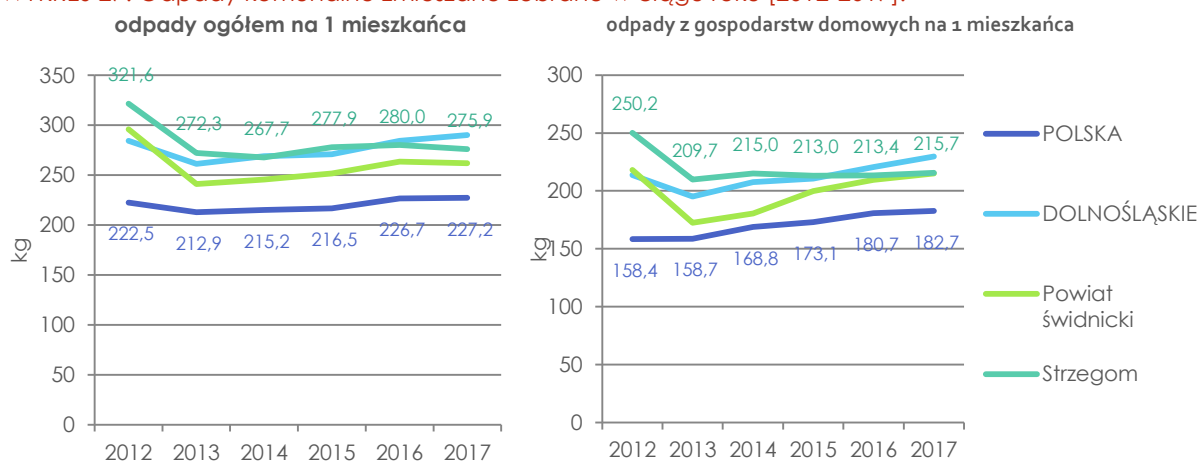
Gmina Strzegom należy do północno-centralnego regionu gospodarki odpadami²⁴. Odbiorcą odpadów komunalnych w gminie był Zakład Usług Komunalnych w Strzegomiu sp. z o.o. W Rusku działało **składowisko odpadów** o powierzchni 9,7 ha o pojemności całkowitej 2 270 000 m³ oraz regionalna instalacja do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych (RIPOK) o przepustowości części mechanicznej 100 000 Mg/rok i biologicznej 50 000 Mg/rok. Składowisko wyposażone było w instalację odgazowywania z gazem unieszkodliwianym z odzyskiem energii elektrycznej, a w 2017 roku wyprodukowana w niej energia elektryczna wynosiła 2 764 535,4 kWh. W 2017 roku na obszarze gminy nie odnotowano występowania dzikich wysypisk śmieci.

Odpady. W 2017 roku w gminie miejsko-wiejskiej Strzegom zdeponowanych zostało 38,2 tys. ton odpadów, przy czym była to najwyższa masa od 2012 roku (10,5 tys. ton), a jedynie 7,6% (2,9 tys. ton) z nich zostało przekazane innym odbiorcom. Z obszaru gminy zebrano 8 781,73 ton **odpadów komunalnych**, w tym odpady kamienne i budowlane (16,5% odpadów komunalnych z obszaru powiatu świdnickiego), w tym 80,1% pochodziło z gospodarstw domowych, co było udziałem zbliżonym do przeciętnego udziału w kraju (83,3%), województwie dolnośląskim (82,1%) i powiecie świdnickim (82,7%). Masa zebranych **zmieszanych odpadów komunalnych** ogółem na terenie gminy Strzegom, wynosząca w 2017 roku 7 206,56 ton, zmniejszyła się od 2012 roku o 1 473,82 tony, czyli 17%. Na 1 mieszkańca w gminie przypadało średnio 275,9 kg zmieszanych odpadów w ciągu roku, co było masą niższą niż przeciętnie w regionie (290,2 kg) i powiecie świdnickim (262 kg), natomiast znacznie wyższą niż przeciętnie w gminach w kraju (227,2 kg). Z gospodarstw domowych pochodziło 78,2% tego typu odpadów (5 634,39 tony). Mieszkaniec gminy Strzegom wytwarzał więc w gospodarstwie domowym średnio 215,7 kg zmieszanych odpadów, co było masą zbliżoną do średniej w powiecie świdnickim (215,0 kg), jednak zdecydowanie powyżej średniej w kraju (182,7 kg). W przypadku zmieszanych odpadów komunalnych z gospodarstw domowych od 2012 roku odnotowano spadek ich masy aż o 16,6%, a w przeliczeniu na mieszkańca zmniejszyła się ona z 250,2 kg w 2012 roku do wspomnianych powyżej 215,7 kg.

GOSPODARKA ODPADAMI:

- 38,2 tys. ton** odpadów wytworzonych
- 2,9 tys. ton** odpadów przekazanych innym odbiorcom
- 8,8 tys. ton** zebranych odpadów komunalnych, w tym **80,1%** z gospodarstw domowych
- 7,2 tys. ton** zmieszanych odpadów komunalnych (**275,9 kg** na mieszkańca), w tym **5,6 tys. ton** z gospodarstw domowych (**215,7 kg** na mieszkańca)
- 1,6 tys. ton** odpadów zebranych selektywnie, w tym **89,0%** z gospodarstw domowych

WYKRES 27. Odpady komunalne zmieszane zebrane w ciągu roku [2012-2017].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

²⁴ Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego – Uchwała Nr XLIII/1450/17 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 21 grudnia 2017 r.

TABELA 101. Odpady [2012-2017].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
odpady wytworzone w ciągu roku [tys. t]	10,5	8,7	13,0	13,7	11,1	38,2	263,8%↑	244,1%↑
odpady przekazane innym odbiorcom [tys. t]	–	–	10,2	10,8	9,9	2,9	–	-70,7%↓
zmieszane odpady komunalne:								
odpady ogółem [t]	8 680,38	7 318,21	7 150,22	7 373,06	7 372,12	7 206,56	-17,0%↓	-2,2%↓
odpady ogółem na 1 mieszkańca [kg]	321,6	272,3	267,7	277,9	280,0	275,9	-14,2%↓	-1,5%↓
z gospodarstw domowych [t]	6 754,07	5 637,20	5 741,69	5 652,62	5 618,65	5 634,39	-16,6%↓	0,3%↑
odpady z gospodarstw domowych na 1 mieszkańca [kg]	250,2	209,7	215,0	213,0	213,4	215,7	-13,8%↓	1,1%↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Odpady zebrane selektywnie. Na terenie gminy w 2017 roku zebrano selektywnie 1 575,17 ton odpadów (13,7% selektywnie zebranych odpadów z terenu powiatu świdnickiego), w tym 89% (1 401,55 ton) pochodziło z gospodarstw domowych. Zebrane selektywnie odpady stanowiły 17,9% ogółu zebranych odpadów w gminie, a dla gospodarstw domowych udział ten wyniósł 19,9%. Wynik ten był niższy niż średnio w powiecie świdnickim (21,7%; 22,3%), w regionie (22,5%; 25,2%) i w kraju (27,1%; 29,6%). Wśród odpadów zebranych selektywnie przeważały: zmieszane odpady opakowaniowe (804,67 ton, 51,1%), szkło (310,87 ton, 19,7%), a także odpady biodegradowalne (188,14 ton, 11,9%) i wielkogabarytowe (173,57 ton, 11,0%).

TABELA 102. Wskaźnik odpadów segregowanych [2012-2018].

Nazwa	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
wskaźnik odpadów segregowanych [%]	–	9,4	17,4	24	21,1	24,1	25

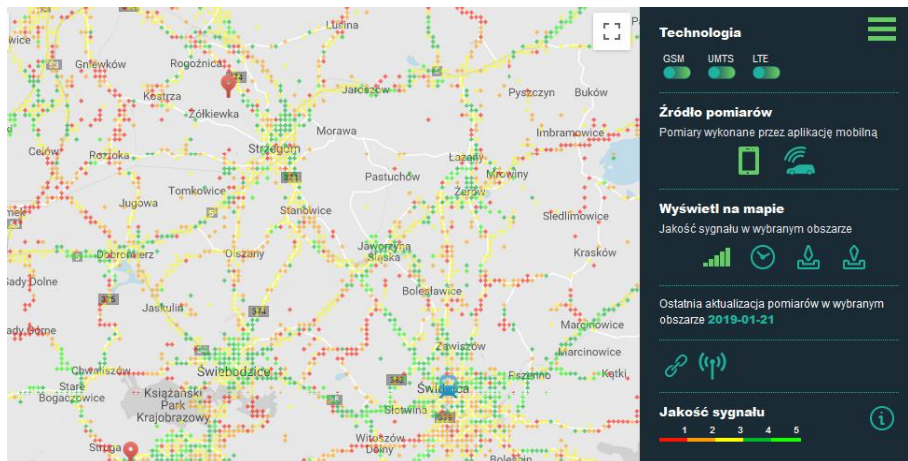
Źródło: Urząd Miejski w Strzegomiu.

PSZOK. W celu realizacji zadań własnych gminy z zakresu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy, mieszkańcy mogą korzystać z **Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK)**, znajdującego się przy Al. Wojska Polskiego 75 w Strzegomiu. Do PSZOK, we własnym zakresie można dostarczyć odpady takich frakcji jak: odpady ulegające biodegradacji w tym odpady zielone, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte baterie i akumulatory, odpady budowlane i rozbiórkowe, meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte opony, przeterminowane leki, chemikalia powstające w gospodarstwach domowych, odpady opakowaniowe zawierające następujące frakcje: papier, tekturę, szkło oraz tworzywa sztuczne oraz odzież i tekstylia. Ponadto przeterminowane leki można wrzucać do pojemników w aptekach zlokalizowanych na terenie gminy. Pojemniki na zużyte baterie umieszczone są w obiektach użyteczności publicznej, placówkach oświatowych i kulturalnych na terenie gminy oraz w punktach handlowych sprzedających tego typu produkty. Odpady zielone, pochodzące z pielęgnacji terenów zielonych, mieszkańcy mogą również bezpłatnie oddać do PSZOK-u.

12.8. Łączność

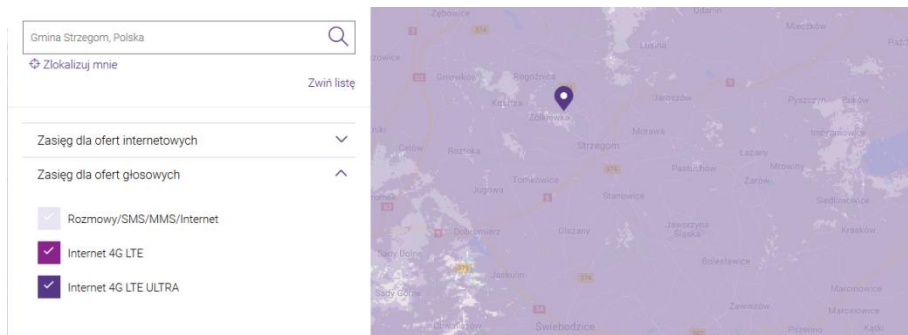
Dostęp do telefonii stacjonarnej oraz komórkowej na terenie gminy oceniany jest jako dobry. Każda miejscowość posiada możliwość korzystania z internetu stacjonarnego, mobilnego oraz radiowego. Głównym węzłem łączności przewodowej oraz bezprzewodowej jest miasto Strzegom. Wzdłuż głównych dróg krajowych i wojewódzkich przebiegają linie telekomunikacyjne kablowe i światłowodowe.

SCHEMAT 12. Jakości sygnału wszystkich operatorów sieci komórkowych w technologii GSM, UMTS i LTE [2019].

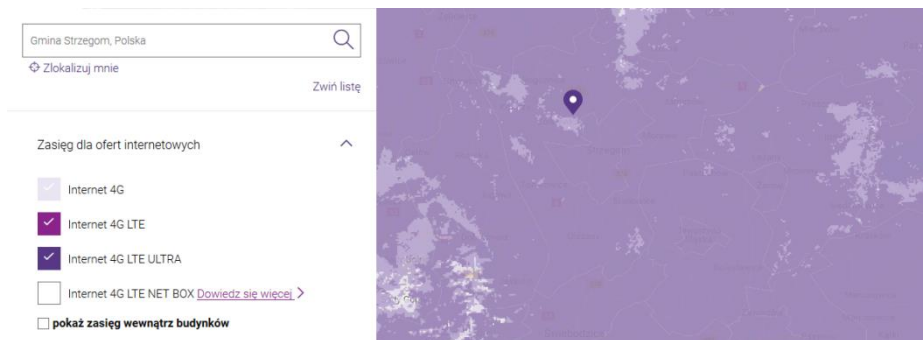
Źródło: Aplikacja mobilna RFBENCHMARK, stan na 21.01.2019 r.

SCHEMAT 13. Orientacyjny zasięg sieci dla ofert głosowych dla przykładowej sieci komórkowej [2019].

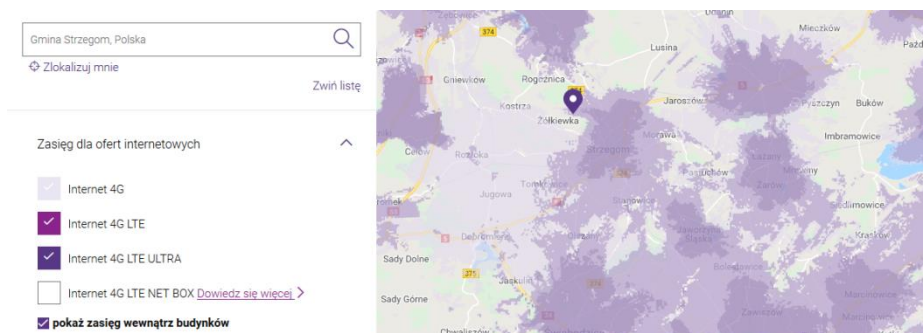

Źródło: <https://www.play.pl>, stan na 21.01.2019 r.

SCHEMAT 14. Orientacyjny zasięg dla ofert internetowych dla przykładowej sieci komórkowej [2019].

Zasięg wewnątrz budynków:

Źródło: <https://www.play.pl>, stan na 21.01.2019 r.

12.9. Bilans

	<ul style="list-style-type: none"> – liczba osób korzystająca z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej – liczba osób korzystających z oczyszczalni ścieków – redukcja liczby zbiorników bezodpływowych – dobry stan techniczny oświetlenia ulicznego
	<ul style="list-style-type: none"> – konieczność modernizacji sieci wodociągowej (liczne awarie) – zły stan techniczny oczyszczalni w Rusku – niezadowalający stopień wyposażenia gminy w infrastrukturę gazową oraz spadek udziału liczby mieszkań ogrzewanych gazem – rosnąca ilość odpadów wytworzonych w ciągu roku oraz niski udział odpadów zebranych selektywnie w ogóle zebranych odpadów – niski stopień pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych – wyeksploatowana i nieefektywna energetycznie kotłownia miejska

12.10. Dokumenty

Nazwa dokumentu	Uchwała przyjmująca
Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urzędzeń wodociągowych i urzędzeń kanalizacyjnych spółki wodociągi i kanalizacja w Strzegomiu na lata 2018-2020	Uchwała nr 73/18 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 11 października 2018 r. zmieniająca uchwałę nr 22/18 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 14 marca 2018 r. w sprawie uchwalenia „Wieloletniego Planu Rozwoju i Modernizacji Urzędzeń Wodociągowych i Urzędzeń Kanalizacyjnych będących w posiadaniu spółki Wodociągi i Kanalizacja Spółka Sp. z o.o. w Strzegomiu na lata 2018-2020”.

12.11. Finansowanie

Od 2012 roku wydatki na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska w gminie uległy zmniejszeniu o 32,7% i w 2017 roku kształtowały się na poziomie 9,5 mln zł, z czego dominująca część w kwocie 8,93 mln zł została przeznaczona na wydatki bieżące, a pozostałe 569,8 tys. zł obejmowały wydatki majątkowe inwestycyjne. W analizowanym okresie czasu zwrócić należy uwagę na znaczącą redukcję wydatków przeznaczanych na gospodarkę ściekową i ochronę wód – z poziomu 7,76 mln zł w 2012 roku do 316,3 tys. zł w 2017 roku oraz wydatków ponoszonych na oświetlanie ulic, dróg i placów – z 1,69 mln zł w 2012 roku do 1,22 mln zł w 2017 roku. Wzrost wydatków odnotowano natomiast w zakresie gospodarki odpadami – z poziomu 1,13 w 2013 roku do 4,17 mln zł w 2017 roku, a także wydatków przeznaczanych na oczyszczanie miasta i wsi (45,1%).

TABELA 103. Wydatki na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska (dział 900) [2012-2017].

Wydatki [zł]:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
ogółem	14 122 585,95	10 855 048,46	8 793 901,49	8 961 657,21	9 436 489,75	9 507 811,85	-32,7%↓	0,8%↑
wydatki bieżące ogółem	6 124 096,07	5 790 175,20	7 849 306,37	8 097 452,61	8 778 417,73	8 937 984,40	45,9%↑	1,8%↑
dotacje	1 140 858,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-100,0%↓	-
wydatki majątkowe ogółem	7 998 489,88	5 064 873,26	944 595,12	864 204,60	658 072,02	569 827,45	-92,9%↓	-13,4%↓
wydatki majątkowe inwestycyjne	4 282 289,88	4 574 873,26	944 595,12	864 204,60	658 072,02	569 827,45	-86,7%↓	-13,4%↓
zakłady gospodarki komunalnej	1 140 858,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	↓	-

Wydatki [zł]:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
oczyszczanie miast i wsi	973 409,52	1 391 143,06	1 296 534,56	1 415 253,81	1 449 242,91	1 412 049,09	45,1%↑	-2,6%↓
utrzymanie zieleni w miastach i gminach	1 176 583,77	999 980,04	1 191 798,55	1 200 679,98	1 305 984,52	1 405 163,55	19,4%↑	7,6%↑
oświetlenie ulic, placów i dróg	1 697 935,95	1 440 669,66	1 120 155,17	1 739 169,61	1 407 920,65	1 225 047,22	-27,9%↓	-13,0%↓
ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	0,00	0,00	0,00	40 454,70	42 199,99	206 224,10	↑	388,7%↑
gospodarka ściekowa i ochrona wód	7 767 929,05	4 872 051,81	1 326 741,30	831 145,53	512 314,15	316 355,98	-95,9%↓	-38,2%↓
gospodarka odpadami	0,00	1 135 200,95	2 724 030,60	2 912 382,29	3 825 268,93	4 177 513,02	↑	9,2%↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

12.12. Inwestycje i działania 2018

W zakresie infrastruktury technicznej w gminie w 2018 roku zrealizowane zostały m.in. następujące inwestycje i działania:

TABELA 104. Najważniejsze inwestycje w zakresie infrastruktury technicznej (sieć wodociągowa, sieć kanalizacyjna, sieć gazowa, gospodarka odpadami) zrealizowane w 2018 roku.

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Długość inwestycji [km]	Kwota [PLN]	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji inwestycji
1	Inwestycje i remonty sieci kanalizacyjnej	Godziszówek	4,127	1 717 442,85 zł brutto	Strategia rozwoju lokalnego Gminy Strzegom na lata 2010-2020 (Cel strategiczny 1: Rozwój potencjału gospodarczego i dywersyfikacja rynku pracy, Cel operacyjny 1.1: Rozwój infrastruktury technicznej)
2	Inwestycje i remonty sieci wodociągowej	Osiedle Hotele - Jarosów	0,997	775 732,45 zł brutto	
3	Inwestycje i remonty sieci wodociągowej	Olszany, Strzegom	2,816	1 845 000,00 zł brutto	
4	Inwestycje i remonty sieci wodociągowej	ul. Rybna, ul. Czarna, Strzegom	0,409	284 114,50 zł brutto	
					Program Ochrony Środowiska dla gminy Strzegom na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024 (Cel WŚ.1 Przywrócenie wysokiej jakości wód powierzchniowych oraz ochrona jakości wód podziemnych i racjonalizacja ich wykorzystania)
					Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych spółki wodociągi i kanalizacja w Strzegomiu na lata 2018-2020

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Długość inwestycji [km]	Kwota [PLN]	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji inwestycji
5	Rozwój e-usług publicznych jako zwiększenie udziału mieszkańców w procesie decyzyjnym w Gminie Świebodzice, Gminie Żarów oraz Gminie Strzegom.	Strzegom, Urząd Miejski		607 563,97	Strategia rozwoju lokalnego Gminy Strzegom na lata 2010-2020 (Cel strategiczny 3. Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej, Cel operacyjny 3.2. Poprawa infrastruktury społecznej ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wiejskich)

W 2018 roku w gminie zostały zrealizowane następujące inwestycje w zakresie oświetlenia (kwoty brutto inwestycji):

- Oświetlenie ciągu pieszego od ul. Mickiewicza do ul. Kochanowskiego realizowane w ramach zadania „Budowa oświetlenia ciągu pieszego od ul. Mickiewicza do ul. Kochanowskiego w Strzegomiu” – 41.820,00 zł,
- Oświetlenie Al. Wojska Polskiego realizowane w ramach zadania „Ograniczenie indywidualnego ruchu zmotoryzowanego w centrum miasta poprzez budowę ścieżki rowerowej oraz przebudowę ciągów pieszych wzdłuż Alei Wojska Polskiego” – 175.143,28 zł,
- Oświetlenie Al. Wojska Polskiego realizowane w ramach zadania „Przebudowa oświetlenia przy Al. Wojska Polskiego w Strzegomiu” – 397.914,84 zł,
- „Zakup i montaż energooszczędnego oświetlenia – lamp hybrydowych w Gminie Strzegom „– 778.861,01 zł
- „Oświetlenie ciągu pieszego wzdłuż Alei Wojska Polskiego w Strzegomiu od skrzyżowania z ul. Kochanowskiego do skrzyżowania z ul. Dworcową” – 67.035,00 zł,
- Oświetlenie ul. Dolnej w Strzegomiu realizowane w ramach zadania „Przebudowa drogi gminnej nr 110769D - ul. Dolnej w Strzegomiu realizowana w ramach zadania pn.: Dokończenie przebudowy ciągów dróg łączących drogę krajową nr 5 oraz drogi powiatowe nr 2921D i nr 2883D z centrum miasta poprzez przebudowę drogi gminnej nr 110769D – ul. Dolnej w Strzegomiu” – 207.889,43 zł,
- Oświetlenie ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego realizowane w ramach zadania „Przebudowa ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego etap II” – 38.376,00 zł.

13. WSPÓŁPRACA WEWNĘTRZNA I ZEWNĘTRZNA

13.1. Współpraca wewnętrzna

Organizacje pozarządowe działają na rzecz wybranego interesu i nie kierując się osiągnięciem zysku, stanowią one ponadto znaczny potencjał społeczny. Tworzone są przez ludzi autentycznie zaangażowanych w problemy społeczne i zainteresowanych działaniami na rzecz mieszkańców. Priorytetem gminy Strzegom jest jak najlepsze zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, którą tworzą jej mieszkańcy, a aktywna współpraca z organizacjami pozarządowymi i liderami środowisk lokalnych, jest jednym z elementów efektywnego kierowania jej rozwojem. Na obszarze miasta organizacje pozarządowe prowadzą działalność m.in. w zakresie sportu i promocji zdrowego trybu życia oraz kultury i sztuki:

- STOWARZYSZENIE MIESZKAŃCÓW WSI TOMKOWICE
- STOWARZYSZENIE ROZWOJU WSI OLSZANY
- STOWARZYSZENIE MIESZKAŃCÓW NA RZECZ ROZWOJU WSI STANOWICE
- STOWARZYSZENIE NA RZECZ ROZWOJU WSI JAROSZÓW I RUSKO
- STOWARZYSZENIE „RAZEM DLA JAROSZOWA”
- STOWARZYSZENIE „NASZA WIEŚ” ROGOŹNICA
- STOWARZYSZENIE SYMPATYKÓW WSI MORAWA
- STOWARZYSZENIE ROZWOJU WSI KOSTRZA
- LUDOWY KLUB SPORTOWY „STRAGONA”
- LUDOWY KLUB JEŹDZIECKI „HIPPOLOGIA” STRZEGOM
- KONIE SPORTOWE GILLMAIER
- LUDOWY KLUB SPORTOWY „HERBAPOL” STANOWICE
- GMINNY LUDOWY KLUB SPORTOWY
- LUDOWY KLUB SPORTOWY „HURAGAN” W OLSZANACH
- LUDOWY KLUB SPORTOWY „SOKÓŁ KOSTRZA”
- LUDOWY KLUB SPORTOWY „ORZEŁ” GOCZAŁKÓW
- UCZNIOWSKI KLUB SPORTOWY „AKTYWNA KOSTRZA”
- UCZNIOWSKI KLUB SPORTOWY „LO” STRZEGOM
- UCZNIOWSKI KLUB SPORTOWY „DWÓJKA”
- KLUB SPORTOWY „START” STRZEGOM
- STOWARZYSZENIE PIŁKI SIATKOWEJ „OLDBOYS” STRZEGOM
- STOWARZYSZENIE MIŁOŚNIKÓW KOSZYKÓWKI
- AMATORSKI KLUB SPORTOWY
- JAROSZOWSKI KLUB SPORTOWY „UNIA” Jaroszów
- KLUB SPORTOWY GROMIK BARTOSZÓWEK
- KLUB SPORTOWY „GRANIT” ROGOŹNICA
- STOWARZYSZENIE TATAMI STRZEGOM
- STRZEGOMSKI KLUB KARATE KYOKUSHINAKI IFK
- STRZEGOMSKIE STOWARZYSZENIE SPORTOWE „BOKSER”
- ZWIĄZEK HARCERSTWA RZECZPOSPOLITEJ
- STRZEGOMSKI SZCZEP DRUŻYN HARCERSKICH im. Orłąt Lwowskich
- ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO KOMENDA SZCZEPU „DZIŚ-JUTRO-POJUTRZE” im. Hm. Floriana Marciniaka
- ZWIĄZEK STRZELECKI ODDZIAŁ STRZEGOM
- ZWIĄZEK KOMBATANTÓW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ I BYŁYCH
- ZWIĄZEK SYBIRAKÓW
- TOWARZYSTWO OPIEKI NAD BYŁYM OBOZEM KONCENTRACYJNYM „GROSS-ROSEN”
- GRUPA REKONSTRUKCJI HISTORYCZNEJ „PANCERNI STRZEGOM”
- STOWARZYSZENIE BRACTWO RYCERSKIE JOANNITÓW STRZEGOMSKICH
- STOWARZYSZENIE „GRUPA REKONSTRUKCJI HISTORYCZNEJ” MUZEUM SPRZĘTU MILITARNEGO
- BRACTWO RYCERSKIE ŚW. FLORIANA
- TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ DZIECI ZARZĄD ODDZIAŁU MIEJSKO-GMINNEGO W STRZEGOMIU
- TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ DZIECI
- Koło Przyjaciół Dzieci przy Środowiskowym Klubie Młodzieżowym
- KOŁO TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ DZIECI PRZY ZESPOLE SZKÓŁ SPECJALNYCH W STRZEGOMIU
- KOŁO PRZYJACIÓŁ DZIECI „COPERNICUS” przy Publicznej Szkole Podstawowej Nr 2
- STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ PUBLICZNEJ SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 4 IM. KORNELA MAKUSZYŃSKIEGO W STRZEGOMIU
- „PRZYJACIELE CZWÓRKI
- STOWARZYSZENIE „MAŁA SZKOŁA” W ROGOŹNICY
- POLSKI ZWIĄZEK NIEWIDOMYCH OKRĘG DOLNOŚLĄSKI
- KOŁO W STRZEGOMIU
- ODDZIAŁ REJONOWY POLSKIEGO ZWIĄZKU EMERYTÓW, RENCISTÓW I INWALIDÓW W STRZEGOMIU
- STOWARZYSZENIE PEDAGOGÓW I PSYCHOLOGÓW GMINY STRZEGOM
- KLUB ABSTYNENTA „ARKA
- STOWARZYSZENIE KIEROWNIKÓW ZAKŁADÓW GÓRNICZYCH
- ZWIĄZEK PRACODAWCÓW BRANŻY KAMIENIARSKIEJ
- STOWARZYSZENIE KAMIENIARZY ZIEMI STRZEGOMSKIEJ
- STOWARZYSZENIE WSPIERANIA KULTURY W GMINIE STRZEGOM „AKCJA”
- STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ W STRZEGOMIU „CZYTELNIK”
- STOWARZYSZENIE WŁAŚCICIELI DOMKÓW LETNISKOWYCH W OLEJNICY ZJS W STRZEGOMIU
- STOWARZYSZENIE PRACOWNIKÓW ZREMB W OLEJNICY
- STOWARZYSZENIE ZWYKŁE TRANSPORT I EKOLOGIA NA RZECZ STRZEGOMIA
- TOWARZYSTWO MIŁOŚNIKÓW ZIEMI STRZEGOMSKIEJ
- STOWARZYSZENIE GÓRSKA 5
- STOWARZYSZENIE KUPCÓW MIASTA I GMINY STRZEGOM
- STOWARZYSZENIE KUPCÓW ZIELONEGO RYNKU W STRZEGOMIU
- STOWARZYSZENIE „POROZUMIENIE +”
- ODDZIAŁ MIEJSKO-GMINNY
- ZWIĄZKU OCHOTNICZYCH STRAŻY POŻARNYCH RP
- OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W ŻELAZOWIE
- OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W JAROSZOWIE
- OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W STRZEGOMIU
- OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W GOCZAŁKOWIE
- OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W GRANICY
- OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W KOSTRZY
- OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W OLSZANACH
- OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W ROGOŹNICY
- OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W STANOWICACH
- OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W TOMKOWICACH
- FUNDACJA BAZALT
- FUNDACJA ŚW. JADWIGI

13.2. Współpraca zewnętrzna

Współpraca samorządów. Gmina Strzegom jest członkiem **Aglomeracji Wałbrzyskiej** obejmującej 22 jednostki samorządu terytorialnego. Współpraca podejmowana jest między innymi w ramach Porozumienia Międzygminnego zawartego w dniu 24 lutego 2015 roku przez Gminy tworzące **Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Aglomeracji Wałbrzyskiej** w sprawie: zasad współpracy Stron Porozumienia przy programowaniu, wdrażaniu, finansowaniu, ewaluacji bieżącej obsłudze i rozliczeniach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Wałbrzyskiej oraz powierzenia przez Strony Porozumienia Gminie Wałbrzych realizacji zadań w wariantcie maksymalnego/pełnego poziomu zarządzania w ramach instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Wałbrzyskiej²⁵. Współpraca z sąsiadującymi jednostkami samorządu odbywa się także w ramach porozumienia ws. współdziałania przy opracowaniu strategii rozwoju społeczno-gospodarczego południowej i zachodniej części Dolnego Śląska, zwanej **"Strategią Rozwoju Sudety 2030"**, zawartego dnia 1 lutego 2018 r.²⁶

Współpraca zagraniczna odbywa się także w ramach porozumień o współpracy:

- przy projekcie „Szlak Kamienia” realizowanym ze środków programu INTERREG V-A Republika Czeska-Polska podpisanego dnia 06.04.2016r. i dnia 12.04.2018r.,
- w zakresie mikroprojektu „Czesko-polskie zawody strażackie” realizowanego ze środków Funduszu Mikroprojektów w Euroregionie Glacensis w ramach programu INTERREG V-A Republika Czeska-Polska podpisanego dnia 24.01.2017r.,
- przy projekcie „Krwią i żelazem – śladami wojen prusko-austriackich” przewidzianego do realizacji ze środków programu INTERREG V-A Republika Czeska-Polska podpisanego dnia 27.09.2018r.

Nieprzerwanie od 2008 roku Gmina Strzegom jest członkiem **Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Szlakiem Granitu”**, organizacji powołanej przez siedem gmin w tym dwie gminy z powiatu średzkiego (Kostomłoty i Udanin) i pięć gmin z powiatu świdnickiego (Dobromierz, Jaworzyna Śląska, Strzegom, Świdnica i Żarów). Stowarzyszenie wdraża obecnie Lokalną Strategię Rozwoju, m.in. rozdysponowując dofinansowania ze środków Unii Europejskiej (osi 4 LEADER Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020).

Współpraca międzynarodowa. Gmina Strzegom aktywnie rozwija partnerstwo międzynarodowe z 6 miastami. W ciągu kilkunastoletniej współpracy i funkcjonowania umów partnerskich rozwinęły się bardzo różnorodne formy kontaktów począwszy od wymiany młodzieży, zespołów sportowych i kulturalnych aż do współpracy gospodarczej.

Gmina Strzegom posiada podpisane umowy partnerskie z następującymi jednostkami:

- **Auerbach** – miasto w kraju związkowym Saksonia, w powiecie Vogtland.
- **Torgau** – miasto powiatowe we wschodnich Niemczech, w kraju związkowym Saksonia, siedziba powiatu Nordsachsen oraz wspólnoty administracyjnej Torgau, port nad Łabą.
- **Znojmo** – miasto w Czechach, w kraju południowomorawskim, historycznych Morawach, nad rzeką Dyją, położone 52 km na południowy zachód od Brna, 10 km od granicy państwowej z Austrią, jedno z najstarszych, zabytkowych miast morawskich, centrum podregionu znojemskiego w morawskim regionie winiarskim.
- **Pavullo nel Frignano** – gmina we Włoszech, w regionie Emilia-Romania, w prowincji Modena.
- **Hořice** – miasto w Czechach, w kraju hradeckim,
- **Podhajce** – miasto na Ukrainie, w obwodzie tarnopolskim, nad Koropcem, siedziba administracyjna rejonu podhajckiego

Pomiędzy Strzegomiem, Torgau i Znojmo powstał układ trójstronny, ponieważ Znojmo jest także partnerem Torgau.

Współpraca z partnerami zagranicznymi polega m.in. na udzielaniu wzajemnych rad i pomocy w zakresie zadań komunalnych oraz na inicjowaniu i rozszerzaniu kontaktów pomiędzy organizacjami sportowymi,

²⁵ Porozumienie było aneksowane dnia 12.06.2015 r. i dnia 09.07.2015 r.

²⁶ Porozumienie nr 1/2018.

kulturalnymi i turystycznymi, a także na budowaniu porozumienia pomiędzy mieszkańcami miast partnerskich. Władze Strzegomia przywiązują dużą wagę do współpracy z miastami bliźniaczymi. Kontakty, bardziej lub mniej formalne w sferze kulturalnej, turystycznej, gospodarczej czy sportowej owocują wymianą doświadczeń i wzajemnymi wizytami przedstawicieli różnych środowisk. Zorganizowanych zostało wiele wyjazdów, spotkań młodzieży, wymiany grup tanecznych, muzycznych oraz zawodów sportowych. Jednym z przykładów współpracy środowiskowej jest wymiana młodzieży w ramach imprez kulturalnych i sportowych organizowanych w zaprzyjaźnionych miastach. W Strzegomiu są to m.in.: Międzynarodowy Festiwal Folkloru, Dni Ziemi Strzegomskiej, Akcja Lato, Giełda Mineratów, Międzynarodowy Turniej Piłkarski o Puchar Burmistrza Strzegomia. W Auerbach: Dni Auerbach, Kirmestfest, Altmarktfest. W Torgau: Dni Miasta Torgau, Dni Miast Partnerskich, obchody rocznicy spotkania wojsk rosyjsko-amerykańskich nad Łabą. W Znojmo uroczystości związane z wejściem Czech do UE itp. W Pavullo są to rozgrywki piłki nożnej oraz wymiana zespołów folklorystycznych. Wszelkie współdziałania przebiegają zgodnie z opracowanym programem, a coraz więcej środowisk jest zainteresowanych nawiązaniem kontaktów z zagranicą. Z roku na rok wzrasta również liczba wydarzeń z udziałem gości z zagranicy lub wyjazdów mieszkańców Strzegomia do zaprzyjaźnionych miast. Przybywa także różnorodnych form współpracy. Wszystkie one służą rozwojowi i promocji miasta na forum międzynarodowym, wzbudzeniu zainteresowania inwestorów zagranicznych ofertą inwestycyjną gminy, wykorzystaniu doświadczeń partnerów w procesie rozwoju, zdobyciu funduszy pochodzących z międzynarodowych źródeł oraz integracji gminy ze strukturami zagranicznymi.²⁷

13.3. Dokumenty

Nazwa dokumentu	Uchwała przyjmująca
Strategia Rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej z perspektywą do 2030 r.	Uchwała Nr 51/18 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 9 lipca 2018 r.
Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego południowej i zachodniej części województwa dolnośląskiego na lata 2020–2030, obejmującej swoim zasięgiem subregiony wałbrzyski i jeleniogórski (NUTS 3) – Strategia Rozwoju Sudety 2030.	Uchwała Nr 80/18 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 11 października 2018r.
Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Szlakiem Granitu” na lata 2014-2020 (z perspektywą do 2023 r.)	Uchwała Nr 41/15 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 19 maja 2015r. Dokument został następnie przyjęty przez zarząd LGD i walne zebranie członków LGD.
Wieloletni program współpracy Gminy Strzegom z organizacjami pozarządowymi i podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na lata 2018-2019	Uchwała Nr 89/17 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 23 listopada 2017 r.

13.4. Inwestycje i działania 2018

W zakresie współpracy wewnętrznej i zewnętrznej, w tym międzynarodowej, w gminie w 2018 roku zrealizowane zostały m.in. następujące działania:

TABELA 105. Najważniejsze działania w zakresie współpracy wewnętrznej zrealizowane w 2018 roku.

Lp.	Nazwa	Opis	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji działania
1	Współpraca z organizacjami pozarządowymi	Przedmiotem współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi i podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2018r. była realizacja ustawowych zadań publicznych gminy.	Uchwała Nr 89/17 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 23 listopada 2017 r. w sprawie przyjęcia

²⁷ Więcej informacji można uzyskać na: http://www.strzegom.pl/2004/strony/rozwoj_wspolpraca.htm.

Lp.	Nazwa	Opis	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji działania
		Współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego była prowadzona w dwóch formach – finansowej i pozafinansowej. Finansowe formy współpracy polegały na zleceniu przez gminę realizacji przez organizacje pozarządowe oraz podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego zadań publicznych na zasadach określonych w ustawie w formie powierzenia lub wspierania realizacji zadań publicznych. Współpraca pozafinansowa była prowadzona na bieżąco i polegała m.in. na wsparciu działalności organizacji pozarządowych, konsultacjach, współpracy z Gminną Radą Działalności Pożytku Publicznego, szkoleniach itp.	Wieloletniego programu współpracy Gminy Strzegom z organizacjami pozarządowymi i podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na lata 2018-2019

TABELA 106. Dotacje celowe z budżetu na finansowanie i dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego w ramach zwalczania narkomanii i przeciwdziałania alkoholizmowi [2018].

Zadania	Zwalczanie narkomanii	Przeciwdziałanie alkoholizmowi
Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacji dla osób uzależnionych: udzielenie rodzinom, w których występują ww. problemy, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie	13 000,00	32 440,00
Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działania na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych	71 000,00	91 480,00
Organizacja wycieczki zimowej z programem profilaktycznym lub terapeutycznym (półkolonie- minimum 5 dni) dla dzieci i młodzieży szkolnej pozostającej w mieście i na wsi w okresie ferii zimowych, z rodzin zagrożonych problemem alkoholowym, problemami narkomanii	17 000,00	36 687,64
Organizacja wycieczki w okresie ferii zimowych z programem profilaktycznym lub terapeutycznym w formach wyjazdowych na terenie Polski (zimowiska- minimum 4 noclegi) dla dzieci i młodzieży szkolnej z rodzin zagrożonych problemem alkoholowym, problemami narkomanii	0,00	7 000,00
Organizacja wycieczki letniej z programem profilaktycznym lub terapeutycznym w formach wyjazdowych na terenie Polski (kolonie- minimum 4 noclegi) dla dzieci i młodzieży szkolnej z rodzin zagrożonych problemem alkoholowym, problemami narkomanii	17 200,00	23 600,00
Organizacja wycieczki letniej z programem profilaktycznym lub terapeutycznym (półkolonie- minimum 5 dni) dla dzieci i młodzieży szkolnej pozostającej w mieście i na wsi w okresie wakacyjnym, z rodzin zagrożonych problemem alkoholowym, problemami narkomanii	21 800,00	24 817,62
Organizacja kampanii, festynów, spektakli, imprez rozrywkowych i sportowych dla dzieci, młodzieży mających wyraźne odniesienie profilaktyczne	0,00	34 340,00
Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych	0,00	16 794,20
Razem	140 000,00	267 159,46

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu za 2018 rok, marzec 2019.

TABELA 107. Dotacje celowe na wspieranie działań z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa narodowego przekazane organizacjom pozarządowym [2018].

Nazwa oferenta i zadania	Kwota dotacji
Stowarzyszenie Mieszkańców na Rzecz Rozwoju Wsi Stanowice „Organizacja imprez kulturalnych, konferencji, dyskusji i prelekcji o randze lokalnej, regionalnej, ogólnopolskiej i międzynarodowej, w tym związanych z promocją gminy i jej dziedzictwa kulturowego- Święto Chleba 2018”	1 500,00
Stowarzyszenie Wspierania Kultury w Gminie Strzegom „Akcja” „Strzegomska Loża Melomana”	4 400,00
Stowarzyszenie Wspierania Kultury w Gminie Strzegom „Akcja” zadanie w zakresie popularyzacji i ochrony elementów tradycyjnej kultury lokalnej ze szczególnym uwzględnieniem folkloru i lokalnych walorów gminy – Basque Folk 2018	22 000,00
Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zarząd Oddział Miejski- Gminnego w Strzegomiu „Młodzieżowy świat teatru. Edukacja przez gest i słowo”.	17 000,00
Stowarzyszenie Bractwo Rycerskie Joannitów Strzegomskich „Rok 1432. Organizacja widowiska historycznego i średniowiecznej wioski rycerskiej z czasów oblężenia Strzegomia przez Husytów, jako sposób edukacji historycznej mieszkańców gminy”.	13 000,00
Razem	57 900,00

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu za 2018 rok, marzec 2019.

TABELA 108. Najważniejsze działania w zakresie współpracy zewnętrznej zrealizowane w 2018 roku.

Lp.	Nazwa	Opis	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji działania
1	Aktualizacja Strategii Rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej z perspektywą do 2030r.	Dokument „Strategia Rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej z perspektywą do 2030 roku” obejmuje syntetyczną diagnozę Aglomeracji jako miejskiego obszaru funkcjonalnego. Jest kluczowym dokumentem wyznaczającym kierunki rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej we wszystkich sferach tzn. sferze społecznej, przestrzennej i gospodarczej. Określa strategiczne cele rozwoju, wytycza kierunki działania w postaci priorytetów i działań operacyjnych. Zawiera zasady i sposoby zarządzania rozwojem w dłuższym horyzoncie czasowym określając działania, jakie należy podjąć, aby Aglomeracja mogła funkcjonować i rozwijać się. Dokument określa wizję oraz wyznacza najważniejsze kierunki działań, które umożliwią skuteczne rozwiązanie problemów oraz wzmocnią potencjał Aglomeracji Wałbrzyskiej w celu poprawy jakości życia mieszkańców. Przyjęcie przez Gminę „Strategii Rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej z perspektywą do 2030 roku” pozwoli na ubieganie się o środki finansowe z budżetu państwa oraz Unii Europejskiej w nowej perspektywie finansowej 2021-2027.	Uchwała Nr 51/18 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 9 lipca 2018 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej z perspektywą do 2030r.
2	Opracowanie oraz przyjęcie Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego południowej i zachodniej części województwa dolnośląskiego na lata 2020–2030, obejmującej swoim zasięgiem subregiony wałbrzyski i	Efektom współpracy samorządów – sygnatariuszy „Deklaracji Sudeckiej” jest dokument Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego południowej i zachodniej części województwa dolnośląskiego na lata 2020–2030, obejmującej swoim zasięgiem subregiony wałbrzyski i jeleniogórski (NUTS 3) – Strategia Rozwoju Sudety 2030. Strategia obejmuje diagnozę społeczno-gospodarczą, środowiskową i przestrzenną, założenia strategiczne, wizję, misję, cele i kierunki rozwoju, opis narzędzi wdrażania oraz zasad monitoringu i ewaluacji strategii.	Uchwała Nr 80/18 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 11 października 2018r. w sprawie przyjęcia Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego południowej i zachodniej części województwa dolnośląskiego na lata 2020–2030, obejmującej swoim zasięgiem subregiony wałbrzyski i jeleniogórski (NUTS 3) – Strategia Rozwoju

Lp.	Nazwa	Opis	Nazwa dokumentu będącego podstawą realizacji działania
	jeleniogórski (NUTS 3) – Strategia Rozwoju Sudety 2030.	Przyjęcie przedmiotowej strategii daje Gminie Strzegom oraz innym podmiotom działającym na terytorium objętym strategią szansę na uzyskanie korzystniejszych warunków ubiegania się o środki finansowe z budżetu państwa oraz Unii Europejskiej w nowej perspektywie finansowej 2021-2027.	Sudety 2030.
3	Partnerstwo z Fundacją Edukacji Europejskiej w Wałbrzychu w celu utworzenia żłobka w Strzegomiu	Nawiązano współpracę z Fundacją Edukacji Europejskiej w Wałbrzychu w celu przygotowania i złożenia wniosku o dofinansowanie projektu „Nowy żłobek w Strzegomiu” w ramach konkursu ogłoszonego przez Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy. Fundacja przyjęła funkcje lidera projektu, Gmina Strzegom została partnerem projektu.	Umowa partnerstwa na rzecz realizacji projektu pt. „Nowy Żłobek w Strzegomiu” dofinansowanego ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 z dnia 01.10.2018r. (nr 667/WOŚ/5/2018)
4	Uczestnictwo Gminy Strzegom w Stowarzyszeniu „Lokalna Grupa Działania Szlakiem Granitu”	Współpraca jest, partnerów ekonomicznych i społecznych w celu rozwoju obszaru LGD.	Uchwała Nr 16/08 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 31 marca 2008 r. w sprawie przystąpienia do utworzenia Stowarzyszenia Lokalna Grupa działania „Szlakiem Granitu”

14. PLANOWANIE PRZESTRZENNE

14.1. Planowanie miejscowe

Na obszarze gminy miejsko-wiejskiej Strzegom kierunki zagospodarowania przestrzennego określa dokument **Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Strzegom** przyjęty Uchwałą Nr 36/17 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 26 kwietnia 2017 r. W 2017 roku w gminie obowiązywały 72 **miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego** obejmujące powierzchnię 14 393 ha, co stanowiło 100% powierzchni gminy. W trakcie opracowania było 6 projektów mpzp o łącznej powierzchni około 2 365 ha, a żadna z toczących się procedur nie trwała dłużej niż 3 lata. W 2018 roku liczba obowiązujących mpzp została zredukowana do 56.

TABELA 109. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego [2012-2017].

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
plany zagospodarowania przestrzennego ogółem [szt.]	49	52	57	60	65	72
powierzchnia gminy objęta obowiązującymi planami ogółem [ha]	14 393	14 393	14 393	14 393	14 393	14 393
udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem [%]	100	100	100	100	100	100
projekty planów ogółem [szt.]	6	6	4	10	10	6
powierzchnia ogółem [ha]	1 820	5 043	3 837	5 648	4 350	2 365
odsetek projektów planów, których sporządzanie trwa dłużej niż 3 lata [%]	0,0	0,0	0,0	0,0	10,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA 110. Wykaz obowiązujących mpzp na terenie gminy [2018].

Lp.	Nazwa lub lokalizacja mpzp	Uchwała przyjmująca
1.	MPZP dla terenu w mieście Strzegom Park Obsługi Komunikacyjnej,	Uchwała Nr 71/98,
2.	MPZP dla terenu w obr. Stanowice, dz. 596/2,	Uchwała Nr 42/01,
3.	MPZP dla miasta Strzegom obszar staromiejski,	Uchwała Nr 116/01,
4.	MPZP dla terenu górniczego - Graniczna - złoża granitu,	Uchwała Nr 118/01,
5.	MPZP dla terenu w obr. Rogoźnica - wał ziemny,	Uchwała Nr 121/01,
6.	MPZP dla terenu w mieście Strzegom - Góra Krzyżowa,	Uchwała Nr 56/02,
7.	MPZP dla terenu w mieście Strzegom dz. 125/1, 125/2 - ul. Klonowa,	Uchwała Nr 6/03,
8.	MPZP dla terenu w obr. Stanowice, dz. 335/2,	Uchwałą Nr 11/03,
9.	MPZP dla terenu w obr. Graniczna - zabudowa rzemiosła usług i produkcji,	Uchwała Nr 33/03,
10.	MPZP dla terenu górniczego - teren górniczy złoża granitu "BARCZ II" ,	Uchwała Nr 74/04,
11.	MPZP dla obrębów Stanowice, Grochotów, Olszany, Modłęczin, Granica, Stawiska, Tomkowice, Godzieszówek,	Uchwała Nr 80/04,
12.	MPZP dla obrębów Bartoszówek, Jarosów, Rusko, Skarżyce, Morawa, Międzyrzecze,	Uchwała Nr 81/04,
13.	MPZP dla miasta Strzegom,	Uchwała Nr 91/04,
14.	MPZP dla obrębów Goczałków, Goczałków Górny, Rogoźnica, Graniczna, Wieśnica, Żółkiewka, Kostrza, Żelazów,	Uchwała Nr 104/04,
15.	MPZP dla terenu w obr. Graniczna, dz. 269/4,	Uchwała Nr 59/06,
16.	MPZP dla terenu w obr. Rogoźnica - gospodarstwo ogrodnicze,	Uchwała Nr 50/07,
17.	MPZP dla terenu w mieście Strzegom - ul. Legnicka,	Uchwała Nr 75/07,
18.	MPZP dla terenu w obr. Żółkiewka, dz. 40 - Uchwała Nr 27/08,	Uchwała Nr 27/08,
19.	MPZP dla terenu w obr. Kostrza,	Uchwała Nr 36/08,
20.	MPZP dla terenu w mieście Strzegom - ul. Brzegowa, Mickiewicza, Gronowska, Armii Krajowej,	Uchwała Nr 46/09,
21.	MPZP dla terenu w obr. Skarżyce,	Uchwała Nr 47/09,
22.	MPZP dla terenu w obr. Tomkowice,	Uchwała Nr 65/09,
23.	MPZP dla terenu w obr. Morawa,	Uchwała Nr 11/10,

Lp.	Nazwa lub lokalizacja mpzp	Uchwała przyjmująca
24.	MPZP dla terenu Sławiska,	Uchwała Nr 74/10,
25.	MPZP dla terenu w mieście Strzegom - ul. Legnicka,	Uchwała Nr 18/11,
26.	MPZP dla terenów w obr. Sławiska,	Uchwała Nr 20/11,
27.	MPZP dla terenów w obr. Stanowice,	Uchwała Nr 32/11,
28.	MPZP dla terenów w obr. Jarosów,	Uchwała Nr 15/12,
29.	MPZP dla terenów w obr. Goczałków - ul. Strzegomska,	Uchwała Nr 72/12,
30.	MPZP dla miasta Strzegom, obręb 3,	Uchwała Nr 10/13,
31.	MPZP dla terenów w obr. Grochotów,	Uchwała Nr 43/13,
32.	MPZP dla terenów w obr. Kostrza,	Uchwała Nr 105/13,
33.	MPZP dla miasta Strzegom, obręb 2,	Uchwała Nr 64/14,
34.	MPZP dla miasta - Strzegom, obręb 5,	Uchwała Nr 65/14,
35.	MPZP dla obrębu Żółkiewka,	Uchwała Nr 83/14,
36.	MPZP dla terenów w obr. Jarosów, Bartoszówek,	Uchwała Nr 84/14,
37.	MPZP dla terenów w obr. Graniczna oraz obręb 2 miasta Strzegom	Uchwała Nr 39/15,
38.	MPZP dla terenów Bartoszówek,	Uchwała Nr 65/15,
39.	MPZP dla miasta Strzegom obręb 3,	Uchwała Nr 66/15,
40.	MPZP dla miasta Strzegom, obręb 2,	Uchwała Nr 27/16,
41.	MPZP dla terenów w obr. Rogoźnica,	Uchwała Nr 28/16,
42.	MPZP dla terenów w obr. Jarosów - obszary 1U, 1M/U, 1MN-3MN, 1KDW-4KDW,	Uchwała Nr 53/16,
43.	MPZP dla terenów w obr Rogoźnica,	Uchwała Nr 54/16,
44.	MPZP dla obrębów Jarosów, Bartoszówek,	Uchwała Nr 84/16,
45.	MPZP dla terenu w obr. Morawa,	Uchwała Nr 15/17,
46.	MPZP dla terenu w obr. Grochotów,	Uchwała Nr 16/17,
47.	MPZP dla terenów w obr. obręb 3,	Uchwała Nr 35/17,
48.	MPZP dla terenów w obr. Godziszówek, Granica, Tomkowice,	Uchwała Nr 46/17,
49.	MPZP dla terenów w obr. Olszany,	Uchwała Nr 58/17,
50.	MPZP dla terenów w obr. Goczałków,	Uchwała Nr 59/17,
51.	MPZP dla terenów w obr Rogoźnica,	Uchwała Nr 60/17,
52.	MPZP dla terenów w mieście Strzegom - obręb 4,	Uchwała Nr 5/18,
53.	MPZP dla terenów w obr. Goczałków Górny,	Uchwała Nr 45/18,
54.	MPZP dla terenu w obr. Międzyrzecze,	Uchwała Nr 59/18.,
55.	MPZP dla terenu w obr. 5 miasta Strzegom	Uchwała Nr 106/18,
56.	MPZP dla terenu w obr. Morawa	Uchwała Nr 74/18.

Źródło: Urząd Miejski w Strzegomiu.

14.2. Dokumenty

Nazwa dokumentu

Uchwała przyjmująca

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Strzegom

Uchwała Nr 67/12 Rady Miejskiej w Strzegomiu z dnia 10 września 2012 r.

14.3. Inwestycje i działania 2018

W zakresie planowania przestrzennego w gminie w 2018 roku zrealizowane zostały m.in. następujące działania:

TABELA 111. Najważniejsze działania w zakresie planowania przestrzennego i rewitalizacji zrealizowane w 2018 roku.

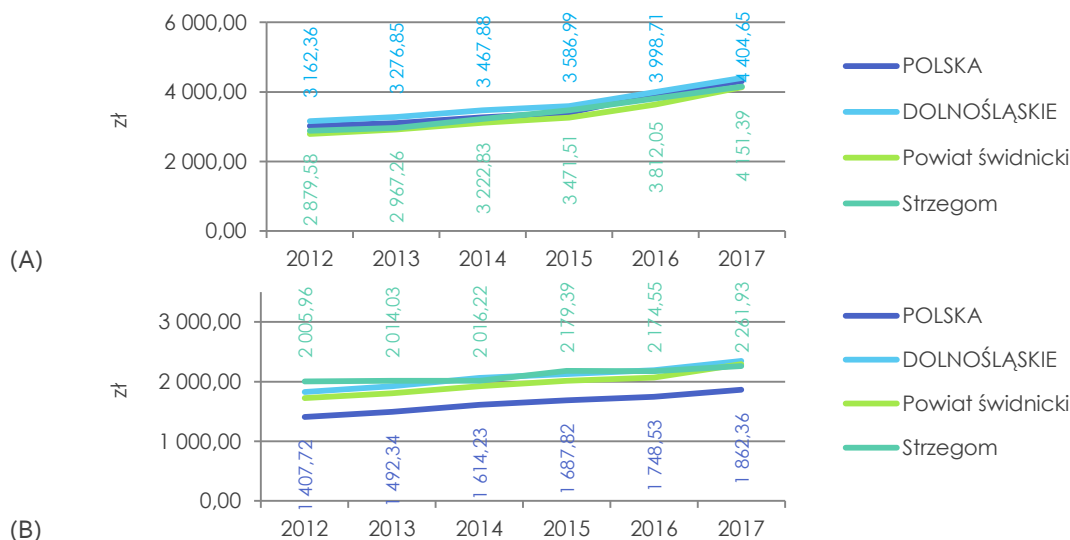
Lp.	Nazwa	Opis
1	Ocena aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Strzegom	Uchwałą Nr 75/18 z dnia 11 października 2018 r. Rada Miejska w Strzegomiu zatwierdziła przedłożoną przez Burmistrza analizę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy Strzegom. Analiza dotyczyła oceny aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz mpzp gminy Strzegom za lata 2015 -2018

15. GOSPODARKA FINANSOWA I WARTOŚĆ MIENIA

15.1. Budżet gminy

Dochody ogółem gminy Strzegom w roku 2017 osiągnęły poziom 108 mln zł, co było wynikiem o 39,5% wyższym niż 2012 roku (77 mln zł), natomiast w stosunku do roku 2016 wzrosły o 8,1%. W przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiły one 4 151,39 zł i były wyższe o 44,2% w stosunku do roku 2012 (2 879,58 zł) i o 8,9% do roku 2016 (3 812,05 zł). Kształtowały się one na poziomie zbliżonym do osiągniętych w gminach powiatu świdnickiego (4 134,54 zł) i nieznacznie poniżej średniej w gminach w kraju (4 307,21 zł) i w województwie dolnośląskim (4 404,65 zł). **Dochody własne** gminy stanowiły w 2017 roku aż 58,3% dochodów ogółem (63 mln zł), a ich wartość od 2012 roku wzrosła o 9,1%. W przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiły 2 261,93 zł, co klasyfikowało gminę nieznacznie poniżej średniej przeciętnych wartości osiągniętych w gminach w powiecie świdnickim (2 295,22 zł) i regionie (2 348,13 zł), powyżej średniej krajowej (1 862,36 zł). Największy dochód przyniosły gminie wpływy z podatku od nieruchomości w kwocie 19 mln zł, które od roku 2012 zwiększyły się o 28,6%. Udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa, głównie od osób fizycznych, przyniosły dochód 17 mln zł. W analizowanym okresie czasu odnotowano stały wzrost dochodów z tytułu opłat eksploatacyjnej (4,8,8%), podatku od środków transportowych (13,4%) i podatku leśnego (86,5%). Zmniejszenie wpływów nastąpiło natomiast z tytułu podatku: rolnego (-9,6%), opłaty targowej (-23,4%) i od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacanego w formie karty podatkowej (-21,2%). W 2017 roku **wydatki ogółem** wyniosły w gminie 112 mln zł, co było wynikiem wyższym o 31,6% niż w 2012 roku i o 13,2% w porównaniu do 2016 roku. W przeliczeniu na 1 mieszkańca, w kwocie 4 308,38 zł były kształtowały się na poziomie zbliżonym do średniej w gminach w powiecie świdnickim (4 342,21 zł), województwie dolnośląskim (4 470,05 zł) i w kraju (4 338,01 zł). Kwotę 90 mln zł pochłonęły wydatki bieżące, które były najwyższe w całym analizowanym okresie, a ich udział w wydatkach ogółem wynosił 80,4%. Znacząca kwota 22 mln zł przeznaczona została na wydatki majątkowe inwestycyjne. Od 2012 roku kwota wydatków ogółem wzrosła o 31,6%, czyli około 27 mln zł. Podkreślić należy, że o 49,7% zredukowane zostały wydatki na obsługę długu (obsługa długu publicznego bez wypłat z tytułu gwarancji i poręczeń) – z 2 mln zł w 2012 roku do 1 mln zł w 2017 roku.²⁸ W 2017 roku **wynik budżetu** kształtował się na poziomie -4 101 201 (-157 zł na mieszkańca), natomiast **dług publiczny** wynosił 39 735 505 zł, czyli 1 521 zł na mieszkańca, a relacja wykonywanych dochodów do łącznej kwoty długu wynosiła 36,6%.

WYKRES 28. Dochody ogółem (A) i własne (B) na 1 mieszkańca [2012-2017].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

²⁸ Średnie dla gmin bez miast na prawach powiatu.

TABELA 112. Dochody [2012-2017].

Dochody [zł]:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
ogółem	77 719 888,00	79 756 945,95	86 081 772,75	92 108 377,32	100 359 887,30	108 450 830,21	39,5%↑	8,1%↑
majątkowe	9 032 681,14	10 031 481,51	9 572 649,26	10 829 698,89	5 828 663,88	6 168 787,53	-31,7%↓	5,8%↑
wplywy ze sprzedaży składników majątkowych	1 262,00	1 195,53	2 941,50	40,00	2 914,78	2 221,93	76,1%↑	-23,8%↓
własne	55 190 606,80	55 677 163,38	60 380 225,67	63 200 916,10	59 038 148,24	63 344 944,94	14,8%↑	7,3%↑
Dochody na 1 mieszkańca [zł]:								
ogółem	2 879,58	2 967,26	3 222,83	3 471,51	3 812,05	4 151,39	44,2%↑	8,9%↑
dochody własne	2 005,96	2 014,03	2 016,22	2 179,39	2 174,55	2 261,93	12,8%↑	4,0%↑
udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób fizycznych	462,68	490,78	503,05	558,66	610,76	654,78	41,5%↑	7,2%↑
udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób prawnych	23,29	25,34	44,45	33,64	37,67	27,11	16,4%↑	-28,0%↓
dochody podatkowe ustalone i pobierane na podstawie odrębnych ustaw	673,64	732,35	779,69	800,44	826,01	863,63	28,2%↑	4,6%↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i danych z Urzędu Miejskiego w Strzegomiu (dochody własne).

TABELA 113. Dochody własne [2012-2017].

Dochody własne [zł]:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
razem	55 190 606,80	55 677 163,38	60 380 225,67	63 200 916,10	59 038 148,24	63 344 944,94	14,8%↑	7,3%↑
dochody podatkowe - podatek rolny	2 018 690,52	2 186 914,76	2 207 826,44	1 946 618,61	1 875 500,06	1 825 131,85	-9,6%↓	-2,7%↓
dochody podatkowe - podatek leśny	25 949,00	25 453,80	23 644,00	26 142,00	48 141,00	48 397,00	86,5%↑	0,5%↑
dochody podatkowe - podatek od nieruchomości	14 809 663,94	15 911 024,04	17 028 357,94	17 596 288,71	17 979 647,85	19 039 874,63	28,6%↑	5,9%↑
dochody podatkowe - podatek od środków transportowych	784 810,95	772 079,23	806 384,42	872 596,52	766 887,92	889 742,21	13,4%↑	16,0%↑
dochody podatkowe - podatek od czynności cywilnoprawnych	469 006,96	634 402,51	586 320,30	684 603,87	940 025,57	704 362,00	50,2%↑	-25,1%↓
dochody podatkowe - podatek od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej	16 109,98	17 636,99	15 197,40	15 452,36	12 970,01	12 687,06	-21,2%↓	-2,2%↓
wplywy z opłaty eksploatacyjnej	1 961 405,92	1 903 259,96	2 454 572,77	2 695 772,04	2 833 290,88	2 919 429,54	48,8%↑	3,0%↑
wplywy z opłaty targowej	29 694,81	25 110,04	26 368,68	24 000,18	24 935,34	22 751,04	-23,4%↓	-8,8%↓

Dochody własne [zł]:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa razem	13 116 270,35	13 872 759,52	14 623 920,68	15 716 792,75	17 071 267,28	17 813 910,37	35,8%↑	4,4%↑
udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób fizycznych	12 487 613,00	13 191 695,00	13 436 593,00	14 824 058,00	16 079 466,00	17 105 578,00	37,0%↑	6,4%↑
udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób prawnych	628 657,35	681 064,52	1 187 327,68	892 734,75	991 801,28	708 332,37	12,7%↑	-28,6%↓
pozostałe dochody - środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł - razem	236 888,11	0,00	16 720,00	57 094,91	68 748,66	14 179,27	-94,0%↓	-79,4%↓
pozostałe dochody - środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł - inwestycyjne	172 524,91	0,00	0,00	0,00	20 350,00	109,79	-99,9%↓	-99,5%↓

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i i danych z Urzędu Miejskiego w Strzegomiu (dochody własne).

TABELA 114. Wydatki [2012-2017].

Wydatki [zł]:	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2012-2017	Zmiana 2016-2017
ogółem	85 547 812,98	82 252 822,44	86 318 384,65	84 627 600,29	99 455 901,00	112 552 031,50	31,6%↑	13,2%↑
majątkowe ogółem	20 157 429,44	17 972 009,25	20 084 440,30	15 862 751,91	15 422 849,39	22 008 911,46	9,2%↑	42,7%↑
majątkowe inwestycyjne	16 441 229,44	17 482 009,25	20 084 440,30	15 862 751,91	15 422 849,39	22 008 911,46	33,9%↑	42,7%↑
udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem [%]	19,2	21,3	23,3	18,7	15,5	19,6	0,3pkt%↑	4,0pkt%↑
bieżące ogółem	65 390 383,54	64 280 813,19	66 233 944,35	68 764 848,38	84 033 051,61	90 543 120,04	38,5%↑	7,7%↑
na obsługę długu (obsługa długu publicznego bez wypłat z tytułu gwarancji i poręczeń)	2 212 922,74	1 969 741,20	1 869 984,96	1 523 460,60	1 269 010,23	1 112 107,87	-49,7%↓	-12,4%↓
ogółem na 1 mieszkańca	3 169,61	3 060,11	3 231,69	3 189,28	3 777,71	4 308,38	35,9%↑	14,0%↑
majątkowe na 1 mieszkańca	747	669	752	598	586	842	12,8%↑	43,8%↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

TABELA 115. Wpływy do budżetu z tytułu opłat targowych czynszu dzierżawnego oraz czasowego udostępniania terenów gminnych [2012-2018].

Nazwa	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
z tytułu opłat targowych [zł]	29 694,81	25 110,04	26 368,68	24 000,18	24 935,34	22 751,04	25 639,52
z tytułu czynszu dzierżawnego z placów targowych [zł]	111 623,00	116 423,00	120 731,00	121 817,00	62 803,00	44 265,00	59 201,00
z tytułu zajęcia czasowego udostępnienia pozostałych terenów gminnych – zajęcie pasa drogowego i reklamy [zł]	63 933,27	41 152,40	38 973,17	60 535,58	72 862,93	54 773,00	62 093,67

Źródło: Urząd Miejski w Strzegomiu.

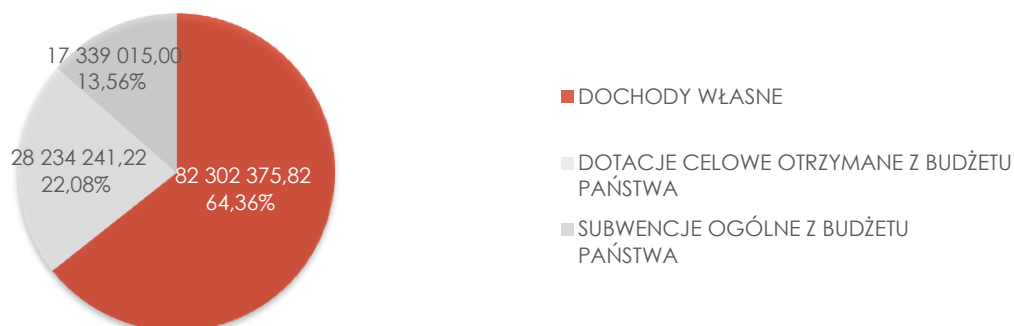
Budżet 2018. Rada Miejska w Strzegomiu przyjęła budżet Gminy na rok 2018 w dniu 28 grudnia 2017 roku uchwałą nr 112/17, obejmujący dochody na kwotę: 122 755 195,50 zł, wydatki na kwotę: 133 157 133,06 zł. Planowany deficyt budżetu w kwocie 10 401 937,56 zł miał mieć pokrycie w przychodach z zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz pożyczek i kredytów. Planowane były przychody w wysokości 15 449 558,90 zł, w tym z tytułu kredytów i pożyczek: 449 558,90 zł oraz sprzedaży papierów wartościowych: 15 000 000 zł. Uwzględniona została przy tym spłata przypadających rat kredytów i pożyczek w wysokości 447 621,34 zł oraz wykup obligacji na kwotę 4 600 000 zł. W ciągu 2018 roku plan budżetu uległ zmianie i plan dochodów zwiększył się do kwoty 124 369 135,21 zł, a plan wydatków do kwoty 145 200 214,66 zł. Planowany deficyt uległ zmianie i zwiększył się do kwoty 20 831 079,45 zł. Wszystkie zmiany budżetu dokonane zostały zgodnie z obowiązującymi przepisami. Konieczność wprowadzenia zmian spowodowana była zmianami wysokości dotacji, subwencji i zmianami innych dochodów oraz wydatków wynikających z bieżącej analizy wykonania budżetu. W ciągu roku budżetowego Gmina spłaciła raty pożyczek zaciągniętych w latach ubiegłych w wysokości 446 652,55 zł oraz wykupiła obligacje wyemitowane w latach poprzednich na kwotę 4 600 000 zł. Łączna kwota spłaconych zobowiązań wyniosła 5 046 652,55 zł. W roku 2018 Gmina zaciągała nowe zobowiązania na kwotę 21 300 000 zł z tytułu emisji obligacji komunalnych w banku PKO BP w Warszawie oraz 445 500,00 zł z tytułu pożyczki w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu. Wielkość zadłużenia Gminy z tytułu zaciągniętych kredytów, pożyczek i emisji obligacji na dzień kończący rok budżetowy 2018 wynosiła 56 434 352,55 zł i stanowiła 44,13% wykonanych dochodów budżetowych. Budżet Gminy Strzegom za rok 2018 zrealizowany został w sposób prawidłowy. Dochody wykonane zostały w 102,82% kwoty planowanej, natomiast wydatki w 97,40% kwoty planowanej.

TABELA 116. Realizacja planowanych dochodów i wydatków budżetowych za 2018 rok.

Wyszczególnienie	Plan po zmianach	Wykonanie	Realizacja
Dochody	124 369 135,21 zł	127 875 632,04 zł	102,82%
w tym: bieżące	107 579 524,55 zł	109 850 793,97 zł	102,11%
majątkowe	16 789 610,66 zł	18 024 838,07 zł	107,36%
Wydatki	145 200 214,66 zł	141 421 835,12 zł	97,40%
w tym: bieżące	97 053 540,11 zł	93 804 002,16 zł	96,65%
majątkowe	48 146 674,55 zł	47 617 832,96 zł	98,90%
Deficyt / Nadwyżka	- 20 831 079,45 zł	- 13 546 203,08 zł	65,03%

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu za 2018 rok, marzec 2019.

WYKRES 29. Dochody [2018].

Źródło: opracowanie na podstawie Sprawozdania z wykonania budżetu za 2018 rok, marzec 2019.

Dochody ogółem Gminy Strzegom zrealizowane w 2018 roku wynosiły 127 875 632,04 zł, w tym:

- dochody własne: 82 302 375,82 zł,
- subwencje ogólne z budżetu państwa: 17 339 015,00 zł,
- dotacje celowe z budżetu państwa: 28 234 241,22 zł.

TABELA 117. Dochody własne [2018].

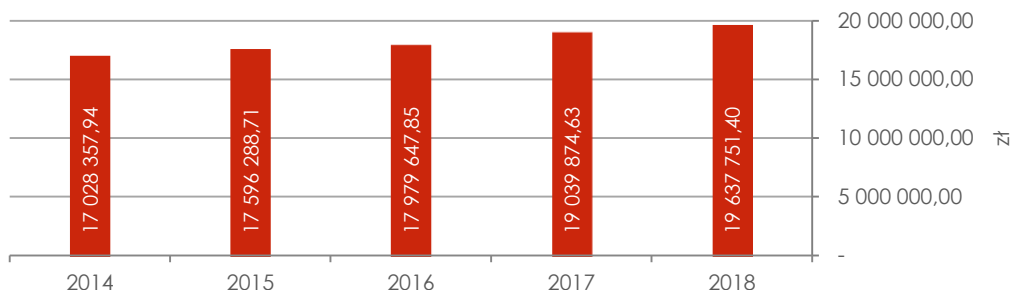
Wyszczególnienie	Plan po zmianach	Wykonanie	Realizacja
I. Dochody własne	78 503 482,38	82 302 375,82	104,84%
1. wpływy z podatku:	23 252 460,00	23 839 725,31	102,53%
a) od nieruchomości	19 300 000,00	19 637 751,40	101,75%
b) rolnego	1 835 000,00	1 815 896,22	98,96%
c) leśnego	42 510,00	50 141,00	117,95%
d) od środków transportowych	1 290 000,00	1 348 509,68	104,54%
e) od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłaconego w formie karty podatkowej	6 000,00	9 191,01	153,18%
f) od spadków i darowizn	31 950,00	40 417,08	126,50%
g) od czynności cywilnoprawnych	747 000,00	937 818,92	125,54%
2. wpływy z opłaty:	8 255 620,00	8 417 609,44	101,96%
a) skarbowej	80 000,00	91 016,21	113,77%
b) targowej	20 000,00	25 639,52	128,20%
c) od posiadania psów	7 000,00	8 022,33	114,60%
d) eksploatacyjnej	2 755 000,00	2 765 326,11	100,37%
e) za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	585 000,00	581 175,14	99,35%
f) wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jst na podstawie odrębnych ustaw	4 195 500,00	4 385 208,30	104,52%
w tym z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi	3 950 000,00	4 112 462,57	104,11%
g) wpływy z opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego	74 020,00	69 733,00	94,21%
h) wpływy z opłat za korzystanie z żywienia w jednostkach realizujących zadania z zakresu wychowania przedszkolnego	539 100,00	490 057,83	90,90%
i) produktowej	-	1 431,00	0,00%
3. Dochody z majątku gminy, w tym:	4 914 840,00	4 959 047,66	100,90%
a) wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności	40 000,00	55 372,95	138,43%
b) wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości	1 846 590,00	1 559 276,35	84,44%
c) wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	-	8 344,95	0,00%
d) wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych oraz innych umów o podobnym charakterze	2 408 250,00	2 689 009,82	111,66%
w tym: z gospodarki mieszkaniowej	2 155 000,00	2 422 411,01	112,41%
e) wpływy z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości	620 000,00	647 043,59	104,36%
4. wpływy z otrzymanych spadków, zapisów i darowizn w postaci pieniężnej	278 451,00	278 471,64	100,01%
5. wpływy z tytułu grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych, osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	-	1 113,04	0,00%
6. wpływy z różnych opłat	1 589 842,00	1 593 741,45	100,25%
w tym ze środków z opłat i kar za korzystanie ze środowiska	1 589 842,00	1 593 679,85	100,24%
7. wpływy z usług	1 062 950,00	1 051 017,93	98,88%
8. wpływy z różnych dochodów	2 066 026,00	2 076 292,39	100,50%
9. dochody jednostek samorządu terytorialnego związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami	51 720,00	76 200,48	147,33%
10. wpływy z odsetek od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat	212 000,00	246 566,92	116,31%
11. wpływy z pozostałych odsetek	480 943,00	500 729,79	104,11%

Wyszczególnienie	Plan po zmianach	Wykonanie	Realizacja
12. rekompensaty utraconych dochodów w podatkach i opłatach lokalnych	1 621 378,00	1 621 378,00	100,00%
13. wpłata środków finansowanych z niewykorzystanych w terminie wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego	1 004 037,47	1 004 038,31	100,00%
w tym majątkowe	1 000 299,93	1 000 300,77	100,00%
14. dotacje celowe otrzymane z powiatu na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jst oraz dotacje celowe otrzymane z samorządu województwa na inwestycje i zakupy inwestycyjne realizowane na podstawie porozumień (umów) między jst	71 100,20	68 240,20	95,98%
w tym majątkowe	25 000,00	22 140,00	88,56%
15. dotacje otrzymane z państwowych funduszy celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek sektora finansów publicznych	800 000,00	800 000,00	100,00%
w tym majątkowe	800 000,00	800 000,00	100,00%
16. środki otrzymane od pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych na realizację zadań bieżących jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	46 877,00	46 877,49	100,00%
17. wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	-	3 051,89	0,00%
18. dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi lub płatności w ramach budżetu środków europejskich	11 765 329,71	13 297 023,86	113,02%
w tym majątkowe	11 436 508,00	12 938 190,32	113,13%
19. wpływy z opłat za koncesje i licencje	-	431,85	0,00%
20. wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień	54 900,00	63 342,01	115,38%
21. wpływy z dywidend	300 000,00	300 000,00	100,00%
22. wpływy z odsetek od dotacji oraz płatności	-	60,00	0,00%
23. wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	109 490,00	136 659,75	124,81%
24. wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	183 999,00	236 059,34	128,29%
25. wpływy ze zwrotów niewykorzystanych dotacji oraz płatności	-	629,99	0,00%
26. udziały we wpływach z podatku dochodowego od:	20 052 849,00	21 355 397,08	106,50%
a) osób fizycznych	19 196 814,00	20 416 745,00	106,35%
b) od osób prawnych	856 035,00	938 652,08	109,65%
27. środki z Funduszu Pracy otrzymane na realizację zadań wynikających z odrębnych ustaw	5 840,00	5 840,00	100,00%
28. dotacja celowa otrzymana z tytułu pomocy finansowej udzielonej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań bieżących	13 500,00	13 500,00	100,00%
29. środki otrzymane od pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	148 500,00	148 500,00	100,00%
30. dotacja celowa otrzymana z tytułu pomocy finansowej udzielonej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych	160 830,00	160 830,00	100,00%

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu za 2018 rok, marzec 2019.

Podatek od nieruchomości stanowi podstawowe źródło dochodów własnych Gminy Strzegom. Najbardziej znaczący wpływ na wysokość zrealizowanych dochodów mają wpływy z tego podatku naliczane od gruntów, budynków i budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.

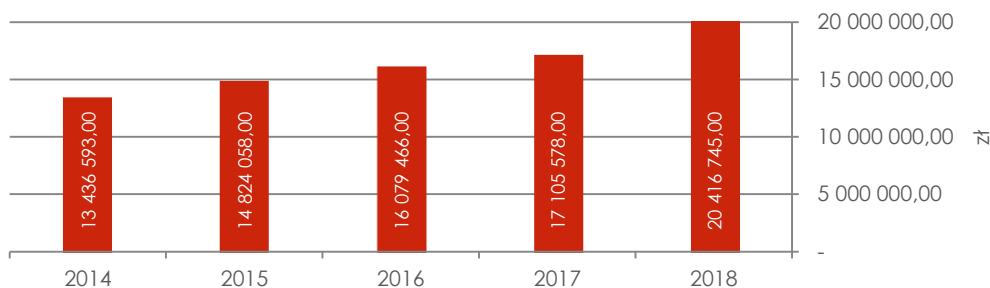
WYKRES 30. Wpływy z tytułu podatku od nieruchomości [2014-2018].

Źródło: opracowanie na podstawie Sprawozdania z wykonania budżetu za 2018 rok, marzec 2019.

Dochodem mającym istotne znaczenie w budżecie gminy jest również udział w podatku dochodowym od osób fizycznych. Kwota udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych uzależniona jest od ustawowego wskaźnika określonego w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, w roku 2018 wskaźnik ten wynosił 39,34% (w 2017 r. – 37,89%, w 2016 r. – 37,79%, w 2015 r. – 37,67 %). W roku 2018 dochód gminy z tego tytułu wyniósł 20 416 745 zł. Dla porównania podaje się, że dochód ten za rok 2017 wynosił 17 105 578 zł. Prognozowany przez ministra finansów udział w podatku dochodowym od osób fizycznych dla Gminy Strzegom w okresie planowania budżetu był na poziomie 19 196 814,00 zł i wykonany został ostatecznie w wysokości 20 416 745 zł. Oznacza to, że wykonanie było wyższe od planu o 1 219 931,00 zł, istotny wpływ na wykonanie tych dochodów miał wzrost ustawowego wskaźnika, wzrost zatrudnienia oraz wzrost wynagrodzeń.

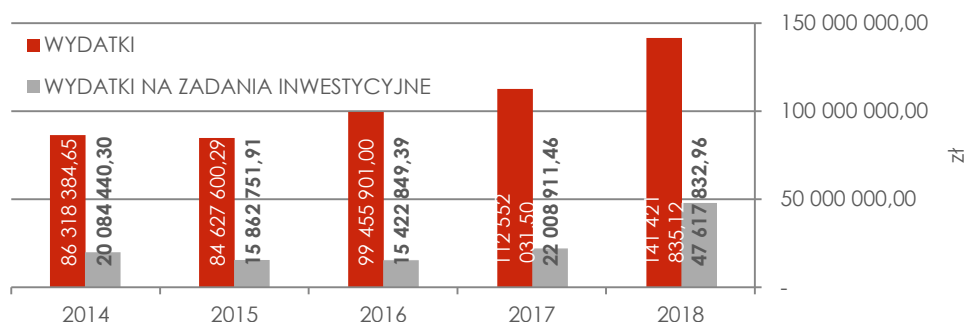
WYKRES 31. Wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych [2014-2018].

Źródło: opracowanie na podstawie Sprawozdania z wykonania budżetu za 2018 rok, marzec 2019.

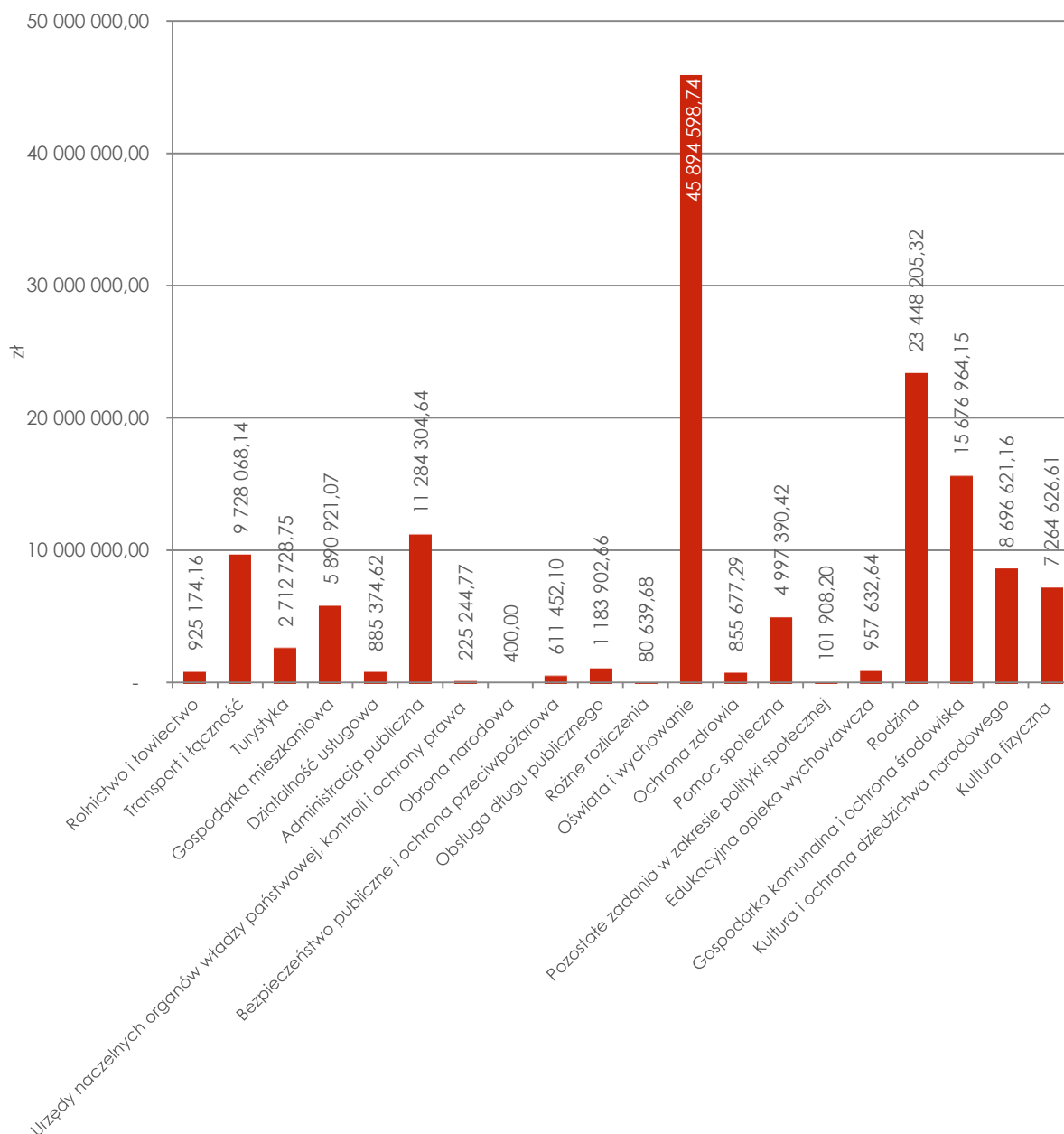
Wydatki. Zrealizowane w roku 2018 wydatki budżetowe wynosiły kwotę 141 421 835,12 zł, co stanowiło 97,40% założeń planu. W kwocie tej znajdują się wydatki majątkowe, które wynosiły 47 617 832,96 zł, co stanowiło 33,67% ogółu wydatków.

WYKRES 32. Wydatki [2014-2018].

Źródło: opracowanie na podstawie Sprawozdania z wykonania budżetu za 2018 rok, marzec 2019.

WYKRES 33. Wykonanie wydatków wg działów klasyfikacji budżetowej [2018].

Źródło: opracowanie na podstawie Sprawozdania z wykonania budżetu za 2018 rok, marzec 2019.

Rok budżetowy 2018 zamknął się **deficytem** w wysokości - 13 546 203,08 zł przy planowanym deficycie w wysokości - 20 831 079,45 zł. Zrealizowane dochody bieżące w wysokości 109 850 793,97 zł były wyższe od wykonanych wydatków bieżących, które wyniosły 93 804 002,16 zł o kwotę 16 046 791,81 zł, co oznacza **nadwyżkę operacyjną** tzn. dochody bieżące są wyższe od wydatków bieżących co jest zgodne z przepisem art. 242 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Zadłużenie Gminy z tytułu pożyczek oraz emisji papierów wartościowych na dzień kończący rok budżetowy wynosiło 56 434 352,55 zł i stanowiło 44,13% dochodów wykonanych ogółem. Wykazane zadłużenie dotyczy w całości nakładów inwestycyjnych. W roku 2018 Gmina spłaciła raty pożyczek w wysokości 446 652,55 zł i wykupiła obligacje na kwotę 4 600 000,00 zł oraz zapłaciła odsetki od zaciągniętych zobowiązań w wysokości 1 146 802,66 zł. Łączna kwota przypadających do spłaty w 2018 roku rat pożyczek i wykupu obligacji wraz z odsetkami wyniosła 6 193 455,21 zł co stanowi 4,84% wykonanych dochodów ogółem.

Wydatki na zadania inwestycyjne w roku 2018 wynosiły 47 617 832,96 zł, co stanowiło 33,67% wydatków ogółem. Wydatki inwestycyjne zostały wykonane w 98,90% w stosunku do planu po zmianach. Przez cały okres roku budżetowego wszystkie zobowiązania płacone były terminowo, wolne środki finansowe lokowane były na bieżąco w bankach na wynegocjowanych warunkach oprocentowania. Na dzień kończący rok budżetowy pozostała rezerwa celowa na zadania z zakresu zarządzania kryzysowego w wysokości 277 000,00 zł i rezerwa ogólna w kwocie 6 311,00 zł.

15.2. Budżet partycypacyjny

W 2018 roku do budżetu obywatelskiego zgłoszonych zostało 7 projektów. Z uwagi na małą liczbę projektów mogących podlegać głosowaniu głosowanie zostało odwołane, a wszystkie projekty zakwalifikowane do głosowania skierowano do realizacji.

TABELA 118. Budżet obywatelski [2015-2018].

Nazwa	2015	2016	2017	2018
liczba zgłoszonych projektów ogółem [szt.]	20	8	16	7
liczba projektów poddanych pod głosowanie [szt.]	11	7	11	0
kwota budżetu obywatelskiego ogółem [zł]	300 000	400 000	400 000	400 000
liczba oddanych głosów (ważnych) [szt.]	735	862/ 874	515/ 599/ 550/ 566	-

2016 – liczba głosów ważnych wskazana wg kategorii projektów podlegających głosowaniu: projekty małe/projekty duże

2017 – liczba głosów ważnych wskazana wg kategorii projektów podlegających głosowaniu: projekty małe społeczne/projekty duże społeczne/
projekty małe edukacyjne/projekty duże edukacyjne

Źródło: Urząd Miejski w Strzegomiu.

TABELA 119. Realizacja zadań wybranych w ramach budżetu obywatelskiego na 2018 rok.

Nazwa projektu	Data realizacji	Koszt [PLN]	Nazwa realizatora
Mobilne boisko piłkarskie typu panna cage do gry 1 na 1	07.2018	18.999,99 zł	Gmina Strzegom
Zadaszenie placu zabaw na osiedlu „Domki”	08.2018	9.998,57 zł	Gmina Strzegom
II etap remontu i modernizacji podwórka położonego w centrum miasta, między ulicami Boh. Getta, Świdnicką, Krótką, Ogrodową a Rynkiem	06.2018	528.585,79 zł	Gmina Strzegom
„Ogród tęczę malowany” – modernizacja placu zabaw w ogrodzie przedszkolnym Publicznego Przedszkola nr 2 im. Misisa Uszałka w Strzegomiu	04.09.2018	85 731,00 zł	Gmina Strzegom

Źródło: Urząd Miejski w Strzegomiu.

15.3. Stan mienia

TABELA 120. Wartość majątku Gminy Strzegom wg stanu na dzień 31.12.2017.

Nazwa	Wartość
I Rzeczowe i zrównane z nimi składniki majątku trwałego	688 530 529,41
1. Grunty	223 677 443,00
2. Budynki i lokale	131 931 613,50
3. Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	271 964 992,11
4. Urządzenia techniczne i maszyny (grupa od 3 do 6)	25 914 741,78

Nazwa	Wartość
5. Środki transportu	8 128 806,27
6. Inne środki trwałe	11 010 789,41
7. Inwestycje rozpoczęte (środki trwałe w budowie)	15 902 143,34
II Wartości niematerialne i prawne	778 299,98
III Finansowe składniki majątku trwałego	60 009 727,00
1. Akcje i udziały	60 009 727,00
2. Długoterminowe papiery wartościowe	–
3. Inne składniki finansowe	–
IV Należności długoterminowe	1 538 277,15
OGÓŁEM I + II + III + IV	750 856 833,54
V Zapasy	460 422,03
VI Należności krótkoterminowe	16 010 633,53
VII Środki pieniężne	7 330 230,83
VIII Krótkoterminowe papiery wartościowe	–
IX Rozliczenia międzyokresowe	2 991 938,18
OGÓŁEM V+ VI+ VII + VIII + IX	26 793 224,57
Razem aktywa trwałe i aktywa obrotowe	777 650 058,11
Umorzenie ogółem	155 493 227,93

Źródło: Informacja o stanie mienia Gminy Strzegom za 2017 rok, Strzegom 2018.

ŹRÓDŁA INFORMACJI

Literatura:

- J. Kondracki, Geografia regionalna Polski, PWN, Warszawa, 2002
- J. M. Matuszkiewicz, Regionalizacja geobotaniczna Polski, IGiPZ PAN, Warszawa, 2008
- C. Wysocki, P. Sikorski, Fitosocjologia stosowana w ochronie i kształtowaniu krajobrazu, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, 2009

Dokumenty i opracowania:

- Opracowanie Ekofizjograficzne dla Województwa Dolnośląskiego, WBU
- Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK), Warszawa, 2010
- Analiza stanu i uwarunkowań prac planistycznych w gminach na koniec 2010 r., Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN dla Departamentu Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa Ministerstwa Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej, Warszawa, 2012
- Ruch drogowy 2015, Transprojekt-Warszawa; Biuro Projektowo-Badawcze Dróg i Mostów Sp. z o.o., Warszawa 2011
- Atrakcyjność inwestycyjna regionów 2017, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, PAIIIZ, Warszawa 2018
- Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2016-2022
- Strategia rozwoju Gminy Strzegom 2030
- Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Strzegom na lata 2015-2025
- Program Ochrony Środowiska dla gminy Strzegom na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024
- Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Strzegom
- Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Strzegom na lata 2014-2032
- Uchwała w sprawie zwolnień w podatku od nieruchomości w ramach zasady de minimis
- Uchwała w sprawie udzielania przez Gminę Strzegom zwolnień z podatku od nieruchomości stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną
- Uchwała w sprawie stawek podatku od środków transportowych
- Uchwała w sprawie zwolnień w podatku od nieruchomości w ramach zasady de minimis
- Gminna Ewidencja Zabytków Gminy Strzegom
- Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych
- Gminny program przeciwdziałania narkomanii na lata 2016-2020
- Program profilaktyki chorób nowotworowych, ze szczególnym uwzględnieniem raka jelita grubego „Wygraj z rakiem” dla mieszkańców Miasta i Gminy Strzegom.
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Strzegom na lata 2016-2020
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2016-2020
- Program Wspierania rodziny w Gminie Strzegom na lata 2016-2020
- Gminny Program Wychodzenia z Bezdomności na lata 2018-2021
- Uchwała w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat
- Uchwała w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych
- Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnychspółki wodociągi i kanalizacja w Strzegomiu na lata 2018-2020
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Strzegom
- Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Strzegom na lata 2017-2026
- Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Strzegom za rok 2017
- Ocena aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Gminy Strzegom, Strzegom 2018
- Sprawozdanie z wykonania budżetu za 2018 rok, marzec 2019
- Ocena poziomów substancji w powietrzu oraz wyniki klasyfikacji stref województwa dolnośląskiego za 2017 r., Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Wrocław, 2018

Strony internetowe:

- Bank Danych Lokalnych GUS
- Biuletyn Informacji Publicznej Gminy Strzegom
- Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
- Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
- Regionalna Izba Obrachunkowa

INDEKS TABEL

TABELA 1. STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW [2014].....	6
TABELA 2. ORIENTACYJNA POWIERZCHNIA SOŁECTW NA TERENIE GMINY STRZEGOM [2015].....	6
TABELA 3. WYKAZ MIEJSCOWOŚCI WRAZ Z LICZBĄ MIESZKAŃCÓW WG STANU NA 31.12 [2012-2018].	7
TABELA 4. CERTYFIKATY, NAGRODY I WYRÓŻNIENIA DLA GMINY STRZEGOM OTRZYMANE W LATACH 2017-2018..	24
TABELA 5. KLASYFIKACJA STREFY DOLNOŚLĄSKIEJ WG RODZAJÓW ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA [2017].....	30
TABELA 6. WYNIKI POMIARU HAŁASU [2013].....	30
TABELA 7. NAJWAŻNIEJSZE INWESTYCJE W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA ZREALIZOWANE W 2018 ROKU.	32
TABELA 8. NAJWAŻNIEJSZE DZIAŁANIA W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA I EDUKACJI EKOLOGICZNEJ ZREALIZOWANE W 2018 ROKU.	32
TABELA 9. WYMIANA ŹRÓDEŁ CIEPŁA W BUDYNKACH MIESZKALNYCH W TOKU REALIZACJI PROGRAMU GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ [2017-2018].....	33
TABELA 10. ZASOBY MIESZKANIOWE [2012-2017].....	34
TABELA 11. WYPOSAŻENIE MIESZKAŃ W INSTALACJE TECHNICZNO-SANITARNE [2012-2017].....	34
TABELA 12. BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA [2012-2017].....	36
TABELA 13. MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA [2012-2017].	36
TABELA 14. ŚREDNIA TRZYLETNIA LICZBY MIESZKAŃ ODDANYCH DO UŻYTKOWANIA [2012-2017].....	37
TABELA 15. CHARAKTERYSTYKA KOMUNALNYCH ZASOBÓW GMINY [2017-2018].	38
TABELA 16. KOMUNALNE ZASOBY MIESZKANIOWE GMINY [2012-2018].	38
TABELA 17. WYDATKI NA GOSPODARKĘ MIESZKANIOWĄ (DZIAŁ 700) [2012-2017].	39
TABELA 18. NAJWAŻNIEJSZE INWESTYCJE I DZIAŁANIA W ZAKRESIE MIESZKALNICTWA, W TYM KOMUNALNEGO, ZREALIZOWANE W 2018 ROKU.	39
TABELA 19. LICZBA PRACUJĄCYCH [2012-2017].....	41
TABELA 20. LICZBA ZAREJESTROWANYCH BEZROBOTNYCH [2012-2018].	42
TABELA 21. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WPISANE DO REJESTRU REGON [2012-2017].	43
TABELA 22. STRUKTURA BRANŻOWA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH ZAREJESTROWANYCH W REJESTRZE REGON [2017].....	44
TABELA 23. UDZIAŁ NOWO ZAREJESTROWANYCH PODMIOTÓW WG SEKTORÓW W LICZBIE NOWO ZAREJESTROWANYCH PODMIOTÓW OGÓŁEM [2012-2017].....	45
TABELA 24. PODMIOTY GOSPODARCZE WG KLAS WIELKOŚCI [2012-2017].	46
TABELA 25. OSOBY FIZYCZNE PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ [2012-2017].	47
TABELA 26. POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA GMINY ŚWIDNICA ORAZ POWIATU ŚWIDNICKIEGO DLA GOSPODARKI NARODOWEJ ORAZ WYBRANYCH SEKCJI [2017].....	48
TABELA 27. KLASTRY [2018].	48
TABELA 28. WYKAZ FIRM PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ NA TERENIE PODSTREFY STRZEGOM WAŁBRZYSKIEJ SSE „INVEST – PARK” [2018].	49
TABELA 29. DZIECI W WIEKU DO 3 LAT [2012-2017].	51
TABELA 30. WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE [2012-2017].....	52
TABELA 31. DZIECI OBJĘTE WYCHOWANIEM PRZEDSZKOLNYM [2012-2017].....	52
TABELA 32. LICZBA DZIECI OBJĘTYCH WYCHOWANIEM PRZEDSZKOLNYM WG RODZAJU PLACÓWKI [2012-2018]...	53
TABELA 33. NAUCZYCIELE [2012-2017].....	53
TABELA 34. LICZBA MŁODZIEŻY OGÓŁEM UCZĘSZCZAJĄCEJ DO SZKÓŁ PODSTAWOWYCH [2012-2018].....	53
TABELA 35. LICZBA DZIECI I MŁODZIEŻY UCZĘSZCZAJĄCEJ DO PLACÓWEK PROWADZONYCH PRZEZ GMINĘ STRZEGOM [2018].....	54
TABELA 36. WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH I GIMNAZJACH [2012-2017].	54
TABELA 37. OBOWIĄZKOWO UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW WG TYPU SZKOŁY [2012-2017].	55
TABELA 38. WYDATKI NA OŚWIATĘ I WYCHOWANIE (DZIAŁ 801) [2012-2017].	56
TABELA 39. WYDATKI NA OŚWIATĘ WG RODZAJU PLACÓWKI (DZIAŁ 801) [2012-2017].....	56
TABELA 40. NAJWAŻNIEJSZE INWESTYCJE W ZAKRESIE EDUKACJI I WYCHOWANIA ZREALIZOWANE W 2018 ROKU.	57
TABELA 41. NAJWAŻNIEJSZE DZIAŁANIA W ZAKRESIE EDUKACJI I WYCHOWANIA ZREALIZOWANE W 2018 ROKU...	59
TABELA 42. IMPREZY ZORGANIZOWANE W GMINIE WEDŁUG RODZAJU I LICZBY UCZESTNIKÓW [2012-2017].	62
TABELA 43. IMPREZY ORGANIZOWANE PRZEZ SCK [2012-2017].	63
TABELA 44. IMPREZY KULTURALNE ZORGANIZOWANE NA TERENIE GMINY [2012-2018].....	63

TABELA 45. BIBLIOTEKI I FILIE [2012-2017].	64
TABELA 46. WYDATKI NA KULTURĘ I OCHRONĘ DZIEDZICTWA (DZIAŁ 921) [2012-2017].	65
TABELA 47. WYDATKI NA INSTYTUCJE KULTURY (DZIAŁ 921) [2012-2017].	66
TABELA 48. NAJWAŻNIEJSZE INWESTYCJE W ZAKRESIE KULTURY I OCHRONY DZIEDZICTWA NARODOWEGO ZREALIZOWANE W 2018.	66
TABELA 49. NAJWAŻNIEJSZE DZIAŁANIA W ZAKRESIE KULTURY I OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO ZREALIZOWANE W 2018 ROKU.	67
TABELA 50. WYKAZ IMPREZ ZORGANIZOWANYCH PRZEZ STRZEGOMSKIE CENTRUM KULTURY [2018].	69
TABELA 51. WYKAZ IMPREZ KULTURALNYCH ZORGANIZOWANYCH W 2018 ROKU.	70
TABELA 52. WYKAZ TRAS TURYSTYCZNYCH NA TERENIE GMINY [2018].	72
TABELA 53. WYKAZ TRAS ROWEROWYCH NA TERENIE GMINY.	73
TABELA 54. BAZA NOCLEGOWA [2012-2018].	74
TABELA 55. LICZBA TURYSTÓW OGÓŁEM I ZAGRANICZNYCH [2012-2017].	75
TABELA 56. WYKAZ OBIEKTÓW SPORTOWYCH NA TERENIE GMINY [2018].	75
TABELA 57. WYDATKI NA TURYSTYKĘ (DZIAŁ 630) [2012-2017].	76
TABELA 58. WYDATKI NA KULTURĘ FIZYCZNĄ (DZIAŁ 926) [2012-2017].	77
TABELA 59. DOTACJE PRZEKAZANE W RAMACH REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH W ZAKRESIE KULTURY FIZYCZNEJ [2018].	77
TABELA 60. NAJWAŻNIEJSZE INWESTYCJE W ZAKRESIE TURYSTYKI, SPORTU I REKREACJI ZREALIZOWANE W 2018 ROKU.	78
TABELA 61. NAJWAŻNIEJSZE DZIAŁANIA W ZAKRESIE TURYSTYKI, SPORTU I REKREACJI ZREALIZOWANE W 2018 ROKU.	81
TABELA 62. WYKAZ IMPREZ SPORTOWYCH I REKREACYJNYCH ZORGANIZOWANYCH W 2018 ROKU.	81
TABELA 63. UDZIELONE PORADY [2012-2017].	83
TABELA 64. PERSONEL MEDYCZNY NA TERENIE POWIATU ŚWIDNICKIEGO [2012-2017].	84
TABELA 65. WYDATKI NA OCHRONĘ ZDROWIA (DZIAŁ 851) [2012-2017].	85
TABELA 66. NAJWAŻNIEJSZE INWESTYCJE W ZAKRESIE OCHRONY ZDROWIA ZREALIZOWANE W 2018 ROKU.	85
TABELA 67. NAJWAŻNIEJSZE DZIAŁANIA W ZAKRESIE OCHRONY ZDROWIA ZREALIZOWANE W 2018 ROKU.	85
TABELA 68. ŚRODOWISKOWA POMOC SPOŁECZNA [2012-2017].	88
TABELA 69. WYDATKI Z FUNDUSZY POMOCY SPOŁECZNEJ WG POWODÓW TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ [2017-2018].	88
TABELA 70. POMOC MIESZKANIOWA [2017-2018].	89
TABELA 71. ZASIŁKI CELOWE Z PRZEZNACZENIEM NA WYDATKI MIESZKANIOWE [2017-2018].	89
TABELA 72. ZASIŁKI RODZINNE [2012-2017].	91
TABELA 73. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE [2016-2018].	91
TABELA 74. ILOŚĆ ZDARZEŃ NA TERENIE GMINY STRZEGOM [2016-2018].	92
TABELA 75. ILOŚĆ PODJĘTYCH DZIAŁAŃ RATOWNICZO-GAŚNICZYCH PRZEZ POSZCZEGÓLNE OSP GMINY STRZEGOM [2016-2018].	92
TABELA 76. WYDATKI NA POMOC SPOŁECZNĄ (DZIAŁ 852) [2012-2017].	94
TABELA 77. WYDATKI NA BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONĘ PRZECIWPOŻAROWĄ (DZIAŁ 754)[2012-2017].	95
TABELA 78. NAJWAŻNIEJSZE DZIAŁANIA W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ ZREALIZOWANE W 2018 ROKU.	95
TABELA 79. NAJWAŻNIEJSZE INWESTYCJE W ZAKRESIE POPRAWY BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO ZREALIZOWANE	96
TABELA 80. NAJWAŻNIEJSZE DZIAŁANIA W ZAKRESIE POPRAWY BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO ZREALIZOWANE W 2018 ROKU.	98
TABELA 81. DROGI KRAJOWE I WOJEWÓDZKIE NA TERENIE GMINY [2018].	101
TABELA 82. ŚREDNI DOBOWY RUCH ROCZNY POJAZDÓW SILNIKOWYCH NA SIECI DRÓG KRAJOWYCH I WOJEWÓDZKICH [2015].	102
TABELA 83. DROGI GMINNE [2018].	102
TABELA 84. STAN TECHNICZNY/NAWIERZCHNI DRÓG GMINNYCH [2018].	103
TABELA 85. KOMUNIKACJA ZBIOROWA [2012, 2017, 2018].	103
TABELA 86. WYKAZ TRAS ROWEROWYCH NA TERENIE GMINY [2018].	104
TABELA 87. STREFA PŁATNEGO PARKOWANIA [2012-2018].	104

TABELA 88. WYDATKI NA TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ (DZIAŁ 600) [2012-2017].....	105
TABELA 89. NAJWAŻNIEJSZE INWESTYCJE W ZAKRESIE KOMUNIKACJI I TRANSPORTU ZREALIZOWANE W 2018 ROKU.	106
TABELA 90. NAJWAŻNIEJSZE DZIAŁANIA PODJĘTE W CELU POPRAWY BEZPIECZEŃSTWA UCZESTNIKÓW RUCHU DROGOWEGO W 2018 ROKU.	107
TABELA 91. SIEĆ WODOCIĄGOWA [2017-2018].	109
TABELA 92. ROZDZIELCZA SIEĆ WODOCIĄGOWA [2012-2017].	110
TABELA 93. ZUŻYCIE WODY [2012-2017].	111
TABELA 94. SIEĆ KANALIZACYJNA [2012-2017].	112
TABELA 95. SIEĆ KANALIZACYJNA [2017-2018].	113
TABELA 96. OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW [2012-2017].	114
TABELA 97. GROMADZENIE I WYWÓZ NIECZYSTOŚCI CIEKŁYCH [2012-2017].	114
TABELA 98. SIEĆ GAZOWA [2012-2017].	115
TABELA 99. ZUŻYCIE GAZU [2012-2016].	116
TABELA 100. ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W MIEŚCIE [2012-2017].	117
TABELA 101. ODPADY [2012-2017].	119
TABELA 102. WSKAŹNIK ODPADÓW SEGREGOWANYCH [2012-2018].	119
TABELA 103. WYDATKI NA GOSPODARKĘ KOMUNALNĄ I OCHRONĘ ŚRODOWISKA (DZIAŁ 900) [2012-2017].	121
TABELA 104. NAJWAŻNIEJSZE INWESTYCJE W ZAKRESIE INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ (SIEĆ WODOCIĄGOWA, SIEĆ KANALIZACYJNA, SIEĆ GAZOWA, GOSPODARKA ODPADAMI) ZREALIZOWANE W 2018 ROKU.	122
TABELA 105. NAJWAŻNIEJSZE DZIAŁANIA W ZAKRESIE WSPÓŁPRACY WEWNĘTRZNEJ ZREALIZOWANE W 2018 ROKU.	126
TABELA 106. DOTACJE CELOWE Z BUDŻETU NA FINANSOWANIE I DOFINANSOWANIE ZADAŃ ZLECONYCH DO REALIZACJI ORGANIZACJOM PROWADZĄCYM DZIAŁALNOŚĆ POŻYTKU PUBLICZNEGO W RAMACH ZWALCZANIA NARKOMANII I PRZECIWDZIAŁANIA ALKOHOLIZMOWI [2018].	127
TABELA 107. DOTACJE CELOWE NA WSPIERANIE DZIAŁAŃ Z ZAKRESU KULTURY I OCHRONY DZIEDZICTWA NARODOWEGO PRZEKAZANE ORGANIZACJOM POZARZĄDOWYM [2018].	128
TABELA 108. NAJWAŻNIEJSZE DZIAŁANIA W ZAKRESIE WSPÓŁPRACY ZEWNĘTRZNEJ ZREALIZOWANE W 2018 ROKU.	128
TABELA 109. MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO [2012-2017].	130
TABELA 110. WYKAZ OBOWIĄZUJĄCYCH MPZP NA TERENIE GMINY [2018].	130
TABELA 111. NAJWAŻNIEJSZE DZIAŁANIA W ZAKRESIE PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO I REWITALIZACJI ZREALIZOWANE W 2018 ROKU.	131
TABELA 112. DOCHODY [2012-2017].	133
TABELA 113. DOCHODY WŁASNE [2012-2017].	133
TABELA 114. WYDATKI [2012-2017].	134
TABELA 115. WPŁYWY DO BUDŻETU Z TYTUŁU OPŁAT TARGOWYCH CZYN SZU DZIERŻAWNEGO ORAZ CZASOWEGO UDOSTĘPNIANIA TERENÓW GMINNYCH [2012-2018].	134
TABELA 116. REALIZACJA PLANOWANYCH DOCHODÓW I WYDATKÓW BUDŻETOWYCH ZA 2018 ROK.	135
TABELA 117. DOCHODY WŁASNE [2018].	136
TABELA 118. BUDŻET OBYWATELSKI [2015-2018].	140
TABELA 119. REALIZACJA ZADAŃ WYBRANYCH W RAMACH BUDŻETU OBYWATELSKIEGO NA 2018 ROK.	140
TABELA 120. WARTOŚĆ MAJĄTKU GMINY STRZEGOM WG STANU NA DZIEŃ 31.12.2017.	140

INDEKS WYKRESÓW

WYKRES 1. STRUKTURA WIEKOWA BUDYNKÓW WG LICZBY MIESZKAŃ [2015].	35
WYKRES 2. RODZAJ ŹRÓDŁA OGRZEWANIA MIESZKAŃ [2015].	35
WYKRES 3. POWIERZCHNIA UŻYTKOWA W NOWYCH BUDYNKACH MIESZKALNYCH I NIEMIESZKALNYCH [2012-2017].	36
WYKRES 4. ŚREDNIA TRZYLETNIA LICZBY MIESZKAŃ ODDANYCH DO UŻYTKOWANIA NA 1000 LUDNOŚCI [2012-2017].	37
WYKRES 5. WYDATKI NA GOSPODARKĘ MIESZKANIOWĄ (DZIAŁ 700) [2012-2017].	39
WYKRES 6. LICZBA PRACUJĄCYCH [2012-2017].	41

WYKRES 7. LICZBA PRACUJĄCYCH NA 1000 LUDNOŚCI [2012-2017].	41
WYKRES 8. LICZBA ZAREJESTROWANYCH BEZROBOTNYCH [2012-2018].	42
WYKRES 9. PODMIOTY WPISANE DO REJESTRU REGON NA 10 TYSIĘCY LUDNOŚCI [2012-2017].	43
WYKRES 10. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WPISANE DO REJESTRU REGON WG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI (PKD 2007) [2017].	44
WYKRES 11. OSOBY FIZYCZNE PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ WG PKD 2007 [2017].	46
WYKRES 12. DZIECI W WIEKU DO 3 LAT [2012-2017].	51
WYKRES 13. WYDATKI NA OŚWIATĘ I WYCHOWANIE NA 1 MIESZKAŃCA [2012-2017].	55
WYKRES 14. WYDATKI NA OŚWIATĘ, W TYM NA INWESTYCJE [2014-2018].	56
WYKRES 15. WYDATKI NA KULTURĘ I OCHRONĘ DZIEDZICTWA NA 1 MIESZKAŃCA [2012-2017].	65
WYKRES 16. TURYŚCI ZAGRANICZNI (NIEREZYDENCI) I UDZIELONE IM NOCLEGI [2012-2017].	74
WYKRES 17. UDZIELONE PORADY LEKARSKIE AMBULATORYJNEJ I PODSTAWOWEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ [2012- 2017].	83
WYKRES 18. ZASIŁKI RODZINNE [2012-2017].	90
WYKRES 19. WYDATKI NA POMOC SPOŁECZNĄ (DZIAŁ 852) [2012-2017].	93
WYKRES 20. WYDATKI NA BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONĘ PRZECIWOŻAROWĄ (DZIAŁ 754)[2012-2017].	94
WYKRES 21. WYDATKI NA TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ, W TYM INWESTYCJE [2014-2018].	106
WYKRES 22. ZUŻYCIE WODY W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH NA 1 MIESZKAŃCA [2012-2017].	110
WYKRES 23. LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI KANALIZACYJNEJ [2012-2017].	112
WYKRES 24. LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW [2012-2017].	113
WYKRES 25. UDZIAŁ LUDNOŚCI KORZYSTAJĄCEJ Z SIECI GAZOWEJ W OGÓLE LUDNOŚCI [2012-2017].	115
WYKRES 26. ZUŻYCIE GAZU NA 1 MIESZKAŃCA I 1 KORZYSTAJĄCEGO [2012-2016].	116
WYKRES 27. ODPADY KOMUNALNE ZMIESZANE ZEBRANE W CIĄGU ROKU [2012-2017].	118
WYKRES 28. DOCHODY OGÓŁEM (A) I WŁASNE (B) NA 1 MIESZKAŃCA [2012-2017].	132
WYKRES 29. DOCHODY [2018].	135
WYKRES 30. WPŁYWY Z TYTUŁU PODATKU OD NIERUCHOMOŚCI [2014-2018].	138
WYKRES 31. WPŁYWY Z PODATKU DOCHODOWEGO OD OSÓB FIZYCZNYCH [2014-2018].	138
WYKRES 32. WYDATKI [2014-2018].	138
WYKRES 33. WYKONANIE WYDATKÓW WG DZIAŁÓW KLASYFIKACJI BUDŻETOWEJ [2018].	139

INDEKS SCHEMATÓW

SCHEMAT 1. POŁOŻENIE GMINY NA TLE POLSKI, WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO I POWIATU ŚWIDNICKIEGO [2018].	5
SCHEMAT 2. LOKALIZACJA GMINY NA TLE KRAJU [2018].	5
SCHEMAT 3. SCHEMAT ORGANIZACYJNY URZĘDU MIEJSKIEGO W STRZEGOMIU [STAN NA 31.12.2018].	9
SCHEMAT 4. BROSZURA PROMOCYJNA GMINY STRZEGOM [2018].	25
SCHEMAT 5. PODZIAŁ FIZYCZNOGEOGRAFICZNY.	26
SCHEMAT 6. TEMPERATURA POWIETRZA (A) I RÓŻA WIATRÓW (B) W REJONIE GMINY STRZEGOM [2016].	27
SCHEMAT 7. OBSZAROWE FORMY OCHRONY PRZYRODY [2018].	29
SCHEMAT 8. OBSZARY PRZEKROCZEŃ POZIOMÓW SUBSTANCJI W POWIETRZU W WOJEWÓDZTWIE DOLNOŚLĄSKIM [2017].	30
SCHEMAT 9. PODSTREFA STRZEGOM WAŁBRZYSKIEJ SPECJALNEJ STREFY EKONOMICZNEJ – INVEST PARK [2018].	49
SCHEMAT 10. VIA SACRA [2018].	72
SCHEMAT 11. ŚREDNI DOBOWY RUCH ROCZNY POJAZDÓW SILNIKOWYCH NA SIECI DRÓG KRAJOWYCH (1) I WOJEWÓDZKICH (2) [2015].	101
SCHEMAT 12. JAKOŚCI SYGNAŁU WSZYSTKICH OPERATORÓW SIECI KOMÓRKOWYCH W TECHNOLOGII GSM, UMTS I LTE [2019].	120
SCHEMAT 13. ORIENTACYJNY ZASIĘG SIECI DLA OFERT GŁOSOWYCH DLA PRZYKŁADOWEJ SIECI KOMÓRKOWEJ [2019].	120
SCHEMAT 14. ORIENTACYJNY ZASIĘG DLA OFERT INTERNETOWYCH DLA PRZYKŁADOWEJ SIECI KOMÓRKOWEJ [2019].	120